UN CAZ ABSOLUT AUTENTIC

Şase lumi de dialog direct

OM — EXTRATERESTRI (III)

În ziua de 20 noiembrie după-amiază Walters, „aude" brusc, cu urechile minții, un zumzet din ce în ce mai puternic, venind parcă din interiorul jumătății drepte a frunții. Își pune problema dacă nu cumva e bolnav ; dintr-o dată însă zumzetul încetează și după o scurtă pauză este înlocuit printr-o conversație îndepărtată într-o limbă de neînțeles, parcă africană. Încearcă să intre în legătură cu intrușii înjurîndu-i, dîndu-le de înțeles că știe că sînt aceiași care l-au bruscat cu nouă zile în urmă. Chiar în aparatul de fotografiat și iese în grădină așteptînd. La un moment dat, într-adevăr apare o luminiță care crește vertiginos. Ridică aparatul și aude dintr-o dată limpede în minte, în engleză, o voce spunînd „nu fă asta", apoi o altă voce „te rog nu..." și o treia, în spaniolă", „los fotos son prohibido". Din nou primele voci îl invită să avanseze, să nu-i fie teamă, deoarece tot ce se dorește de la el sînt „cîteva teste" care nu-i vor face nici un rău. Walters reușește în timpul „conversației" să facă patru clișee. În același timp are și o seamă de vedenii, posibil, zice el, imagini induse mental cu scop experimental. La un moment dat, iritat, se întreabă cu ce drept este tratat astfel ; răspunsul vine imediat — „noi avem dreptul să facem asta". După a patra fotografie obiectul se apropie brusc, apoi țîșnește în sus, dispărînd în cîteva clipe. Ultimul mesaj pe care Ed îl recepționează este — „vom reveni...". Eroul nostru e îngrozit la ideea că acest straniu aparat poate coborî în orice moment și în orice punct în doar cîteva secunde, fiind capabil, după toate aparențele, să și răpească pe cine dorește. Ia hotărîrea să poarte de acum înainte permanent asupra sa un pistol și o pușcă, ambele încărcate. Cît despre el însuși — înțelege că probabil a fost „marcat" într-un mod oarecare de către stranii vizitatori, zumzetul din capul său fiind un semn că OZN-ul care-l urmărea este pe undeva pe aproape.

În noaptea de 2 decembrie 1987 este trezit din somn de voci pe care le aude în minte, parte în spaniolă. Walters a petrecut mai mulți ani în țări din America Centrală și se descurca binișor în această limbă. Eroul nostru înțelege că OZN-ul cu pricina este din nou pe aproape ; în prima clipă se gîndește să sune poliția locală, unde cunoștea bine ciția ofițeri, renunță însă de teamă de ridicol. Se scoală, ia pistolul pregătit în mîna stîngă, aparatul de fotografiat în dreapta și iese în grădină să scruteze cerul. În scurt timp aude un zumzet puternic îndărătul frunții și vede într-adevăr OZN-ul coborîndu-se pînă foarte aproape de sol în fundul grădinii. Ascunzîndu-se după niște paravane, Walters încearcă să se apropie de obiect, făcînd și o fotografie. Soția lui, trezită din somn, asistă la scenă, văzînd și ea, pentru prima dată, straniul obiect. Peste puțin timp OZN-ul dispare iar cei doi încearcă să-și reînnoade somnul întrerupt. La ora 3,30 Walters se trezește din nou la lătratul cîinelui. Din dormitor, o ușă, aproape complet din sticlă și care dădea direct spre o verandă, este deschisă către grădină. De partea cealaltă a ușii zărește un omuleț înalt cam de 1,20 m, îmbrăcat într-un soi de armură, sau mai degrabă în niște cutii dreptunghiulare, gri închis, care nu-i ascundeau însă ochii negri imenși, ca de lăcustă, scrutători și cu o expresie aproape tristă. Arătarea ținea într-o mînă o baghetă argintie. Distanța era de cel mult 4—5 metri. Walters, sub privirile îngrozite ale soției, se repede să captureze creatura. Nu face însă nici doi pași pe verandă și este izbit de „raza albastră" venită de la OZN-ul aflat deasupra. Rămîne țintuit locului, incapabil să mai facă vreo mișcare. Omulețul se îndepărtează fără grabă. Ed scapă din strînsoare fiind tras înapoi în casă de soție. Are încă tăria să meargă după aparatul de fotografiat și să facă un nou clișeu cu OZN-ul. Răscolesc apoi îngroziți toată casa nu cumva să mai fi rămas pe undeva vreun intrus. Între timp OZN-ul dispare.

DAN D. FARCAȘ

Un ucigaș feroce al zilelor noastre :

JEFFREY DAHMER (II)

La rîndul lor, judecătorii americani reexaminează cazurile neelucidate din perioada în care Dahmer s-a aflat în armată pentru a vedea dacă el nu are vreo legătură cu acestea, — a informat Millie Waters, purtătoarea de cuvînt a forțelor armate ale SUA din Europa cu sediul la Heidelberg.

„În închisoare i s-au întîmplat lucruri despre care n-a vrut niciodată să vorbească", a declarat mama lui vitregă în interviul acordat revistei „Plain Dealer", menționînd că „știm cu toții ce i se poate întîmpla în pușcărie celui care agresează sexual copiii". Ea a adăugat că Dahmer a ieșit din închisoare cu o anumită ură față de negri"... Din șapte victime identificate cel puțin trei au fost negri.

Un agent de stradă din Milwaukee care l-a urmărit pe Dahmer cu circa o lună în urmă a remarcat la el o aversiune împotriva homosexualilor și negrilor. Ura foarte mult comunitatea homosexualilor și în general pe homosexuali, — a declarat agentul John Paul Ranieri.

Din informațiile de care dispune poliția din Milwaukee rezultă că Dahmer își racola victimele din diferite orașe americane. Astfel, pe una din victime a cunoscut-o la o procesiune a homosexualilor din Chicago, pe alta la un bar din acest oraș. La Milwaukee s-au deplasat cu autobuzul.

Un alt bărbat (trebuie remarcat că toate victimele lui Dahmer erau de sex masculin), Oliver Lacy, din Milwaukee a venit acasă la Dahmer în ziua de 10 iulie 1991 pentru a face niște fotografii pornografice după care au început să se mîngîie așa goi cum erau. Așa cum a procedat și cu alții, Dahmer i-a pus în băutură un somnifer. Apoi l-a sugrumat, după care a avut un act sexual anal cu cadavrul. Dahmer a declarat poliției că „a păstrat inima lui Lacy în frigider pentru a o mînca mai tîrziu".

În apartamentul lui Dahmer poliția a găsit șapte cranii și patru capete de om congelate, unele în frigider în apropierea unei cutii cu bicarbonat de sodiu. Alte părți ale corpului erau îngrămădite într-o tobă albastră.

A fost găsit, de asemenea, un cazan cu „ceea ce par a fi fost mîini și organe genitale" descompuse, așa cum rezultă din documentul încheiat de Oficiul medicului legist din districtul Milwaukee.

Vecinii lui Dahmer au fost îngroziți de această descoperire, dar nici unul nu s-a gîndit să cerceteze zgomotele de instrumente electrice, certurile și strigătele sau mirosul de carne stricată care veneau dinspre apartamentul de la etajul al doilea.

„Mi-a mirosit a ceva putred și eu cunosc mirosul morții. Dar am crezut că este vorba de niște animale moarte", — a spus Bill Berns care era vecin de apartament cu Dahmer.

Șeful poliției din Milwaukee, Philip Arreola a declarat că a fost cuprins de o cumplită groază la gîndul că „o ființă umană, o ființă civilizată dintr-o societate civilizată a putut săvîrși lucruri atît de oribile".

Poliția a fost sesizată în legătură cu cele ce se întîmplă în casa lui Dahmer în ziua de luni 22 iulie 1991 cînd tînărul Tracy Edwards în vîrstă de 32 de ani a declarat că Dahmer l-a pus în cătușe și l-a amenințat cu cuțitul. Se dusese acolo să bea „o bere" după ce-l întîlnise pe Dahmer la un loc de promenadă. A fost reținut în casă cu cătușe la mîini timp de patru ore. „Trebuie să zic mersi că mai sînt încă în viață", a spus Edwards la 25 iulie a.c. „A fost ca și cum l-aș fi înfruntat pe diavolul însuși".

VASILE OROIAN

SFÎRȘITUL LUMII — DATE „EXACTE": (!?)

Poate că unica idee cu valoare de certitudine în fascinanta problemă a așazisului sfîrșit al lumii este aceea a regenerării, a reîmprospătării vieții pe Pămînt. De altfel, însăși noțiunea de **certitudine** trebuie privită în acest context cu multă, multă precauție. Citind și recitind cu maximă atenție Vechiul Testament, nu se poate să nu ne frapeze acel verset al capitolului 6 din „Facerea" în care se spune : „Văzînd însă Domnul Dumnezeu că răutatea oamenilor s-a mărit pe pămînt și că toate cugetele și dorințele inimii lor sînt îndreptate la rău în toate zilele/ I-a părut rău și s-a căit Dumnezeu că a făcut pe om pe pămînt" (5 și 6). În acest caz este vorba de ajunul potopului căruia i-au supraviețuit Noe și însoțitorii săi.

Este evident că regenerarea generalizată la nivel planetar are un primordial caracter moral, accentuat de toate religiile și chiar de vizionari izolați precum Nostradamus. În această privință nu mai încape nici o îndoială. Dar atunci cînd sînt avansate date foarte precise, se face loc inevitabil la dubii, din două motive : primul ar fi sursa acestor datări exacte ; al doilea ar fi dezinteresul față de panica pe care ar stîrni-o profețiile cu date calendaristice ferme pentru generațiile respective, care se apropie inexorabil de termenul fatidic.

O altă problemă ce privește direct datarea sfîrșitului lumii este relativitatea măsurării timpului, o anume neconcordanță între timpul terestru și timpul cosmic. În acest sens, poate fi citat Psalmul

89 — Rugăciunea lui Moise omul lui Dumnezeu — (Vechiul Testament), unde în versetul 4 se spune : „Că o mie de ani înaintea ochilor tăi (Dumnezeu-n.n.) sînt ca ziua de ieri, care a trecut și ca straja nopții". Pe de altă parte, în versetul 10 și 11 întîlnim aprecierea valabilă și astăzi a duratei vieții omenești :" Anii noștri s-au socotit ca pînza unui păianjen, zilele anilor noștri sînt șaptezeci / Iar de vor fi în putere optzeci de ani și ce este mai mult decît aceștia osteneală și durere".

Există deci două perspective în măsurarea timpului, cea divină și cea umană. Pe de altă parte, vîrsta (speranța de viață) umană este de multe ori impresionantă în vechiul Testament. Să ne amintim că al treilea fiu al lui Adam, Set s-a născut cînd acesta avea 130 de ani, iar fiul lui Set, Enosh s-a născut cînd tatăl său avea 105 ani (Set trăind pînă la vîrsta de 912 ani).

În Apocalipsa Sfîntului Ioan Teologul, în capitolul 20 se vorbește despre cei ce au parte de „învierea cea dintîi" care „vor fi preoți ai lui Dumnezeu și ai lui Hristos și vor împărți cu El o mie de ani". Precizia intervalelor temporale mai apare și în capitolul 12, unde în versetul 6 se spune : „Iar femeia a fugit în pustie, unde are loc gătit de Dumnezeu, ca să o hrănească pe ea, acolo, o mie două sute și șaizeci de zile".

Înainte de a trece în revistă și alte evenimente fixate temporal cu multă precizie, se pune legitima întrebare : este oare peste tot vorba de una și aceeași unitate de timp ? Nici luna și implicit nici anul calendaristic nu este egal pentru diferite civilizații ale lumii, deși astăzi există totuși un numitor comun acceptat în mod necesar din mai multe motive. Dar în epocile în care s-au avansat previziunile (fie strict religioase, fie mitologice) nu a existat un mod uniform de a înregistra trecerea anilor. Cea mai bună dovadă este însăși diferența care persistă și azi între calendarul iulian și cel gregorian, egală cu 13 zile. Un sfîrșit generalizat al vieții pe planeta noastră este deci tributar uniformizării metodei de întocmire a foartelor diverse calendare.

(va urma)

PAUL IOAN

POPASURI ÎN JURUL LUMII

● **ZECE PROIECTE.** Acesta este numărul proiectelor destinate a „rezolva problemele cele mai urgente ale sistemului educativ perturbat din zona teritoriilor arabe ocupate" și propuse de UNESCO, în baza unui raport de 91 pagini dat publicității. Scopul proiectelor este acela de a „ameliora calitatea învățămîntului, în ansamblul său, de a corecta dezechilibrele care există în domeniul accesului la învățămînt și a ajuta la crearea unui cadru instituțional pentru buna funcționare a administrației, a gestiunii și a planificării din domeniul educației.

● **PREMII.** Și nu oferite de întreprinzătorii din sfera economiei, ci de K.G.B. Este voba de K.G.B.-ul din Zaporojie care și-a propus să încurajeze „glasnostul"... în numele acelor publicații care vor „reflecta în mod obiectiv, în articolele lor, lupta împotriva extremismului". În acest scop, direcția din Zaporojie a Comitetului Securității Statului și-a propus să ofere premii în bani, releva agenția Novosti.

● **ARME ECOLOGICE.** Lansarea unor baloane speciale, umplute cu praf, pentru a hălădui prin stratosferă și a se sparge în scopul descărcării încărcăturii ar putea contribui la diminuarea bioxidului de carbon. Praful anti-CO_2 ar putea pluti în aer timp de doi ani. Fiecare proiectil ecologic ar putea contrabalansa efectul a 100 000 tone de CO_2.

● **TITLU REATRIBUIT.** În urma anulării hotărîrii Consiliului Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R. din 24 august 1924, cu privire la privarea lui Fiodor Șaliapin de titlul de „Artist al poporului", titlul i-a fost reatribuit celebrului cîntăreț de operă rus. Titlul de „Artist al poporului" i-a fost acordat lui Șaliapin în 1918, dar acesta avea să plece în 1922 într-un turneu în străinătate din care nu s-a mai întors. După doi ani, lui Șaliapin avea să i se ia titlul pentru „părăsirea țării sovietelor".

● **STRATEGIE PRIVIND EDUCAȚIA.** Dreptul părinților de a alege pentru copiii lor școala pe care o doresc, crearea unei „noi generații" de școli cu ajutorul întreprinderilor și introducerea testelor la nivel național pentru cinci materii-cheie (engleză, matematică, cunoștințe generale, istorie, geografie), acestea sînt principalele prevederi ale planului ambițios de reformă propus de președintele George Bush pentru ca „America să rămînă un lider pe plan mondial, o forță a binelui". Bush a mai argumentat : „Cea mai importantă resursă se află în noi înșine — inteligența. Națiunile care vor dezvolta ideile vor avansa. Cele care păstrează noțiunile și ideologiile vechi vor regresa și vor fi sortite eșecului".

● **71 600 MEGAWAȚI.** Aceasta va fi puterea instalată a hidrocentralei ce se preconizează a fi construită pe fluviul chinez Iangtze. Dacă proiectul va prinde viață, atunci gigantica hidrocentrală de la Itaipu (Brazilia) va fi detronată și va trebui să se mulțumească cu locul secund în ierarhia mondială. Barajul de pe Iangtze ar urma să aibă o lungime de peste 2 km, și o înălțime de 182 m. Costul impresionantei centrale energetice a fost estimat la circa 11 miliarde dolari, echivalentul unei șesimi din bugetul celei mai populate țări a lumii. Este o sumă estimativă, prețul putînd să crească substanțial, așa cum s-a întîmplat cu construcția altor coloși energetici. Barajul de pe Iangtze, al treilea fluviu ca lungime al Terrei, ar împiedica producerea inundațiilor, iar „cetatea luminii" ar contribui la asigurarea necesarului de energie al țării, care înregistrează o curbă ascendentă.

DE LA LOS ANGELES LA FRANKFURT ÎN MAI PUȚIN DE TREI ORE ! !!!

Proiectul american. NASP (National Aerospace Plane) va fi finalizat în 1995, an în care X-30 va părăsi pista de zbor a bazei californiene Edwards. Se anticipează că viteza lui X-30 o va depăși de 20 de ori pe cea a sunetului. Avionul spațial se va plasa pe orbita circumterestră, pentru care este necesară respectarea citorva condiții : folosirea reactoarelor, utilizarea pistelor de aterizare și decolare normală, zborul cu viteze supersonice în atmosferă și atingerea, în final, a vitezei orbitale.

NASP sau X-30 vor deveni o nouă generație de avioane de pasageri, care va ajunge în orice punct de pe Terra după numai o oră și citeva minute. Prototipul X-30 va servi drept model construirii unui avion civil supersonic. Au fost elaborate și proiectele unor avioane supersonice care să poată transporta circa 1 000 de pasageri.

La rîndul lor, cercetătorii britanici studiază amănunțit toate detaliile pentru ca HOTOL să devină cît mai rentabil. Zborul său va fi controlat pe ordinator. Pentru momentul în care HOTOL se va afla pe orbită, se prevede construirea unei stații speciale permanente, fie pentru a lăsa un alt satelit sau încărcătură, fie pentru a prelua unul avariat și care urmează să fie reparat la întoarcerea la bază. Întoarcerea se va produce urmînd schema inversă și, odată aterizat, HOTOL va trebui să fie capabil să îndeplinească o nouă misiune cu un minim de revizie. Este vorba de un zbor automat fără oameni la bord. Trebuie asigurate sisteme de protecție, presurizare, comunicare, confort, echipament de urgență cît mai bine puse la punct astfel încît acest proiect să poată fi folosit atît pentru transbordări, cît și pentru a transporta pasageri. În acest scop, British Aerospace și-a propus un termen de doi ani, urmînd să colaboreze la realizarea acestui ambițios proiect cu Agenția Spațială Europeană (ESA), în timp ce Rolls Royce își continuă investigațiile. Proiectanții britanici apreciază că se va putea dispune de prototipul HOTOL pentru zbor pînă în anul 1998, acesta urmînd să devină operațional pînă în anul 2005.

Oamenii de știință germani lucrează la proiectul SANGER (omagiu adus pionierului astronauticii germane, prof. Ernst Sanger), încercînd să împuște doi iepuri dintr-o dată : transportul civil aerian supersonic și satelizarea persoanelor și a încărcăturilor utile la un cost foarte redus. Proiectul lor prevede transportarea a 230 de persoane, cu o viteză de 7 ori mai mare decît cea a sunetului, la o altitudine de 30 000 metri. Succesor al avionului „Concorde", SANGER va străbate traseul Los Angeles—Frankfurt în mai puțin de trei ore. În cazul în care se va lua la bord mai mult combustibil, s-ar putea monta deasupra (etajul) o navă mai mică, denumită HORUS. Se preconizează ca SANGER să transporte doi pînă la șase astronauți și 36 de „turiști spațiali". Cercetătorii proiectului consideră că aceasta este cea mai flexibilă alternativă pentru momentul soluționării transportului civil aerospațial de mîine, la prețuri competitive. Mai mult încă, binaveta Sanger, proiect spațial revoluționar, are cele mai mari atuuri de a asigura o proporție a costurilor de zece ori inferioară operațiunilor orbitale de astăzi.

Situația comercială favorabilă transportului aerian extraatmosferic va surveni, sînt de părere experții americani din sfera aeronauticii, după circa 10 ani. Se vorbește despre o posibilă comandă de 1 000 de avioane !

Britanicul HOTOL, americanul X-30 și germanul SANGER sînt, deocamdată prototipuri. Dar ele au toate șansele ca, începînd cu anul 2005, să înlocuiască actuala flotă aeriană civilă.

ȘERBAN FILIP

Un nor care poate ucide!

24 iunie 1982. Un Boeing 747 al liniilor British Airways avînd la bord 239 de pasageri își efectua cursa între Singapore și Perth, în Australia. Dintr-o dată, toate cele patru motoare se opresc. Aeronava se prăbușește citeva mii de metri. Din fericire motoarele pornesc din nou, de la sine. Dar avionul nu mai poate continua zborul și trebuie să efectueze o aterizare forțată la Djakarta, în Indonezia.

Ce se întîmplase ?

Survolînd Gallunguna, Sumatra de Vest, avionul intrase fără să realizeze acest lucru, într-un nor vulcanic, far asemenea nori pot bloca efectiv funcționarea motoarelor. Cu consecințe care pot fi fatale.

Aparatura de bord existentă nu poate distinge între norii obișnuiți și cei formați din cenușa vulcanică. Pentru a remedia această situație, oamenii de știință de la Diviziа de Cercetări Atmosferice a guvernului australian au pus la punct un radiometru în infraroșu care detectează diferențele optice dintre apa și aheata din norii obișnuiți și particulele de siliciu din norii vulcanici.

Noul instrument se va dovedi desigur extrem de util pentru cei ce survolează zone vulcanice. A trăi cu capul în nori nu mai este, după cum se vede, o simplă figură de stil. Căci depinde și în ce nor ai intrat ca să știi dacă mai poți scăpa cu viață din el !

TELEX • TELEX

■ **Supuse la temperaturi ridicate sau introduse într-o atmosferă puternic radioactivă, componentele electronice din siliciu sau arseniură de galiu se degradează rapid. Care ar fi soluția ? Înlocuirea lor cu componente bazate pe diamant, ceea ce ar conduce la revoluționarea întrucîtva a concepției sistemelor electronice, mai ales în industria nucleară civilă. Un grup de cercetători japonezi de la Universitatea din Tokai a și realizat o diodă cu joncțiune p-n pe bază de diamant. Sînt necesare perfecționări pentru obținerea de performanțe superioare pentru dioda pe bază de diamant. Acestea ar putea fi folosite la detectori, atît în fizica particulelor, cît și la controlul in situ a funcționării miezului reactorului nuclear.**

■ **Campaniile sofisticate de publicitate axate pe stilul de viață vest-german lansate după unificare i-au lăsat pe est—germani destul de indiferenți. Publicitatea occidentală merge mai puțin bine cu fosta R.D. Germană decît se anticipase. Situația socială este diferită în cele cinci landuri estice ale Germaniei, far experiența în domeniu lipsește aproape cu desăvîrșire. Se preconizează lansarea unei noi strategii a publicității, care să nu-i mai considere pe est-germani că nu ar fi capabili de a înțelege și stoca cu memoria lor clipurile publicitare bine realizate. Totul depinde de profesionalismul celor ce lucrează în domeniul publicitar, dar și de puterea de cumpărare a cetățenilor germani din estul țării.**

■ **Era prin anul 1704, cînd marele savant Isaac Newton lansa o idee deosebit de interesantă : „În natură există agenți capabili să unească particulele în legături printr-o atracție foarte puternică ; fizica experimentală trebuie să-i găsească". Și avînd această idee a lui Newton, J. Herbert Waite, un fizician britanic, a studiat, timp de 20 de ani, modul în care moluscа marină „Mytilus edulis", o scoică de culoare indigo, fabrica adezivi subacvatici care intrec în performanțe cele mai bune produse similare realizate de om. În baza acestor studii, o societate britanică a reușit să producă un adeziv din proteine, derivate de la moluște, rezistent la apă.**

■ **La sfîrșitul anului 1990, puterea nucleară instalată a lumii era de circa 320 000 MW, 10 000 megawați mai mult decît în 1988. În ultimii patru ani, 72 de centrale nucleare au fost cuplate la rețele electrice în 15 țări ale lumii : Bulgaria Canada, Spania, SUA, Franța, Ungaria, India, Japonia, Mexic, Republica Coreea, Germania, Marea Britanie, Cehoslovacia, URSS.**

TELEX • TELEX

Un asteroid... din aur și nu numai!

Nu. Nu este nici o exagerare. Un asteroid de o „valoare" inestimabilă se rotește pe orbită în jurul Soarelui ! Numele primit de la oamenii de știință americani : „1986 DA". Diametrul său este de aproape 2 km și conține în jur de... 10 000 tone aur, 100 000 tone platină, zece miliarde tone de fier și cam un miliard tone nichel. O valoare de-a dreptul... astronomică. Dacă am evalua numai aurul și platina, valoarea lor depășește cu certitudine 90 miliarde de dolari !

El pare să provină dintr-un corp ceresc de dimensiuni mult mai mari, care se rotea acum miliarde de ani, probabil între Marte și Jupiter, de care s-a desprins în urma unui eveniment rămas necunoscut. „1986 DA", aflat cel mai aproape de Pămînt cu cinci ani în urmă a mai fost studiat de către astronomii de la marele observator de la Arecibo (al cărui radiotelescop are cea mai mare antenă realizată pînă astăzi, cu un diametru de 300 m.). El produsese încă de pe atunci senzație prin faptul că reflecta peste jumătate din energia undelor care ajungeau la suprafața sa (în locul obișnuitelor 16 procente, ceea ce încă de pe atunci s-a interpretat ca un indiciu al conținutului său preponderent metalic.

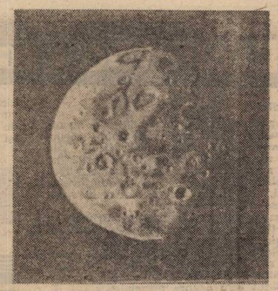

Să cutezăm să ne imaginăm, împreună cu Steven Ostro, că metalele pe care el le conține vor fi folosite de exploratorii spațiului cosmic — oameni sau roboți — pentru construcțiile spațiale ale viitorului ? Cine știe ! Nici măcar de soarta lui „1990 DA" nu putem fi siguri. În următoarele cîteva sute de mii de ani s-ar putea să se prăbușească pe una din planetele care, împreună cu Pămîntul se rotesc în jurul Soarelui, sau, la fel de bine, s-ar putea ca jocul forțelor cu care alte corpuri cerești acționează asupra să-l atragă în afară sistemului nostru solar. Spre a se pierde pentru totdeauna...

MIHAELA DOROBANȚU

GLOB magazin

SUPLIMENT PENTRU TOATE VÎRSTELE

PE FUNDUL OCEANULUI

Este vorba despre oameni curajoși și cu patima mării, ce se întrec să bată recordul de scufundări la mari adîncimi.

— De exemplu, recordul de scufundare al unui om, costumat numai în slip și labe de cauciuc (deci fără orice fel de ajutor din afară) este de 105 m și a fost obținut în Franța.

— Platforma petrolieră—robot „Skuld" (Franța) se află scufundată la 300 de metri și nimeni n-a întrecut-o pînă acum. Recordul de intervenție submarină, realizat la repararea unor conducte, este de 460 de metri și a fost reușit de către un francez.

— Iar recordul de plonjare la mare adîncime — 501 m a fost obținut tot de un francez, echipat într-un costum făcut dintr-o fibră specială.

— Recordul în regim de simulare este obținut de SUA și a fost realizat într-o cameră specială, cu pereți de sticlă ; aparatura sofisticată i-a făcut pe „plonjori" să se simtă ca într-un

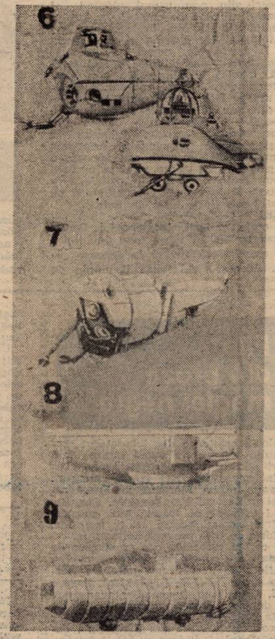

sandwich aflat la 636 m adîncime, deși presiunea a fost simulată.

— Următorul record demn de menționat ar fi acela al unor caracatițe, ca să le spunem așa, de fapt niște roboți, echipați cu brațe și o cabină rotundă și translucidă, ca un ochi de caracatiță chioară. Cele două aparate, „Alvin" (SUA) și „Cyana" (Franța), au coborît pînă la 3000 de m.

— Alt aparat de submersiune, avînd la bord un pilot francez și doi oameni de știință, unul american și unul japonez, a făcut o mică plimbare pe la 6 000 m adîncime, pe fundul oceanului urmînd tradiția strămoșului „Nautilus". Strănepotul se numește „Nautile" și este, cum v-ați dat seama, francez — pentru că numai francezii pot să stringă la un loc un francez, un japonez, și un american și să îi arunce pe fundul oceanului, curioși să vadă ce se întîmplă acolo.

— Batiscaful marinei naționale franceze, „Arhimede", bate recordurile germanilor și alunecă, nevăzut de nimeni în afară de comisia internațională de stabilire a recordurilor și de televiziunea franceză. Asta se întîmpla anul trecut, la 9550 m în adîncul oceanului planetar.

— Ambițioșii americani le fură de sub nas victoria și se scufundă la 10 916 m cu batiscaful „Trieste", cîteva luni mai tîrziu.

...Așteptăm în continuare replica francezilor.

DANA MIRON

MAREA SFIDARE CHINEZĂ

În vaste perimetre ale planetei noastre se extinde deșertul, bîntuie seceta, pădurile sînt distruse, iar eroziunea solului a devenit un fenomen extrem de îngrijorător. Mediul înconjurător se află într-o stare de „stres" continuu, în cea mai mare parte datorită neglijenței omului. Pădurile, inegalabile laboratoare în care se produc mari cantități din oxigenul existent în atmosferă, sînt marea șansă a opririi ofensivei deșerturilor, de îmbunătățire a climei și vegetației, a traiului oamenilor.

Acestor imperative se subsumează și vasta acțiune de împădurire ce are loc în China, acțiune declanșată în urmă cu 13 ani. Dacă China este prezentă în conștiința omenirii prin majestuosul „Zid chinezesc", vastă construcție, cea mai mare din lume, această țară a unei vechi civilizații înfloritoare, nu ar putea fi admirată și pentru cutezanța sa de a înălța un nou „Zid", de reală și urgentă necesitate ? Această întrebare hotărîtoare s-a pus în mintea multor chinezi și răspunsul a fost unul singur : să trecem la fapte.

Să te ici la întrecere cu cei ce au durat marele Zid în lungime de 3460 km, era o mare răspîndere asumată. De data aceasta, se optase pentru un „Zid de lemn", mai exact spus, pentru un zid în lungime de 7 000 km, alcătuit din milioane de arbori care să bareze înaintarea deșertului Gobi. „Marele Zid Verde" crește de la an la an. Este vorba de o rețea de două pînă la cinci rînduri de arbori, care se întinde în nordul Chinei pe o lățime de 400 pînă la 1700 km. Faraonica lucrare urmează să se încheie la mijlocul secolului viitor.

În anul 2050, Zidul verde va avea o suprafață de 61 milioane hectare. În opinia directorului Institutului de Cercetări Forestiere din Hanovra, dl. Wersgerber, „Influența acestei imense păduri protectoare va fi benefică pentru o arie de patru milioane km², adică echivalentul a 42 la sută din suprafața totală a Chinei". Specialiștii germani participă la programul de reîmpădurire al Chinei din 1984. Ei au apreciat că suprafața pădurilor în China s-a redus cu aproape trei milioane hectare în intervalul 1981—1988, datorită defrișărilor necontrolate. Ei au avertizat că, în cazul continuării operațiunii de decimare masivă a pădurilor, recurgerea de lemn a țării va dispare în mai puțin de un deceniu. China **continuă și astăzi să plătească pentru nesăbuința tăierii necontrolate a pădurilor.**

Împăduririle se execută sub forma unei table de șah. Este o tehnică bună de apărare a suprafețelor agricole de nisipurile deșertului. Împăduririle au contribuit la îmbunătățirea vegetației și creșterea productivității în agricultură. Clima a fost și va fi marea beneficiară a „cordonului verde". Nu este de neglijat aspectul captării și stocării de carbon în noile perimetre împădurite. Se planteză soiuri de plopi care cresc foarte repede. Ulterior se vor planta și soiuri autohtone de pin, stejar, ulm.

Ocrotirea mediului ambiant în China sau în alte țări a globului impune tăierea controlată a pădurilor și intensificarea acțiunilor de împădurire. Grija față de „plămînii verzi" ai planetei noastre este sinonimă cu asigurarea stării de sănătate a locuitorilor săi. Bine ar fi ca noi, pămîntenii, să ținem seama de această povață.

S.F.

În 150 de limbi

Eschimoșii și zulușii cunosteau și ei detalii despre descoperirea Americi. Această tează de o importantă istorică va fi dusă la cunoștința opiniei publice cu ocazia Expoziției Universale ce va avea loc la Sevilla (Spania). „Expo 92" va fi o manifestare de mare anvergură și va marca împlinirea a 500 de ani de la descoperirea Americii. Textele adresate de Cristofor Columb suveranilor Spaniei vor fi traduse în 150 de limbi, din inițiativa Comisiei de organizare a evenimentului. Aceste texte conțin și diverse idiomuri vorbite în urmă cu 500 de ani de populația indiană băstinașă, care trăia în vecinătatea triburilor Sioux și Cherokee. Specialiștii care nu au avut posibilitatea examinării documentelor menționate așteaptă cu nerăbdare prezentrea acestora.

Telemetru performant

Aparatele de măsurat cu fascicule de ultrasunete au constituit în ultimii ani pasiunea declarată a profesioniștilor care lucrează în domeniul construcțiilor. Noul tip de telemetru din fotografie, cel mai performant la ora actuală în lume, este creația firmei japoneze Seiko. Cu un design agreabil, acest nou telemetru se remarcă prin simplificarea funcțiilor de bază : măsoară instantaneu lungimea, lărgimea, înălțimea pieselor, suprafețelor și volumul acestora. Aflate în spatele aparatului, un alt cadran și o altă tastatură deschid alte posibilități: conversiunea măsurilor engleze, evaluarea materialelor necesare pentru decorațiuni (hîrtie vopsită, mochetă...). Dimensiuni : 15 × 5,5 × 5 cm.

Inovație... estetică

Noul tip de mașină de tuns este mai sigur, mai practic și mai eficace decît modelele precedente. Pusă la punct în Statele Unite de către un specialist în domeniu, mașina dispune de lame care nu intră niciodată în contact cu pielea grație unui ghid protector.

Pe tot parcursul funcționării, firele tăiate nu cad, ele fiind colectate într-un compartiment foarte ușor de curățat. Lejeră și manevrabilă, mașina este alimentată de două pile de 1,5 V. Dimensiuni : 3,5 × 15 cm.

Baalbek și mesajele sale

Situat în nordul Libanului, Baalbek, din considerente conflictuale specifice zonei, a fost uitat un timp. Marea terasă de piatră, din zona Baalbek-ului, formată din blocuri de dimensiuni uriașe (lungime, lățime, grosime de zeci de metri) și avînd o greutate de zeci și sute de tone (unul din blocuri chiar 2 000 de tone !) a fost considerată mult timp, conform ipotezei sovieticului Agrest, un imens teren de aterizare, construit cu mii de ani în urmă de constructori... extratereștri. Și ca argument : în epoca respectivă nu existau mijloace tehnice în stare să conducă la astfel de lucrări, altminteri gratuite. Dar iată și o nouă ipoteză...

Toate civilizațiile, inclusiv civilizația noastră, încearcă să lase posterității „probe" atestînd cunoștințele și performantele tehnice atinse la un moment dat. În 1965, dacă ne amintim, au fost îngropate în S.U.A. două capsule dintr-un oțel special, conținînd toate datele privitoare la viața noastră pe Pămînt în ultimele două milenii, cu intenția de a fi deschise peste alți 5 000 de ani : deci un mesaj pentru locuitorii planetei noastre din anul 6965. Tot astfel, după noua ipoteză, terasa de piatră de la Baalbek-ar constitui ea însăși, sau ar acoperi, ca o lespede, un posibil mesaj peste timp, un fel de „documente" ale unor civilizații demult dispărute. Așa cum un alt mesaj ar putea fi piramidele...

Să fie însă vorba de un mesaj terestru, sau tot extratereștru ? Și ce calamități sau ce lipsă de înțelepciune ar fi putut distruge la timpul respectiv civilizația care a lansat mesajul ? „Ridicați blocurile — propun autorii ipotezei — și veți afla adevărul". Sau așteptați, ca și în precedentul caz, tot pînă în 6965...

Biblioteca magazin de proză scurtă

POLIȚIER

Locotenentul cedează

LUNI

Legănarea sugera o pendulă în agonia ultimelor oscilații, dar de fapt corpul Anastasiei era împins de rafalele de vînt ale dimineții. Sufletul Anastasiei nu mai avea nici un motiv să anime trupul ei plăpînd, la fel de alb ca zugrăveala odăii, căci tînăra femeie săracă se spînzurase din convingere.

Așa o găsise locotenentul Bruno, un om tînăr și el, dar dornic de viață și veșnic deprimat de sinucigașii care-i umpleau cariera. După ce lasă fotograful să imortalizeze scena din toate unghiurile posibile, dădu năvală cu propriii lui ochi asupra decedatei.

Lampadarul din plafon fusese scos cu grijă și se afla depus pe pat. Prin cîrlig se strecurase, cel mai probabil, frînghia de uscat rufele. Nodul lațului era normal, iar scăunelul cu trei picioare, rostogolit sub tălpile moartei, mai purta urmele acestora.

În casă nu mai locuia nimeni, tragedia o descoperise poștașul. Bietul om telefonase poliției, după ce nu-i răspunsese nimeni la ușă. Avusese de luat o semnătură pe o telegramă. Conținutul ei era următorul: „Nu uita să-ți faci testamentul. Eva". Fusese trimisă din orașul X, de la 300 kilometri distanță de locul faptei. Răposata nu lăsase nimic scris. În urma cercetărilor de rutină — foarte rapide și sigure — se descoperi că telegrama fusese falsificată, adică fusese trimisă chiar din acel oraș.

MIERCURI

Revenind, în urma unui telefon anonim în casa sigilată, locotenentul Bruno descoperi din nou trupul plăpînd al Anastasiei atîrnînd de cîrligul din tavan. Scăunelul ajutător era la locul lui. Fusese folosită tot o frînghie de uscat rufe. La picioarele moartei — identică cu Anastasia — se odihnea o altă telegramă, trimisă în ajun: „Nu uita să-ți faci testamentul. Eva". Aparent, era trimisă din același oraș X, ceea ce se dovedi din nou fals. Toate analizele medico-legale și comparațiile fizionomice cu precedenta sinucigașă duceau la aceeași concluzie paradoxală: Anastasia mai murise încă o dată, sau avusese o soră geamănă cu care semăna perfect. A doua ipoteză, singura plauzibilă, fu acceptată și investigațiile continuară pe același teren lipsit total de indicii.

VINERI

La orele amiezii, locotenentul Bruno se văzu nevoit, în urma unui apel telefonic anonim, să revină la aceeași adresă. Aceeași Anastasie îl umplu de uimire. La picioarele moartei, identică cu precedentele, aceeași telegramă datată de joi și la fel de bine falsificată. Bruno își chemă superiorii și le raportă că

abandonează cazul. Comisarul șef îi propuse deshumarea cadavrelor celor două Anastasii deja înmormîntate de primărie (în lipsa prezentării vreunei rude). Locotenentul Bruno acceptă.

Se auzeau numai suspinele și oftaturile groparilor. Comisia medico-legală îi urmărea cu atenție. Ajunseră la sicriu. Cu mișcări dibace, administratorul cimitirului ridică cu un scîrțîit capacul. Anastasia era la locul ei. Dezhumară și celălalt mormînt. A doua Anastasie era și ea la locul ei. Comisia plecă, iar groparii luară în primire sicriul cu a treia Anastasie.

DUMINICĂ

Spre seară, locotenentul Bruno veni în inspecție. Vorbi cu cei ce supravegheau casa, apoi se furișă înăuntru pe un geam lăsat intenționat deschis, la parter. În rest, totul era sigilat.

Detectivii de pază așteptară o oră, o oră și jumătate. Bruno nu mai ieșea din casă și lor li se păru suspectă această situație. Plutonierul Hans se apropie de ușă și-l strigă de cîteva ori. Nu primi nici un răspuns. Atunci se hotărî să desigileze și să vadă ce s-a întîmplat.

Corpul locotenentului Bruno se legăna încă de cîrligul lampadarului mare din sufragerie. Hans vru să strige, dar se abținu. Un instinct aparte îl făcu să se îndrepte spre dormitorul Anastasiei. Deschise ușa cu multă precauție, rupînd și aici firul de plumb. Trupul unei noi Anastasii, la fel de grațios și de plăpînd, atîrna iremediabil, cu capul foarte aproape de tavan.

Plutonierul alergă într-un suflet spre telefonul din sufragerie, evitînd să privească spre cadavrul locotenentului Bruno.

— Alo, alo! Domnu comisar șef? Șefule, vino repede la Anastasia acasă... Locotenentul Bruno... Și-a făcut felul, iar în dormitor e... cred că e a patra Anastasie. Repede, aduceți întăriri!

Sosit de urgență la fața locului comisarul șef găsi următoarea însemnare făcută în grabă de locotenentul Bruno:

„Patru crime nu mi-ar fi fost suficiente. Victimele mele au fost ființe clonate după embrionul soției mele. Acum trei ani mi-am ucis soția pentru a o moșteni. Nu ne-am iubit niciodată. Dar treptat, au început să apară surorile ei gemene, obținute artificial cu consimțămîntul mamei lor. A trebuit să le elimin, dar abia în seara asta am aflat că numărul clonărilor a fost de zece. Nu mai pot ucide, cu atît mai mult cu cît nici una nu ținea seama de avertismentul Evei, pseudonimul cu care încercam să le fac să înțeleagă că îmi stau în cale. Semnez în deplinătatea facultăților mele mintale: locotenent Bruno".

PAUL IOAN

File din proza magiei negre

INVADATORII (XVIII)

Explozia orbitoare din laboratorul magicianului Rogaro nu putea rămîne fără urmări pentru cei trei aflați acolo, într-o încleștare pe viață și pe moarte: Căpitanul Judson, Monstrul lui Frankenstein și profesorul Frankenstein. Considerîndu-l trădător pe fostul său prieten, Monstrul tocmai încerca să-l sugrume, cînd torța aprinsă provocă deflagrația.

Din curtea castelului, un mare grup de personaje ale povestirii noastre urmăreau cu sufletul la gură deznodămîntul: Harold și grupul său de Krovakieni, Rogaro însuși, Generalul armatei invadatoare păzit de cinci creaturi monstruoase (aduse la viață doar cu cîteva ore în urmă); dar cea mai afectată era Katherine, deoarece iubitul ei, Judson, se afla înăuntru, în primejdie de moarte.

Flăcările din ce în ce mai cuprinzătoare slăbiseră elanul Monstrului, căci focul era cel mai redutabil adversar al său. Tegumentele sale artificiale nu rezistau căldurii. Slăbi strînsoarea mîinilor sale uriașe și Judson se zvîrcoli și scăpă din strînsoare. La rîndul său, profesorul Frankenstein, cu cămașa arzînd, se repezi la ușa metalică a laboratorului și încercă s-o deschidă. Reuși în cele din urmă, dar arsurile îl copleșiră. Leșină de durere.

— Vei muri o dată cu mine! urlă Monstrul căutîndu-l prin fumul des ce pusese stăpînire pe încăpere. Dar Judson simțise curentul de aer rece venit prin ușa deschisă și se orientă într-acolo. Atinse corpul inert al profesorului, dar nu mai avea acum timp să-l scoată din acel infern. Se refugie pe culoarul castelului și respiră adînc. Știa că sosise cel mai prielnic moment pentru a scăpa omenirea de ființele acelea artificiale create de magia neagră a lui Frankenstein și a discipolului său, Rogaro.

Un gînd salvator, o clipă de omenie — atît de rară în viața sa —, îl făcură pe Rogaro să trimită un ordin mental către cele cinci creaturi care-l țineau prizonier pe General. Iar acestea, porniră ca niște roboți bine exersați spre castel, alergînd cu mîinile goale și cu o expresie înfiorătoare de ură întipărită pe chipurile lor neomenești. Cînd apărură în capătul culoarului, Judson crezu la început că el era ținta atacului. Dar cei cinci trecură în goană pe lîngă el și ajunseră la ușa laboratorului.

Înăuntru, Monstrul lui Frankenstein încerca disperat să stingă focul, ochii îi erau complet orbiți și nu reușea să găsească ieșirea din laborator. Furia lui bestială îl făcea să nu mai raționeze nici cît un copil. Se treziseră în el acele instincte ancestrale conform cărora singura modalitate de exprimare ce-i rămăsese era forța. Cînd ceilalți cinci monștri deschiseră larg ușa, fumul se împrăștie și inamicii se văzură față în față. Nici unul nu poseda vreo armă. Se porni o luptă animalică, o încleștare diabolică așa cum probabil doar gladiatorii îi desfătau pe împărații romani.

Puterea și experiența de luptă mai mare a Monstrului făceau ca lupta în inferioritate numerică să nu-l deranjeze prea mult. Rînd pe rînd, el sugrumă pe trei dintre adversari. La un moment dat, ceilalți doi reușiră să-i imobilizeze brațele. Zadarnic se zbătea Monstrul, clipele lui de libertate erau pe sfîrșite. Simți în jurul pieptului o sîrmă groasă cum se încolăcește lacomă și cum îi paralizează toate mișcările. Deja ostenise și se întreba cu uimire cum de niște semeni ai lui pot să-i dorească moartea. Cu o ultimă zvicnire a corpului, reuși să-i dezechilibreze și se prăbuși împreună cu ei peste un uriaș recipient cu solvenți extrem de inflamabili. Chiar în acea clipă, Judson îl trăgea pe profesorul Frankenstein afară din laborator, cînd o a doua imensă explozie izbucni cu o putere terifiantă.

Cei de afară fură împroșcați cu bucăți mari de piatră și un uriaș nor de praf se ridică dinspre castel. Acea parte a construcției din piatră granitică se prăbușise, și o dată cu ea dispărură sub dărîmături toți cei dinăuntru. Katherine strigă îngrozită și se prăbuși în brațele fratelui ei. Rogaro începu să blesteme. Generalul, profitînd de neatenția celor din jur, fugise.

Cînd pericolul unei noi explozii trecu, Katherine se repezi spre muntele de moloz, încercînd să-l descopere pe Judson. Mirosuri pătrunzătoare de substanțe chimice o sufocau, dar căuta bîjbîind, dînd pietrele la o parte. Deși era oarbă din naștere, un simț deosebit de dezvoltat îi îndruma căutările. Deodată, mîinile ei pipăiră un obiect ciudat, care o făcu instantaneu să izbucnească într-un strigăt de durere. Era capul desprins de trup al Căpitanului Judson, era obrazul pe care ea îl vindecase acum cîteva zile...

Rogaro se apropie timid de ea și, înțelegîndu-i durerea, o întrebă:

— Fată frumoasă, vrei să ți-l readuc la viață?

— SFÎRȘIT —

Versiune românească și adaptare de PAUL IOAN după romanele lui DONALD F. GLUT

Stereolitografia, tehnică de reproducere în trei dimensiuni

Doi francezi, Jean Claude André, director în probleme de cercetare și inginerul Olivier de Witt, împreună cu americanul Chuck Hull au depus practic în același timp brevetul unui aparat destinat executării de reproduceri în trei dimensiuni! Este vorba de o nouă tehnică de lucru denumită „stereolitografie" care constă în efectuarea mai multor operațiuni. Astfel inițial sînt introduse în memoria unui calculator cotele obiectului ce trebuie reprodus (înălțimea, lățimea, grosimea). Apoi cu ajutorul laserului este modelat milimetru cu milimetru din rășina lichidă depozitată într-un rezervor obiectul în cele trei dimensiuni ale sale.

Noua tehnică de reproducere a stîrnit un interes deosebit în rîndul specialiștilor din industria de automobile. În afară de economia de timp nouă procedeu economisește și importante fonduri. Astfel se estimează că cheltuielile necesare executării prototipurilor caroseriilor celor mai sofisticate modele de mașini vor scădea, prin aplicarea stereolitografiei, de la un milion de franci la numai optzeci de mii.

SPORT UNIVERS

● **INTERNAȚIONALUL BELGIAN PATRICK VERVOORT,** care activează în prezent la echipa franceză Girondins de Bordeaux, a acordat un interviu unui ziar din țara sa. Interviul începe cu un compliment adus francezilor (singurul de altfel): „Trebuie să le recunoaștem cel puțin o calitate — știu să profite de viață". Apoi, încep atacurile la persoană. Ferreri? „Un jucător excelent, dar care sosește la antrenament ca o vedetă. Se așază în vestiar, întrebîndu-se dacă va lua parte sau nu la antrenament." Bell? „Este un colecționar de gafe. Se demarcă cu o regularitate impresionantă, dar posedă arta de a arunca responsabilitatea greșelilor sale asupra coechipierilor." Battiston? „Libero-ul cel mai lent al campionatului francez." Gilli? „Nu simte antrenamentul." Vervoot concluzionează: „Cu cît voi pleca mai repede, cu atît va fi mai bine."

● **SELECȚIONATA DE FOTBAL A KUWEIT-ULUI** traversează momente dificile. Și aceasta nu doar pentru că susținătorul său de bază — șeicul Al Amad — a fost ucis în timpul invaziei irakului în Kuweit, ci și din alte două motive: fotbalul kuweitian nu a avut nici o activitate timp de șase luni, iar majoritatea titularilor echipei naționale sînt de origine palestiniană. Nici nu se mai pune problema selecționării acestora, în condițiile în care palestinienii au fost acuzați de colaboraționism cu Irakul.

● **UN STUDIU** efectuat de Team Marketing Report a evidențiat o creștere de 72 la sută a costului mediu anual calculat pentru o familie compusă din patru persoane care practică base-ball în comparație cu anul 1980. Printre cauze se numără și faptul că, în afara cumpărării tichetelor de joc și a locului de parcare, membrii familiei își oferă bere, crenvurști, sifon, precum și alte distracții specifice copiilor. În aceeași perioadă, indicele prețurilor la bunurile de consum a crescut cu 58 la sută. Salariul jucătorilor de base-ball a sporit spectaculos: de la o medie de 76 000 de dolari pe an în 1976 la 600 000 de dolari în prezent.

● **KARL-HEINZ KOERBEL A STABILIT UN RECORD absolut** în Bundesliga: 602 meciuri disputate pînă în prezent. A debutat la 17 ani, în octombrie 1972, împotriva lui Bayern München. A

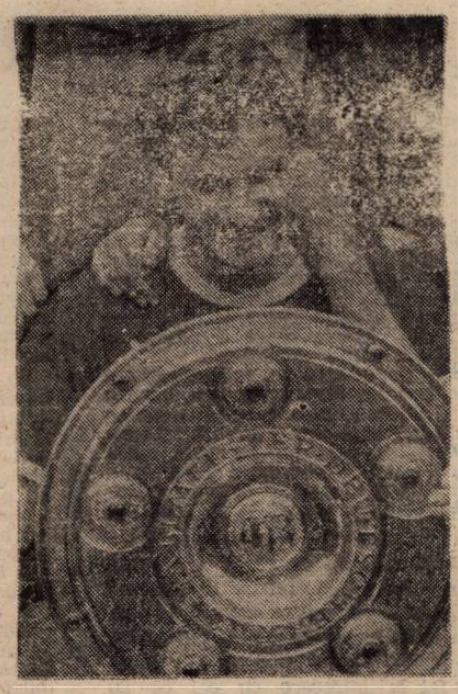

evoluat nu mai puțin de 19 ani pentru culorile lui Eintracht Frankfurt pe Main. Fotografia îl înfățișează pe căpitanul echipei campioană a Germaniei F.C. Kaiserslautern, Stefan Kuntz, cu trofeul național în mîini.

● **ȘTEFAN REUTER ȘI JURGEN KOHLER,** doi dintre componenții echipei naționale de fotbal a Germaniei s-au transferat de la Bayern München la Juventus Torino. Este posibil ca și tînărul jucător al lui Bayern — Stefan Effenberg — să primească o ofertă din partea clubului torinez. Și Olympique Marsilia s-a arătat interesată de achiziționarea lui. Bayern a anunțat, la rîndul ei, două noi contracte, ai căror beneficiari vor fi doi brazilieni: Fernando da Silva („Bernardo") de la F.C. Sao Paulo și Waldemar Aureliano de Oliveira Filha („Mazinho") de la Bragantino. Cei doi sînt în vîrstă de 26, respectiv 25 de ani.

● **PARIURILE SPORTIVE** au cunoscut o tendință ascendentă în Marea Britanie începînd cu anii '60. Și cu toate acestea, înfloresc pariurile clandestine încheiate în magazine și cluburi de tot felul. Poliția și fiscul britanic fac eforturi deosebite pentru a stăvili acest trafic care produce anual pierderi de 90 milioane lire sterline la buget.

Rubrică realizată de ȘERBAN FILIP

HOROSCOP

Săptămîna 19. 08 – 25. 08. 1991

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : O săptămînă a speranţelor împlinite. Curba psihicului pe maxim.
Marţi : O veche promisiune a partenerului prinde viaţă.
Miercuri : Zi de mari satisfacţii profesionale, oarecum neaşteptate.
Joi : Un spirit generos vă scoate dintr-o dilemă sentimentală.
Vineri : Umor dezlănţuit în cercul de prieteni.
Simbătă : Prospeţimea sufletească vă e utilă într-o afacere nouă.
Duminică : Detaşare totală de cenuşiul vieţii, în braţele intimităţii.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Săptămînă de mari solicitări profesionale.
Marţi : O iniţiativă personală se loveşte de obstacole subiective.
Miercuri : O zi norocoasă pe plan financiar.
Joi : Concentrarea nervoasă vă face irascibil şi necomunicativ.
Vineri : Prezenţa unei Balanţe vă înseninează atmosfera.
Simbătă : Un conflict inevitabil cu şeful direct.
Duminică : Lungi reflecţii şi momente de autoanaliză.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : Se impun revizuiri ale unei afaceri în derulare.
Marţi : O polemică familială vă indispune profund.
Miercuri : Tentaţia subită a fructului oprit e foarte mare.
Joi : O situaţie delicată vă solicită la maximum discernămîntul.
Vineri : Suportaţi cu greu un disconfort sentimental.
Simbătă : Nu luaţi decizii, luciditatea vă joacă încă feste.
Duminică : Aparente disarmonii în dragoste.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Săptămîna inspiraţiei şi deciziilor înţelepte.
Marţi : Se nasc premisele unor succese profesionale.
Miercuri : Scurte momente de confuzie şi iritare.
Joi : Lungi clipe de afectivitate şi senzualitate.
Vineri : Planuri pentru o călătorie îndelungată şi costisitoare.
Simbătă : Se impun unele renunţări pentru realizarea unui scop imediat.
Duminică : Împrejurări favorabile întăririi coeziunii familiale.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Disensiuni cu un amic foarte apropiat.
Marţi : Tendinţă de autoizolare, momente de deprimare.
Miercuri : O bucurie neaşteptată vă reface psihicul.
Joi : Temperamentul excesiv domină luciditatea dv. proverbială.
Vineri : Insomnia şi migrena vă accentuează starea de confuzie.
Simbătă : O oază de erotism vă diminuează stagnarea sufletească.
Duminică : Un compromis sentimental e singura cale de revenire.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Sorbiţi pînă la fund din cupa vacanţei.
Marţi : Primii paşi într-o nouă prietenie profitabilă.
Miercuri : Apar roadele unei decizii mai vechi, pe plan material.
Joi : Indispoziţie legată de vremea extrem de capricioasă.
Vineri : O veste foarte fericită de departe.
Simbătă : Schimb scînteietor de replici cu partenerul.
Duminică : Un val de monotonie vă afectează repaosul.

BALANŢA (22.09—22.10)

Luni : Vraja clipelor de odihnă e din ce în ce mai puternică.
Marţi : Decizie importantă, cu bătaie foarte lungă.
Miercuri : Un cunoscut apropiat vă provoacă o mare dezamăgire.
Joi : Se întrevede o izbîndă financiară deosebită.
Vineri : Uneori, zîmbetul unei femei produce minuni.
Simbătă : Două motive de pesimism.
Duminică : Întîlnire de afaceri foarte rentabilă.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Săptămîna creativităţii, a succeselor pe toate planurile.
Marţi : Un succes care a depins de multe riscuri.
Miercuri : Ambiţia vă e pusă din plin la încercare.
Joi : Cu tact şi înţelepciune triumfaţi într-o dispută profesională.
Vineri : Vîntul suflă iar puternic în pînzele dv.
Simbătă : Dovediţi prezenţă de spirit într-o situaţie delicată.
Duminică : Maxim de armonie conjugală, clipe de fericire autentică.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : O zi desăvîrşită prin... monotonie.
Marţi : Două presimţiri se adeveresc, ambele negative.
Miercuri : Instabilitate sufletească, neînţelegeri cu partenerul.
Joi : Criză de orgoliu nejunstificată în cercul colegial.
Vineri : Încordare nervoasă şi suprasolicitare profesională.
Simbătă : Singurătatea e singurul refugiu acceptabil.
Duminică : Perspectivele unui chef între amici vă mai înseninează.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Plutiţi într-un ocean de conversaţii sterile.
Marţi : Farmecul dv. vă salvează dintr-o situaţie delicată.
Miercuri : Tenacitate în finalizarea unui proiect amplu.
Joi : O bucurie-surpriză din partea partenerului.
Vineri : Zi infructuoasă, în care domină apatia şi dorul de ducă.
Simbătă : O încercare grea pe plan sentimental.
Duminică : Zi incoloră, robită televizorului.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : O mare satisfacţie morală, îndelung aşteptată.
Marţi : Un mic ghinion vă trezeşte din euforie.
Miercuri : Suferiţi o injustiţie pe plan profesional, dar fără urmări.
Joi : Noi obligaţii vă solicită din plin fantezia.
Vineri : Zi foarte norocoasă, profitaţi la maximum.
Simbătă : Acută nevoie de bani pentru lansarea unei afaceri.
Duminică : Relaxare totală în sînul familiei.

PEŞTI (19.02—20.03)

Luni : Dovediţi superficialitate în rezolvarea unei probleme urgente.
Marţi : Se impune un efort de voinţă pentru a alunga pesimismul.
Miercuri : O veste bună vă reface parţial psihicul în derivă.
Joi : Succesul financiar mult aşteptat nu vă satisface.
Vineri : Vă aşteaptă o opţiune foarte importantă.
Simbătă : Speranţe noi pentru o afacere încă incertă.
Duminică : Acalmia sufletească e propice activităţii creatoare.

Cartea RECORDURILOR NAŢIONALE

Prioritate tehnică mondială

La 18 martie 1906 Traian Vuia 1872—1950 a zburat cu primul avion monoplan din lume, construit de el însuşi ; aparatul s-a ridicat cu mijloace proprii la 0.6 m de la sol şi a parcurs o distanţă de 12 m, la Montesson, lîngă Paris. Avionul avea schelet metalic şi un tren de aterizare prevăzut cu roţi pneumatice. Traian Vuia, figură marcantă a aeronauticii universale, a fost membru al Academiei Române din 1947.

Premieră publicistică

Prima publicaţie apărută sub îngrijirea unei femei a fost „Foaie literară", al cărei prim număr a văzut lumina tiparului la 6/18 aprilie 1897. Realizatoarea s-a numit Lucreţia Suciu, poetă transilvană, care a tipărit între 3.09.1859 şi 5.03.1900.

Record paremiologic

Dl. Ion I. Bratu este un pasionat paremiolog (în greceşte paroimia = proverb). Între anii 1985 — 1987 dînsul a cules din legende, snoave şi poveşti româneşti nu mai puţin de 6000 de proverbe şi zicători (din peste 150 de surse bibliografice). Este membru al comisiei de folclor a Academiei Române, colectivul pentru cercetarea proverbului românesc.

Meteoriţi

Printre cei mai semnificativi meteoriţi căzuţi pe teritoriul ţării noastre sînt : 1) meteoritul căzut în apropiere de Buzău, în anul 1714. Faptul a fost consemnat de Constantin Brîncoveanu, pe baza relatărilor lui Samuel Köleseri ; 2) la 3 februarie 1882, în comuna Mociu (judeţul Cluj) a căzut un meteorit care a produs şi o puternică explozie. De pe o suprafaţă de 70 kmp au fost culese 174 kg fragmente ale acelui obiect cosmic.

Cel mai bătrîn pom fructifer

Cel mai bătrîn pom fructifer din ţara noastră este un păr, care în anul 1978 avea vîrsta de 384 de ani. El se află în judeţul Argeş, în satul Uda, pe „Dealul perelor" sau „Dealul lui Mihai" (după bătălia de la Călugăreni, oastea lui Mihai Viteazul s-a odihnit şi aici).

Cel mai mic pescăruş din lume

Varietatea de pescăruş Larus minutus are o lungime maximă de 28 cm ; el cuibăreşte în anotimpul cald în zona de sud-est a Deltei Dunării, ca şi în zonele lacurilor din apropierea litoralului. În sezonul rece el migrează spre Mediterana.

GUINNESS BOOK

GIMNASTICĂ

Deschidem cu mare plăcere Cartea Recordurilor Lumii la capitolul dedicat gimnasticii. Aţi ghicit, e vorba de prezenţa foarte onorabilă a Nadiei Comăneci (care anul acesta va împlini 30 de ani, la 12 noiembrie — îi urăm de pe acum la mulţi ani !). Ea figurează drept deschizătoare a erei notelor de zece — deci şi modificarea tabelelor de marcaj —, adică era perfecţiunii în execuţie. La Olimpiada de la Montreal, Canada 1976, ea a terminat competiţia cu un total de şapte note de zece : patru la paralele inegale şi trei la bîrnă. Să nu-i uităm pe antrenorii de atunci : Bella şi Marta Karolly.

Cele mai multe medalii de aur individuale la băieţi — şase — le-a obţinut sovieticul Boris Saklin (născut la 21 ianuarie 1932) : una în 1956, patru în 1960 şi una în 1964. Tot şase medalii individuale de aur a obţinut Nicolai Andrianov (născut la 14 octombrie 1952) : una în 1972, patru în 1976 şi una în 1980.

Cele mai multe medalii de aur individuale la fete le-a obţinut cehoslovaca Vera Caslavska-Odlozilova (născută la 3 mai 1942, şi anume şapte : trei în 1964, patru în 1968. Dar lucrurile evoluează...

Cel mai tînăr competitor la întreceri internaţionale a fost grecoaica Pasakevi Kouna zisă „Voula" (născută la 6 decembrie 1971). La 9 ani şi 299 zile ea a participat la Jocurile Balcanice de la Serres, Grecia, între 1 şi 4 octombrie 1981. Cel mai tînăr campion a fost sovieticul Dmitri Relozercev, medaliat la 16 ani şi 315 zile, la Budapesta, în anul 1983.

Să trecem însă la aspecte mai exotice ale gimnasticii. Astfel cele mai multe flotări consecutive, 10.029, le-a realizat englezul Colin Hewick (23 de ani), la 18 iulie 1982 ; respectivele flotări le-a executat sprijinindu-se pe palme. În sprijin pe degete, tot Hewick a realizat 1.100 flotări — la 30 septembrie 1983.

Cele mai multe flotări cu sprijin într-o singură mînă — 1.753 — le-a efectuat Paul Henry, la 10 iulie 1983, pe arena Wimbledon.

Cele mai multe rostogoliri (tumbe) le-a executat Ashrita Furman. Pe o distanţă de 16 km el s-a rostogolit de 6.773 ori !

De 29.051 ori s-a ridicat în echer, din poziţia culcat şi fără să îndoaie genunchii, John Hoffman, Jr., la 7 mai 1983. Don Perry s-a ridicat numai cu ajutorul braţelor pe o sfoară lungă de 6 metri, în 2,8 secunde ! Cea mai înaltă săritură de pe loc, fără elan, a măsurat 1,22 metri, performer fiind Darrel Griffith (SUA).

În imagine îl puteţi admira pe Dar Robinson. Acest om curajos a băgat în buzunar 100 000 de dolari pentru o săritură de la 330 metri, deschizînd paraşuta la numai 90 de metri de sol (pentru o cascadorie din filmul „High Point").

Rubrici realizate de PAUL IOAN

ADAGRI Rom

ADAGRIROM S.R.L.

MEGAVISION Trade Mark

București Bulevardul Carol I nr. 44-46 (Hotel Modern) Telefon 15 64 70
Bulevardul 1848 nr. 39 (Piața Unirii) Telefon 12 00 99 Fax 15 91 07

VĂ OFERĂ O LARGĂ GAMĂ DE PRODUSE ELECTRONICE DE MARCĂ EN DETAIL PRIN MAGAZINELE SOCIETĂȚII MEGAVISION S.R.L. din BUCUREȘTI:

- Televizoare color SHARP, MEGA-VISION și alte mărci cu diagonala de diferite mărimi;
- Videorecorder SHARP, MEGA-VISION și alte mărci;
- Combine muzicale cu dublu casetofon, radio și pick-up cu telecomandă și două boxe anexe;
- Radioreceptoare, radiocasetofoane portabile, staționare și auto;
- Boxe auto și muzicale;
- Calculatoare, telefoane, aparate foto;
- Parabole cu suport și întreaga gamă de componente pentru recepție antenă satelit;
- O gamă variată de casete audio, video T.D.K., filme foto și casete pentru camere video;
- Frigidere, congelatoare.

ÎNTREAGA GAMĂ DE PRODUSE SE LIVREAZĂ ȘI EN GROS DIN DEPOZIT PRIN SOCIETATEA ADAGRIROM S.R.L. BUCUREȘTI, B-DUL CAROL I nr. 44-46 (HOTEL MODERN) — tel. 156470 și B-DUL 1848 nr. 39 (PIAȚA UNIRII) — tel. 120099.

— În curînd produse electrocasnice și alimentare;

PREȚURI CONVENABILE ȘI
GARANȚIE 6 LUNI
CU SERVICE ASIGURAT
DESFACERILE SE FAC ÎN LEI

MEGAVISION S.R.L.
Societate Comercială Mixtă
Elektro - Hi-Fi-TV-Video,Trading

VIZITAȚI CU ÎNCREDERE

MAGAZINELE NOASTRE DE SPECIALITATE DIN BUCUREȘTI

B-DUL 1848 (PIAȚA UNIRII), TEL. 12.00.99
CALEA VICTORIEI nr. 122, TEL. 50.38.55
ȘOS. ȘTEFAN CEL MARE nr. 2, TEL. 12.36.40

MAGAZINELE NOASTRE SÎNT DESCHISE ZILNIC ÎNTRE ORELE 10—20, IAR SÎMBĂTA ÎNTRE ORELE 10—16.

SEDIUL SOCIETĂȚII MEGAVISION S.R.L. SE AFLĂ ÎN BUCUREȘTI, B-DUL 1848 (PIAȚA UNIRII), TEL. 12.00.99.

POȘTA by Air Mail

DUMITRU ANDREL (Oravița) : În numărul de azi vă vom răspunde la primele trei întrebări. 1. „Lăsarea sîngelui" cu ajutorul lipitorilor avea un rol deosebit de important în intervențiile terapeutice populare preventive în vederea scăderii tensiunii sanguine care, cum se știe, la persoane în vîrstă, supraponderale etc. poate provoca în anumite situații grave accidente cerebrale soldate cu paralizii și chiar decese, datorită fisurării vaselor sanguine care irigă creierul — vase care nu mai rezistă presiunii fluxului sanguin în cazul creșterilor de tensiune. 2. Prin răcirea treptată a aerului din ventuzele (în prealabil flambate) aplicate pe spate, se creează un vacuum. Aceasta contribuie la ameliorarea circulației sanguine la nivelul superficial al pielii, ceea ce are efecte pozitive în unele cazuri de „răceli" și „junghiuri". 3. Infuzia de floare de fîn și aplicarea ei sub formă de aerosoli prin inhalații are un rol pozitiv în tratarea unor afecțiuni ale căilor respiratorii din grupa laringitelor și faringitelor. Aceste remedii ale medicinii populare — ca și altele, despre care vom vorbi cu altă ocazie — sînt expresia experienței a sute și sute de ani dobîndite de „doftoroaie", „babe" și „vraci" care au folosit „farmacia naturii" în tratarea diferitelor afecțiuni. Desigur, între lipitori și medicamentele hipotensoare, personal, le preferăm pe cele din urmă !...

IOAN ALEX. IONESCU București. Reproducem esențialul din scrisoarea dvs. : „Vă rog să mă iertați dacă nu sînt pentru răspunsul redacțional dat lui Culache Boris (Magazin, 31, pag 12, 1991) din Urziceni în care se spune : „V-ați întrebat vreodată cîte vieți a salvat arsenalul medicamentelor folosite azi ?" Există însă mulți medici practicieni care știu că medicamentele sînt toxice și nu vindecă nimic, ci numai înăbușă boala. De aceea sînt de acord cu cele scrise de Culache Boris. Există metode naturale, care într-adevăr elimină din organism (prin dezintoxicare) toate maladiile, dar școala medicală din eroare nu admite această eradicare și omenirea rămîne bolnavă." Punctul dvs. de vedere nu poate fi acceptat nici de medici și nici de practicienii medicinii naturiste. Totuși știința medicală a atins azi acel stadiu care o ferește de conotațiile empirice și subiective. Asupra acestui aspect nu are rost să insistăm. Vă îndeplinesc dorința, punîndu-vă în legătură cu dl. Culache Boris din Urziceni, care poate intra în corespondență cu dvs., pe adresa : Ioan Alex. Ionescu, str. prof. Georgescu 19-b, Sector 2, București, cod. 73.102.

IOAN IOSIFESCU, Voinești, Dîmbovița : Problema difuzării revistei noastre începe să devină stresantă și intolerabilă. Numeroși corespondenți reclamă neonorarea abonamentului. Dorim ca ei să știe că factorii care răspund de difuzarea publicației noastre sînt plătiți pentru serviciile pe care ar trebui să le facă și nu le fac întotdeauna precum s-ar cuveni. Prin acestea spuse, nu facem decît să atragem atenția celor răspunzători, că revista trebuie să ajungă la timp în casele abonaților noștri. Și repetăm : pentru aceste servicii se primesc bani !

PROGRAM TV

LUNI, 19 august. Programul 1 : 14,00 Actualități 14,10 Calendarul zilei 14,20 Copiii noștri — viitori muzicieni 14,40 Casa și grădina 15,10 Campionatul european de natație 16,30 Muzica pentru toți 17,00 Știri 17,05 Emisiunea în limba maghiară 18,35 Drumuri în memorie 19,00 Tezaur 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Studioul economic 21,15 Ora adevărului 21,45 Teatru TV. O dragoste de milioane de Claude Magnier 23,45 Actualități 0,00 Campionatul european de natație. **Programul 2 :** 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din programul zilei 16,15 Desene animate 16,40 Tradiții 17,10 Veniți cu noi pe programul doi... la Ploiești ! 20,00 Super Channel 21,00 B.B.C. World Service 21,30 Magazin auto-moto 22,00 TV 5 Europe 22,35 Studioul muzicii de cameră. A. Vivaldi.

MARȚI, 20 august. Programul 1 : 10,00 Actualități 10,10 Calendarul zilei 10,20 Film artistic. Clara și băieții de treabă 12,05 Super Channel 12,30 Desene animate 13,05 Ora de muzică 13,55 Actualități 14,05 Vîrsta a treia 14,35 Muzica pentru părinți 14,55 Tradiții 15,15 Rapsodia Ungară. Redactor Mirela Petcu 15,30 Confluențe 16,00 Cursuri de limbi străine. Curs de limba franceză. Curs de limba rusă 16,30 Muzica pentru toți 17,00 Știri 17,05 Salut, prieteni ! 19,00 Serial științific 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Studioul economic 21,15 Ora adevărului 21,45 Telecinemateca. Cu orchestra pe strada principală (U.R.S.S., 1986) 23,20 Actualități 23,30 Campionatele europene de natație. **Programul 2 :** 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din programul zilei 16,15 Desene animate 16,40 Documentar științific 17,10 Studioul de literatură 18,10 Campionatul european de natație 19,10 Film serial. În vîltoarea timpului (Franța, 1988) 20,10 Studioul muzicii contemporane 20,40 Tribuna nonconformiștilor 21,00 B.B.C. World service 21,30 De-ale pieței în economia Capitalei 22,00 TV 5 Europe 22,35 Armonii corale.

MIERCURI, 21 august. Programul 1 : 10,00 Actualități 10,10 Calendarul zilei 10,20 Canal France International 12,30 Desene animate 13,10 Ora de muzică 14,00 Actualități 14,10 Viața spirituală 14,40 Tineri interpreți de muzică populară 15,10 Avanpremiera TV 15,20 Documentar științific 15,50 Cursuri de limbi străine. Curs de limba germană. Curs de limba italiană 16,20 Jazz într-o zi de vară 16,50 Tragerea Pronoexpres 17,00 Știri 17,05 Convorbiri 17,35 Cărți și idei 18,00 Forum 18,35 Televiziunea vă ascultă ! 19,00 Arte vizuale 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Studioul economic 21,15 Memorialul durerii 22,25 Universul cunoașterii 23,10 Actualități 23,25 In memoriam Cella Delavrancea 0,25 Campionatul european de natație. **Programul 2 :** 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din programul zilei 16,15 Desene animate 16,40 Emisiunea în limba maghiară 18,10 Campionatul european de natație 19,20 Teatru TV. Omul care a văzut moartea de Victor Eftimiu 21,00 B.B.C. World Service 21,30 Dialog cu edilii Capitalei 22,00 TV 5 Europe 22,35 Bijuterii muzicale.

JOI, 22 august. Programul 1 : 10,00 Actualități 10,10 Calendarul zilei 10,20 Televacanța școlară 11,50 Super Channel 12,30 Desene animate 13,10 Ora de muzică 14,00 Actualități 14,10 Oameni de lîngă noi 14,40 Jazz-Magazin 15,20 Avanpremieră TV 15,30 Medicina pentru toți 16,00 Cursuri de limbi străine. Curs de limba engleză 16,30 Muzica pentru toți 17,00 Știri 17,05 Pro Patria 18,05 Reflecții rutiere 18,30 Reporter '91 19,00 Cultura în lume 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Revoluția Română în direct 21,35 Film serial. Dallas. Ep. 51 22,35 În fața națiunii 23,20 Actualități 23,35 Campionatul european de natație. **Programul 2 :** 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din programul zilei 16,15 Desene animate 16,40 Motor ! 17,10 Emisiunea în limba germană 18,10 Club SF 18,30 Festivalul muzicii de cameră 21,00 B.B.C. World Service 21,30 Campionatul european de natație 22,00 TV 5 Europe 22,35 Muzica populară în concert.

VINERI, 23 august. Programul 1 : 10,00 Actualități 10,10 Calendarul zilei 10,20 Film artistic. Bolero (Franța, 1942) 11,55 Campionatul mondial de atletism 14,00 Actualități 14,10 Mapamond 14,35 Documentar artistic 15,00 Mondo-Muzica 15,20 Avanpremiera TV 15,30 Patrimoniu 16,00 Limba noastră 16,30 Studioul muzicii ușoare 16,50 Tragerea Loto 17,00 Știri 17,05 Emisiunea în limba germană 18,05 La răscruce de vremuri : 23 august 1939 — 23 august 1944 18,35 Tele-discul muzicii populare 19,00 Gong ! 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Studioul economic 21,15 Film serial. Destinul familiei Howard 22,15 Simpozion 23,00 Actualități 23,15 Vîrstele peliculei 0,00 Campionatul european de natație 0,35 Tele-Top. **Programul 2 :** 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din programul zilei 16,15 Desene animate 16,40 Tradiții 17,10 Magazin sportiv 20,00 Pagini coregrafice 21,00 B.B.C. World Service 21,30 Super Channel 22,00 TV 5 Europe 22,35 O muzică, o țară.

SÎMBĂTĂ, 24 august. Programul 1 : 9,00 Bună dimineața ! 10,00 Actualități 10,10 „Oglinda fermecată" 11,10 Descoperirea planetei 11,30 Interferențe spirituale 12,30 Desene animate 13,10 Ora de muzică 14,00 Actualități 14,10 : 7 x 7 14,35 Tele-Club 18,00 Încearcă-ți norocul ! 19,00 Melodii îndrăgite 19,15 Teleenciclopedia 20,00 Actualități 20.35 Film serial. Maddie și David 21,40 Campionatul mondial de atletism 22,20 Cafeneaua actorilor 23,20 Actualități 23,35 Film artistic. Crimele de pe stația Zeta (S.U.A., 1980). **Programul 2 :** 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din programul zilei 16,15 Desene animate 16,40 Cercetarea științifică agricolă 17,10 Campionatul european de natație 19,00 Opera în capodopere 21,00 B.B.C. World Service 21,30 TV 5 Europe 22,00 TV 5 Europe 22,35 Serenada... estivală.

DUMINICĂ, 25 august. Programul 1 : 8,30 Bună dimineața ! 9,30 Clubul desenelor animate 10,20 Film serial pentru copii. Vizitatorii 10,50 Actualități 11,00 Lumină din lumină 12,00 Viața satului 13,30 Hora satului 14,00 Actualități 14,10 Atlas 14,35 Magazin și... sport 18,00 Știință și imaginație 18,30 Convorbiri de duminică 19,00 Film serial. Dallas 20,00 Actualități 20,35 Film artistic. Despărțirea (S.U.A., 1978) 22,20 Duminica sportivă 22,40 Muzicorama 23,20 Actualități 23,35 Maeștri teatrului românesc. **Programul 2 :** 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din programul zilei 16,15 Desene animate 16,40 Convorbiri 17,10 Pop-Magazin 17,30 Cupa Volvo 18,30 Serată muzicală TV 21,00 B.B.C. World Service 21,30 Canal France International 22,00 TV 5 Europe 22,35 Cîntecul inimii mele.

(După „PANORAMIC TV")

În funcție de evenimentele la zi, Radioteleviziunea își rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

medicina la zi

PLEDOARIE PENTRU MERSUL PE JOS

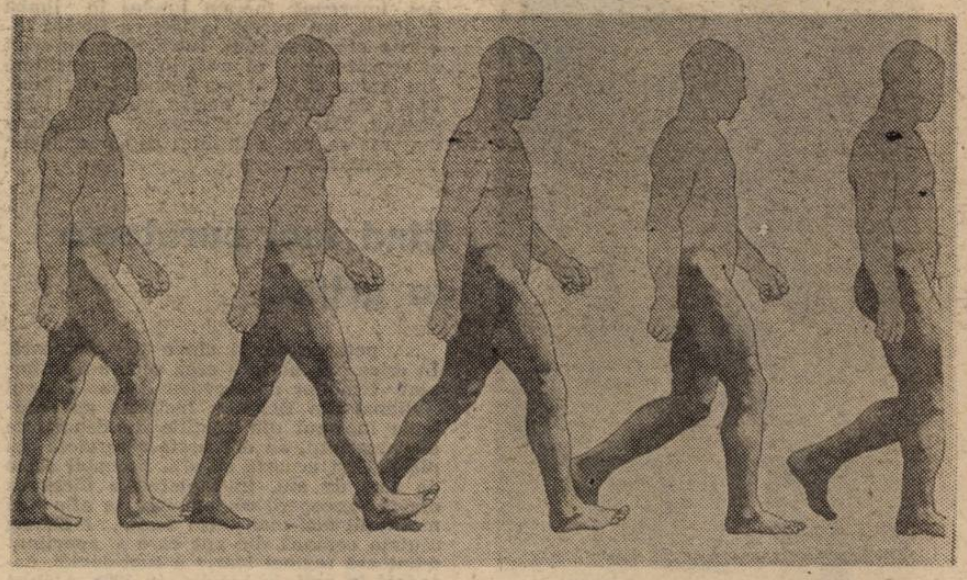

Picioarele reprezintă printre altele și două pompe fundamentale ale organismului.

Dacă mișcarea reprezintă în general cea mai frumoasă dintre calitățile naturii, mersul pe jos la rîndul său reprezintă nu numai cel mai vechi și cel mai fundamental exercițiu al speței umane, dar și sportul nr. 1 al acestei spețe. Solicitînd un mare număr de mușchi din economia organismului, acest sport își exercită efectele sale benefice în primul rînd pe calea rețelei capilare, știut fiind din acest punct de vedere că într-un milimetru cub din mușchiul inimii, de exemplu, se găsesc în jur de 5800 de asemenea vase, iar într-un același volum dintr-un mușchi scheletic în jur de 400 — 1000. Și cum organismului omenesc îi sînt proprii în jur de 400 mușchi scheletici, totalizînd împreună un număr de aproximativ 1,4 bilioane de fibre de acest gen, este clar ca lumina zilei că omul este conceput din start ca o ființă eminamente cinetică, mișcarea reprezentînd din acest motiv cea de-a doua respirație a sa.

Mult timp medicina a fost convinsă că mersul pe jos (un sport arhaic) influențează sănătatea doar pe calea activării circulației și a respirației prin intermediul acestor pompe fundamentale ale organismului reprezentate de membrele inferioare, pompe care stimulează buna funcționalitate nu numai a inimii și plămînilor așa cum s-a crezut, ci și a intestinului, rinichilor și chiar a ficatului. Este știut că funcția purificatoare și antitoxică a ficatului este mult mai bună la cei ce obișnuiesc să umble mult timp pe jos, de unde și acel indice crescut de vitalitate ce îi caracterizează pe aceștia.

Pare incredibil, dar mersul pe jos favorizează pînă și creativitatea, ca și eficiența proceselor psihice în general. Cunoaștem cu toții și poate chiar din proprie experiență că un gînd se clarifică iar o inspirație se concretizează în ritmul pașilor.

Mersul pe jos favorizează însă nu numai creativitatea ci și confesiunea, potențînd pe această inedită cale dinamica relațiilor interpersonale. Știm foarte bine din acest punct de vedere că **prietenia și dragostea incită la plimbare** și aceasta prin faptul că ritmul pașilor favorizează decompresiunea psihică, atașamentul ca și catarxisul prin acest ultim termen preluat din filosofia antică greacă înțelegînd „purificarea psihicului" de emoțiile negative, cadență pe care poetul romantic german, H. Heine, o identifică în muzica tăcută a trapului.

Cît trebuie să ne plimbăm în cadrul mersului pe jos ? „În general vorbind — precizează din acest punct de vedere Paul Carton, întemeietorul fiziologiei moderne americane — trebuie să mergem în medie o oră în cursul dimineții și două ore după-amiază". Cum trebuie să ne plimbăm ? În orice caz cît mai repede. Cel puțin aceasta este părerea lui Jefferson Thomas, cel de-al III-lea președinte **al** SUA, ca și al medicinei moderne, președinte care precizează în legătură cu acest fapt următoarele : „Află de la mine, că a te plimba pe jos este cel mai bun exercițiu posibil. Totul este însă să mergi cît mai repede".

ARCADIE PERCEK

Principale produse apiterapice

Terapia naturistă, apiterapia folosește mierea, polenul, lăptișorul de matcă, veninul albinelor și toate celelalte produse ale stupului pentru prevenirea, combaterea, menținerea, alinarea suferinței umane. Combinatul apicol București prepară următoarele produse apiterapice :

Acneol — soluție pentru uz extern : se recomandă ca dezinfectant și cicatrizant al feței, cu deosebire în coșuri ; **Antieczemol II** : recomandat în tratamentul eczemei urechii ; **Apilarnil** — drageuri : recomandat ca stimulent al factorilor de apărare a organismului ; **Apilarnil potent** — drageuri : recomandat în disfuncții sexuale la bărbat : impotență, insuficiența libidoului ; **Apilarnil potent Y** — drageuri : recomandat în impotența sexuală ; prin conținutul în iohimbină are și acțiune vasodilatatoare în sfera pelvină ; **Apilarnil prop** — drageuri : recomandat în debilitate fizică ; **Apireveg** — unguent : recomandat în tratamentul durerilor reumatismale ; **Apivitas forte** — concentrat : dieto-apiterapic valoros, cu efecte biostimulatoare și energizante ; **Cologel** — colir cu 2% lăptișor de matcă : indicat în conjunctivită, keratite, leziuni oculare ; **Colomel** — colir cu 2% miere de albine : indicat în inflamațiile conjuctivale ; **Drageuri cu lăptișor de matcă** : se recomandă în astenie, surmenaj fizic și nervos ; **Energin** — pastă : indicat în afecțiuni hepatice, astenii ; **Gingiprop** (pentru uz stomatologic) : indicat în tratamentul gingivitelor ; **Lăptișor de matcă liofilizat** — flacoane : se recomandă în astenii, surmenaj, anemii, convalescență ; **Melcalcin** — granule : indicat în oboseală, astenii ; **Melpol** — flacoane a 200 g : indicat în anemii și convalescențe.

farmacist DUMITRU RĂDUCANU

NU VĂ SPERIAȚI... DE TIROIDĂ!

● 11 milioane de americani suferă de pe urma dereglărilor tiroidei ● Poate fi boala de tiroidă contagioasă ? Nimic nu o poate confirma, deși în familia președintelui Bush ambii soți suferă de tiroidă. ● Tratamentul cu un „cocktail" pe bază de iod radioactiv cîștigă tot mai mult teren, mai ales de cînd este folosit și de perechea prezidențială americană.

Shitley Ruhe — o persoană ca multe altele care trăiește la Washington. Anul trecut nu s-a simțit prea bine, dar... găsea explicații pentru toate necazurile ei. Oboseală ? Bineînțeles — activitatea ei în Comitetul pentru buget al Camerei. Inima ? Stresul. Dificultăți de respirație la urcatul scărilor ? Bătrînețea. Tremurul mîinilor ? Cafeaua. Ochii umflați ? Ochelarii cei noi. Nu-i mai creșteau unghiile ? Oja cea nouă. La 48 de ani, se gîndea ea, bătrînețea începe să bată la ușă. Și totuși s-a dus la doctor. Rezultatul ? D-na era tiroidiană. De fapt suferea de așa numita „boală a lui Graves", de care suferă, după cum s-a anunțat, chiar președintele George Bush și soția sa, Barbara. Remediul O pastilă pe zi — și totul se rezolvă. Spectrul bătrîneții mai poate fi un pic aminat !

11 milioane de americani suferă de tulburări în funcționarea glandei tiroide (dintre care două milioane nu sînt conștienți de acest lucru !). Aceasta funcționează ca un adevărat termostat, controlată de thyroxină, un hormon secretat de glanda pituitară, aflată în creier. Boala lui Graves este cea mai comună formă de hipertiroidism (exces de thyroxină) : tiroida lucrează mai mult decît i se cere. După expresia plastică a lui Shirley Ruhe, este ca și cum ai încerca să mergi cu o mașină căreia i s-a blocat accelerația. De aceea obosești !

Tiroida, să nu uităm, se tratează cu medicamente, pe cale chirurgicală sau prin administrare de iod radioactiv. Neglijată însă, poate pune viața în pericol (mai ales în cazul vîrstnicilor, suferind de tensiune sau cardiaci). În plus, diagnosticarea maladiilor de tiroidă este de multe ori dificilă din cauza simptomelor adeseori vagi și extrem de diverse. Un endocrinolog, Dr. Peter Ross remarca : „Cînd ai dureri în piept, știi că ai probleme cu inima. Cînd ai ulcer — te doare stomacul. Dar cînd suferi de tiroidă, atunci ești cuprins de senzații ciudate în tot corpul".

Poate fi boala de tiroidă contagioasă ? Nimic nu pare să indice acest lucru, deși în familia Bush ambii soți sînt tiroidieni. Iar în ce privește tratarea cu un „cocktail" pe bază de iod radioactiv, lumea a început să aibă mai multă încredere de cînd tratamentul a dat rezultate în cazul perechii prezidențiale americane.

„Oamenii sînt îngroziți de iodul radioactiv — spune Dr. James Ramsey, endocrinolog din Washington — nu fac altceva decît să se gîndească la Hiroshima și Three Miles Island. Și totuși acest tratament are mai puține efecte secundare decît chirurgia"

Iată un lucru de care, totuși, poate că ar trebui să ținem seama... Mai ales cînd sănătatea noastră se află în joc.

MIHAELA DOROBANȚU

Să slăbim mîncînd grăsimi!

Putem visa la așa ceva? Cercetătorii care și-au pus cîndva și ei această întrebare spun astăzi că da. Cum e posibil? Francezii, de exemplu, au propus o revoluție în domeniul alimentației, o dată cu punerea în vînzare a unui nou produs, denumit Cuisifine. El poate fi folosit în locul materiilor grase tradiționale — ulei, unt, margarină —, conține nu mai mult de două

calorii și poate fi consumat crud, dar și pentru prăjit sau gătit. Noul produs nu conține colesterol deoarece este realizat pe bază de lecitină de soia, o substanță naturală vegetală. Prezentat sub forma unui spray, produsul permite o utilizare practică, deosebit de economică, datorită usurinței de a doza cantitatea necesară unei anumite operațiuni de pregătire a alimentelor.

flash

Statistici mondiale despre SIDA

● Organizația Mondială a Sănătății (O.M.S.) estimează la circa 10 milioane numărul persoanelor bolnave de SIDA. Majoritatea acestor purtători ai virusului vor suferi o agravare a maladiei în următorii doi ani. ● În Statele Unite se găsesc în prezent peste un milion de seropozitivi, 200 000 în Franța și „numai 25 000 în Marea Britanie. ● Costurile de spitalizare ale persoanelor afectate de SIDA în Franța în 1990 au fost de 2,2 miliarde franci. Această cifră reprezintă a suta parte din ce s-a cheltuit anul trecut în toate spitalele. Se apreciază că în acest an vor fi cheltuite 2,7 miliarde de franci, ceea ce reprezintă o creștere de 27 la sută într-un singur an. ● Bolnavii de SIDA ocupă actualmente doi la sută din capacitatea de spitalizare a Franței. În Africa, însă, media ocupării paturilor de spital de către suferinzii de SIDA se ridică la circa o pătrime din numărul total. ● Tratarea unui pacient la domiciliu costă 450 de franci pe zi în comparație cu 1500 — 2000 de franci la spital (nu este vorba de o tratare intensivă !) ● La San Francisco (SUA) numai cinci la sută din bolnavii de SIDA sînt spitalizați și, cu toate acestea, medicația înghite anual nu mai puțin de 45 milioane dolari. ● Economiștii americani Dorothy Rice și Anne Scitovski apreciază la 8,5 milioane dolari costurile îngrijirilor medicale rezervate seropozitivilor din întreaga lume în 1991. Cum este de așteptat ca aceste sume să evolueze în timp, peste cinci ani ele le vor depăși pe cele provocate de toate tipurile de cancer la un loc.

întîmplări adevărate

O salvare senzațională

Pe jumătate culcată pe marginea a două obloane de lemn, cu brațele sprijinite (cite unul pe fiecare parte), cu partea superioară a corpului înclinată în jos, astfel a stat douăzeci de minute la o înălțime de 25 de metri, Giuseppa Ercoli (în vîrstă de 84 (!) ani) pînă cînd a fost salvată din această poziție dramatică și extrem de periculoasă de un grup de pompieri din Tuscolano, chemați urgent de vecini în ajutor.

Ce se întîmplase pînă atunci ? Giuseppa Ercoli (care locuia la etajul șase) s-a urcat pe marginea ferestrei pentru a spăla geamurile. O neașteptată ameteală a făcut-o să cadă în exterior, dar printr-o adevărată minune a căzut peste două obloane semideschise de la etajul imediat inferior de care, în disperare, s-a agățat. La țipetele sale, vecinii au încercat să-i vină în ajutor, dar intervenția lor ar fi fost chiar periculoasă datorită poziției în care se afla ; astfel, numai prezența grupului de pompieri înzestrați cu aparataj special a dus la salvarea ei de la o moarte sigură.

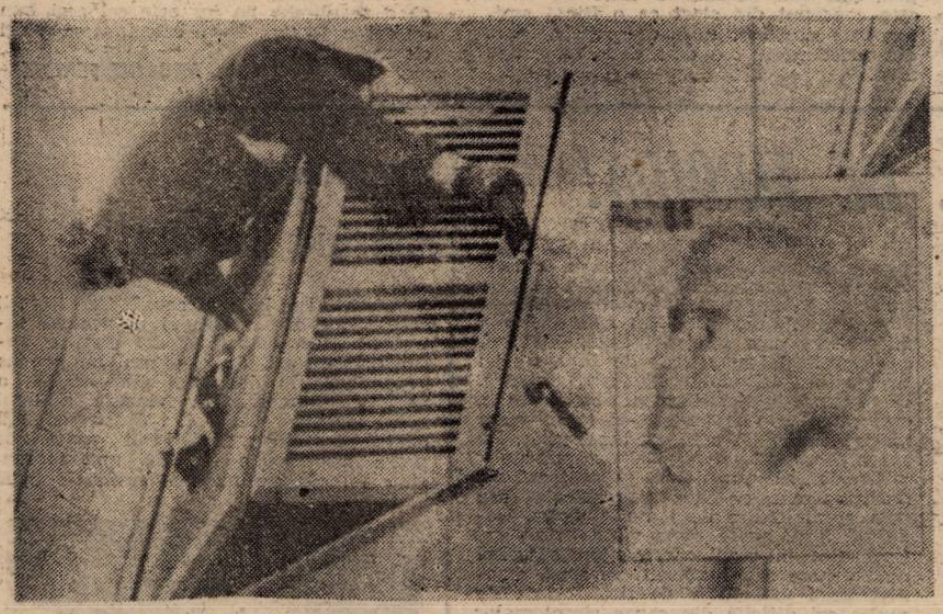

Un submarin „pescuit"

Întîmplarea s-a petrecut în largul mării în dreptul orașului Anzio și s-a încheiat cu unul dintre cele mai curioase finaluri. Vasul de pescuit „Iachino Sferlazzo", care face parte din flotila locală, a pescuit, pur și simplu, un... submarin aparținînd flotei turcești ! Cum s-a putut întîmpla această aproape neverosimilă istorie ? „Simplu, răspunde Franco Maggiore, unul din cei trei marinari care formau echipajul. Ne aflam cam la 14 mile depărtare de țărmul italian și ne îndreptam în direcția Sardiniei cînd am simțit că vasul nostru este tras de o putere invizibilă și, spre norocul nostru, cu o viteză de circa trei noduri pe oră. Ne-am dat imediat seama că în năvodul nostru a pătruns un submarin care, prin deplasarea sa, ne trăgea și pe noi. Imediat s-a dat alarma, conducătorul vasului a intrat în legătură radio cu centrul din Anzio și aceștia la rîndul lor cu cei de pe sumarin. În scurt timp, totul a reintrat în normal.

Submarinul a ieșit la suprafață „înfășurat" în plasa noastră uriașă. Au apărut și marinarii turci, erau vreo 40. Apoi, împreună (ne-am înțeles în limba engleză), am purces la tăierea firelor încîlcite ale năvodului. Între timp au sosit și reprezentanți ai autorităților maritime din Anzio și totul s-a încheiat cu bine. Păcat de năvodul nostru pe care l-am pierdut. Dar și o asemenea întîmplare mai rar se poate întîlni : să „pescuiești" un submarin"...

Cînd faci curățenie cu grijă...

... poți descoperi chiar și o comoară. În orice caz, aceasta ceea ce li s-a întîmplat femeilor de serviciu de la Muzeul Național din Belgrad. Insistînd cu curățenia în unul din spațiile de depozitare ale muzeului, au dat peste o servietă din piele. Deși aceasta se afla probabil acolo de zeci de ani, întîmplarea a făcut ca ele să descopere că înăuntru se afla nici mai mult nici mai puțin decît... îndelung căutata coroană din aur care a aparținut odinioară reginei Maria a Iugoslaviei, decedată în exil, la Londra, în 1961. Alături de coroană, considerată pierdută pentru totdeauna, s-au mai găsit documente, un jurnal al reginei și numeroase scrisori personale.

De la o extracție de dinți

„Nu sînt capabilă sub nici o formă să înțeleg și să accept ceea ce mi-a rezervat un destin absurd : am doar 23 de ani și sînt bolnavă de SIDA datorită dentistului meu".

Declarațiile exprimate mai sus aparțin tinerei Kimberly Bergalis din orașul Fort Pierce al cărui caz a impresionat profund toată America. Kimberly, cum conchide un raport al Centrului Național pentru controlul acestei maladii, s-a prezentat la un control și a avut marea și dureroasa surpriză să afle că a fost contaminată cu SIDA într-un mod absolut imprevizibil (dar foarte atent controlată) : în cadrul unui tratament urmat la un medic dentist, dr. David Acer, în timpul extracției a doi molari. După datele deținute de Centrul respectiv este primul caz din lume cînd se constată transmiterea acestui mortal virus de la un medic la pacient.

De la început trebuie precizat că dr. Acer știa că este bolnav de SIDA și într-o dramatică scrisoare apărută într-un cotidian din Fort Pierce în luna septembrie 1990, scrisoare deschisă, publicată (așa cum a cerut) patru zile după moartea sa, a dat unele explicații privind acest caz. Astfel s-a putut afla că în anul 1987 dr. Acer i s-a diagnosticat la un control de rutină că este bolnav de SIDA. Din acel moment a dorit să înceteze să practice profesiunea lui pentru a nu expune viața pacienților săi. Experții de la Centrul Național l-au sfătuit însă să continue să lucreze pentru că posibilitatea de a transmite virusul în cazul său era inexistent cu atît mai mult cu cît folosea mănuși antiseptice și purta o mască protectoare pe față. A urmat foarte scrupulos aceste indicații dar din nefericire s-a întîmplat o tragedie de care se simte vinovat.

Tragedia lui Kimberly își are începutul imediat după vizita la acest dentist, în decembrie 1987. În luna ianuarie 1988 s-a semnalat deja prima mare infecție în gură. Erau primele simptome ale bolii care s-a declanșat violent în martie 1989 cînd au apărut foarte multe fenomene grave care, la început, au fost atribuite altor cauze ca hepatită, diabet, leucemie etc. În fine, în luna ianuarie 1990, unul dintre doctori a trimis-o la un control SIDA, care a confirmat fără echivoc că este sero-pozitivă. Experții de la Centrul Național nu au vrut să țină seama de evidența posibilitate avansată de familia Pierce susținînd că perioada de incubație nu corespunde, întrucît acest lucru s-ar fi putut întîmpla numai cînd Kimberly ar fi avut 12 ani și că probabil ea s-a îmbolnăvit prin raport sexual. O vizită ginecologică nu le-a confirmat ipoteza : Kimberly era virgină. Aceeași specialiști s-au agățat apoi de ideea că s-a îmbolnăvit în urma unei transfuzii de singe sau printr-o seringă folosită la injectarea unei doze cu droguri. Dar Kimberly a contestat vehement aceste presupuneri. În fine, în luna august 1990, familia Bergalis a reușit să convingă pe cei de la Centrul Național să facă o ultimă verificare : să trimită cîte un eșantion de singe aparținînd lui Kimberly și dr. Acer la Laboratorul de genetică de la Los Almos. Rezultatul a confirmat că virusul celor doi era identic, apoi a urmat decesul dr. Acer și teribila scrisoare deschisă publicată în urma dorinței exprimate de el după moartea lui și odată cu aceasta au dispărut orice îndoieli. Kimberly a cerut despăgubiri materiale și Serviciul de asigurări al medicului i-a acordat un milion de dolari. Cu acești bani, Kimberly a chemat în judecată Centrul pentru controlul epidemiologic, cerînd o lege care obligă personalul medical afectat de SIDA să facă publică situația lor. Kimberly a început să scrie o carte în care își descrie povestea destinului său tragic. Dorește ca restul vieții sale să încerce să salveze alți inocenți, ca această carte s-o facă să suporte mai ușor ideea morții inevitabile. *(Gh. Russu)*

LOCUINȚA noastră

Noțiunea de casă proprie are o valoare sentimentală universală. La sfîrșit de secol și început de mileniu, dar și de curînd intrați în economia de piață (vom rămîne multă vreme în scutecele sale ?), românii se vor afla mereu în mișcare. Vor fi nevoiți să-și schimbe adesea domiciliu, chiar și localitățile de reședință. Atracția comerțului și a altor îndeletniciri va fi irezistibilă. A locui într-o casă proprie (ferit de spectrul chiriei majorate după pășirea în noul an), fie și un apartament, mai mare sau mai mic, este, neîndoios, un mare ideal al românului. Oamenii sînt hotăriți să economisească (dacă au din ce și spirala inflației nu-i mai sufocă) pentru a-și oferi privilegiul de a dispune de o locuință proprietate. Dreptul individului de proprietate asupra locuinței aduce foloase societății. Și dacă este așa, lucru verificat în mai toate statele dezvoltate, de ce oare ne batem joc de patrimoniul locuințelor pe care-l avem ? Prețul mediu al unei locuințe a crescut vertiginos. Cei mai afectați sînt tinerii, care vor să-și întemeieze un cămin, dar care nu au un cheag financiar. Trebuie să-i ajute părinții, dacă le dă mîna. A examina anunțurile din ziare în legătură cu ofertele de locuințe (în valută sau lei) este o încercare nu prea plăcută. Sălbăticia ofertei este sfidătoare. Industria construcțiilor de case poate deveni una dintre cele mai prospere activități. Vigoarea ei este, însă, legată de vigoarea economiei naționale. Dar pentru cei care au o garsonieră sau un apartament, cu chirie, achitat în proporție de 30 la sută și cu plata lunară a ratelor pentru împrumutul obținut de la stat (care vor spori în funcție de creșterea prețurilor) vom încerca să oferim în săptămînile următoare unele soluții de reamenajare a interiorului, cu eforturi financiare nu prea mari. Într-o casă aranjată cu gust, se va dobîndi liniștea interioară necesară sporirii creativității umane, confortului și a înțelegerii în sînul familiei.

cînd ați rîs ultima oară

1. Clientul către vînzător :
— Dacă tot ați ținut degetul pe cîntar cînd mi-ați cîntărit brînza, puneți-mi-l și pe el în pachet.

☆

— Și sînteți sigur că este un somnifer bun ?
— Desigur, atît de bun încît pe lîngă fiecare flacon sîntem nevoiți să vindem și cîte un ceas deșteptător !

☆

— Mă doare un ochi, ce să fac ?
— Anul trecut pe mine m-a durut un dinte și l-am scos — răspunde cel întrebat.

☆

— Iubita mea, mi-ar place să te văd ca pe o stea...
— Așa curată și strălucitoare ?
— Nu, așa de îndepărtată...

O soție către soțul ei :
— M-ai înșelat ?
— Draga mea, soțul și soția sînt un tot împreună, dar cînd sînt singur mă plictisesc.

— Vă rog să-mi dați o pungă de bomboane.
— De care doriți ?
— N-are nici-o importanță. Vreau doar să se audă zgomotul acela de hîrtie bocîtită în întreaga sală de cinema.

Delegatul : — Permiteți-mi să vă predau cheia noului dumneavoastră apartament.
X : — Mulțumesc.
Delegatul : — Și vă ofer și această ladă cu scule pentru reparații.

— Prietene din grecșală am uitat o foarfecă în dumneata.
— Vă mulțumesc, domnule doctor chirurg. Tocmai aveam nevoie de o foarfecă de soiul ăsta !...
— Înțelege, domnule, că trebuie s-o scot. E trecută în inventar.

— Unde alergi așa ?
— Trebuie să-mi cumpăr cinci linguriță. Pe sticla de sirop scrie să iau șase linguriță pe zi, iar eu n-am în casă decît una !

Întorcîndu-se mai devreme din călătorie, un soț găsește un rival în dormitorul soției sale.
— Cum ? strigă el. Cine este acest om ?
— În fond este adevărat, spune soția, întorcîndu-se spre celălalt. Cum vă numiți domnule ?

Auzite și pățite de DUMITRU VASI-ȘOIMOȘANU

verificati-vă cunoștințele

EFECTUL JOULE

Începînd cu secolul trecut, dar mai cu seamă în actualul secol, s-au realizat numeroase descoperiri fundamentale în domeniul fizicii.

Acest gen de descoperiri sînt cunoscute și sub numele de „efecte fundamentale" și ele sînt însoțite de numele descoperitorilor, în semn de prețuire a muncii acestora, din care nu puțini, pentru realizările lor au primit Premiul Nobel. În prezent sînt cunoscute cîteva zeci de astfel de „efecte", printre care și „efectul Joule", descoperit în secolul trecut. Este de remarcat că și cîțiva savanți români figurează pe lista diverselor „efecte" precum profesorul Ștefan Procopiu și inginerul Henri Coandă, (efectul Procopiu și efectul Coandă).

Acum, fiind însă vorba de Joule, mai întîi cîteva date biografice, după care, unele întrebări pe care vi le propunem, avînd răspunsurile în numărul viitor al revistei.

James Prescott Joule (1818 — 1889) devenit fizician englez, a fost discipolul celebrului chimist englez Dalton (creatorul „Legii lui Dalton" din chimie) și, în cele din urmă, a ajuns membru al Societății Regale (Academia de Științe engleze) din Londra, unde și Faraday a fost președinte. Multă lume pronunță incorect numele lui Joule, ca în limba franceză, adică aproximativ „Jul" dar în realitate, el se pronunță ca în limba engleză, deci, aproximativ „Giaul", deși acest nume se poate să aibă o origine franceză.

Și acum întrebările :

1. Ce se înțelege prin efectul „Joule" ?
2. Care sînt aplicațiile acestui „efect" ?
3. Ce fizician român a efectuat suficient de precise măsurări, în legătură cu „efectul Joule" ?

Răspunsurile în numărul viitor

RĂSPUNSURI LA ÎNTREBĂRILE PUBLICATE ÎN NUMĂRUL TRECUT

Alo, alo, aici radio București !

1. Pentru prima dată, postul de radio București a început să funcționeze la 1 noiembrie 1928.

2. La acea vreme și, dealtfel, mult și după al doilea război mondial, emițătorul și antenele se aflau pe șoseaua București — Otopeni, aproximativ peste drum de aeroportul Băneasa. De mai mulți ani însă, în clădirea respectivă se află Institutul de meteorologie.

3. Aparatura și antenele stației au fost construite de cunoscuta firmă engleză Marconi.

4. Antena emițătorului primea o putere de 10 kilowați radiofrecvență, deci destul de mică. Stația funcționa pe unde medii, aproximativ apropiată ca lungime de undă de aceea a postului București II, actual.

5. Cel mai puternic post național este, de mulți ani, plasat la Bod, lîngă Brașov. Funcționează pe unde lungi, avînd în antenă 1.200 kilowați. Se recepționează perfect în întreaga țară, cît și destul de bine în întreaga Europă, Asia Mică, etc. Dealtfel, asemenea emițătoare nu sînt prea multe nici în Europa și nici în lume, ca putere.

6. La nivelul anilor 1936 — 1937, postul de radio București, de pe unde medii, și cu o putere în antenă de numai 10 kw, a primit o confirmare oficială de recepție tocmai din insula Noua Zeelandă, care se află la o distanță de circa 18.000 km. față de noi, deci aproape la antipozi. Foarte probabil că în acea perioadă au existat însă niște condiții neobișnuit de bune de propagare a undelor radio, ceea ce nu se prea mai întîmplă în zilele noastre, datorită poluării atmosferei și ionosferei cu diverși aerosoli, printre care și cei de natură radioactivă, vulcanică, etc. Pentru undele medii și mai ales în cazul emițătoarelor cu puteri mici, cum era cazul lui radio București, propagarea undelor la o distanță atît de mare constituie un adevărat fenomen, neobișnuit. Dealtfel, ca și noi, românii, în general !

Ing. LIVIU MACOVEANU

ȘFATURI PRACTICE

● Culorile covoarelor și tapițeriei se revitalizează atunci cînd sînt șterse cu o perie înmuiată în apă cu amoniac (o lingură de amoniac la un litru de apă).

● Înainte de tăierea verdețurilor, tocătorul de lemn se va ține puțin în apă fierbinte ; în acest fel sucul plin de vitamine al legumelor nu va mai fi absorbit de lemnul tocătorului.

● Castraveții acri care s-au înmuiat nu se aruncă ; zeama în care au fost ținuți se strecoară, se fierbe și fierbinte se toarnă peste castraveții înmuiați ; spuma ce apare în timpul fierberii se adună și se aruncă.

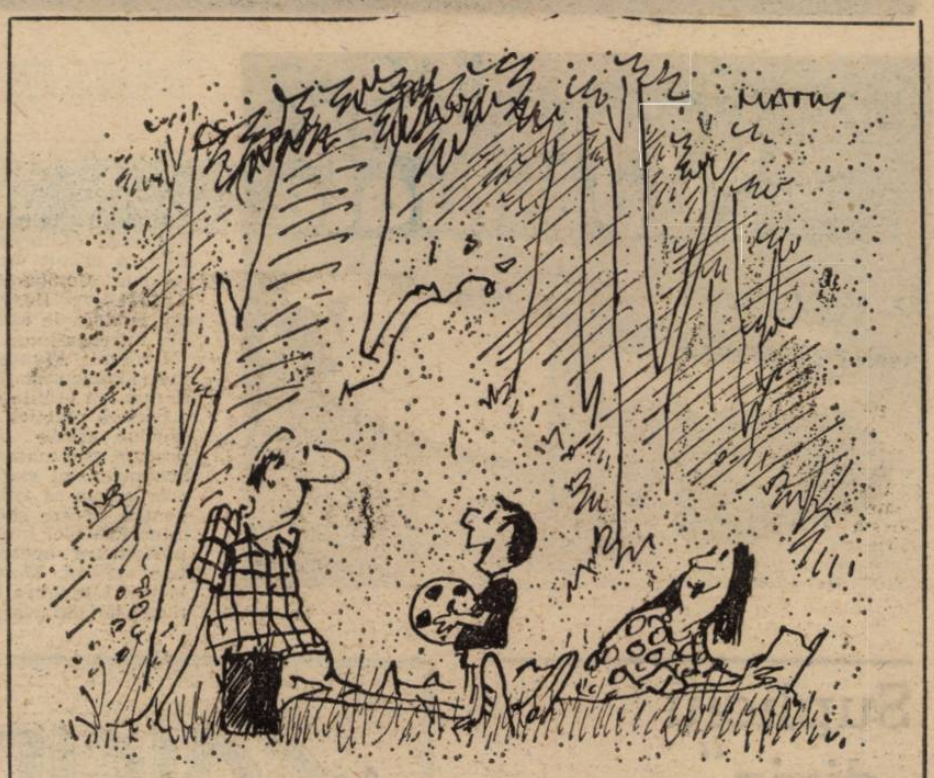

— Tăticule, Gigel vrea să mă transfer în echipa lui. Cît să-i cer în lei și cît în valută ?

CRISTALE

Stau și mă întreb. De ce-or fi construit grecii antici atîtea ruine.

Inima e ca și vîntul. Există atîta timp cît bate.

Broasca ajunsă la oraș se numește batracian.

Am locuit un timp în sufletul unei femei. Mare înghesuială.

Cetatea era atît de șubredă încît dușmanii se temeau s-o asedieze.

Cenușa sfidează focul.

De cîte ori coboară din avion redevenea ateu.

Mlaștina te obligă la un studiu profund.

Secera valorifică virtutea grîului. Buruieni longevive triumfă pe miriști.

Unele corpuri absorb lumina. Setea de lumină le face puțin vizibile.

VALERIU BUTULESCU

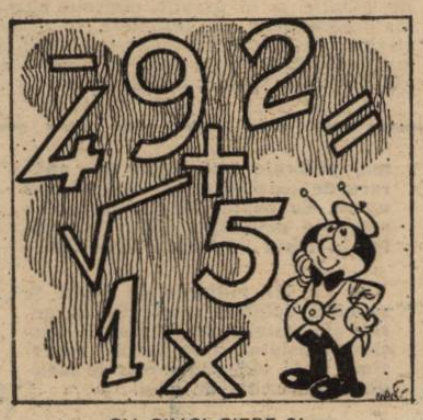

CU CINCI CIFRE ȘI...

Vă prezentăm cinci cifre și tot atîtea semne aritmetice. Aranjați-le în așa fel încît să puteți obține o... egalitate.

(Soluția în numărul viitor)

Test

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT
DRUMURI ÎNCRUCIȘATE

Examinînd lungimea fiecărui parcurs, veți ajunge la concluzia că pisica și cîinele se vor întîlni la punctul D. În alte puncte, cele două animale își încrucișează drumurile în momente diferite.

ATENA

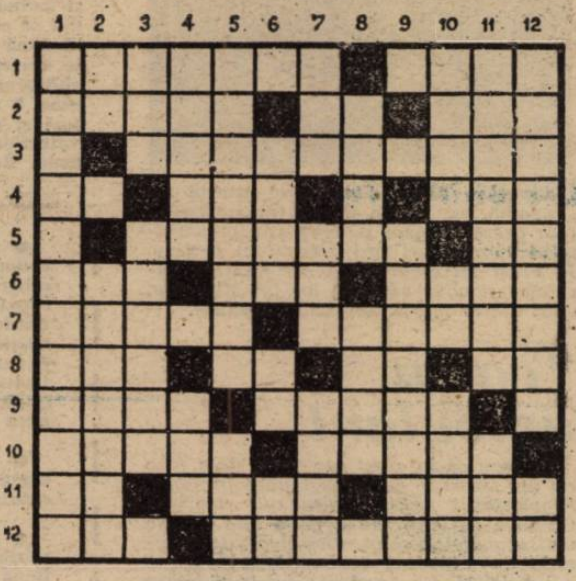

ORIZONTAL : **1) Ilustru conducător al Atenei, în timpul căruia acest oraș-stat devine cel mai frumos polis al Greciei antice — Sine qua non al cîștigului 2) Grecia antică — Vocale — Titlu purtat de conducătorii persani, marii rivali ai Atenei 3) Celebrul învingător atenian al lui Xerxe. I. 4) Osie ! — Mediul în care s-a desfășurat bătălia de la Mycale din 479 i.e.n. — Riu în Elveția 5) Localitate, unde, în 479 i.e.n., forțele persane sînt învinse definitiv de greci, aceștia punînd capăt viselor expansioniste ale marelui lor rival — 12 mori ! 6) Oraș în Japonia — Nun — Floarea regilor Franței 7) A se prăbuși — Are un caracter stabil (fem. pl.) 8) Dialect celtic — Dinsa — În plop ! — Vocale 9) Saivan (reg.) — „Unitate de măsură" pentru fericire ! 10) „Patria" lui Ulise — A cinsti 11) 13 atomi ! — Scaun regesc — „...de la Delos" alianță delio-atică în beneficiul Atenei 12) Cunoscut canal TV american — Dinastia persană care a avut cele mai multe conflicte cu Atena (masc. sg.).**

VERTICAL : **1) „Războiul..." (431 i.e.n. — 404 i.e.n.), mare conflict al lumii elene, în care Atena a fost înfrîntă de rivala sa, Sparta 2) Dinsul — Localitate, intrată în istorie, unde, în 490 i.e.n., oștile Atenei conduse de Miltiade, zdrobesc pe invadatorii perși 3) Riu canadian — Mare stat-imperiu care nu a reușit să-și extindă hegemonia și asupra Atenei, în ciuda numeroaselor încercări de cucerire a acesteia 4) Scop suprem — Document 5) În cea din 479 i.e.n., forțele persane rămase în Grecia sînt învinse decisiv, lovitura de grație reprezentînd-o bătălia de la Mycale — A lucra pămîntul 6) Uite ! — Ustensilă casnică — Interjecție 7) La greci, zeița dimineții — Abreviere pentru esper (zool.) — Riu în Germania 8) Necredincioasă — Referitor la greci 9) Denumirea dată stîncii de calcar, intrată în istorie, din centrul Atenei 10) A provoca — În tren ! — Crește pe malul apelor 11) Localitatea unde, în 480 i.e.n., Temistocle l-a stopat pe Xerxe I, flota ateniană fiind de netrecut — Ofițeri ai Înaltei Porți 12) Localitatea unde, în 388 i.e.n., oștile ateniene și tebane sînt înfrînte de regele Macedoniei, Filip II. Atena fiind obligată să recunoască noul stăpîn al Greciei — Capul lui Adonis !**

DICTIONAR : AAR, OME, ERS, CNN, RAT, ESP LONE

MARIAN MINCULESCU
București

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ÎN LABORATOR

ORIZONTAL : Laborator — Gu — Apă tare — Obez — Mala — Galbenă — Practică — Rit — Ian — Analiză — TTR — T — Atele — S — Aieve — Alec — Ac — Cricuri — U — Radiouri — Ura — Uzina — Atașat — Ran — Renal — Fi — Îngheț — Teste.

CRONICA modei

IMAGINAȚIE SOMPTUOASĂ

Pe o rochie simplă, din muselină, sînt montate pene : imponderabile, rebele, grațioase. Galbenul pai strălucește alături de alb și bej. Imaginația somptuoasă a creat o rochie „nebună" ce stă bine într-o ocazie unică unei persoane cu mult umor ! (A.P.)

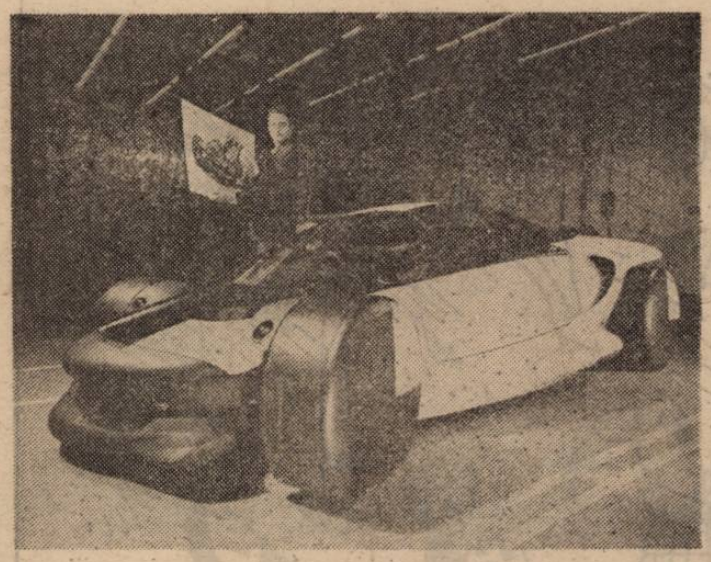

MAŞINA SPORT A VIITORULUI

Modelul britanic prezentat în cadrul competiției Internaționale Motorshow'90, care a avut loc la Birmingham (Anglia), a primit un premiu special pentru designul său revoluționar. Compania care a realizat modelul, International Automotive Design (IAD), a contribuit la crearea a numeroase noi modele de către mari companii producătoare de automobile din întreaga lume.

Denumit „Venus", modelul are cîteva caracteristici care îl individualizează printre altele mașini similare. Printre acestea se numără aripile care acoperă în întregime roțile și se dovedesc o barieră practică împotriva prafului de pe șosele. Fabricate din cauciuc, aripile permit o mai bună circulație a aerului rece precum și o manevrare rapidă în cazul schimbării cauciucurilor. Scaunele sînt statice, așa că poziția de conducere se modifică prin ajustarea volanului și a pedalelor — care pot fi adaptate pentru fiecare șofer. O cameră cu infraroșu suplimentează lumina farurilor atunci cînd vizibilitatea este scăzută, iar imaginea posterioară apare pe ecranul unei camere video plasată în spatele mașinii. Motorul este montat chiar în spatele celor două locuri. Lungimea mașinii este de patru metri, înălțimea de 1,10 metri iar lățimea de 1,95 metri.

Supliciu „divin"

Pentru a ajunge la Divinitate trebuie să treci prin suferință. Aceasta este impresia pe care ți-o poate sugera fotografia reprodusă care înfățișează devotamentul cu care un hindus în timpul unei procesiuni religioase care a avut loc la

Thaipusam (lîngă Singapore) poartă un „kavadi", un fel de templu în miniatură (dar greu) susținut pe corp și cap cu ajutorul unor arcuri sprijinite direct pe corp. În acest fel credincioșii cer iertarea păcatelor și aduc omagiul lor lui Murugan, unul dintre marile divinități hinduse.

Teatru ambulant

Se pare că în acest caz avem de-a face cu un „teatru" de păpuși unic în lume. Proprietarul său, germanul Marijan Gomboc (40 ani), nu a găsit altă soluție mai economică și practică decît de a instala un minuscul teatru de păpuși pe o... bicicletă. Cu acest vehicul el se poate deplasa cu ușurință în diferite colțuri și locuri ale orașelor pe care le vizitează, oferind pe loc (după o scurtă pregătire) un adevărat spectacol, completat cu efecte sonore și chiar lumini pe „scenă". Programele sînt destul de variate întrucît Gomboc nu are drept personaj numai o singură păpușă, ci mai multe, depozitate în magazia însoțitoare. Gomboc este un adevărat artist și o dovadă a popularității sale se poate exprima și prin faptul că spectacolele sale frecvente sînt urmărite de numeroși spectatori.

CALEIDOSCOP magazin

PE CANICULĂ, WINDSURFING

Rocky este fără îndoială un ciine, care este mereu alături de stăpînul său, căci după cum se vede practică și „windsurfing". Patrupedul se odihnește pe scîndură după ce înfruntă valurile, fericit că își menține echilibrul și stăpînește tehnica. L-a costat multe sărituri și căzături în spuma valurilor, dar în cele din urmă Rocky a reușit.

ULTIMUL ZBOR

Întreaga Japonie a deplîns finalul tragic al unui mare sportiv, al unui adevărat erou al țării : Fumio Niwa. Ajuns la vîrsta de 41 de ani, unul dintre cei mai versați piloți de aerostate, învingător în nenumărate și dificile întreceri, Niwa și-a găsit un tragic sfîrșit, fiind găsit mort în largul Oceanului Pacific, la circa 70 de kilometri distanță de Tokio. A fost ultima lui călătorie cu balonul în încercarea pe care a făcut-o de a traversa Oceanul Pacific pentru a ajunge pe coasta americană. Plecat din localitatea sa natală Yokohama, cu un balon cu un diametru de 20 de metri, el n-a reușit, din motive necunoscute, să parcurgă mai mult decît 70 de kilometri și să-și găsească sfîrșitul în apele oceanului. Fotografia este un document : solitarul navigator își salută amicii care au venit să-l salute înaintea decolării sale în temerara aventură aeriană care, din nefericire, a fost și ultima din cele care i-au încununat activitatea sportivă.

Un muzeu Jean Gabin

În Franța, la Mériel a fost inaugurat un muzeu Jean Gabin, o frumoasă recompensă pentru cel care a fost unul dintre cei mai mari actori francezi. Sînt expuse obiecte intime, scrisori, manuscrise, fotografii, afișe, care au alcătuit de-a lungul anilor legenda sa. Actorul și-a petrecut copilăria la Mériel și se reîntorcea adesea pe aceste meleaguri să admire peisajele, să retrăiască amintirile de familie și să asculte cîntecul păsărilor din pădurile din apropiere. În vechiul cimitir din localitate odihnește familia sa, iar pentru Jean era firesc să aibă locul său în acest spațiu, într-un muzeu.

TELEGRAME

● Institutul internațional de economie comparată de la Viena critică începînd de anul trecut terapia de șoc recomandată de americani Poloniei. Această terapie, susține institutul menționat, prin experții săi, atrage după sine, datorită durității și unilateralității ei (politica monetară), o recesiune prea profundă.

● De la începutul secolului, masa noroasă a planetei noastre a sporit cu circa 10 la sută.

● Specialiștii britanici testează posibilitatea folosirii energiei eoliene și solare pentru alimentarea rețelei de televiziune a unor comunități mici, izolate.

● Imunoterapia este o metodă de tratament care și-a propus să întărească sistemul imunitar, cel mai puternic instrument de apărare de care dispune organismul uman. Se poate afirma, deci, că a apărut o nouă speranță a oamenilor în lupta împotriva tumorilor.

● La 791 miliarde de barili se va cifra volumul rezervelor de petrol ale statelor arabe pînă la sfîrșitul secolului. Cantitatea reprezintă 57 la sută din rezervele mondiale cunoscute de țiței.

● Zona Golfului Persic cuprinde 80 la sută din rezervele de petrol ale țărilor arabe, adică 558 miliarde de barili.

„RONNIE" REVINE ACASĂ

„Ronnie", puiul de rinocer alb născut în ianuarie 1990, este îngrijit în prezent de mama sa adoptivă, Sarah Gamble, o fată în vîrstă de 17 ani. „Ronnie" va fi integrat în curînd într-o turmă de rinoceri albi care viețuiește în rezervația Kapama Game, din estul regiunii Transvaal (Africa de Sud). El este primul dintre cei 11 rinoceri care au venit pe lume în Longleat Safari Park, din sud-vestul Angliei, de cînd această specie și-a făcut apariția aici în 1970, venind din Africa de Sud.

Biblioteca județeană MUREȘ

magazin

ANU XLXXIV ● Nr. 34 (1766) SERIE NOUĂ – 16 SÎMBĂTĂ 24 AUGUST 1991 16 PAGINI 3 LEI

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

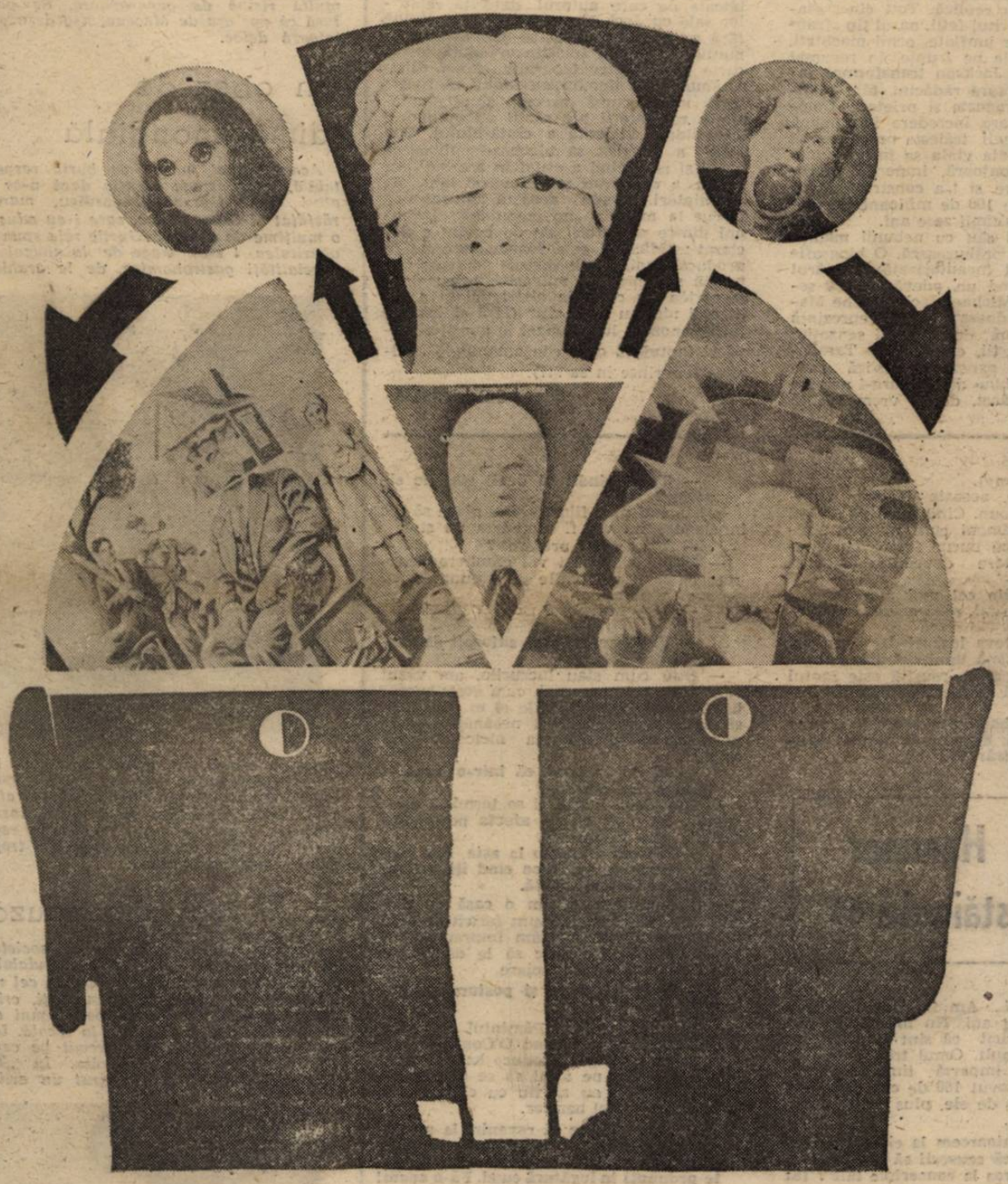

UN YETI ÎN CARPAȚI?

(Pagina a 3-a)

magazin Femina Club

(Pagina a 6-a)

Tinerii prinți ai bătrînei Europe

(Paginile 8-9)

UN CAZ ABSOLUT AUTENTIC

Dialog

OM – EXTRATERESTRI

(Pagina a 10-a)

PROGRAMUL TV

Săptămîna de la 26. 08 — 1. 09

(Pagina a 12-a)

CRIMA VA DISPĂREA O DATĂ CU OMUL?

(Pagina a 4-a)

- *Cartea recordurilor naționale*
- *Horoscop săptămînal*
- *Test*
- *Guinness Book*
- *Cronica modei*
- *Rețeta săptămînii*

Rașid, sosia lui Stalin

(Pagina a 3-a)

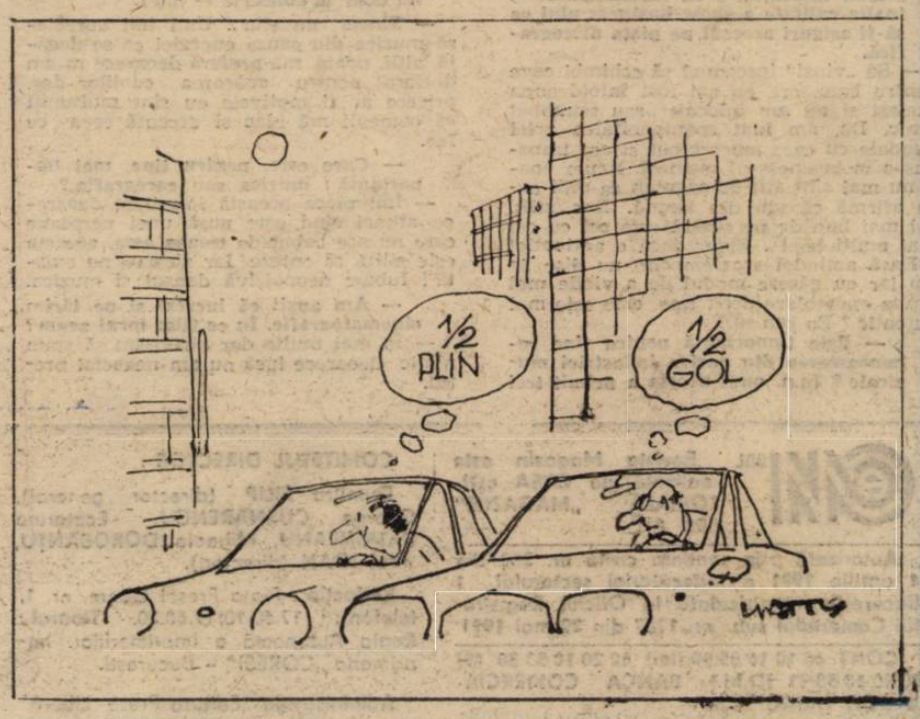

Biblioteca județeană MUREȘ TIRGU MUREȘ

oameni...

Nebuniile prohibite ale lui Michael Jackson (I)

Posedă si tine în casă la vedere cinci manechine asexuate. Le îmbracă si le desbracă în diferite ocazii după gustul lui. Sînt amicii săi cei mai fideli, cei care-l ascultă si nu au replică. Toti cinci seamănă cu el. Coloritul fetii, nasul tip „francez", buzele usor umflate, ochii machiati, părul făcut bucle pe frunte în rezumat cîte un Michael Jackson transformat într-un „Pierrot" fără rădăcini fără familie, fără sex, dragoste si prieteni. Complet izolat, nu are încredere în nimeni, isi invidiază colegii, trăieste parcă numai pentru a-si proteja viata sa intimă misterul care-l înconjoară, imperiul multimiliardar pe care si l-a construit de pe urma celor peste 100 de milioane de discuri vîndute în ultimii zece ani.

Astăzi castelul său cu nebunii maniacale, riscă să se prăbusească. O biografie de mare scandal (neautorizată) a apărut în SUA provocînd un adevărat best-seller. Intitulată „Michael Jackson The Magic and The Madness", cartea reprezintă o adevărată „mină" de revelatii senzationale. Autorul cărtii, este Randy Taraborrelli un ziarist expert în muzică care cunoaste foarte bine datele care-l privesc pe celebrul cîntăret, de pe vremea cînd era copil si pînă în prezent.

Cele 580 de pagini ale cărtii cuprind interviuri cu prieteni, membri ai familiei, colaboratori si trei convorbiri nepublicate pe care autorul datorită relatiilor sale cu Jackson, a reusit să le obtină fără ca cel intervievat să cunoască amănuntul că vor fi folosite vreodată într-o carte cu caracter biografic. Acest ultim amănunt care demonstra faptul că fusese atras într-o cursă, precum si alte amănunte revelatorii ale cărtii au provocat surescitarea violentă a cîntăretului. Mai întîi a încercat să blocheze publicarea cărtii si apoi cînd a esuat în această tentativă, a declansat un adevărat lanț de amenintări. După această izbucnire a trecut la metoda „no comment" iar unul dintre purtătorii săi de cuvînt a declarat : „Michael este foarte angrenat în productia noilor sale discuri pentru a putea să se ocupe de vulgaritătile cuprinse în cartea pe care de altfel nici nu a citit-o si nici nu o va citi" (fără să explice totusi opozitia lui Michael la apartia cărtii si faptul că cunoaste amănuntele „vulgare" cuprinse în ea ?!?).

GHe RUSSU

music box

— Am auzit că în timpul turneului ai impus trupei tale o disciplină de fier.

— Nu chiar. Trebuie respectate anumite reguli altfel apar tot felul de necazuri.

— În SUA există si Vanilla Ice, marele superstar alb. Este adevărat că tineretul negru ascultă muzica ta identificîndu-se cu tine în timp ce Vanilla Ice este preferatul tineretului alb ?

— Nu, tineretului îi place muzica rap, îi este indiferentă culoarea interpretului.

— Ai declarat că Vanilla Ice este preferatul tău. Iată că acum este pe cale să devină numărul unu mondial. Te-ar deranja să fii al doilea ?

— Nu. Nu poti fi tot timpul Number One. Îl cunosc pe Vanilla Ice de trei ani, nu am nimic personal cu el dar consider că mai are multe de învătat mai ales în ceea ce priveste bunul simt (MC Hammer are în vedere unele declaratii ale lui Vanilla Ice).

— În ce măsură crezi că rap-ul exprimă tensiunea socială din marile orase ale Statelor Unite ?

— Rap-ul a apărut ca urmare a acestei tensiuni dar acum eu aș vrea să-l orientez spre un mai larg spectru de idei, nu doar sociale, deoarece există cîntece create special pentru a atrage, pentru a bucura oamenii. Personal consider că ar fi foarte plictisitor dacă fiecare disc de rap ar avea caracter social.

— Unii critici acuză că ai vîndut autenticitatea si spontaneitatea artei străzii înlocuind-o cu rafinamentul si înalta calitate a show-business-ului ca să-ti asiguri accesul pe piata discografică.

— Să „vînzi" înseamnă să schimbi ceva pentru bani, ori, eu am fost întotdeauna același si nu am înlocuit sau schimbat nimic. Da, am luat spontaneitatea artei stradale cu care am crescut si am transpus-o în business-ul muzical. Acum poate nu mai sînt atît de spontan ca altii care afirmă că vin din stradă. Dar, stiti, cel mai bun de pe stradă este cel cu cei mai multi bani.. Chiar dacă e antipatic! Dacă amîndoi scoatem cîte un disc de rap iar eu găsesc modul de a vinde mai multe exemplare decît tine, cine este mai autentic ? Eu sau tu ?

— Este importantă pentru tine recunoasterea din partea industriei muzicale ? (n.n. anul acesta a primit trei premii Grammy).

— După mine, aceasta dă sens muncii pe care o depun. Cînd primesc premii decernate de oameni care nu sînt „adversarii" mei, mă bucur foarte mult, această recunoastere dovedeste valoarea muncii mele.

— Care este cel mai mare succes pe care l-ai avut, pînă acum în cariera ta ?

— Păi sînt cîteva lucruri dar n-as putea spune că există unul cel mai important. Oricum, o mare reusită este faptul că am învătat să mă descurc în orice împrejurare...

— Nu te oboseste gloria ? N-ai vrea să fii, uneori, departe de turnee, concerte, înregistrări ?

M.C. Hammer se destăinuie (II)

— Hm, uneori... Am început să lucrez „tare" acum doi ani. Nu mă plîng, sînt chiar foarte fericit că sînt în stare să lucrez atît de mult. Omul trebuie să învete cum să-si împartă timpul. Numai în acest an am avut 180 de concerte plus interviuri legate de ele, plus reclame TV si multe altele...

— Să ne întoarcem la cîntecele tale. Cu ce crezi că reusesti să atragi acest public numeros la concertele tale ? (Si nu doar la concerte — n.n.)

— Sincer, nu stiu.. Unii îmi apreciază muzica din cauza energiei ce se degajă, altii, poate mă preferă deoarece m-am declarat pentru apărarea copiilor dar, oricare ar fi motivele eu sînt multumit că oamenii mă plac si acceptă ceea ce fac.

— Care este, pentru tine, mai importantă : muzica sau coregrafia ?

— Îmi place această întrebare deoarece atunci cînd este pusă unei persoane care nu are habar de treaba asta, aceasta este silită să opteze. Iar alegere nu există ! Iubesc deopotrivă dansul si muzica.

— Am auzit că lucrezi si pe tărîm cinematografic. În ce film torni acum?

— În mai multe dar nu vreau să spun nimic deoarece încă nu am negociat pretul.

— Te-ai gîndit să devii star de cinema ?

— Nu. Îmi plac filmele, îmi place să joc în ele dar nu voi fi niciodată un star.

— Ai un actor preferat ?

— Cîtiva, dar nu-i voi enumera deoarece sigur îl voi omite pe vreunul si se va supăra pe mine.

— Eddy Murphy ?

— ...

— Unii oameni sînt sufocati de succesul dobîndit.

— Stiu cum stau lucrurile, am văzut cum unii ating succesul, cum acest succes le depăseste posibilitătile si ei sînt silit să facă diverse lucruri nesănătoase. Cu mine nu se va întîmpla niciodată așa ceva !

— Si nu te temi că într-o bună zi totul se va termina ?

— Hm, dacă într-o zi se termină „afacerea", nu cred că va afecta prea mult situatia mea financiară.

— Nu mă gîndeam la asta. Era vorba despre ce vei face cînd îti vei încheia cariera muzicală.

— Îti amintesc că am o casă de discuri, interpretii mei si sînt fericit de ceea ce am reusit să realizăm împreună. Întotdeauna mă îngrijesc să le asigur cît mai bune conditii financiare

— Deci îti place si postura de patron.

— Business-ul face Pămîntul să se învîrtă. Eu nu sînt Sinead O'Connor. Toată această industrie produce bani multi si nu pot lăsa pe altul să se ocupe de treburile mele, eu să fiu cu cîntatul si altul cu adunatul banilor.

— În încheiere să revenim la un subiect care nu prea îti face plăcere : Vanilla Ice. Am observat că eviti să te pronunti în legătură cu el. Fă-o acum!

— Ce să-ti spun ?! M-a studiat apoi m-a copiat la indigo chiar dacă, într-un anume sens, nu poate face tot ce fac eu totusi reuseste să creeze impresia că o face. Ca om, nu am nimic cu el, cred că este un bun imitator... Nu-i nimic, îsi va fi zis el dacă MC Hammer cîntă rap dansează si cîstigă bani de ce n-as face si eu la fel ?! Are Hammer pantaloni bufanți ? Poartă si Vanilla Ice ! Are Hammer o orchestră ? Îsi face si Vanilla Ice una !

As fi luat-o în glumă dacă n-ar fi spus în stînga si în dreapta, că acestea sînt ideile lui. Vanilla Ice face pînă si greselile pe care le-am comis la începutul carierei mele. Cred că se va potoli pînă la apartia viitorului său album sau cine stie

MARIAN MINCULESCU

FLUȘTE

Cadoul lui Yoko

Înainte de a deveni celebru, lui John Lennon îi plăcea să deseneze. La inițiativa lui Yoko Ono, *operele sale, urmează să fie vîndute în folosul unei fundații pentru educație. Moștenitoarea fostei formații* Beatles *n-a făcut niciodată prea multă risipă de generozitate. Se pare însă că postura de Mecena, n-o dezavantajează deloc.*

Un obez de faimă mondială

Acest bărbat masiv, cu burtă respectabilă, n-ar atrage atenția dacă n-ar fi altul decît Gérard Depardieu, *marele răsfățat al César-urilor, care i-au adus și o mulțime de decepții. Gurile rele spun că obezitatea i s-ar trage de la abuzul de specialități gastronomice, de la arahide,*

(care în sfîrșit, au apărut și la noi) înghețată de vanilie, lapte de cocos și punch-uri tropicale. Actorul francez s-a aflat mai multe săptămîni în însorita insulă Maurice, pentru a turna un film în regia lui G. Lauzier. *E clar că paradisul tropical i-a priit de minune.*

John Travolta acuzat

Cîte nu „respiră" în înalta societate prin intermediul birfei și a scandalului. Legături extraconjugale ținute în cel mai strict secret, copii nerecunoscuți, crime mușamalizate. Totul, se pare, mai devreme sau mai tîrziu, iese la iveală. Iată ce pacoste a căzut anul trecut pe capul irezistibilului John Travolta. *În „The National Enquirer", a apărut un articol*

prin care reputatul star era „acuzat" de relații homosexuale cu un „mustăcios" (cel din imagine) căruia, după propria mărturisire, i s-a oferit o sumă importantă de bani pentru a susține această acuzație. Revista va trebui să-i plătească cu vîrf și îndesat victimei pentru a evita urmările unui proces pentru calomnie. Se pare că inventivitatea în materie de scandal e cea mai eficientă cale spre... faliment.

CM SRL Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 392 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. 1787 din 29 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION TIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR :

Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANȚU, Paul IOAN (directori).

Redacția : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Regia Autonomă a Imprimeriilor. Imprimeria „CORESI" – București.

Administrația „Editura Presa Liberă"

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692)

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

TUAREGII:

Sfîrşitul unei civilizaţii

Primii veniţi şi-au stabilit deja locul de popas, au montat corturile, au întins rogojinile împletite şi au aprins un foc pentru a economisi lemnul. Dromaderii s-au ridicat maiestuos pentru a paşte iarba crescută după ultima ploaie. În luna august, în regiunea nigeriană Air este iarnă, sezonul ploilor şi al căsătoriilor. După amiaza, tauregii se instalează în vale. Au parcurs uedul Tiden, venind de la marginile regiunii Ténéré şi, pornind în zori, şi-au lăsat în urmă turmele de capre. Bărbaţii mergeau pe jos, cu feţele acoperite de acea ţesătură albastru indigo care nu lasă decît ochii descoperiţi şi datorită căreia poartă denumirea de „Kel Taggelmust" (cei-care-poartă-vălul). Femeile şi-au pieptănat părul, şi-au vopsit picioarele şi mîinile şi au îmbrăcat corsaje negre cu motive geometrice roşii. Bărbaţii tineri, cu părul împletit şi faţa descoperită, trag după ei cămile cu samarele grele, în timp ce fraţii lor mai mari, cocoţaţi cu mîndrie pe cămile, le conduc cu o singură mînă. Aceştia din urmă au nările perforate de un inel de bronz.

La aceeaşi destinaţie ajung şi automobilele Peugeot supraîncărcate şi vehicule de teren Land Rover şi Toyota. Ocupanţii acestora, îmbrăcaţi după moda europeană sau cu pantaloni scurţi şi cămăşi cu mînecă scurtă, se grăbesc la sosire să-şi înfăşoare vălul în jurul capului, obicei care cimentează mai mult ca oricare altul, societatea tuareg. Denumit „takarakit", acest comportament se traduce prin mai multe cuvinte: pudoare, respect, reţinere, noblеţe şi demnitate...

Pe parcursul a trei zile de sărbătoare consacrate celebrării unei căsătorii, contabili din Agades, muncitori din Arlit, funcţionari, militari se reîntorc în mijlocul civilizaţiei poporului lor, care continuă să trăiască nomad. Dimineaţa, femeile şi tinerele fete aşezate în grup sub un arbore, provoacă bărbaţii în acompaniamentul tamburului de sărbătoare, „tende". O cavalcadă nebună se organizează în jurul lor, tuaregii demonstrîndu-şi dexteritatea prin dansurile executate în şa. Excitaţia, praful şi sudoarea transformă repede demonstraţia într-o competiţie dură. Enervate, cămilele încearcă să muşte, în timp ce oamenii îşi lansează sălbatic animalele împotriva adversarilor pentru a încerca să-i arunce din şa. Mai tîrziu, la sfîrşitul după-amiezii, va fi hăituit taurul oferit de prietenii mirelui. Muflonul cu coarne lungi va sucomba după o cursă lungă, sub loviturile de lance ale urmăritorilor săi. Va fi omorît cu o lovitură de sabie, înainte ca ciozvîrte din trupul său să fie distribuite invitaţilor.,

Zecile de focuri care se aprind în obscuritatea văii par să fie reflectările stelelor. Femeile aduc laptele abia muls în tigve. Bărbaţii beau în tăcere, cu înghiţituri lungi. În vreme ce steaua-ghid Orion se instalează la locul său obişnuit pe boltă, invitaţii se îndreaptă în grupuri mici spre corturile tinerilor căsătoriţi pentru a participa la curtea dragostei — „ahal". Băieţi şi fete, întinşi pe rogojini, îşi vorbesc pe întuneric: glume, „lupte" poetice, poveşti de clacă, bîrfe şi risete... Ceaiul verde se prepară pe jeratic, iar apoi se distribuie tuturor protagoniştilor.

Peste 100 de cămile sînt aliniate în ued în dimineaţa următoare pentru a participa la întrecere. Oameni şi animale sînt solicitaţi într-un unic efort, ca şi cum ar căuta să îndeplinească una din poruncile Vechiului Testament, de care îşi mai aduc şi acum aminte: „Ridicaţi-vă şi distrugeţi fiii Orientului ! Le vor fi luate toate corturile şi turmele, le vor fi răpite toate cămilele şi bunurile..." Apoi, ca pentru a recompensa răzbunătorii, alimentat de o furtună îndepărtată, uedul începe să răsune brusc de strigătele: „Aman, iman!" (apă, viaţă). Tuaregii se despart. Unii se întorc cu pas egal spre liniştea deşertului, ceilalţi îi privesc cu regret îndepărtîndu-se.

Traducere şi adaptare :
ŞERBAN FILIP

Va urma

CAPRICIILE MĂRII CASPICE

Între anii 1927—1977, adică pe parcursul a 50 de ani, nivelul Mării Caspice a scăzut foarte mult, suprafaţa ei micşorîndu-se cu 55.000 km.p. Malurile s-au depărtat de porturi şi cheiuri, eliberîndu-se mari teritorii. S-au amenajat suprafeţe agricole, care au intrat în circuitul productiv. A fost o muncă uriaşă, costisitoare. Oamenii nu s-au lăsat răpuşi de vitregia naturii, ci au lucrat cu osîrdie pentru a-şi face viaţa mai bună.

Şi cum natura este capricioasă, avea să vină şi momentul în care apele aveau să crească. Era în 1977, nivelul Caspicii a început să se înalţe, iar puhoiul revărsat nu mai avea cum să fie oprit. Tot ce a amenajat omul pe noile terenuri „recuperate" din uriaşa căldare a mării a fost înghiţit de ape, pămînturi roditoare şi amenajări portuare.

De unde a „izvorît" oare creşterea nivelului celui mai întins lac sărat al planetei, situat la limita dintre Europa şi Asia ? S-a cercetat nivelul fluviului Volga în anii anteriori, considerat a sta la baza „înălţării" Caspice. Avea să se constate că nici apele celui mai lung curs de apă european nu au fost mai abundente. Oamenii de ştiinţă se aflau în faţa unui fenomen uluitor, pe care nu-l puteau explica, întrucît în trecut nu au intervenit astfel de modificări, adică secarea Mării Caspice.

Preocupaţi de această problemă, oamenii de ştiinţă au încercat unele explicaţii. Academicianul N.A. Silo a emis ipoteza că scăderea şi apoi creşterea Mării Caspice

s-ar datora mişcărilor scoarţei terestre care au loc în zonă. Albia Caspicei este formată din roci sedimentare, poroase. Fiind ca un burete, aceste roci sînt îmbibate de umezeala imensului bazin subteran alimentat de ape abundente care curg din Munţii Caucaz, dar şi de izvoare subterane care pornesc la drum chiar din Cîmpia Rusă. Mişcările neotectonice au deci darul de a strînge sau lărgi plăcile de sedimente care căptuşesc Marea Caspică. Şi astfel, susţine, N.A. Silo, apele sînt „stoarse" în mare, iar alteori sînt retrase din ea. În faza comprimării are loc creşterea nivelului mării, iar în cea a lărgirii intervine scăderea.

Este interesantă această ipoteză apreciată de unii confraţi ai lui N.A. Silo ca simplă şi plauzibilă. Ea se remarcă şi prin faptul că ar oferi posibilitatea de a se prevedea viitorul vastului bazin maritim. Şi cum se poate şti dinainte ce se poate întîmpla cu Caspica ? Şi tot N.A. Silo oferă un răspuns : Prin intermediul unei reţele de sonde prevăzute cu înregistratori automaţi care să înregistreze modificările intervenite în starea plăcilor de sedimentare îmbibate cu apă. Chiar şi nivelul extracţiei „aurului negru" din străfundurile Caspicii ar putea fi reglat, ştiindu-se dacă are loc o comprimare sau extensie a straturilor sedimentare. Comprimarea va permite creşterea extracţiei de ţiţei, iar extensia straturilor sedimentare îi va convinge pe petrolişti de necesitatea diminuării extracţiei ţiţeiului.

UN YETI ÎN CARPAŢI?

Lumea satului românesc este plină de legende. Unele vor fi purtînd în pîntece sîmburele unor adevăruri demult pierdute. Graba de a trăi ne face mereu să trecem pe lîngă asemenea semne ale trecutului, zîmbind superior, indiferent sau cinic. Ceea ce nu poate fi dovedit ştiinţific devine, pentru cei mai mulţi, simplă fantasmă, plăsmuire a unor imaginaţii exaltate. Aşa s-a întîmplat cu Yeti, străinul om al zăpezilor Orientului. Mărturii, expediţii, legende — toate se amestecă într-o nebuloasă cu aură fantastică. Ce-aţi zice însă dacă o „rudă" a vietăţii fantomatice a munţilor Asiei şi-ar fi găsit sălaş în Carpaţii româneşti ?

Există în zona Dornelor o superstiţie(?) legată de „Fata pădurii" sau „Femeia pădurii", avînd drept pereche pe aşa-numitul „Moş al pădurii". Munţii Călimani, odinioară plini de păduri sălbatice, ar fi lăcaşul acestor fiinţe stranii. Doar bătrînii mai păstrează amintiri vagi, pe care timpul le-a estompat în parte. Prof. Ion Cruceanu, directorul Muzeului de etnologie din Vatra Dornei, a cules de prin satele din împrejurimi diverse informaţii, unele referitoare şi la „Fata pădurii". Aflîndu-mă în zonă, am avut recent prilejul să ascult o asemenea legendă, de la Mihai Bulai, un bătrîn de 78 de ani din satul Poiana Negri. Punînd informaţiile cap la cap, ar rezulta că este vorba despre o fiinţă cu aspect general uman, dar de statură mult mai mare, cu mers biped. Corpul, neacoperit, are o piele închisă la culoare, scorţoasă („cum e coaja de pe copaci") pe spinare şi păr negru, abundent. Localnicii îşi amintesc asemenea întîlniri cam pînă în anii 1945—47, cînd pădurile au început să fie exploatate masiv în zonă. Relatarea lui Mihai Bulai se referă la o întîmplare petrecută prin 1931, toamna tîrziu, în cadrul unui grup de muncitori forestieri. Noaptea, o femeie căreia nu i-au distins chipul, s-a ghemuit în preajma focului lor, pentru a se încălzi. Trezindu-se, oamenii au încercat să o prindă. Se credea că numai „brăcinarul" (tureaua, centura) are puteri asupra ciudatei vietăţi. Aceasta a dispărut imediat. Întîmplarea a făcut ca în preajma colibei, fiind căzută prima zăpadă, să poată fi identificate urme. Semănau cu urme de tălpi omeneşti, numai că erau foarte mici, ca de copil.

Pe scurt, aceasta ar fi — cum să-i spunem ? — povestea. „Portretul-robot" al presupusului Yeti din Călimani seamănă izbitor cu al confratelui său din Asia. La fel şi comportamentul ciudat, care l-a transformat în personajul necurat al vorbelor meşteşugite iarna la gura sobei. Firesc, într-un fel, căci întîmplările ieşite din sfera normalului au înfierbîntat întotdeauna imaginaţia omului din popor. Cum spuneam, apariţiile, rarisime, se opresc cam pe la mijlocul acestui secol. Este posibil ca, dacă prin desişurile virgine ale codrilor din Călimani (munţi de origine vulcanică) istoria a adus acţiunea „civilizatoare" a omului, străina vietate să fi dispărut în cotloane ştiute numai de ea. Un sîmbure de adevăr există însă în toate acestea şi poate că nu ar fi tocmai aberant ca fenomenul să fie analizat de specialişti, cîtă vreme mai există încă oameni ce pot depune mărturie în acest sens. Pentru că — nu se ştie — la porţile Orientului, imprevizibila natură ne poate rezerva şi acum, în prag de mileniu trei, tulburătoare revelaţii.

ADRIAN NICOLAE POPESCU

Raşid, sosia lui STALIN

A murit nu de mult la Krasnodar şi, după cum bănuiesc cei apropiaţi răposatului, el ar fi fost una din sosiile lui Stalin. Este vorba, după cum ne informează Agenţia „Novosti", de o persoană de vîrstă memorabilă — în februarie, anul acesta, împlinise 93 de ani —, şi care avea motive serioase să nu vorbească despre trecutul său. Se născuse în munţi, într-un aul din Regiunea autonomă Adigheiskaia, unde oamenii sesizaseră cît de mult semăna el cu Stalin, însă nimeni nu dădea atenţie acestui fapt. A fost nevoie de doi ani pentru ca chipul său să fie „şlefuit", iar asemănarea era într-adevăr uluitoare, nu lipseau nici măcar urmele de vărsat de pe faţă. Dificultatea iniţială constase în aceea că Raşid — numele personajului respectiv — ştia prea puţin limba rusă şi era cu 20 de ani mai tînăr decît Stalin. De regulă Raşid ţinea locul conducătorului în prezidiile adunărilor şi la banchete. Însă nu chiar de la început, ci după ce „marele conducător" obosea. Era purtat pe urmele generalisimului într-o maşină cu storurile trase, nu avea nici o posibilitate să ia legătura cu familia.

Cu toate acestea, Raşid nu le-a văzut niciodată pe celelalte sosii ale conducătorului de la Kremlin, dar bănuia existenţa lor. Şi mai ştia că există o sosie principală, anume acel individ care, cînd Stalin a fost pe patul de moarte, a locuit, potrivit celor relatate de unii martori, într-o cameră vecină cu a conducătorului din vila de la Kunţevo : acolo existau două încăperi absolut identice, cu acelaşi tip de mobilier, cu mantaua şi chipiul de mareşal agăţate în cuierul din vestibul...

După 1953 Raşid a plecat la Taşkent. Cu ce se ocupa el acolo, nu se ştie prea bine, se cunoaşte doar că locuia într-o garsonieră. Întrebarea este, să fi luat oare Raşid cu el în mormînt taina vieţii sale ? Într-un timp el a scris mult într-un caiet voluminos cu coperţi din plastic : aici e toată viaţa mea — ar fi spus Raşid cuiva. După moartea sa caietul nu a mai fost găsit. Familia îşi pune totuşi speranţe în găsirea caietului şi a altor urme ale acestui straniu destin...

Nr. 34 (1766) din 24 august 1991

Cît de crudă e realitatea?

CRIMA VA DISPĂREA O DATĂ CU OMUL?

■ Nu există nici o specie de animale în care un grup să poarte război împotriva altui grup. ■ Nu există nici o specie de animale la care doi masculi ce preferă aceeași femelă să se omoare între ei. ■ Nu există nici o specie de animale organizată în grup sau familie la care să existe eliminarea prin moarte a vreunui membru.

Tînărul francez are un deosebit farmec personal, blond cu ochii albaștri, fața foarte fină. E inginer chimist. Într-o zi își pierde slujba. Nu anunță familia, compusă din soție (adorabilă) și fiică (adorabilă). Caută de lucru incontinuu și nu găsește. Cînd se împlinesc trei luni, nu mai poate minți. Își sugrumă pe rînd soția (adorabilă) și fiica (adorabilă). Bea o jumătate de litru de sodă caustică. Supraviețuiește. Se aruncă în rîul Marna (sîntem în localitatea Nanterre, Franța). Nici apele nu-l ucid. Se predă la comisariat. E condamnat la 15 ani detenție. Acum e în libertate. Avocatul său de la proces l-a reîntîlnit pe Champs-Elysées. A avut un șoc, dar a trecut mai departe. Mîine are de anărat un alt criminal.

Oare e mult două crime pe zi? Oare e puțin că numai patru din cinci criminali sînt prinși și dovediți? Opinia publică franceză se confruntă tot mai des cu dezbateri televizate unde se vorbește mult în contradictoriu, se dau statistici, se încearcă varii concluzii, sînt citați clasicii.

De ce ucide omul? Frenologii au eșuat în a răspunde. Creierele conservate de Paul Broca sînt mute. Freud a lansat o ipoteză, dar n-a convins pe deplin. Geneticienii au propus cromozomul Y. Se mai caută. În fața neputinței, totul se amestecă într-un recipient al ipotezelor și de aici a rezultat, deocamdată, CRIMA PATOLOGICĂ.

În Franța, articolul 64 din Codul penal acordă șansa responsabilității ucigașului. Dar demenții și paranoicii sînt o minoritate. Ce se întîmplă cu ceilalți?

Profesioniștii lovesc planificat, nu lasă urme și-și confecționează alibiuri. Lucrătura lor se observă de la primele investigații. Dar există acea categorie de criminali care pot fi reuniți sub declarația: MI-AM PIERDUT CAPUL! AM UCIS ÎNTR-UN ACCES DE FURIE!

În recentele dezbateri programate de televiziunea franceză, amintite de „Le Nouvel Observateur" acest tip de ucigași sînt cei mai discutați. Ei sînt neprofesioniștii care, îngroziți de tragedia provocată, se sinucid sau se predau. 75 la sută din cazurile de omor sînt nepremeditate. Crima în familie reprezintă 25 la sută din cazuri. De ce?

Odile Dormony, medic psihiatru afirmă: „Oamenii investesc enorm în cuplu: dragoste, vise, proiecte tentativa atingerii fericirii. Cînd apar frustrările, cînd visele se transformă în coșmaruri apare crima".

E chiar așa de simplu, ne întrebăm noi? Cîte cupluri doar simulează fericirea? Cîte cupluri nu trăiesc într-o resemnare cronică?

Poliția încearcă să clarifice: 88 la sută din ucigași sînt bărbați, vîrsta medie 33 de ani. De partea lor e forța. Femeile-ucigașe substituie forța cu abilitatea, cu șiretenia, chiar dacă „aparent" și-au pierdut capul. Libertatea sexuală nu este suficientă, nici emanciparea femeilor, nici pilulele contraceptive. Să mai amintm de decalog, cînd cei mai mulți dintre noi își aduc aminte de religie cu ocazia sărbătorilor?

NU EXISTĂ CRIMĂ FĂRĂ PREMEDITARE! Nici măcar cele pasionale. Această convingere a multor criminologi ar trebui să se regăsească în toate codurile de legi. Circumstanțele atenuante complică justiția. Să ne amintim de Raskolnicov și de lecția oferită de geniul lui Dostoievski. Ipoteza că în spatele unei crime ar sta un ideal e tot atît de falsă ca și certitudinea că soarele răsare și apune. Și totuși există războaie. Se ucide în uniformă și sub elanul unui crez. Iarăși fals. Apostol Bologa ne-a demonstrat-o, prin geniul lui Rebreanu. Și atunci?

Citind statisticile criminalității în Franța (ce să mai vorbim de cele de la noi, așteptăm de la TVR o dezbatere, o primă dezbatere competentă), mă gîndeam îngrozit: ce-ar fi dacă potențialii criminali ar purta uniformă?! Nu, e prea de tot, ne-am simțit ajunși în Zona Crepusculară și am devenit brusc pesimiști. Nici Agatha Christie, nici Hitchcock n-au oferit soluții, dar niciodată nu e prea tîrziu.

PAUL IOAN

EPISTOLAR

Întrucît primesc un mare număr de scrisori pentru care, în mod obiectiv, nu avem un spațiu anume să le răspundem am hotărît să le acordăm rubrica din acest număr. Interesul și întrebările dv. sînt binevenite pentru toți cititorii, deoarece cred că și din răspunsurile date se poate învăța. Deci, să demarăm.

● **ADRIAN DUMITRESCU, Timișoara:** La fixarea datelor de început și sfîrșit ale anilor lunari asiatici (și nu solari, precum în Occident) se ține seama de fenomenul astronomic Luna Nouă. Fiecare an și fiecare lună a anului chinezesc încep cu Lună Nouă. Cum intervalul complet între două astfel de fenomene este de 29,5 zile, anul lunar are 354 zile Această diferență față de anul solar este corectată periodic, o dată la trei ani, astfel încît întotdeauna Luna Nouă să guverneze debutul fiecărei luni. Interesant este că, datorită acestui mod de alcătuire a calendarului chinezesc, prima zi de primăvară — care cade pe 4 sau 5 februarie — poate lipsi. Acest fapt nu e lipsit de semnificații. **Tradiția spune, în Hong Kong de exemplu, că în prima zi de primăvară un ou proaspăt ouat poate sta vertical. Această primă zi de primăvară ei o numesc Lap Chun. Observați calendarul chinezesc! Sînt ani fără Lap Chun (an orb), sau cu un Lap Chun, sau cu doi Lap Chun.** Ultima variantă este cea mai favorabilă, iar anii orbi (fără Lap Chun, așa cum este și 15.02.1991 — 03.02 1992) sînt ani nefavorabili. Referitor la altă întrebare: cea mai favorabilă situație în formula vieții cuiva este prezența tuturor celor cinci elemente — nu uitați accentul filozofic al zodiacului! —, adică echilibrul perfect între toate tendințele induse de fiecare element. Pămîntul, fiind suma celor patru (prin tradiție), nu are un anotimp anume și deci nici un punct cardinal în exclusivitate (așa cum au celelalte dar are două organe dominate: splina și pancreasul). În formula vieții el poate intra de maximum două ori: conform cu anul nașterii și țara nașterii. Formula vieții dv. e una destul de echilibrată: **2 P + M + F + L.** Voi reveni la scrisoarea dv.

● **CONSTANTINESCU VIOLETA, București:** Încercați la redacție pentru numerele pierdute, poate aveți noroc. Formula vieții dv. este: Foc (anul nașterii, Cocoș de foc) + Metal (anotimpul Cocoșului) + Foc (luna Calului, deci anotimpul Calului) + Foc (ora Calului) + Pămînt (România la 22.12.1989), deci **3F + M + P. Semnificația (nu uitați transpunerea filozofică) dominației Focului:** strălucire și violență, spirit de lider energie și fermitate, nu acceptă compromisuri, egoism.

● **SAVU ELENA, Mediaș:** Formula vieții tale este: Lemn (anul nașterii, Iepure de Lemn) + Lemn (anotimpul Iepurelui) + Metal (luna Cocoșului) + Lemn (ora Dragonului) + Pămînt (România), deci 3L + M + P. Dominația Lemnului (în contradicție flagrantă cu **Metalul) induce: verticalitate, lăcomie,** generozitate adaptabilitate, statornicie, spirit novator. La orice vîrstă, cunoașterea tendințelor de exagerare într-o anume direcție poate fi corectată prin autocontrol. Acest zodiac avertizează și nu dă sentințe definitive.

● **RADU STOICA, Brașov:** Necuvîntătoarele nu sînt personificări ale oamenilor, precum în fabule. Ele atrag atenția asupra unor similitudini comportamentale. Oare viclenia Șobolanului n-o regăsim și la unii semeni ai noștri? Îngîmfarea aparține exclusiv Cocoșului? Caruselul celor 12 necuvîntătoare alcătuiește un portret complet psihico-temperamental al speciei umane. Chiar nu vă regăsiți deloc?

P.I.

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

Dialogurile Laurei

■ Iată, draga mea **NICOLETA AURELIA TOMA (București, bd. 1 Mai nr. 79, bloc 15, sc. A, ap. 14, sector 1, cod 71141),** dorința îți e îndeplinită! Precum vezi, îți publicăm numele și adresa pentru ca Dana P. (din Caracal) și Carmen (din Brașov) — precum și celelalte corespondente care au sărit în apărarea fotbaliștilor și nu le-am mai pomenit — să-ți scrie. Mai știi, poate că veți înființa o nouă ligă sau un partid al fetelor care îi iubesc pe fotbaliști!... În orice caz, în ce mă privește consider închis pentru totdeauna dosarul amorurilor fotbalistice și vă anunț că nu voi mai lua în considerare astfel de scrisori. Nu de alta, dar pe lume mai există și subiecte cu adevărat serioase și grave...

■ Așa cum este și cazul tău, draga mea **LUCIA B. (Bacău).** Ce-i drept, în viața fiecăruia dintre noi se mai întîmplă și accidente mai mult sau mai puțin grave. Dar — ce-a fost, a fost. Regretele sînt, ca de obicei, și în situația ta, mult prea tardive pentru a mai putea îndrepta ceva din cele ce ți s-au întîmplat. Faptul că te-ai îndrăgostit prin corespondență nu este, în sine, ceva ieșit din comun; tot astfel cum, după schimbul de rigoare al fotografiilor, nimic nefiresc în dorința voastră de a vă întîlni și a vă cunoaște „în carne și oase". Însă ce a urmat nu mai e cituși de puțin în firea lucrurilor. Nerăbdarea lui de a tăbări pur și simplu asupra ta de cum te-a văzut ajunsă în garsoniera lui ieșeană spune totul despre caracterul „iubitului" tău, despre „iubirea" pe care ți-o poartă ca și despre riscurile presupuse de aceste „iubiri timbrate și ștampilate", în care cei doi nu se cunosc aproape deloc și **doar își imaginează, trăiesc cu iluzia că se cunosc,** luînd de bune vorbele aruncate pe o foaie de hîrtie, în goana condeiului, vorbe care deseori au o valoare cu mult mai redusă decît prețul timbrului poștal... Dar de aici, de la acest accident datorat unei erori de judecată — imputabilă exclusiv ție, după cum ai și remarcat —, soldat cu un traumatism sufletesc ca urmare a faptului că a abuzat de tine, și pînă la pierderea totală a încrederii în tine mi se pare un drum nefiresc de străbătut, mai ales la cei douăzeci de ani ai tăi! Sigur, îți înțeleg zbuciumul sufletesc îți înțeleg dezechilibrul credințelor și convingerilor tale, neîncrederea ta în propriul tău sistem de valori. Dar în același timp, nu sînt de acord să te frămînți, zic eu, inutil atîta vreme cît ți-ai dat seama că „e și beției și minciunos"... Lucrurile sînt relativ limpezi: ce a fost, a fost iar acum important e ce va fi, ce vei face în viitor. Între „a alege — cum îmi scrii — un soț beției și mincinos sau un viitor dominat de sabia lui Zalmoxe (parcă știam că e a lui Damocles — n.n.) care este absența puterilor mele trupești, cu dorința de a urma dreptul, de a avea un soț bun, copii minunați, o viață normală", nu mi se pare din cale-afară de greu să optezi: în primul caz, te va aștepta mai mult ca sigur o viață în care vor veni — nu o dată! — regretele și reproșurile, amintirile neplăcute și amărăciunea că v-ați început viața printr-un (cvasi)viol. În al doilea caz, ar fi tare bine să te gîndești că nu „trecutul", cu toate ale lui, este important, ci **viitorul.** Deci, făurește-ți viitorul potrivit gîndurilor tale și, fără ca, totuși, să uiți nefericita experiență pe care ai trăit-o, lasă să se așternă colbul peste fotografia unui om care n-a știut să fie om. Și care, sînt sigură, nu te-a iubit... Pentru că altfel, dacă te-ar fi iubit...

LAURA

La alegere

De cîte ori cumpărînd un disc nu ni s-a întîmplat să ne placă doar una sau două melodii?

Iată că la New York în magazinele „Tower Power" se practică următorul sistem: cumpărătorul are posibilitatea să facă o selecție de pe discurile mai multor artiști și să-și aleagă melodiile care le plac, echipat cu o cască și un catalog cu repertoriile și titlurile soliștilor. Cumpărătorul înscrie melodiile alese pe o claviatură și i se livrează o casetă conținînd cîntecele pentru care a optat. O idee simplă dar care s-a dovedit oportună, după succesul pe care îl are.

Cartea recordurilor naționale vă așteaptă!

Stimați cititori, inițiativa noastră de a alcătui și edita CARTEA RECORDURILOR NAȚIONALE a prins deja contur. Vă așteptăm cu toate curiozitățile pe care imaginația dv. le-a materializat, sau cu circumstanțe deosebite ale vieții: coincidențe la naștere, gemeni, mariaj și divorț, longevitatea, operații spectaculoase, accidente, colecționari de toate tipurile, inventii și inovații de uz curent, îndemînare, răbdare (construcții din cărți de joc, din chibrituri, piese domino sau rumy etc.), înălțime, talie deosebite, recorduri de memorie, coincidențe stranii în viață etc., etc. Nu uitați să menționați data nașterii + fotografie și alte detalii ce vă caracterizează. Vă așteptăm cu încredere!

DINȚI GIGANTICI DE BETON PENTRU „RUTA ALBĂ“

Convulsiile ghețarului din Taconnaz, extrem de primejdioase, i-au determinat pe oamenii de știință să ia inițiativa realizării unei uriașe preavalanșe. „Diguri de protecție vor proteja «Drumul alb» care asigură circulația de-a lungul Văii Chamonix, vale ce conduce la tunelul Mont-Blanc“.

Valea din Chamonix are 120 de culoare de avalanșă. Este un record, ce-i drept neîmbucurător, dar cu care oamenii s-au obișnuit, al riscului căderii „lavei albe“ aducătoare de moarte și mari distrugeri materiale. Primejdia cea mai mare din zonă o constituie ghețarul din Taconnaz, situat între Les Houches și Chamonix. În Valea Chamonix s-au declanșat, în perioada 1904—1988, un număr de 72 de avalanșe, soldate cu pierderi de vieți omenești, dar mai ales cu importante pagube materiale. Scenariul fenomenului natural reieșea „Science et Vie“, este bine cunoscut : „ghețarul se retractează puternic. Ca și cei din Alaska, care eliberează iceberguri, cel din Taconnaz evacuează îngrămădiri de ghețuri, în cantități mai mult sau mai puțin importante“. Și sursa amintită oferă și alte informații interesante : „În partea cea mai înaltă a ghețarului din Taconnaz, la poalele piscului Goûter, unde se acumulează zăpadă și gheață, se află o pantă de 3 500 m lungime și 800 m lățime, respectiv o suprafață de 24 ha, pe versantul nordic al Mont-Blanc-ului. El se varsă într-o „pîlnie“, care constituie o imensă zonă de plecare pentru avalanșe : acestea se pot declanșa printr-un con de evacuare lung de 1 000 m și lat de 400 m. Ghețarul eliberează astfel, în fiecare an, între 800 000 și 1,2 milioane metru cubi gheață, care, într-un fel sau altul, trebuie evacuată“.

S-au înălțat diguri de beton armat Cu înălțimi pînă la 10 m. Dar aceste baraje nu au putut opri ultimele avalanșe din zonă, produse în 1984, 1986 și 1988. Construirea dispozitivului, preavalanșă din ultimii ani, cel mai mare de acest gen din lume, s-a impus ca urmare a marilor mase de zăpadă prăvălite în cursul a două avalanșe succesive din 26 februarie și 20 martie 1988. La acele date, în Valea Chamonix au poposit, „coborîndu-se“ de pe versanții muntoși 600 000 metri cubi de zăpadă și gheață, din care 400 000 metri cubi în avalul digurilor. Victime în rîndul oamenilor nu au fost înregistrate. Să fie un miracol ?

Deosebit de interesant este faptul că cele două avalanșe s-au produs fără să fi existat prea multă zăpadă în vîrful muntelui. Urmările ar fi fost de-a dreptul cutremurătoare pentru localitățile Chamonix și Les Houches dacă zăpada era din abundență.

Oamenii și-au intensificat cercetările, apelîndu-se la specialiști din diverse domenii de activitate. S-a urmărit adoptarea celei mai bune soluții pentru stoparea avalanșelor aducătoare de moarte și mari distrugeri. Nu s-a mai optat pentru un sistem de lucrări de protecție complementare. S-a înțeles importanța faptului de a se frîna și răspîndi avalansa în partea de sus a zonei de depunere a zăpezii. Ea va putea fi reținută apoi cu ajutorul unor diguri laterale, amenajîndu-se zona de depozitare. Digurile frontale au rostul lor de a opri scurgerea de zăpadă. Această strategie a înfruntării în viitor a avalanșelor a fost pusă la punct grație unui model informatic de simulare a scurgerii de zăpadă compactă. Acest model realizat la Grenoble, a evidențiat rolurile esențiale ale dispersării și stocării zăpezii în scopul opririi avalanșei. Lucrările de amenajare s-au desfășurat într-un ritm alert, scurtîndu-se termenele.

„Dispozitivul paravalanșă (care acoperă în total 24 ha, lucrarea întinzîndu-se pe o lățime de la 220 la 240 m și o lungime de 1 km, cu o denivelare de 200 m) este împrejmuit de diguri. Sînt rînduite două tipuri de «dinți». Primii, deflectorii, pentru a sparge și, să zicem așa, a fragmenta avalanșa. Ceilalți dinții de frînare — au rolul de a încetini viteza acesteia. Trei gigantice locuri de depozitare au fost amenajate prin săparea a cîte 120 000 m³ de pămînt, materialul extras fiind folosit la realizarea de rambleuri pentru digurile înconjurătoare. În total lucrarea ar putea stoca un milion și jumătate metri cubi de zăpadă și gheață.“

Și pentru a se înțelege amploarea lucrărilor întreprinse amintim unele amănunte, extrem de sugestive. 41 de tone de oțel și 400 m³ de beton au fost necesare pentru fiecare dintre dinții deflectori înalți de 7 m și cu o lungime de 10 m. S-au executat 450 000 m³ de terasamente. În fața digurilor au fost amplasați pentru protecție 150 000 m³ rocă și 4 000 m³ beton. Legarea și consolidarea dinților de frînare și rambleurile au necesitat 100 000 m² de geotextile.

Lucrarea, în ansamblul ei, este un urcat și ea va permite descifrarea tainelor fenomenelor naturale care sînt avalanșele, depistarea celor mai bune metode de protecție și alarmă. Îmbunătățirea sistemului de stopare a avalanșelor în Valea Chamonix va putea oferi și altor zone ale Terrei bîntuite de scurgerea fluviilor de „lavă albă“ posibilitatea luării unor măsuri adecvate de protecție.

Psiho-cură de slăbire

Pentru a slăbi fără prea mari probleme, s-a născut „psiho-dieta“. Această nouă metodă, pusă la punct de psihologul și psihoterapeutul Silvan Dallera și Nicola Sorretino, dietolog de la Universitatea din Milano, se bazează pe un studiu al motivelor de obezitate. Clienții primesc în cadrul a opt întîlniri colective, eșalonate pe timp de două luni, indicații scrise separat pentru fiecare, în funcție de observațiile înregistrate, dieta respectivă care trebuie respectată întocmai (datorită unei acțiuni voluntare) fără să se impună renunțarea obligatorie la plăcerea de a mînca și la practicarea unor exerciții fizice extenuante. Deci, pacienții (bărbați și femei) pot ajunge la rezultatele așteptate (după opinia „inventatorilor“) cu ajutorul unui efort psihic.

SFÎRȘITUL LUMII – DATE „EXACTE“ (!?) (II)

Fără să ne punem în vreun fel problema existenței sfîrșitului lumii — sintagmă născătoare de confuzie, dar uzuală și frapantă —, dorim să relevăm doar acele date și perioade avansate cu multă precizie. Căci nimic nu este mai uluitor decît să afli nu numai că există un deznodămînt (la nivel planetar sau mai restrîns), dar să cunoști și calendaristic cînd se va produce acesta.

Ultimul exemplu pe care-l vom prelua din Vechiul Testament este cel al Cărții lui Daniel. În Capitolul 12, versetele 11 și 12 citim : „Și din vremea cînd va înceta jertfa cea de-a pururi și va începe uriciunea pustiirii vor fi o mie două sute nouăzeci de zile. / Fericit va fi cel ce va aștepta și va ajunge la o mie trei sute treizeci și cinci de zile“. Se observă imediat că perioada de timp profețită de Daniel nu era deloc prea mare și cu totul accesibilă contemporanilor. În acest caz nu este vorba de un potop, ci despre venirea lui Mesia. Se pune întrebarea, pentru cei ce nu cunosc alte amănunte, de cînd începe numărătoarea celor mai puțin de patru ani vestiți de Daniel. Autorul are în vedere, așa cum spun specialiștii, anul 168 î.e.n. În acel an nefericit pentru poporul iudeu, din ordinul regelui Antioh IV Epifan (175—164 î.e.n.) Templul din Ierusalim a fost profanat, jefuit, iar în Sfîntul altar a fost pusă o statuie a lui Zeus din Olimp (aproximativ în decembrie 168 î.e.n.). Salvarea credinței impunea, așa cum afirmă Daniel, sosirea lui Mesia la sfîrșitul perioadei avansate de profeție.

Binecunoscutului profet legendar iranian Zarathustra (amintit și de Herodot, și de Platon și presupus ca existență umană sau ca divinitate încarnată) este creatorul zoroastrismului — religie dualistă (Bine și Rău) apărută în Iran la începutul mileniului I î.e.n. „Avesta“ este culegerea de texte mitologice, compuse de Zarathustra și de discipolii săi. **Ceea ce vom reține din acest text este limitarea existenței umane la 12 milenii — epoca avestică. Cei 12 mii de ani sînt împărțiți în patru perioade egale și distincte din punct de vedere al evoluției lumii spre sfîrșitul său.** Zeul suprem al Binelui, Ahura-Mazda, domnește în primii trei mii de ani, cînd creează lumea ; următorii trei mii de ani, guvernați tot de Ahura-Mazda sînt caracterizați de apariția vieții. În a treia perioadă de trei mii de ani, întrucît omul e liber să aleagă între principiul Binelui și principiul Răului — întruchipat de zeul negativ Angra-Mainyu —, apare lupta directă între cele două principii. Ultimii trei mii de ani aparțin aceleași lupte dintre Bine și Rău, încheiată cu victoria definitivă a lui Ahura-Mazda și pierderea puterii de către Angra-Mainyu. Această victorie este marcată de venirea mîntuitorului prevestit de Avesta, și anume Saohyant ; este momentul sfîrșitului lumii și al începutului Judecății de Apoi. Nu lipsesc imaginile escatologice cu evenimente cosmice extraordinare, precum căderea unei uriașe comete pe Pămînt. O armată de eroi reînviați va lupta 57 de ani, pînă cînd spiritul Răului va dispare definitiv. Să mai remarcăm faptul că Avesta a fost elaborată cu mult înaintea Apocalipsei Sfîntului Ioan Teologul, primele Cărți datînd din secolele IX — VI î.e.n. (distruse în parte în timpul campaniei lui Alexandru Macedon ; primele au fost probabil scrise chiar de către Zarathustra). O formă evoluată a zoroastrismului este mazdaismul, unde treptat s-a trecut de la dualism la monoteism, în care guvernează spiritul Binelui, Răul fiind doar expresia unor porniri omenești.

PAUL IOAN

● **START.** Tratatul sovieto-american intitulat astfel și semnat recent la Moscova are 450 de pagini, adică jumătate din grosimea romanului lui Dostoevski „Frații Karamazov“. El prevede reducerea substanțială a armelor nucleare cu baze terestre, maritime și aeriene și cu rază mare de acțiune (peste 5000 km). În baza unei înțelegeri anterioare, fiecare din părți trebuie să-și reducă — pînă la limita de 1600 de unități — mijloacele strategice de transport, în timp ce ogivele nucleare instalate pe ele urmau să fie reduse pînă la 6000 de unități, ceea ce înseamnă, de fapt, reducerea nivelului actual cu 35 la sută.

● **CĂȘTI VERZI ?** Crearea unei „Forțe“ internaționale pentru a se lupta cu mai multă eficiență împotriva dezastrelor ecologice — „Căști verzi“ — este o idee care dobîndește tot mai mulți susținători în diferite țări sau în rîndul organizațiilor internaționale. Demnă de reținut este și propunerea privind crearea unei agenții internaționale pentru a se face față imperativelor de ordin tehnologic. Preconizatele „căști verzi“ și agenția ar trebui să fie independente de guverne și alcătuite din experți științifici.

● **AVERTISMENTE.** „Petrolul este o resursă care nu poate fi reînnoită și fără de care țara va trebui să se descurce într-o zi. Nu vom avea nici un avantaj deosebit dacă ne vom goli rezervele în ritm rapid“. Prevederile aparțin directorului Băncii Centrale din Norvegia, Hermond Skanland. Din 1987, producția medie de petrol a Norvegiei aproape s-a dublat, ajungînd la circa 1,8 milioane barili pe zi.

● **SUB PAZA KGB.** Ritmul retragerii armelor nucleare sovietice stocate pe teritoriul fostei R.D. Germane a fost intensificat în ultima vreme. Potrivit informațiilor furnizate de cotidianul german „Bild“, armata sovietică ar mai avea în cele cinci landuri estice cel puțin 300 de încărcături nucleare. Pe de altă parte, ziarul menționat sugerează că nici cele mai înalte autorități civile sovietice nu cunosc dimensiunile arsenalului nuclear stocat în fosta RDG. Se precizează, însă, că încărcăturile nucleare ale rachetelor sînt demontate și expediate în URSS în vagoane speciale, păzite de serviciile secrete sovietice KGB.

● **37,8 MILIARDE DATORII.** Ele sînt ale industriei nucleare franceze, relevă un raport elaborat de „Greenpeace“. Documentul cere Comisiei CEE să nu tolereze protecția specială față de monopolul nuclear francez. În opinia experților organizației „Greenpeace“, guvernul de la Paris varsă sume foarte mari pentru a subvenționa un sistem al cărui cost a fost mai ridicat decît se prevăzuse și pentru a înlocui materialele uzate. Un mare număr din cele 55 de centrale atomoelectrice ale Franței au nevoie de piese de schimb costisitoare pentru a înlocui instalațiile concepute în cursul boom-ului nuclear din anii '70.

● **COMERȚUL CU ARME.** Comenzile din străinătate de materiale militare franceze pentru 1990 s-au ridicat la 33,4 miliarde de franci, ceea ce reprezintă o creștere cu circa 70 la sută comparativ cu anul precedent (20 miliarde franci). Rezultatul din 1990 este o revenire la media constantă din intervalul 1984—1988, subliniază Ministerul francez al Apărării. Tendința de fond rămîne stagnarea în industria de armament, dar acest impact poate fi doar conjunctural. Bugetele apărării rămîn comprimate. Continuă eforturile pentru dezarmare și un mai bun control al vînzărilor de arme.

EROTISMUL NU TRĂIEŞTE FĂRĂ IUBIRE

Promiteam nu demult cititorilor alte fațete ale erotismului, fațete rezultate dintr-un sondaj efectuat de specialiști francezi pe un eșantion reprezentativ. Iată, de această dată cîteva surprize reieșite din sondaj. Întrebați cum ar arăta programul unei seri mult visate, francezii răspund că preferă să meargă la un spectacol excepțional (39 la sută), decît să petreacă o noapte de amor excepțională (27 la sută). Deci plăcerea ochiului și cea a spiritului au cîștigat în defavoarea simțurilor. Urmează și alte precizări. Dacă femeile plasează o noapte de amor pe locul trei al preferințelor, după un spectacol bun sau o seară la restaurant, în schimb 50 la sută dintre bărbații mai tineri de 35 de ani au găsit „femeia ideală", cu care să petreacă noaptea de vis. La aceeași vîrstă doar una din trei femei preferă „jocurile sexului". Cu timpul totul se aranjează. După 35 de ani, ambele sexe plasează noaptea de amor pe locul trei. **Oare contribuie erotismul la durabilitatea cuplului ?** 59 la sută dintre bărbați gîndesc că erotismul este primordial în viața conjugală. Dintre femei doar 46 la sută împărtășesc această opinie.

Specialiștii nu au ezitat să întrebe : obișnuiți să vorbiți despre viața dv. sexuală cu cei din anturajul dv. ? Se remarcă faptul că, contrar reputației de guralive a franțuzoaicelor, doar 7 la sută abordează uneori subiectul, față de 11 la sută dintre bărbați. Dar, în general, un francez din 3 nu vorbește niciodată despre aceasta !

Ce vi se pare a fi cel mai erotic la un partener ? Cuceritoare rămîne privirea (37 la sută), apoi comportarea. Bărbații plasează pe locul trei corpul (32 la sută), iar femeile vocea partenerului (19 la sută) și parfumul său (19 la sută). Vai, cîte detalii oferim potențialilor cuceritori de inimi...

Și încă o întrebare a sondajului : care sînt locurile care vă sugerează cel mai mult situații erotice ? În ciuda efortului cinematografiei de a stimula imaginația cuplurilor, doar 3 la sută preferă... bucătăria, 4 la sută... ascensorul, 7 la sută mașina, 11 la sută baia, iar 12 la sută... vaporul. De notat că 29 la sută dintre femei rămîn romantice eterne, care preferă cerul înstelat și plaja mărilor față de 28 la sută, tot femei, care optează pentru... pat.

În sfîrșit, vă dăm întîlnire săptămîna viitoare cînd vom argumenta opinia sociologului italian Francesco Alberoni pentru care erotismul nu există, nu trăiește fără iubire...

magazin Femina Club

TRICOTAJELE VERII...

Un cardigan tineresc, bicolor, cu un colorit îndrăzneț, închis în 7 nasturi în spate și tot 7, în față. Ideea creatorului merită a fi reținută. Interesantă, deși deosebit de îndrăzneață, și asocierea culorilor : mov cu verde. Evident este una din multitudinea de asocieri coloristice pe care o puteți încerca.

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

CELE MAI BOGATE FEMEII DIN LUME

Anual, instituții și publicații specializate dau publicității „listele" cu cele mai bogate persoane din lume, bărbați sau femei. Se întîmplă ca de la an la an ierarhiile respective să se modifice, dar în punctele neesențiale. Publicația-Magazin „Harpers and Queen" ce apare la Londra, face cunoscută lista „celor mai bogate zece femei ale lumii".

■ Primul loc este ocupat de regina Elisabeta a II-a a Marii Britanii, posesoarea unei averi de ordinul a 6,6 miliarde lire sterline (circa 13 miliarde de dolari). În anul 1990, veniturile personale ale suveranei au crescut cu 25 la sută, în ciuda recesiunii din Anglia și SUA. Elisabeta a II-a cîștigă zilnic 3,6 milioane dolari numai din dobînzile aduse de investițiile personale, ea fiind scutită de impozite.

■ Pe locul secund se află Johanna Quandt, văduva magnatului automobilelor BMW, cu 5,1 miliarde dolari.

■ Locul al treilea este deținut de o altă văduvă, Imelda Marcos, fostă „primă doamnă" a Republicii Filipine. Averea sa este evaluată la 2,9 miliarde dolari. În 1990 Imelda Marcos a fost achitată într-un proces la New York, în care a fost acuzată pentru fraudă și extorcare de fonduri.

■ Anne Cox Chambers (o americancă în vîrstă de 70 ani) dispune de o avere 2,7 miliarde dolari.

■ Imediat sub Anne, ca venituri desigur, se află sora sa — Barbara Cox Anthony, în vîrstă de 67 ani, cu 2,6 miliarde dolari.

■ Urmează Liliane Bettencour (67 ani), fiica creatorului cosmeticelor L'Oreal, cu 2,5 miliarde dolari.

■ Pe locul al șaptelea se situează Mars Vogel (51 ani), fiica magnatului american al firmei Mars Inc, cu 2,3 miliarde dolari.

■ Alice Walton (o americancă de 41 ani) ar dispune de 1,9 miliarde dolari.

■ Heidi Norton (49 ani), văduva fondatorului german al magazinelor universale, este cotată cu o avere de 1,8 miliarde dolari.

■ Pe locul al zecelea se află Grete Schickendanz (78 ani), o miliardară germană „self-made", care s-ar afla în posesia unei averi de 1,7 miliarde dolari.

Și locul 20 în această ierarhie este foarte onorabil (ca venituri). Merită a fi subliniat faptul că și în acest domeniu al bogătașelor lumii (considerat apanajul americancelor și europenelor) japonejele vin tare din urmă. Peste ani vom asista, probabil, la schimbări spectaculoase în acest clasament al celor mai bogate femei din lume ?

LECȚIA DE GIMNASTICĂ

1.

2.

Dacă veți acorda cîte 10 minute, în fiecare seară, gimnasticii, exercițiile de relaxare pe care vi le sugerăm astăzi vă pot asigura un somn calm reconfortant. Merită deci să încercăm. Respirația este primordială pentru ajungerea la o bună relaxare. Ideal este de a umple pieptul cu aer, inspirînd, apoi de a elimina aerul cît mai lent posibil. În poziția așezat cu picioarele strînse (foto.1) prindeți mîinile. Inspirați profund apoi ridicați brațele cît mai sus posibil. Rămîneți astfel trei secunde apoi coborîți brațele expirînd aerul din piept. Repetați de 10 ori exercițiul păstrînd spatele drept. Exercițiul al doilea (foto.2) ne cere să ridicăm brațul stîng cu cotul îndoit. Prindeți încheietura stîngă cu mîna dreaptă. Inspirați și expirați profund, de zece ori, fără să ridicați umerii.

Duceți mîinile la spate și prindeți-le strîns. Inspirați profund apoi îndreptați coloana vertebrală cu brațele orizontale (foto.3). Repetați mișcarea de zece ori. Cu mîinile prinse la spate inspirați profund ridicînd brațele cel mai sus posibil, fără să ridicați umerii. Stați în această poziție trei secunde, apoi lăsați brațele jos, expirînd. Păstrați spatele drept în timpul exercițiului. Repetați mișcarea de zece ori. Ați obosit ? Cu siguranță veți dormi bine...

3.

4.

CINCI VIRTUȚI ALE APEI

În piscină, la mare, în lacuri sau chiar sub duș apa posedă virtuți surprinzătoare. În primul rînd este un mijloc ideal pentru înlăturarea stress-ului. Toată lumea știe că o simplă baie caldă, înainte de culcare asigură o destindere și un somn mai bun. Și, ca o reacție în lanț, eliminînd nervozitatea, apa contribuie la evitarea celorlalte neplăceri corelate cu nervozitatea: probleme digestive, dureri de cap, palpitații.

● *Apa alină durerile decontractînd mușchii crispați și eliminînd presiunile articulare. Pentru dureri ale spatelui se recomandă înotul, înotați mai ales pe spate, stil crawl. Evitați genurile de înot care contractă rinichii, cum este brass-ul, cu capul în afara apei.*

● *Încă o virtute : apa maseză organismul și înlătură celulita. Atunci cînd înotăm sau facem exerciții de gimnastică în apă, ea exercită asupra corpului o presiune excelentă pentru „drenarea" sîngelui și toxinelor. Este deci un aliat în lupta pentru înlăturarea surplusului de kilograme.*

● *Apa înviorează picioarele greoaie. După o perioadă prelungită de stat în picioare, nimic nu înviorează mai bine decît un duș rece în sensul circulației sanguine venoase, de la picioare spre cap. Circulația de întoarcere a sîngelui este relansată, picioarele se desumflă și cîștigă ușurință în mișcări. În vacanță plimbați-vă, în picioarele goale, cît mai mult pe nisipul ud de la marginea mării.*

● *Apa este un excelent remediu după traumatisme. Presiunea apei exercită un excelent masaj asupra organismului. De altfel, specialiștii în kinetoterapie, din ce în ce mai frecvent, își desfășoară programele în piscine.*

● *Și un lucru foarte important : apa poate trata unele maladii cronice : astmul, eczemele, unele afecțiuni ORL, gastrice etc. Evident este vorba despre apele terapeutice, utilizate în diverse cure de tratament, care la noi în țară sînt atît de numeroase.*

O pasăre între păsări...

Cine nu cunoaște extraordinarele povești, adeseori incredibile, care circulă pe seama papagalilor ? Unii dintre noi i-am auzit vorbind, alții am citit despre performanțele lor. Era deci firesc ca oamenii de știință să se consacre studiului acestor minunate păsări, în felul lor unice. Ce este deci spectaculos în aceste recente cercetări ? După anul trecut papagalii au constituit subiectul unei cărți, devenită imediat best-seller — „Parrots — A Natural Hystory" (O istorie naturală a papagalilor) de John Sparks și Tory Soper, tot în 1990 revista „The Journal of Comparative Psychology" a publicat rezultatele de-a dreptul senzaționale ale cercetătoarei Irene Pepperberg asupra unui papagal african cenușiu, în vîrstă de 15 ani : Alex.

Ce știe să facă Alex ? Îi arăți de pildă cîteva obiecte : o mașinuță de jucărie roșie, o cheie galbenă, o bucată de lemn verde, o hîrtie portocalie. Și-l întrebi : ce este verde ? „Lemnul" răspunde el imediat. Apoi îi arăți alte obiecte, de diferite forme de la o minge de fotbal la o bucată de hîrtie cu cinci laturi. Ce are cinci laturi ? „Hîrtia !" Lui Alex i s-au pus nici mai mult nici mai puțin de 48 de astfel de întrebări, iar el a răspuns corect la peste trei sferturi dintre ele. Cînd întrebările s-au referit la forme, atunci toate răspunsurile lui au fost corecte ! Și ce mai știe să facă Alex ? Știe nu numai să numească (în engleză) obiectele, ci se descurcă chiar și în situații cu un grad sporit de abstractizare — cine este cel mai înalt, cel mai scund, sau chiar „cel mai mijlociu", o întrebare care pune uneori în încurcături chiar și pe copii.

Concluzia ? Potrivit Irenei Pepperberg nu este vorba de simple reacții la stimuli externi. Papagalul **gîndește** efectiv înainte de a răspunde, „situîndu-se la nivelul cimpanzeilor și delfinilor".

De altfel ca și în comunitățile de maimuțe, puii de papagal sînt „antrenați" în grupuri familiale, transmițîndu-li-se astfel cunoștințele și experiența părinților. Ei pur și simplu „se joacă", susține Dr. Sparks. Altfel cum se poate explica alunecarea pe spate de-a lungul tufișurilor alpine a unei varietăți de papagal din Noua Zeelandă ? Despre performanțele de vorbire ce ar mai fi de spus ? Un papagal a intrat în Guinness Book în anii '50, după ce a reușit să recite, „dintr-o suflare", opt strofe de cîte patru versuri din poezii pentru copii.

În ce privește viața de familie, ei se căsătoresc, uneori divorțează, își protejează partenerul (partenera). Se atașează de stăpîn, dacă sînt „din cuib", devin pentru ei ca o umbră. Ceea ce nu înseamnă că nu-și pot manifesta, uneori foarte zgomotos, gelozia, că nu țipă (chiar sinistru !), că nu imită la perfecție telefonul sau lătratul cîinilor...

Să nu uităm însă că și această „mătăstră" este amenințată, aidoma altor viețăți, cu dispariția. Mai ales în emisfera vestică. Pentru că cele 300 de specii trăiesc de preferință în scorburi ale arborilor pădurii tropicale. Iar pădurile tropicale sînt tăiate fără milă ! Apoi atracția pe care o exercită asupra oamenilor face să dispară odată cu prinderea lor, milioane de exemplare. Dintre care majoritatea mor pe drum...

MIHAELA DOROBANȚU

MAIMUȚELE CAPUCIN ȘI HANDICAPAȚII NEUROMOTORI

In latină : Cebus Capucinus. In franceză : Sapajou. In gura Căpitanului Haddock asta este o insultă — vechile dicționare o confirmă: „Sapajou = omuleț slut". Or, era vorba de o maimuțică simpatică cu o coadă lungă, originară din Brazilia, pe care o vom numi cu mai multă plăcere „maimuța capucin", care nu seamănă deloc cu un călugăr capucin, pentru a se disputa apelativul.

Vioaie, inteligentă, abilă cu toate membrele sale, se îmblînzește foarte ușor. În plus, la fel de dotată ca un cimpanzeu. În schimb, cîntărește de zece ori mai puțin decît un cimpanzeu (7 kg față de 70 kg), deci infinit mai puțin stînjenitoare și mai puțin costisitoare la hrănit. Există o idee că acest animal va constitui domesticul ideal capabil să aducă gratuit un ajutor permanent persoanele handicapate, dacă i se vor putea inculca unele principii de politețe și un minimum de „formare". **De fapt, o experiență lansată la Boston acum 15 ani pare concludentă : capucinul este în măsură să ofere tetraplegicilor (persoane paralizate la cele patru membre) același fel de asistență cu cea a cîinilor pentru orbi.**

În SUA se numără azi 45 de capucini dresați, în serviciul tot atîtor paraplegici. În Franța — în premieră europeană — o experiență va fi lansată de Centrul din Kerpape, la Ploermeur (Morbihan). Șase mici capucini, provenind din Belgia (oferiți de Universitatea din Namur) sînt în fază de „socializare" în șase „familii primitoare", selecționate de SPA dintr-un lot format din mai mult de 200 de familii voluntare. În 1993, acești capucini dresați vor fi supuși timp de 12 luni la un antrenament specializat. Ei vor fi învățați să „execute gesturi tipice" și să „reacționeze la vreo zece cuvinte cheie". În final așa cum afirmă „Le Nouvel Observateur" fiecare dintre ei va fi plasat lîngă un tetraplegic. Deja se cunoaște primul beneficiar : un tînăr jockey, pensionarul Centrului din Kerpape, paralizat în urma unei teribile căzături de pe cal.

Din 1993 și pînă în 1995 responsabilii speră să aibă distribuiți 15 capucini lîngă handicapați. După aceea, dacă acestia merg, se va trece la faza următoare : de strîngere a relațiilor (Casa Națională de Siguranță a Maladiilor ? Un organism particular ?) Se pune și problema costului : pentru 15 capucini, experimentul francez va îngloba — de azi pînă în 1995 — mai puțin de cinci milioane de franci — oferiți de IBM — France, AFM (Asociația Franceză de luptă contra miopiei) și Fundația Franceză. Dar după aceea ? Rarele donații provenind din experiența similară americană indică faptul că maimuțele capucin comerciale, gata pentru serviciu nu vor putea costa mai puțin de 70 000 de franci bucata — prețul unui robot electronic foarte sofisticat sau al unui fotoliu rulant. Pentru ce așa de scump ? Pentru că maimuțele capucin trebuie mult timp socializate și formate. Trei ani îi vor petrece în familii de primitori care le tratează ca pe niște copii pentru ca ele să devină „potrivite".

Sînt supravegheate zi și noapte pentru a le schimba obișnuința de a mînca rădăcini, de a se agăța de firul de telefon, de a ucide factorul...

La ce vor servi acești capucini în afara „mușcăturilor inevitabile" ? Răspunsul specialiștilor: **vor deschide la comandă ușa frigiderului, vor servi tetraplegicii cu un suc de portocale, le vor pune o carte pe genunchi, întorcînd paginile la comandă. În principal, ele vor „da pupicuri și îi vor mîngîia pe creștet" ... Tetraplegicul va căuta vreun obiect arătîndu-l cu o rază de lumină, proiectată de „bastonul bucal", iar în momentul tuturor căderilor melancolice, el va închide acest baston bucal (fără de care tetraplegicul nu poate să facă nimic, nici măcar să telefoneze) și va trimite maimuța la locul ei.**

Deci : MAIMUȚA CAPUCIN + LASER + BASTON BUCAL = RELATIVĂ AUTONOMIE A TETRAPLEGICULUI. Cu condiția ca această maimuță să nu muște prea mult pe handicapat sau pe vizitatorii lui ! Cum spunea un responsabil al Centrului din Kerpape : „Nu sîntem deloc siguri că este vorba despre o idee bună, dar avem datoria să încercăm"...

Traducere și adaptare de
DAN POPESCU

Cînd dinozaurii fac mărturisiri

(III)

Dezbaterea cu privire la obiceiurile uriașilor sauropozi este încă o problemă relativ minoră în comparație cu controversele legate de micuța ființă numită Archaeopteryx. În această privință, promotorii noii concepții despre dinozauri s-au situat pe pozițiile cele mai extreme și au întîmpinat cea mai mare rezistență la ideile lor din partea conservatorilor. Primul Archaeopteryx a fost descoperit într-o carieră din Bavaria în 1860: era vorba de scheletul fără cap, dar altminteri întact, al unei păsări-reptilă avînd aproximativ dimensiunile unei ciori. Deși avea pene, ea avea și o coadă formată din vertebre, dinți și gheare la degete. Aceasta a fost o descoperire deosebit de valoroasă pentru darwiniștii din acea perioadă, căci oferea o verigă în evoluția de la reptile la păsări. De atunci, ea a rămas una dintre cele mai importante fosile.

Tot așa cum Archaeopteryx era numită pasărea-reptilă, pterodactilii și alți pterosauri sînt de obicei descriși drept reptile zburătoare. Ei nu sînt dinozauri, dar argumentele expuse în legătură cu prezența sîngelui cald se aplică în cazul lor, chiar și mai convingător, căci zborul este o formă de activitate care implică un consum mare de energie. O serie de fosile recent descoperite în Rusia demonstrează că ele aveau corpul acoperit cu blană ceea ce, ca și în cazul penelor, constituie cea mai bună explicație pentru izolarea termică a unui organism prin care circulă sînge cald. Ei au apărut probabil în mod independent de dinozauri.

Pînă în prezent, noul portret robot al dinozaurilor nu a aruncat prea multă lumină asupra celui mai mare mister dintre toate. De ce, cu aproximativ 65 de milioane de ani în urmă, dinozaurii care dominaseră atît de mult timp Pămîntul, au pierit dintr-o dată, împreună cu nenumărate alte specii, în mai puțin de cinci milioane de ani?

În ultimii ani, unul din subiectele cele mai gustate de către cititorii interesați de trecutul îndepărtat al Pămîntului este ipoteza extincției dinozaurilor ca urmare a ciocnirii unor meteoriți gigantici cu Terra. Această ipoteză, fundamentată științific, se bucură de o largă popularitate datorită faptului că ea prezintă un anumit dramatism. În același timp, ea poate constitui un avertisment pentru omenire, care ar fi aproape tot atît de lipsită de apărare ca și dinozaurii în fața unui impact cu un planetoid de mari dimensiuni sau a unui bombardament susținut cu meteoriți gigantici. Cea de-a doua alternativă este mai probabilă, dacă viitoarea catastrofă globală va semăna cu aceea care a dus la dispariția dinozaurilor, niște fărîmături care, în lumina cercetărilor moderne, erau perfect adaptate la mediul în care evoluau.

Adaptare de
ADRIAN MINTULESCU

Calculator neuronal

Ultima generație de supercalculatoare permite dotarea cu inteligență artificială a microordinatoarelor sau stațiilor de lucru. Această nouă gamă de calculatoare neuronale simulează logica neuronilor. Avînd 16 sau 32 de procesoare de 32 biți sistemul este un instrument foarte puternic și ultrarapid, destinat recunoașterii semnalului și formelor grafice. Cu acest tip de calculator, timpul de tratare scade de la mai multe ore la cîteva minute, mai ales în domeniile vizualizării tridimensionale (scanner, ecografie), de unde rezultă posibilitatea analizării imaginii în timp util. (S.F.)

Vom avea plante rezistente la secetă

Vechiul vis al agronomilor de pretutindeni de a obține pe cale genetică plante cu o mare rezistență la secetă este pe cale de a se împlini. Două descoperiri de dată recentă promit protejarea plantelor de deshidratare chiar în condițiile unor regimuri pluviometrice extrem de sărace. În cercetările întreprinse, specialiștii spanioli de la laboratorul Departamentului de genetică moleculară al Centrului de investigații și dezvoltare din Barcelona au reușit să identifice o genă de porumb capabilă de a apăra planta în situații critice. Concomitent cu reușita oamenilor de știință spanioli, în S.U.A., se obținea izolarea unei gene la orez, care joacă un rol decisiv în supraviețuirea plantei în situații climatice nefavorabile, în laboratoarele Universității Rockfeller din New York. În plante, procesele fiziologice sînt mediate de acidul abscizic, un hormon care acționează ca un semnal ce declanșează o baterie de gene, a căror misiune constă în protejarea plantei în situații nefavorabile. Nici una din aceste gene, cu un rol decisiv în supraviețuirea plantelor (este vorba, desigur, de acidul abscizic) nu era cunoscută. Specialiștii spanioli și americani au reușit să facă lumină în această problemă de mare importanță pentru agricultura acestui sfîrșit de secol și început de mileniu, cînd sîntem martori ai încălzirii climei și scăderii precipitațiilor în vaste arii geografice. (Șerban Filip).

SPECIE PE CALE DE DISPARIȚIE

Acest pui de leopard „cloudy", în vîrstă de 15 săptămîni, a început să fie hrănit artificial de cînd mama lui l-a respins. Este vorba de doi „pensionari" ai grădinii zoologice Howletts, din Canterbury (Anglia). Părinții puiului sînt singurii leoparzi aparținînd acestei specii rare din Anglia, iar Howletts este singura grădină zoologică care a adăpostit astfel de exemplare. Arealul acestor animale se găsește în sud-estul Asiei. Vînați pentru blana lor, ei se află în pericol de dispariție.

TELEX • TELEX

● Primele patru din cele șase blocuri energetice de la centrala atomoelectrică de la Kozlodui se află într-o situație critică, sistemele de control acționează fără o serie de componente și operează aproape intuitiv, informează agenția BTA. Și alte informații sînt extrem de elocvente, potrivit aceleiași surse : „Cînd reactorul de la blocul energetic nr. 5 a fost deschis anul acesta, pentru a fi realimentat, trei din elementele de măsură și control emanînd un flux puternic de raze gamma, au căzut în zona reactorului. Accidentul nu a fost înregistrat de nici un dispozitiv de control.

● Cărbunele este mărunțit pînă devine un praf fin, apoi trimis într-un malaxor, iar de aici (sub formă de pastă) ajunge în cuptoare speciale, unde se încălzește puternic și se amestecă cu gaz cu conținut de hidrogen. După aceea, în reactoare, cărbunele este saturat cu hidrogen (se hidrogenează) și, la un anumit regim, se transformă în combustibil lichid — petrol sintetic. Tratat după metoda obișnuită, întocmai ca în rafinării, din el se poate obține benzină. Din punct de vedere ecologic, acest carburant este mai curat decît cel obținut din țiței. Noua metodă de obținere a benzinei din lignit a fost pusă la punct de specialiștii sovietici.

● Exploziile din Soare influențează nu numai viața omului ci și diferite tehnici. Ele sînt în măsură a contribui la dezorientarea sateliților artificiali aflați pe orbită, la încetarea legăturilor de înaltă frecvență prin radio, la creșterea nivelului radiațiilor. În momentul în care intervine „dezorientarea" sateliților, cercetarea zborului necesită un consum prețios de combustibil. Unii sateliți aflați pe orbite la joasă altitudine s-au abătut de la orbită, iar cu unii din cei staționari s-a pierdut legătura. Fenomenul a intervenit în martie 1990, cît și în această vară.

● „Lector de defecte", astfel se numește sistemul pe care Societatea „Grunding Electronic" l-a pus la punct prin colaborare cu firma „Volkswagen" pentru a se îmbunătăți electronica automobilelor. Cu ajutorul acestui aparat de constatare și memorizare a defecțiunilor, angajații atelierelor de reparații și service au posibilitatea de a afla rapid și localiza orice defecțiune intervenită. Este firească această preocupare, deoarece în construcția automobilului modern electronica își asumă tot mai multe sarcini și funcțiuni.

● Există o legătură directă între stres și rezistența plantelor ? Desigur, confirmă oamenii de știință. Cercetări recente au scos în evidență aspecte noi, nebănuite, ale acestei relații. Se apreciază că rezistența plantelor la numite fenomene de stres ar putea fi asociată cu sinteza proteinelor socului termic (HSP). Doi cercetători americani au demonstrat că celulele de tutun în cultură, stresate în prealabil prin șoc termic și expuse apoi la temperaturi letale sau unei concentrări letale de săruri, rezistă celor două agresiuni. Această rezistență la cele două tipuri de stimuli se bazează pe un proces asemănător. Este vorba de sintetizarea de proteine ale șocului salin sau ale șocului termic, care au aceiași dimensiune ca HSP.

Pantofi electronici

Microelectronica oferă azi atîtea posibilități, încît este foarte greu să prevezi pînă unde poate ajunge ea să pătrundă. În cazul de față ea a ajuns în... pantofi. În materialul tălpii se înglobează un circuit integrat, iar pe limba încălțămintei apar afișate, pe un ecran incorporat, o serie de date. Acest veritabil microcalculator calculează, pentru cel ce poartă asemenea pantofi „miraculoși", distanța parcursă, viteza de deplasare, durata totală a cursei și consumul de calorii, în funcție de greutatea ce apasă pe tălpi. În plus un beculeț, după ce a fost și el în prealabil programat, plasat tot pe limba pantofului, clipește într-un ritm anumit, el servind pentru a se regla lungimea și viteza pașilor.

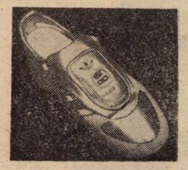

GLOB magazin

SUPLIMENT PENTRU TOATE VÎRSTELE

Blocarea vînzării unor documente ale lui Mussolini

Magistratura britanică a dispus blocarea vînzării unor documente secrete aparținînd lui Benito Mussolini, care urmau să fie supuse unei licitații de către cunoscuta firmă engleză din Londra, Sotheby's. Această decizie a intervenit după ce avocatul Scott de la agenția Carnelutti din Londra, care reprezintă interesele Ministerului culturale din Italia, a depus o cerere în acest sens, motivînd faptul că aceste documente aparțin Arhivei Statului Italian și nu pot fi vîndute. Este pentru a doua oară cînd statul italian intervine pentru a împiedica vînzarea unor documente care au aparținut lui Mussolini și care urmau să fie puse în vînzare anul trecut de casa de licitație „Philips", care le-a achiziționat de la un cetățean italian (procesul este în curs de desfășurare).

De data aceasta, casa de licitație „Sotheby's a vrut să pună în vînzare documente din anul 1940 deosebit de importante, cele mai multe avînd un conținut militar și secret. Urmează ca instanțele judecătorești să analizeze cererea statului italian care cere nu numai ca ele să fie puse în vînzare dar chiar să fie restituite Italiei.

Benzina în saci

Tată că a devenit posibilă depozitarea apei, a combustibililor lichizi, a uleiurilor și a altor produse fluide în niște rezervoare fabricate sub forma unor saci uriași din masă plastică și cunoscute sub denumirea de „Fabritank". Marele avantaj constă în faptul că aceste rezervoare sui-generis permit organizarea rapidă a unor depozite de produse lichide în locurile cele mai greu accesibile : în munți, pustiuri, în păduri, în tundră. Firma americană „Amfuel" din Arkansas produce aceste rezervoare în trei tipuri de dimensiuni, cu lungimea de la 4,3 la 19,8 metri și cu capacitatea de la 11,4 la 190 mii litri, prevăzute cu unul sau două orificii de umplere. Întregul sistem este atît de simplu încît desfacerea sau stringerea (plierea) acestor rezervoare nu durează decît cîteva minute și nu necesită personal specializat de deservire.

Lumea fluturilor

Așa se numește în Anglia cel mai mare Centru destinat salvării acestei specii de insecte aflate pe cale de dispariție în zonele tropicale. În fotografie, entomologul Barry Johns aflat în compania celor mai frumoase exemplare vii de fluturi exotici deveniți rarități și originari din insulele Antile.

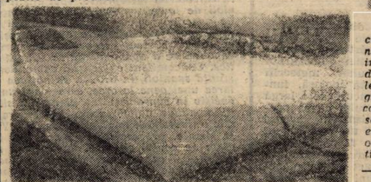

Un nou record

Deși construcția noului aeroport „Munchen-2" din Bavaria (Germania) nu s-a terminat, de pe una din pistele sale s-a ridicat deja în aer primul aparat de zbor. Este vorba de un avion acționat prin forță musculară, realizat în construcție proprie de inginerul de aviație P. Frank, în vîrstă de 32 de ani. Cu acest aparat tînărul constructor de avioane a realizat un nou record european la acest tip. Astfel, aparatul „Velair" construit de el, avînd o greutate deosebit de mică (numai 30,05 kg) s-a menținut în aer 6 minute și 15 secunde, timp în care a parcurs 4 kilometri !

SIDA ȘI TRANSPLANTUL DE ORGANE

Trei persoane au murit în S.U.A. de SIDA - în urma transplantului de organe și țesuturi provenite de la un donator care se pare că contractase virusul cu puțin înainte de moartea sa. Autoritățile sînt deosebit de preocupate și datorită faptului că organe și țesuturi provenind de la respectivul donator se mai găsesc depozitate în alte 50 de recipiente distribuite la 30 de spitale americane. Organele și țesuturile au fost preluate de la un bărbat în vîrstă de 22 ani din statul Virginia, împuscat mortal în urma unei spargeri comise în 1985. El a fost de două ori testat și găsit negativ, pentru a se afla dacă este afectat de virusul HIV, al imunodeficienței dobîndite, virus care provoacă SIDA, înainte ca organele să-i fie extrase. Se apreciază că este posibil ca tînărul să se fi infectat cu foarte puțin timp înainte de incidentul căruia i-a căzut victimă și astfel organismul său nu a înregistrat nici un semn de virus la teste, informează „The Atlanta Journal-Constitution".

Întîlnire între două generații

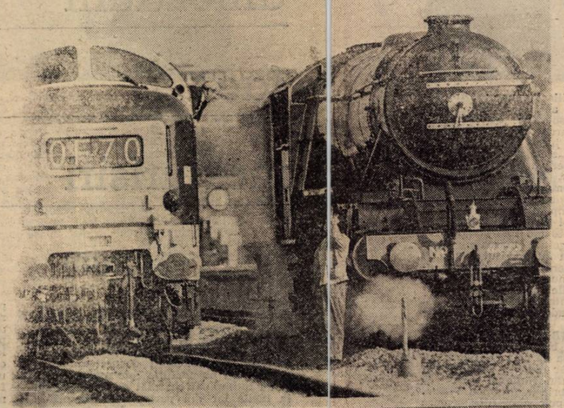

Fotografia prezintă o întîlnire între două locomotive din două generații diferite : modelul Flyng Scotsman în dreapta și D 900 Royal Scots Grep, una dintre cele care au spulberat recordurile de viteză ale locomotivei cu aburi în urmă cu 30 de ani. Odată cu retragerea locomotivelor cu aburi de pe trasee, s-au constituit numeroase companii de căi ferate particulare în Marea Britanie. Acestea repară și repun în funcțiune vechile locomotive răspunzînd astfel cererii publicului, care dorește să călătorească cu ele. Au fost salvate de la distrugere nenumărate exemplare. Numărul companiilor existente în prezent în Marea Britanie care se ocupă cu „reabilitarea" locomotivelor cu aburi a depășit cifra de 20.

Una dintre cele mai mari este Severn Valley Railway, care funcționează pe o distanță de 26 de kilometri în vestul Angliei. Întreținută de voluntari, această companie a avut circa 200 000 de pasageri în 1990 și a înregistrat un venit de 2,5 milioane lire sterline. Incredibil, dar adevărat.

TINERII PRINȚI ai bătrînei Europe

● **KARL de HABSBOURG, 29 de ani.**

Dacă Republica austriacă n-ar fi confiscat bunurile familiei sale, Karl-Ludwig ar fi fost astăzi moștenitorul unei averi evaluate la cîteva sute de milioane de dolari. Ca și tatăl său, arhiducele Otto Karl-Ludwig, este un european convins și militant. De altfel, a ales cariera politică și este președinte la „Jeunesse pan-européenne" din Austria. După studii de drept și științe politice, membru al unei echipe de hochei pe gheață, pilot civil și militar confirmat, agenda sa extrem de încărcată lasă un spațiu restrins pentru distracții și o eventuală soție.

● **TORQUILE IAN CAMPBELL, marchiz de LORNE, 22 de ani.**

Fiul celui de al doisprezecelea duce de Argyll își iubește cu ardoare pămîntul natal. Așteptînd să stăpînească în curînd peste clanul scoțian Campbell, marchizul tocmai și-a terminat studiile de agronomie la celebrul „Royal Agricultural College de Circenster". Acum se pregătește să devină șeful casei regale din Scoția. *(Imaginea centrală)*

● **KUBART de BULGARIE, 25 de ani**

Nimeni nu poate să știe ce destin îi va rezerva viitorul tatălui său, regele Simeon II al Bulgariei, dar e sigur că, Kubart prinț de Pangajuriste nu este un exilat profesional. Născut în Spania, a urmat liceul francez din Madrid, apoi a studiat medicina la facultatea din Pampelune. Nutrește o ambiție altruistă : să exerseze o medicină publică și să se specializeze în chirurgia digestivă.

● **CHARLES–HENRRI de LOBKOWICZ, 27 de ani.**

Personajul este derutant. Galant, curtenitor, nostim, curios să știe cît mai mult, cu o educație perfectă Charles Henri conjugă toate talentele unui nobil. Are nevoie de o soție perfectă pentru a împărți cu el responsabilitățile pe care într-o bună zi va trebui să și le asume, mai ales în Liban, unde părinții săi sînt purtătorii unei acțiuni umanitare de prim rang în cadrul „ordinului de la Malta".

Sînt frumoși, tineri, nu totdeauna bogați, dar în general foarte bine crescuți. Numele lor aparține istoriei Europei, dar viața lor cotidiană este aceea a băieților de vîrsta lor. Acești tineri celibatari, între 18 și 30 de ani, reprezintă cea mai frumoasă parte a aristocrației europene. Competenți, moderni, revendicînd libertatea de a alege viitoarea soție, în general modești, ei știu încă din copilărie că prima lor datorie este să fie de folos și subscriu fără reticență. Printii frecventează universitatea, învață o meserie și se lansează în afaceri. Așa de pildă, Louis de Limburg Stirum cucerește designul industrial, Paul de Liedekerke, Sebastien Salnsbury, Charles-Henri de Lobkowicz și Carlos Montoliu y Heyndrickx strălucesc în domeniul finanțelor și al băncilor, în timp ce Torquile Ian Campbell rămîne fidel pămîntului scoțian pentru a duce mai departe tradiția pentru whisky. Nici unul nu refuză o luptă umanitară sau socială și toți sînt animați de un ascuțit simț al dreptății, de gustul pentru sport, independența spiritului și pasiunea călătoriilor. Fără snobism. Prejudecățile sociale le sînt străine. Se regăsesc în jurul aceleiași valori sacre : familia, o valoare, care a permis aristocrației să traverseze secolele dincolo de zbuciumul istoriei.

● **PAUL de LIEDEKERKE 25 de ani.**

E un fiu model. Ca și tatăl său face carieră financiară. Acum efectuează un stagiu pe o durată mai mare în Chile, patria mamei sale, apoi va reveni în Belgia natală. Paul a moștenit toate calitățile paterne : rigoare în muncă, spirit deschis, toleranță. E un tînăr clasic, foarte entuziast, pasionat de lectură. Își dorește o soție ceva mai exotică, dar important e să fie catolică și să împartă gustul pentru muzică.

● **CARLOS MONTOLIU Y HEYNDRICKX, 30 de ani.**

Cel mai mare dintre patru frați, Carlos aparține elitei financiare dintr-un mare centru economic al Spaniei moderne. Pentru el contează armonia familială și în acest sens părinții săi îi furnizează cel mai bun exemplu de mariaj european reușit, căci baroana d'Albi este belgiană, dar brunetă ca o andaluză.

● **EMMANUEL-FILEBERTO de SAVOIA, 18 ani**

Titlul său princiar este deja un imn închinat dragostei : prinț al Veneției. La 18 ani, unicul fiu al prințului Victor-Emmanuel de Savoia, prinț de Napoli și moștenitor al tronului Italiei, are o importantă responsabilitate. El este speranța dinastiei casei de Savoia. Totuși, viitorul este incert. După bac va urma serviciul militar, apoi universitatea... Dar unde ? Solul Italiei îi este interzis atîta timp cît legea exilului nu este încă abolită. Deși duce la Geneva o viață strălucitoare, demnă de un moștenitor bogat, nimic nu poate să-l facă să uite această nedreptate a sortii. Italia : nu are decît această idee în cap. Despre căsătorie nu poate fi vorbă, dar speră să asigure viitorul dinastiei.

Barcelona este gata pentru Jocurile Olimpice

„Deosebită, frumoasă, contemporană și specific barceloneză". Astfel a definit-o creatorul său, designerul catalan Andreu Ricard, atunci cînd a prezentat un obiect subtil și elegant de aluminiu care a fost acceptat ca model să poarte flacăra olimpică la Barcelona, anul următor. Vestitorul marilor întreceri care în luna iunie 1992 va „debarca" în portul Ampurias și își va începe triumfalul său marș de 4 700 de kilometri pe teritoriul spaniol pentru ca odată ajuns la destinație să anunțe deschiderea festivă a celei de a 25 a ediții a Jocurilor Olimpice (era modernă) prevăzute să înceapă la 25 iulie 1992.

Un uriaș aparat lucrativ, în fața căruia Comisiile de verificare ale Comitetului Olimpic Internațional au fost obligate să-și scoată pălăriile în chip de respect, dorește ca ediția Barcelona '92 să depășească din toate punctele de vedere precedentele ediții. Pe 44 de instalații sportive vor fi prezenți peste zece mii de atleți din cinci continente care vor fi angrenați în 600 de întreceri la 28 de discipline (25 oficiale și trei demonstrative). Să continuăm și cu alte date record. Pe lîngă cei peste zece mii de sportivi se vor afla 1 500 de antrenori, 1 900 de membrii ai diferitelor jurii, zece mii de ziariști și personal tehnic-radio-t.v., 15 000 de persoane care vor asigura ordinea și paza, 6 000 de persoane cu preocupări administrative precum și peste 100 000 de tineri voluntari care s-au oferit benevol să muncească în diferite locuri pentru a contribui la buna desfășurare a întrecerilor și a tuturor problemelor ale marelui angrenaj administrativ.

Lista viitoarelor recorduri continuă. Pentru prima oară la Jocurile Olimpice sportivii și însoțitorii lor vor fi găzduiți în mod gratuit în orășelele olimpice, cele mai multe din ele construite pe malul mării. Și în ceea ce privește televiziunea se va stabili un nou record, în sensul că pentru prima oară ceremonia de deschidere a Jocurilor Olimpice va fi urmărită în direct de peste trei miliarde și jumătate de telespectatori. Fără îndoială că Barcelona '92 va schimba ceva din aspectul orașului, îi va da o nouă tentă de modernitate și va rămîne cu importante suprastructuri care în mod obișnuit nu s-ar fi realizat. Jocurile Olimpice vor prezenta totodată și o gigantică afacere financiară, întrucît se apreciază că cei 170 de miliarde de pesetas care s-au cheltuit (la care se adaugă și alte 500 miliarde de pesetas, costul diferitelor suprastructuri), acest total uriaș va fi compensat de beneficii anticipate la suma de 2 700 miliarde de pesetas (beneficii directe și indirecte). Dacă se vor realiza aceste beneficii, atunci Barcelona '92 va fi prima ediție a Jocurilor Olimpice moderne care se va încheia fără deficite.

GH. RUSSU

Biblioteca magazin de proză scurtă

UNCHIU' HOMER

Arthur C. Clarke

Tocmai ne aprinsesem într-o discuție despre un proces senzațional la Old Bailey cînd Harry Purvis, al cărui talent la răsucirea conversației spre subiectele care-i conveneau lui, este într-adevăr inegalabil, făcu o remarcă întîmplătoare :

— Odată am fost chiar martor într-un caz foarte interesant.

— Numai martor ? întrebă Drew umplînd indeminatic cu Bass două pahare deodată.

— Da... dar a fost ceva mult mai... restrîns. Era pe la începutul războiului, cam pe cînd se aștepta invazia. De-asta nu v-a ajuns probabil la urechi toată afacerea la vremea respectivă.

— Și ce te face să crezi că nu ? spuse Charles Willis suspicios.

A fost una din puținele dăți cînd l-am văzut pe Harry surprins pe cînd încerca să-și acopere urmele. „Cine se scuză se acuză", mi-a șoptit o voce interioară și-am așteptat să văd cum o să se mai eschiveze de data asta.

— A fost un caz atît de neobișnuit, replică el cu demnitate, încît sînt sigur că mi-ați fi pomenit de el dacă ați fi auzit ceva pe undeva. Numele meu ocupa o poziție proeminentă. S-a întîmplat într-un colț uitat de lume al Cornwall-ului, avînd în centru cel mai reușit exemplar din cîți am întîlnit vreodată al acelei specii rare care este adevăratul savant scrîntit.

Purvis s-a grăbit apoi să adauge că nu era, poate, descrierea cea mai potrivită. Homer Ferguson era excentric și avea mici slăbiciuni cum ar fi un boa constrictor răsfățat care să-i prindă șoareci și faptul că nu purta niciodată pantofi prin jurul casei. Dar era atît de bogat că nimeni nu băga de seamă astfel de fleacuri.

Homer era totodată și un remarcabil om de știință. Absolvise Universitatea din Edinburgh cu mulți ani în urmă, dar, avînd atîția bani că băga mîna în ei pînă la cot, nu pusese niciodată umărul să muncească cu adevărat. În schimb, își pierdea timpul prin vicariatul antic și demult pe care și-l cumpărase nu departe de Newquay și se amuza construind tot felul de mecanisme năstrușnice. În ultimii patruzeci de ani inventase televiziunea, pixurile, propulsia cu reacție și alte cîteva mărunțișuri. Totuși, cum niciodată nu și-a bătut capul să umble după brevete, alții și-au însușit onorurile. Ceea ce nu l-a descurajat deloc, căci era de o generozitate fără margini... cînd nu era vorba de bani.

Se pare că, într-un fel foarte complicat, Purvis se număra printre puținele lui rude în viață. Drept urmare, cînd a primit într-o zi o telegramă în care-i cerea urgent concursul, nici nu i-a trecut prin

POVESTIRE © POVESTIREA

cap să zăbovească. Nimeni nu știa exact cîți bani avea Homer sau ce intenționa să facă cu ei. Harry socotea că avea și el o șansă ca oricare altul și nu intenționa să și-o pericliteze. Cu oarecare eforturi făcu drumul pînă-n Cornwall și își făcu apariția la prezbiteriu.

Dintr-o ochire văzu în ce consta problema. Unchiu' Homer (nu era cu-adevărat unchi, dar așa i se spusese încă de cînd își aducea Harry aminte) avea, în coasta clădirii principale, un șopron pe care-l folosea pentru experiențe, acum fără acoperiș și ferestre, pe deasupra lui plutind o miasmă nesănătoasă. Era clar că avusese loc o explozie și Harry se întrebă, total dezinteresat, dacă Unchiu' nu fusese cumva grav rănit și dorea un sfat cu privire la vreun nou testament.

Visarea cu ochii deschiși îi fu întreruptă cînd bătrînul, imaginea vie a sănătății (cu excepția unui plasture pe obraz), îi deschise ușa.

— Drăguț din partea ta că ai venit atît de repede, tună el. Părea sincer bucuros că-l vede. Apoi fața i se întunecă. De fapt, băiete, am dat de belea și aș cam avea nevoie de ajutorul tău. Cazul meu compare mîine în fața Tribunalului local.

Ceea ce a fost un șoc considerabil. Homer fusese întotdeauna un cetățean cu frica legii atît cît poate fi un automobilist într-o Anglie cu benzina raționalizată. Iar dacă era vorba de obișnuitele afaceri cu bursa neagră, Harry nu prea vedea cum ar putea să-l ajute.

— Îmi pare rău să aud una ca asta, Unchiule. Care-i problema ?

— E o poveste lungă. Vino în bibliotecă să ți-o zic de-a fir-a-n păr.

Biblioteca lui Homer Ferguson ocupa întreaga aripă de vest a clădirii cam dărăpănate. Harry nutrea convingerea că sub grindă își făcuseră cuib liliecii, nereușind însă vreodată s-o și dovedească. După ce Homer a eliberat expeditiv o masă prin răsturnarea eficace a tuturor cărților pe dușumea, a fluierat de trei ori, un releu acționat de voce a clincăit pe undeva și un glas cătrănit se prelinse dintr-un difuzor camuflat.

— Da, domnu' Ferguson.

— Maida, trimite și tu o sticlă din whisky-ul ăla nou.

Singurul răspuns fu o pufnitură audibilă. Dar cîteva secunde mai tîrziu se auzi un scîrțîit și un zornăit și vreun metru pătrat de rafturi se trase deoparte, dînd la iveală o mică bandă rulantă.

— Nu pot s-o conving pe Maida să intre în bibliotecă, se plînse Homer, ridicînd o tavă încărcată. Se teme de Boanerges, care e total inofensiv.

Harry își înăbuși cu greu un dram de simpatie pentru invizibila Maida. Cei 180 de centimetri ai lui Boanerges erau înfășurați pe lada cu Encyclopaedia Britannica și o bulbucătură pe la mijloc arăta că de-abia luase masa.

— Ce părere-ți faci de whisky-ul ăsta ? întrebă Homer după ce Harry îl probăluise și așteptă să-și recapete suflul.

— Ee... păi, ăăă, nu știu ce să zic. Este... fiuu... cam tare. Nici nu mi-ar fi trecut prin cap...

— Nu te uita la etichetă. Marca asta n-a dat niciodată ochii cu Scoția. Și aicea e buba. L-am făcut chiar aici pe locu' ăsta.

— Unchiule !

— Da, știu că e împotriva legii și toate astea. Dar în ziua de azi nu mai pupi tu un whisky bun — totul se duce la export. Mi s-a părut că e mai patriotic din partea mea să mi-l fac singur și să rămînă astfel mai mult pentru rularea dolarului. Dar cei de la Accize sînt de altă părere.

(Va urma)

Șase luni de dialog direct

OM-EXTRATERESTRI [III]

În seara de 23 decembrie 1987 Ed Walters reușește să fotografieze o formație de trei OZN-uri identice plutind pe cer în triunghi. În aceeași zi gazeta locală primește de la un alt cetățean nouă fotografii reprezentînd aceleași OZN-uri, fotografii care au fost făcute la cîteva sute de metri de casa lui Walters. Peste patru zile alți localnici depun mărturie că au zărit OZN-uri chiar deasupra acestei case. În seara de 28 decembrie cei doi soți Walters zăresc din nou OZN-ul, nu reușesc să-l fotografieze, cîtva timp mai tîrziu însă obiectul reapare și de data aceasta Ed reușește să-l înregistreze pe o casetă video, timp de un minut și 38 secunde (cu treizeci de imagini pe secundă), de la o distanță de circa 100 metri. La un moment dat se vede clar cum OZN-ul trece prin spatele unei tufe apoi după ramurile unui pin aflat la circa 30 metri. Examinarea ulterioară cadru cu cadru a benzii a evidențiat un soi de energie pulsatilă, rotindu-se în jurul muchiei de jos a vehiculului, fenomen care cu ochiul liber nu fusese observat. Aceleași cadre, analizate cu o aparatură foarte sofisticată au întărit convingerea specialiștilor că nu poate fi vorba de o machetă suspendată sau vreun truc asemănător.

În 12 ianuarie 1988 OZN-ul, plutind la un stat de om deasupra solului ațîne calea camionetei cu care Ed se întorcea seara, de la unul dintre șantierele pe care le coordona. Obiectul apăruse la circa 60 de metri în față, ocupînd prin gabaritul său toată lățimea carosabilului. Ed trage mașina pe acostament și reușește să facă o fotografie spectaculoasă în care lumina emanată din baza straniului vehicul se reflectă în asfaltul drumului. Cînd să facă încă o imagine, constată că OZN-ul vine spre el ; dintr-odată o rază albastră țîșnește spre sol, apoi încă de patru ori, depunînd de fiecare dată cîte un omuleț cu o baghetă argintie în mînă. Grupul pornește spre Ed agitînd baghetele. Eroul nostru aude din nou îndemnuri să stea liniștit, că nu i se va întîmpla nimic rău. Fără a mai intra în toate detaliile întîlnirii, menționăm doar că Walters reușește să-și întoarcă mașina și, în ciuda unei greutăți ca de plumb în mîini și picioare, se îndepărtează fără să mai privească înapoi. Pentru ca scenariul OZN-istic să fie complet, peste cîteva zile apar și doi „agenți federali" care vor să-i confiște toate fotografiile. Ed minte că nu le mai are, dat fiind că le-a dat unei gazete spre publicare.

În 16 ianuarie cei doi soți văd un OZN de o formă diferită. Între timp fotografiile, în general foarte întunecate, sînt examinate de diverși specialiști, refotografiate sub o lumină de 500 wați pentru a scoate la iveală detalii invizibile pe original. În Gulf Breeze vînătoarea foto a OZN-urilor este pe cale de a deveni o modă. Există doar cîțiva norocoși, dar ei există. Walters organizează un mic grup de prieteni și oficiali MUFON cu care înțelege să se anunțe reciproc în cazul unor noi apariții. El este avantajat față de alții deoarece apropierea OZN-urilor îi este „anunțată" prin acel zumzet caracteristic pe care-l simte îndărătul frunții. În seara de 24 ianuarie acest semn îl face să-l sune pe editorul gazetei locale, căruia îi propune să iasă împreună într-un loc mai ferit dat fiind că au constatat că OZN-ul nu se arată decît anumitor persoane și niciodată unui grup mai mare. Ies cu camioneta într-o pădurice, vremea era ploioasă și cețoasă. La un moment dat Walters începe din nou să audă voci. Cineva i se adresează repetat, spunîndu-i între altele „vei ști în somn". Ed avea asupra sa Polaroidul, iar prietenul său o cameră video cu care începe să filmeze stările prin care trece Ed. Acesta pare să fie supus unei adevărate torturi — simte că i se strîmbă fața, că-i ies ochii din orbite, are crampe în stomac, apoi o durere groaznică în cap, piept, brațe. Chinurile sale, înregistrate împreună cu dialogul în mod fidel pe banda video, Ed le interpretează ca pe o „pedeapsă" pentru vina de a fi adus cu el o persoană „neautorizată". La un moment dat, cînd editorul se îndepărtează, OZN-ul își face apariția din ceață, doar pentru cîteva secunde, dar numai Ed apucă să-l fotografieze, filmului video nerămînîndu-i decît să urmărească, în minutul care urmează developarea fotografiei pe care într-adevăr obiectul apare clar vizibil.

La sfîrșitul lunii ianuarie, într-o curte vecină cu Walters, apare o pată perfect circulară pe gazon. Un agent CUFOS (o altă organizație pentru studierea OZN-urilor) constată că între zona petei și cea din jur nu există nici o diferență de : radioactivitate, salinitate, umiditate, cîmp magnetic, alcalinitate, ciuperci, microorganisme sau alte viețuitoare care ar putea aduce o explicație. Primăvara următoare, cînd a răsărit o iarbă proaspătă, diferența de culoare a rămas încă vizibilă.

În seara de 26 ianuarie, în timp ce Ed făcea duș iar restul familiei se pregătea de culcare, „obiectul" apare din nou. Ed este alertat de soție și iese în curte învelit doar într-un prosop, injurînd, trimițînd vizitatorii la dracu'. Aude în minte de repetate ori „Zehaas... vei ști în somn... am venit aici pentru tine...". În seara de 7 februarie este chemat din nou din casă, de astă dată de fiica lui, Ed își ia Polaroidul și apucă să-și vadă soția fugind din curte să se pună la adăpost de groaza OZN-ului. Cînd pune piciorul pe ultima treaptă un fascicul oblic de lumină albastră izbește podeaua lîngă ea, fără însă s-o atingă. Întîmplător Ed declanșase în aceeași clipă aparatul, astfel încît scena a rămas înregistrată. Urmează o panică de nedescris, la gîndul că toate ferestrele sînt deschise, or dacă oblic raza intra în orice încăpere, ea putea teoretic să atingă pe oricine din casă sau să „planteze" unde dorea omuleți cu baghete argintii...

DAN D. FARCAȘ

SPORT UNIVERS

TOPUL CÎȘTIGURILOR ÎN 1991 în rîndul jucătorilor de tenis profesioniști, un top provizoriu, evident, arată astfel : pe primul loc, **Jim Courier**, care a cîștigat 1 052 821 dolari, urmat de germanul **Michael Stich** (1.021.081 dolari), **Edberg** (938.200 dolari), **Boris Becker** (767.358 dolari) și **Ivan Lendl** (597.703 dolari). Făcînd observația că acest clasament nu este identic cu cel al ATP, vă oferim, în plus, cîteva date despre Jim Courier.

S-a născut în SUA, pe 17 august 1970, în localitatea Sanford. Are 1,85 m, 78 kg și este dreptaci. Are o lovitură de dreapta foarte puternică și un back-hand executat cu două mîini absolut fenomenal, spun specialiștii. Nici nu este de mirare,

el a absolvit celebra Academie de tenis a lui Nick Bolettieri, aceeași academie care l-a „produs" și pe Andre Agassi. Interesant este și faptul că anul trecut, spre sfîrșitul sezonului, Courier se plasa în clasamentul jucătorilor cu cele mai mari sume încasate la turnee de-abia pe locul 10 cu numai 391 605 dolari. De unde se vede că americanul se află pe un drum ascendent.

„TOTO" SCHILLACI SE DESTĂINUIE... Intervievat de Thierry Hubac pentru revista „Onze mondial", golgheterul ultimului campionat mondial de fotbal, „fotbalistul cu privire de halucinat", **Salvatore Schillaci** spune printre altele : „Da, mi-am văzut fața la televizor și m-a umflat rîsul. Și președintele Republicii a făcut această remarcă, totuși l-am asigurat că în afara terenului am o figură cît se poate de normală. Cu toate acestea, pe teren, ochii și figura mea reprezintă „la grinta", agresivitatea celui care dorește să dea tot ce are mai bun din el". (S. Schillaci s-a născut la 1 decembrie 1964 la Palermo. Are 1,75 m și 70 kg. A jucat pe rînd la AMAT Palermo, Messina și Juventus Torino). Apro-

pos de debut Schillaci spune : „Am început să joc la 11 ani, la AMAT, clubul Agenției de Transporturi Publice din oraș, unde am marcat 75 de goluri în două sezoane. Am jucat acolo 6 ani. În ultimul sezon mi s-au oferit 2 500 lire (cam doi dolari) pentru fiecare gol marcat. Acestea au fost primele mele prime ! După aceea am semnat la Messina, care era atunci în divizia a patra. Am rămas la ei 7 sezoane, timp în care am urcat în divizia a treia, apoi în divizia a doua. În ultimul sezon, 88—89 am fost golgheterul diviziei B, cu 23 goluri marcate. Apoi m-am transferat la Juve, visul meu de adolescent. La Palermo, Juve este un adevărat mit, dar nu-mi puteam imagina că voi purta culorile lui Juventus. Și astăzi mă mai uit cîteodată la mine și-mi zic „oare este cu adevărat că joc la Juventus ?".

MICII BASCHETBALIȘTI INTRĂ ÎN FINALE. Cele mai bune echipe de cadeți (juniori II), e vorba de cele calificate în turneele zonale, vor disputa Turneul Final al Campionatului Național între 30 august și 3 septembrie la Rîmnicu Vîlcea. Sînt prezente echipele cluburilor școlare sportive din București, Botoșani, Rîmnicu Vîlcea, Ploiești, Satu Mare, Cluj și Dej (echipe feminine) și echipele masculine ale CȘS din Sibiu, Cluj, Pitești, Constanța, Arad, Mediaș, București (Nr. 3 Steaua) și Dinamo București. În ceea ce privește Turneul Final al Juniorilor III, el se va disputa în același oraș, între 6 și 10 septembrie.

Antrenorul **Dori Giurculescu** de la clubul Dinamo s-a calificat cu ambele echipe (juniori III și II) în Turneele Finale de la Rîmnicu Vîlcea. Succes !

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 26. 08. – 01. 09. 1991

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : O stare de neliniște vă domină toată ziua.
Marți : Conflict trecător cu un coleg de serviciu. Starea de iritare continuă.
Miercuri : Confuzie în fața unei hotăriri foarte importante. Aminați.
Joi : Din nou, toate vă merg de-a-ndoaselea.
Vineri : Neînțelegere acută cu un Taur.
Simbătă : Zi de reculegere, de lungi reflecții.
Duminică : Pacea sufletească începe să se facă simțită.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Primele semne ale unei săptămîni norocoase.
Marți : Vești bune despre o afacere în derulare.
Miercuri : Un succes sentimental vă întinerește subit.
Joi : O reușită profesională vă reînvie optimismul.
Vineri : Zi a deciziilor înțelepte, cu bătaie lungă.
Simbătă : Confortul psihic vă stimulează creativitatea.
Duminică : Două întîlniri de afaceri, ambele fructuoase.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : Deznodămînt favorabil al unei dispute mai vechi.
Marți : Ușoară nesiguranță în dragoste, purtați-vă cu tact.
Miercuri : Vedeți totul în negru, se impune puțină relaxare.
Joi : Un exces temperamental vă trădează instabilitatea psihică.
Vineri : Primiți cu resemnare o misiune ingrată.
Simbătă : Prizonier(ă) unei depresiuni nervoase.
Duminică : Mici satisfacții familiare vă recompensează moralul scăzut.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Săptămîna vacanței spirituale.
Marți : Prizonier în capcana senzualității, întinsă de o Fecioară.
Miercuri : Fiți rezervat într-o relație cu un Scorpion.
Joi : Zi foarte norocoasă, profitați cu toate forțele.
Vineri : Călătorie neașteptată, motive de disconfort psihic.
Simbătă : O întîlnire de afaceri vă redă optimismul financiar.
Duminică : Refugiu în propriile probleme sentimentale, devenite acute.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Prospețime sufletească deosebită, toate vă merg din plin.
Marți : Polemici aprinse cu colegii, argumentele dv. sînt imbatabile.
Miercuri : Zi de ghinion, nu vă aventurați în afaceri.
Joi : O „ședință" de erotism vă reface psihicul sensibilizat.
Vineri : Două vești promițătoare pe plan material.
Simbătă : Din nou victorios într-o dispută profesională.
Duminică : O femeie — Capricorn vă suprasolicită.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Săptămînă de intense dueluri sentimentale.
Marți : O indiscreție a partenerului vă pune pe gînduri.
Miercuri : Simțiți nevoia să spargeți acalmia din jurul dv.
Joi : O veche cunoștință de sex opus își revendică unele drepturi.
Vineri : Mari șanse de a cădea în plasa geloziei.
Simbătă : Cîteva clipe de luciditate vă scot dintr-o încurcătură amoroasă.
Duminică : Proiecte și promisiuni deosebite pentru ființa adorată.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni : Puternică suprasolicitare profesională, la revenirea din vacanță.
Marți : Totul vă pare cenușiu și opac, psihicul are o cădere.
Miercuri : Dispoziție sufletească oscilantă, căutați un aliat moral.
Joi : Neînțelegere colegială care vă deprimă și mai mult.
Vineri : Găsiți cu mari eforturi echilibrul dv. sufletesc.
Simbătă : Zi de confesiuni : în sînul familiei e refugiul cel mai sigur.
Duminică : Singurătatea vă ascute în mod profitabil luciditatea.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Vacanța, ca o oază de lumină, vă așteaptă.
Marți : O jenă financiară vă dă tircoale.
Miercuri : Veste bună de la un prieten apropiat.
Joi : O întîlnire neașteptată vă binedispune.
Vineri : Scurtă aventură sentimentală, fără urmări.
Simbătă : Lungi momente de plictiseală, de neîncredere în propriile forțe.
Duminică : Ziua concordiei depline cu partenerul, după o mică dispută.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Aveți de rezolvat delicate probleme familiale.
Marți : Odrasla vă dă mari emoții, totul se termină cu bine.
Miercuri : Dovediți multă tenacitate în finalizarea unui proiect.
Joi : Succes financiar mediu.
Vineri : Vă domină umbra unui pesimism ivit din senin.
Simbătă : Se îndeplinesc două presimțiri nefavorabile.
Duminică : Îndelungi deliberări cu sine despre viitorul apropiat.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Săptămînă a bucuriilor și realizărilor profesionale.
Marți : O mai veche afacere se încheie în mod foarte profitabil.
Miercuri : Sînteți cooptat(ă) într-o întreprindere avantajoasă.
Joi : Seninul zilei se mută în sufletul dv., în urma unei vești de departe.
Vineri : Vi se oferă șansa unei relansări profesionale foarte promițătoare.
Simbătă : Cadou neașteptat din partea partenerului.
Duminică : Excelentă petrecere între prieteni, sînteți în centrul atenției.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Inițiativă profitabilă pe plan profesional.
Marți : Farmecul dv. inspiră sentimental un Berbec.
Miercuri : Zi incoloră, pigmentată de unele incertitudini.
Joi : Vă luați revanșa într-un conflict mai vechi de principii.
Vineri : Tovărășia unei Balanțe vă aduce o satisfacție materială.
Simbătă : Zi de bună dispoziție, de relaxare totală.
Duminică : O vizită simandicoasă vă deturnează programul zilei.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Ieșiți cu bine dintr-o confruntare profesională.
Marți : Imaginația dv. dă roade foarte apreciate.
Miercuri : O gafă a partenerului vă întristează profund.
Joi : O decizie importantă pe plan financiar.
Vineri : Vi se acordă o mare șansă de promovare profesională.
Simbătă : Călătorie costisitoare și obositoare.
Duminică : Zi de muncă plină de inspirație, înconjurat de propriile gînduri.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Prioritate tehnică mondială

Cuardul de artilerie Conrad Haas (1529—1579) — pirotehnician din Sibiu — este autorul primelor schițe cunoscute din istoria aeronauticii referitoare la construirea și utilizarea rachetelor (în imagine).

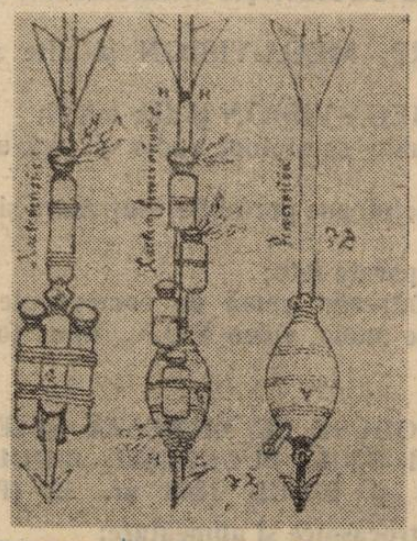

El a imaginat rachete cu trei trepte reactive, a căror direcționare și stabilizare erau asigurate de aripioare triunghiulare. Această idee se regăsește în „Coligatul de la Sibiu", lucrare apărută în 1555. Pentru prepararea pulberilor explozive a colaborat cu Johan Walah (Ioan Românul), silitrar din Moldova.

Premieră cinematografică

La data de 4 aprilie 1920 este prezentat la București primul film de animație românesc : „Păcală în Lună".

Căsnicie — maraton

În localitatea Tinca, județul Bihor, trăiesc soții Flare Lăzureanu (născut la 13 mai 1906) și Cristina Lăzureanu (născută la 18 decembrie 1909). Ei s-au căsătorit la 30 august 1930, deci anul acesta vor împlini 61 de ani de căsnicie. La mulți ani!

Record de cartofilie

Dl. Ștefan Andronache (născut la 16. 02. 1941) posedă în colecția sa peste 50.000 cărți poștale ilustrate, grupate tematic. A realizat 15 expoziții personale de cartofilie în țară și străinătate. Este membru al Asociației Călătorilor și Colecționarilor din România și al Asociației Colecționarilor de Cărți Poștale din Franța.

Cel mai original rămas bun

La înmormîntarea sa, Melinte Gheorghe din satul Popeni, județul Vaslui, și-a luat un ultim rămas-bun de la familie și prieteni. Cu trei luni înainte de tristul eveniment, el l-a rugat pe nepotul său, Proca Marcel, să-i imprime ultimile gînduri pe o casetă. La 3 noiembrie 1989, cei prezenți la funeralii l-au ascultat cu pioșenie și... surprindere.

Record mondial de acrobație

În luna iulie a.c. (în cadrul spectacolului „Fanteziile peluzei"), duo Dumitrescu a realizat acrobații la trapez, la altitudinea de 60 de metri. Trapezul a fost ținut suspendat cu ajutorul unui elicopter al companiei ROMAVIA.

Cel mai vechi pod al Bucureștiului

În timpul domniei lui Radu Șerban (1602—1611) a fost construit peste apa Dîmboviței podul Șerban Vodă, cel mai vechi pod al Bucureștiului. El a fost realizat pe locul unui alt pod, datînd, probabil, dinainte de întemeierea orașului.

GUINNESS BOOK

GOLF

Desigur, nu e vorba de acea zonă fierbinte a lumii, ci de sportul mult îndrăgit pe alte meleaguri, care are nevoie de o minge, o crosă și de cît mai multe găuri practicate într-o pajiște paradisiacă. Și englezii, și chinezii, și belgienii (dar sînt vestigii și de la romani) își revendică întîietatea. Cea mai interesantă „urmă" este un vitraliu al Catedralei Gloucester, care pare să reprezinte un jucător de golf. Oricum, în China se juca un fel de golf încă înainte de Christos.

Dintre toate modalitățile de a extrage recorduri mondiale ale acestui sport cu nuanțe aristocratice, vom reține acea categorie de lovituri denumită (ca la tenis) „as", adică introducerea mingii în gaură dintr-o singură lovitură.

Distanța cea mai mare de la care un bărbat a înscris un as este de 406,77 metri, performerul fiind Robert Mitera, la data de 7 octombrie 1965 (în Omaha, statul Nebraska). Recordul similar la femei este deținut de Marie Robie, cu distanța de 357,63 metri (4 septembrie 1949).

Cei mai mulțiași obținuți în carieră aparțin lui Harry Lee Bonner ; el a realizat 66, cei mai mulți fiind înscriși pe propriul său teren din California.

Încă nu s-au înregistrat treiași consecutivi într-o partidă, dar există recordul de doiași obținuți la două lovituri consecutive. Vom menționa pe Norman L. Manley, care deține și distanțele cele mai lungi, și anume 300,3 m și respectiv 263,9 m (la 2 septembrie 1964). Singura femeie care are la activ doi ași consecutivi este australianca Sue Prell (toți ceilalți sportivi amintiți fiind americani), la data de 27 mai 1977.

Cel mai tînăr golfist care a reușit un as este Coby Orr, care la vîrsta de 5 ani a înscris direct de la distanța de 93,73 m. Cel mai în vîrstă golfist cu un as în palmares este George Selbach, care a reușit performanța la 97 de ani (în 1969). Cea mai în vîrstă femeie cu aceeași performanță este Ruth Needham, care a înscris un as de la 82,8 m la 87 de ani! (în 1983).

Cel mai mare premiu pentru locul 1 a fost de 0,5 milioane dolari și a fost obținut de Johnny Miller în 1982, la un concurs în Africa de Sud. Cel mai tînăr campion al Openului Britanic este Tom Morris, laureat la 17 ani și 249 zile, în anul 1868.

Cea mai bine plătită lovitură (un as de la 141 m) a aparținut lui Isao Aoki (Japonia) și a fost înregistrată la Campionatul Mondial de la Wentworth, 12 octombrie 1979. În imagine Aoki sărută mingea cea mai norocoasă din lume.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

ADAGRI Rom

ADAGRIROM S.R.L.

MEGAVISION Trade Mark

București Bulevardul Carol I nr. 44-46 (Hotel Modern) Telefon 15 64 70
Bulevardul 1848 nr. 39 (Piața Unirii) Telefon 12 00 99 Fax 15 91 07

VĂ OFERĂ O LARGĂ GAMĂ DE PRODUSE ELECTRONICE DE MARCĂ EN DETAIL PRIN MAGAZINELE SOCIETĂȚII MEGAVISION S.R.L. din BUCUREȘTI:

- Televizoare color SHARP, MEGA-VISION și alte mărci cu diagonala de diferite mărimi;
- Videorecorder SHARP, MEGA-VISION și alte mărci;
- Combine muzicale cu dublu casetofon, radio și pick-up cu telecomandă și două boxe anexe;
- Radioreceptoare, radiocasetofoane portabile, staționare și auto;
- Boxe auto și muzicale;
- Calculatoare, telefoane, aparate foto;
- Parabole cu suport și întreaga gamă de componente pentru recepție antenă satelit;
- O gamă variată de casete audio, video T.D.K., filme foto și casete pentru camere video;
- Frigidere, congelatoare.

ÎNTREAGA GAMĂ DE PRODUSE SE LIVREAZĂ ȘI EN GROS DIN DEPOZIT PRIN SOCIETATEA ADAGRIROM S.R.L. BUCUREȘTI, B-DUL CAROL I nr. 44-46 (HOTEL MODERN) — tel. 156470 și B-DUL 1848 nr. 39 (PIAȚA UNIRII) — tel. 120099.

— În curînd produse electrocasnice și alimentare;

PREȚURI CONVENABILE ȘI
GARANȚIE 6 LUNI
CU SERVICE ASIGURAT
DESFACERILE SE FAC ÎN LEI

MEGAVISION S.R.L.
Societate Comercială Mixtă
Elektro - Hi-Fi-TV-Video,Trading

VIZITAȚI CU ÎNCREDERE

MAGAZINELE NOASTRE DE SPECIALITATE DIN BUCUREȘTI
B-DUL 1848 (PIAȚA UNIRII), TEL. 12.00.99
CALEA VICTORIEI nr. 122, TEL. 50.38.55
ȘOS. ȘTEFAN CEL MARE nr. 2, TEL. 12.36.40

MAGAZINELE NOASTRE SÎNT DESCHISE ZILNIC ÎNTRE ORELE 10—20, IAR SÎMBĂTA ÎNTRE ORELE 10—16.

SEDIUL SOCIETĂȚII MEGAVISION S.R.L. SE AFLĂ ÎN BUCUREȘTI, B-DUL 1848 (PIAȚA UNIRII), TEL. 12.00.99.

POSTA by Air Mail

SAVA FANACHE, Slobozia Conachi, Galați : Relatarea dvs. este interesantă prin faptul că aparține unei experiențe trăite. Adică face parte, cum se spune, din istorie. Atmosfera este cu adevărat impresionantă și nu fac decît să vă citez : „Convoiul de prizonieri se deplasează pe șoseaua ce duce spre Odesa. O căldură înăbușitoare ne istovește complet E ziua de 25 august 1944. Ziua de ieri a mers cum a mers, că am mai avut apă în bidoane, astăzi nimeni nu mai are nici un strop. (...) Dar lipsa de apă se face tot mai simțită și puterile scad din ce în ce. Pe cer nici un nor, și nici în cale vreun sat, un pom ori o fîntînă. Eram escortați de șase sentinele și doi subofițeri cu o căruță în urma convoiului. O parte din noi au început să cadă. Li se dădea puțină apă din rezerva sentinelelor. La un moment dat coloana se oprește și dă năvală în stînga șoselei. O fîntînă, dar fără nici un mijloc de scoatere a apei. Sentinelele vin și ne ordonă să mergem mai departe. Nimeni nu le ia în seamă. Dezordine, înghesuială și îmbulzeală. În același moment o rafală de mitralieră spintecă văzduhul pe deasupra noastră. O mitralieră de la căruța din spate intrase în acțiune. O secundă doar, și goana după apă începe din nou. La a doua rafală nu a mai reacționat nimeni, convoiul vroia apă. La a treia rafală, la fel. Atunci soldații sovietici au făcut ordine, au scos apă și au adăpat pe fiecare."

CIOBANU DUMITRU, Mărășești, Bacău : În legătură cu „efectul de piramidă" nu putem epuiza informațiile și nu vom putea fi utili printr-o expunere telegrafică. Însă reținem dorința dvs de a afla mai multe în privința subiectului și promitem să publicăm în unul din viitoarele numere ale revistei noastre un material detaliat despre „efectul de piramidă" Vă mulțumim pentru bunele impresii despre publicația noastră.

OLARU IULIAN CĂTĂLIN, Piatra Neamț : Am primit povestirile SF. Vă comunicăm o primă impresie la o primă lectură : sînt interesante, bine scrise, bine conduse, ingenioase prin idei și convingătoare din punct de vedere epic... toate acestea cu mici amendamente, pe care le-am simțit necesare și totodată scuzabile. Exercițiul scrisului cere timp. Important este că stăpîniți corect „spiritul" genului, că imaginația este potrivită plăsmuirii cu suport tehnologic sau științific, altfel spus, că aveți talent. Vom folosi textele dvs în funcție de necesitățile redacționale și de... epuizarea celor planificate deja a intra în pagină.

MIRELA BADEA, Constanța : Problema care vă frămîntă este rezolvabilă numai cu sprijinul nemijlocit al medicului nutriționist, pe care îl puteți contacta chiar în orașul în care trăiți. În altă ordine de idei, nu trebuie să fiți decepționată, dezamăgită pentru raportul dintre înălțime și greutate. Vă obsedează un lucru care ține mai mult de aspectul „estetic", doriți să fiți altcumva decît sînteți. Tot medicul nutriționist vă va consola.

Rubrică realizată de
ION ȚUGUI

PROGRAM TV

LUNI 26 august. Programul 1 : 12,00 Campionatul mondal de atletism. Transmisiune directă de la Tokio. 15,00 Actualități 15.10 Calendarul zilei 15.40 Copiii noștri — viitori muzicieni 16.00 Cheia succesului 16.30 Muzica pentru toți 17.00 Știri 17.15 Emisiunea în limba maghiară 18.35 Drumuri în memorie 19.00 Tezaur 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Studioul economic 21.15 Ora adevărului 21.45 Teatru TV. Rosel de Harald Mueller 22.40 Actualități 22.55 Profil muzical 23.20 Campionatul mondial de atletism. **Programul 2 :** 16.00 Actualități 16.15 Desene animate 16.40 Tradiții 17.10 Veniți cu noi pe programul doi... la restaurantul „Miorița" din Mamaia ! 20.00 Super Channel 21.00 BBC World Service 21.30 Magazin automoto 22.00 TV5 Europe 22.35 Studioul muzicii de cameră.

MARȚI 27 august. Programul 1 : 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 Film artistic. Școlarul zurbagiu (SUA, 1937) 11.25 Desene animate 11.55 Campionatul mondial de atletism 14.15 Virsta a treia 14.45 Ora de muzică 15.45 Actualități 16.00 Cursuri de limbi străine 16.30 Actualitatea folclorică 17.00 Știri 17.05 Salut, prieteni !19.00 Confluențe 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Studioul economic 21.15 Ora adevărului 21.45 Telecinemateca. Amintirile unui polițist (Franța, 1950) 23.05 Actualități 23.15 Meridianele dansului „Pellegrinatio" 0.00 Campionatul mondial de atletism. **Programul 2 :** 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din programul zilei 16.15 Desene animate 16.40 Documentar științific 17.10 Studioul de literatură 18.10 Film serial. În viltoarea timpului. 19.10 Muzica azi 19.40 Tribuna non-conformiștilor 20.00 Worldnet USIA 20.30 Sport-magazin 21.00 BBC — World Service 21.30 De-ale pieței în economia Capitalei 22.00 TV5 Europe 22.35 Armonii corale.

MIERCURI 28 august. Programul 1 : 10.00 Actutlități 10.10 Calendarul zilei 10.20 Film artistic. Grand Hotel (SUA, 1932) 12.10 Desene animate 12.35 Documentar științific 13.05 Ora de muzică 13.55 Actualități 14.05 Viața spirituală 14.35 Cursuri de limbi străine 15.05 Convețuiri 15.35 Forum 16.05 Lumea ideilor 16.40 ȘTIRI 16.50 Fotbal : România — SUA 19.00 Arte vizuale 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Studioul economic 21.00 Festivalul național de muzică ușoară — Mamaia 1991 23.30 Universul cunoașterii. **Programul 2 :** 16.00 Actualități 16.15 Desene animate 16.40 Emisiunea în limba maghiară 18.10 Teatru TV — Flecărerile femeilor, de Carlo Goldoni 19.45 La sept 21.00 BBC — World Service 21.30 Dialog cu edilii Capitalei 22.00 TV5 Europe 22.35 Bijuterii muzicale.

JOI 29 august. Programul 1 : 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei. 11.55 Campionatul mondial de atletism. 14.30 Desene animate 14.55 Ora de muzică 15.45 Actualități 16.00 Cursuri de limbi străine 16.30 Pro-patria 17.30 Știri 17,35 Cultura în lume 18.15 În fața națiunii 19.00 Actualități 19.35 Studioul economic 20.05 Film serial. Dallas 21.00 Festivalul național de muzică ușoară — Mamaia 1991 23.30 Campionatul mondial de atletism. **Programul 2 :** 16.00 Actualități 16.15 Desene animate 16.40 Dicționar de personaje 17,10 Emisiunea în limba germană 18.10 O viață pentru o idee 18.30 Concertul Orchestrei Naționale Radio 21.00 BBC — World Service 21.30 Lumea sportului 21.50 Super Channel 22.00 TV5 Europe 22.35 Arhive folclorice.

VINERI 30 august. Programul 1 : 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 Desene animate 10.55 Campionatul mondial de atletism 14.30 Știri 14.35 Mapamond 15.00 Documentar artistic 15.30 Patrimoniu 16.00 Limba noastră 16.40 Emisiunea în limba germană 17.40 Statele Unite ale Americii pe calea undelor 18.10 Ecranul 18.30 Desene animate 19.00 Actualități 19.35 Studioul economic 20.05 Film serial Destinul familei Howard 21.00 Festivalul național de muzică ușoară — Mamaia 1991 23.30 Simpozion. Revistă de literatură și arte 00.15 Virstele peliculei 1.00 Campionatul mondial de atletism **Programul 2 :** 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din programul zilei 16.15 Desene animate 16.40 Tradiții 17.10 Întîlnire cu Cristian Topescu și invitații săi 20.00 Concert de concerte 21.00 BBC — World Service 21.30 Super Channel 22.00 TV5 Europe 22.35 Itinerar muzical : Africa (I).

SÎMBĂTĂ 31 august : Programul 1 : 9.00 Bună dimineața 10.00 Știri 10.10 Tip-top. Mini-top. 11.10 Interferențe spirituale 12.10 Campionatul mondial de atletism 13.30 Ora de muzică 14.20 Știri 14.30 7 x 7 14.55 Tele-club 17.05 Rugby : România Scoția 18.50 Teleenciclopedia 19.30 Actualități 20.05 Film serial. Maddie și David 21.00 Festivalul național de muzică ușoară — Mamaia 1991. Transmisiune directă 23.30 Campionatul mondial de atletism 0.10 Film artistic. Vizitatorul din noapte (SUA, 1970). **Programul 2 :** 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din programul zilei 16.15 Desene animate 16.40 Film artistic. „Gorila" are șapte vieți. 18.00 Cercetarea științifică agricolă 18.30 Seară de balet 20.30 Super Channel 21.00 BBC — World Service 21.30 La sept 22.00 TV5 Europe 22.35 Hanul melodiilor.

DUMINICĂ 1 septembrie. Programul 1 : 8.00 Bună dimineața ! 9.00 Film serial pentru copii. Vizitatorii 9.30 Campionatul mondial de atletism 12.20 Lumină din lumină 13.20 Viața satului 14.50 Actualități 15.00 Atlas 15.25 Video-magazin 18.00 Știință și imaginație. Captain Power 18.30 Convorbiri de duminică 19.00 Desene animate 19.30 Actualități 20.05 Film serial. Dallas 21.00 Festivalul național de muzică ușoară — Mamaia 1991 23.30 Campionatul mondial de atletism. **Programul 2 :** 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din programul zilei 16.15 Desene animate 16.40 Convețuiri 17.10 Pop magazin 17.30 Orașe și civilizații : Bologna (I) 18.00 Tele-repaus duminical 18.30 Serata muzicală TV 21.00 BBC — World Service 21.30 Super Channel 22.00 TV5 Europe 22.35 Cîntecul inimii mele.

După „Panoramic TV". În funcție de evenimentele la zi Radioteleviziunea își rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

INDIFERENȚA CARE UCIDE

Niciodată nu m-am jucat cu speranțele oamenilor. Cu atît mai puțin atunci cînd a fost vorba despre cancer. Dar nici nu am trecut și nu pot trece indiferentă pe lîngă un posibil tratament al bolii care continuă să dețină locul doi în „statisticile morții". Iar celor prea grăbiți să considere aceasta o utopie, le invoc sutele de laboratoare de cercetare ale lumii în care mii, poate zeci de mii de cercetători sînt angajați într-o „cursă" nu în căutare de himere, ci în căutarea tratamentului care să pună stavilă cancerului...

Dar să derulăm cîteva secvențe din „cursa" pentru viață, pentru propria-i viață parcursă de unul din oamenii care au un cuvînt de spus în lupta contra cancerului. Din păcate, oh a cîta oară ? !, cei care ar trebui să audă, sînt „surzi". Și nu le pasă că indiferența lor ucide.

Stau de vorbă cu doamna prof. **MARIA LUNGU.** Îmi spune că știe un secret de vindecare a cancerului... Primesc informația cu rezervele cu care ne-am obișnuit să privim lucrurile ce ar putea fi excepționale. Privesc cu mai multă atenție femeia din fața mea. Obrazul aproape tînăr, logica perfectă a argumentației contrazic vîrsta mărturisită a doamnei profesoare. Și totuși, cu un zîmbet stîngenit îmi spune că la cei 75 de ani ai săi trebuie să se grăbească. Pentru că dînsa a experimentat pe propria-i persoană timp de zeci de ani un tratament original al cancerului. Și „dacă nu era vorba despre cancer ?" o întreb. Drept argument imbatabil mi se prezintă adeverințe medicale doveditoare. Primele care evidențiază prezența tumorii ce ajunsese la dimensiunile unei sarcini de șase luni și ultima, un cito-diagnostic al cărui rezultat este absolut normal, care demonstrează că nu s-au găsit celule bolnave... Doamna profesoară Maria Lungu îmi povestește : „Medicii mi-au recomandat operație sau röntgenterapie. Am știut că sînt numai mijloace paleative și am căutat mijloace mai puternice. Mi-am îndreptat atenția asupra plantelor. Între timp în familia mea au avut loc mai multe decese de cancer. Între lucrările studiate am citit datele publicate de prof. Constantin I. Parhon referitoare la „Relațiile dintre glandele endocrine și constituție. Bătrînețe. Cancer." În acest volum se tratează pe scurt și bolile plantelor : „Referindu-ne la tumori, apare foarte interesant că printre speciile care nu fac tumori în mod constant sînt plantele puternic aromate..." Pentru autor o simplă constatare, pentru mine o serie de întrebări. De ce numai cîteva plante și un singur pom fructifer nu fac tumori vegetale ? De ce doar acestea nu

Reporter pe frontul medicinii

fac cancer vegetal ? Nu cumva în ele se află substanțe care împiedică propria lor îmbolnăvire ? Nu cumva acele substanțe pot fi utile animalelor și chiar omului ? Concluzia la care am ajuns a fost că acele specii vegetale ce nu fac tumori conțin în mod natural substanțe anticancerigene, antitumorale. În urma acestui raționament și în paralel cu studierea plantelor am început să consum zilnic ceaiuri din plantele respective. Pentru uz extern am utilizat un decoct și o tinctură dar numai un an pînă la „topirea" nodulului tiroidian. Am urmărit reacțiile și rezultatele care au fost benefice. Nodulul istmic tiroidian „s-a topit" și a dispărut după un an de tratament, iar după alți trei ani „s-a topit" și a dispărut și tumora anexială dreaptă.

Interlocutoarea mea mi-a povestit și alte detalii privind tratamentul pe care și l-a aplicat, alimentația, totul cu argumente științifice riguroase.

În mod firesc pe baza datelor științifice și experimentale acumulate doamna prof. Lungu a cerut înregistrarea invenției „produs medicamentos pentru tratamentul tumorilor" care a format obiectul dosarului O.S.I.M. 98642 din 12 septembrie 1979. Personalități de primă mărime ale geneticii și biologiei au recomandat experimentarea invenției întîi pe animale și în funcție de rezultate, pe oameni. În plus, Institutul Central de Biologie a confirmat că speciile vegetale menționate în invenție nu fac tumori. O.S.I.M.-ul trimite toate datele, inclusiv recomandarea biologilor la Ministerul Învățămîntului pentru aviz. Ministerul Învățămîntului a răspuns pozitiv și a indicat ca experimentarea invenției să se facă la Institutul de Biologie. (Acest institut a plătit și taxele necesare, conform dispoziției de plată nr. 511 din 22 martie 1986). O.S.I.M.-ul trimite toate actele la Academia Medicală, responsabilului cu invențiile. Dar aici avizul este negativ. După șapte ani de la înregistrare și fără a fi fost experimentată. O.S.I.M.-ul respinge invenția, sfătuind-o pe autoare să o publice.

O invenție care ar putea salva atîtea și atîtea vieți, moare. Transcriu, cu inima strînsă, cu speranța că nu se poate să rămînă fără ecou, acest semnal de alarmă :

„Subsemnata, în vîrstă de 75 de ani, nu dispun de posibilități materiale de a experimenta pe cont propriu invenția. Sînt singură, trăiesc din pensia mea de profesoară, locuiesc cu chirie. În consecință, cer sprijinul cercetătorilor științifici, biologi și farmaciști, care au posibilitatea de a lucra în laboratoare, de a experimenta plantele pe cobai și de a comunica rezultatele."

Trebuie să reamintesc, doamnă profesoară are 75 de ani și, oricît ar fi de dur gîndul, nu se știe cîți ani ar mai putea să aștepte... Să fie chiar impenetrabilă indiferența ?

ECATERINA BĂTRÎNEANU

P.S. Forurilor științifice, cercetătorilor dornici să experimenteze tratamentul le vom pune la dispoziție și detaliile furnizate nouă de autoarea invenției...

Flora spontană și arta culinară

(I)

Nu vrem să tăgăduim virtuțile legumelor tradiționale, intenția noastră este de a recomanda cîteva plante din flora spontană (sălbatice) ce pot fi folosite în arta culinară, sub formă de salate, condimente, iar uneori drept plante medicinale. Nu trebuie să uităm că legumele cultivate provin din flora spontană, deci la origine erau și ele plante sălbatice.

Înainte de a trece la descrierea plantelor, vă oferim cîteva recomandări.

1. Nu recoltați aceste plante la distanțe prea mari de localitățile urbane sau rurale, ca să le puteți aduce acasă cît mai proaspete. 2. Recoltați numai acele plante de care aveți nevoie și numai în cantitatea necesară. 3. Mergeți pe cărările marcate și nu intrați în culturi. 4. Asigurați-vă că în aceste regiuni nu s-au folosit pesticide. 5. Fiți politicoși cu paznicii culturilor și pădurilor. 6. Aveți o purtare demnă față de flora și fauna întîlnită. 7 Nu lăsați în urma dv. nici-o murdărie, dați dovadă că sînteți civilizați.

1. **Bănuței** sau păr luțe, plantă mică, gingașă, frecvent crește prin livezi, fînețe, pășuni.

Înflorește din primăvară pînă toamna tîrziu ; poate rezista pînă la o temperatură de —17°C. Ziua florile se orientează după soare, este deci o plantă heliotropă. Spre seară florile își string petalele și le deschid abia a doua zi, dimineața ; la fel își string petalele pe timp de ploaie. Planta conține uleiuri eterice, saponime, tanin, mucilagii, principii amare, acizi organici, rășini.

Ea este folosită în homeopatie, ca plantă tonică pentru sistemul muscular. În arta culinară se folosesc frunze tinere pentru prepararea salatelor picante. Mugurii florali, puși în oțet se pot folosi drept condiment înlocuind vestitele capere, apreciate încă din antichitate în arta culinară a grecilor și romanilor.

2. Bobornic — plantă ierboasă cu aspect suculent, frecventă prin bălți, pe malul apelor cu un curs domol și în locuri umede. Flori albastre la subțioara frunzelor lanceolate. Planta conține tanin, săruri minerale, uleiuri eterice volatile, substanțe amare și glicozidul aucobina. Este frecvent folosită în homeopatie. În arta culinară se folosesc frunzele tinere pentru salate picante sau în amestec cu frunzele de iarbă grasă.

3. Leurda este o plantă care are miros de usturoi și aparține familiei Liliaceae. Crește prin păduri umede și umbroase, o găsim de-a lungul cursului Dunării. Florile de culoare albă imaculată sînt grupate în umbrele. Planta conține : alicină — o substanță cu proprietăți antibiotice, este bogată în sulf (S), vitamina C și uleiuri eterice. Frunzele tinere în amestec cu salata îi dau un gust picant.

Tăiate mărunt, frunzele se pot folosi pentru a presăra fripturi în special cele de ovine. În amestec cu unt și telemea se pot folosi la prepararea tartinelor. Ca plantă medicinală este hipotensivă și depurativă (elimină toxinele din organism).

PROF. IOAN MINTEANSCHI

Nevăzătorii vor putea identifica culorile

Cu ajutorul electronicii, orbii și oamenii cu defecte de vedere își vor reprezenta în curînd și lumea culorilor. Este vorba, desigur, de mijloacele acustice în măsură a facilita accesul celor lipsiți de vedere la lumea fantastică a culorilor. În Germania urmează a intra în producția de serie un aparat electronic-minune, în stare a identifica și preciza culoarea respectivă. El are în componența sa un senzor, care este pus în contact cu suprafața colorată. În momentul apăsării pe una dintre cele două taste, aparatul comunică cu „vocea" unui robot , culoarea respectivă. Cînd este apăsată a doua tastă, aparatul comunică rezultatul analizei — adică proporția celor trei culori fundamentale : roșu, verde, albastru, precum și valoarea luminiscenței. Identificarea culorii diodelor luminiscente, a obiectelor transparente și a lichidelor depozitate în recipiente de sticlă încă nu este posibilă. Poate că în viitor..

STRADA A FOST CÎNDVA SALONUL ORAȘULUI

Aproximativ 300 milioane de automobile gonesc pe drumurile Terrei și împînzesc străzile orașelor. În acest enorm parc de mașini, în această enormă rețea de circulație, pietonul tinde să devină un simplu anonim, încetînd de mult de a mai fi stăpînul străzii. Cum din cele aproximativ 300 milioane de automobile existente la ora actuală în lume, majoritatea dintre ele circulă pe străzile orașelor, este absolut normal ca în asemenea condițiuni, să se ajungă la o nemaipomenită aglomerare a sistemului stradal, fapt ce a dus în mod automat la limitarea mobilității individuale și implicit a aceleia colective. Dar nemaipomenita aglomerare de pe străzi, a dus pe de o parte la limitarea considerabilă a vitezei de circulație, asta cel puțin în marile metropole și, pe de alta, la aglomerarea considerabilă a pietonilor pe **trotuare.**

Într-adevăr, marile orașe ale lumii se sufocă în plasa ambuteiajelor. Aceasta este rațiunea pentru care străzile în cauză au devenit loc public de enervare colectivă și de consum nervos. Și tot aceasta este rațiunea pentru care spațiul de care dispun pietonii pentru a se mișca pe respectivele străzi, a devenit mai mic decît acela al leului captiv în cușca grădinii zoologice.

Și totuși, incredibil dar adevărat strada a fost cîndva salonul orașului, respectiv locul comun unde ne plimbam și mai ales unde ne întîlneam unii cu alții. Cîtadinii de la începutul secolului de față, deîndată ce părăseau locurile de muncă sau casa, ieșeau pe stradă și mai ales pe unele dintre ele. Astfel, mai în fiecare oraș exista clasicul Corso sau Strada Mare, artere principale de circulație pe care ieșeau oamenii pentru a-și întîlni prietenii, pentru a se plimba, sau pur și simplu pentru a sta la taclale sau a pune la punct tot felul de probleme. Mai mult decît atît : se apela chiar la o vestimentație mai îngrijită în vederea acestor ieșiri. În acest fel pe respectivele străzi se crea o anume ambianță, o anume atmosferă. Contribuiau la crearea respectivei ambianțe și atmosfera de salon nu numai factorii specificați mai sus, ci și scaunele și mesele străjuite de umbrele multicolore din fața cafenelelor a cofetăriilor, a bodegilor și a restaurantelor.

Strada îndeplinea în acele vremuri și alte funcții în afară de acelea ce revin transportului, între acestea precumpănind funcția informativă, educativă, artistică și chiar terapeutică. Într-un asemenea context, strada facilita schimbul de idei și de experiență, schimbul de bunuri și de impresii. Tot strada crea condițiuni favorizante pentru o comutare a comenzilor psihice înspre dispersie, destindere, relaxare și catarsis. Cînd medicii acelor vremuri recomandau pacienților lor „o porție de Corso", ei aveau în vedere nu numai indiscutabilele binefaceri ale mișcării, constînd mai ales din activarea respirației, deci a ventilației pulmonare, și din activarea circulației, ci și pe acelea legate de efectul derivativ și relaxant al străzii.

Era și normal ca strada să îndeplinească toate aceste funcții, din moment ce ea era cum am mai spus salonul orașului. Pe măsură însă ce mareea cromajelor strălucitoare a automobilelor a pus în mod progresiv stăpînire pe străzile orașelor, citadinii au fost izgoniți de pe străzi și îngrămădiți pe trotuare. În sufocația trotuarelor funcțiile de odinioară ale străzii au dispărut. **De fapt, strada, în accepțiunea ei tradițională a murit, și odată cu ea o anume atmosferă, care îi era întru totul proprie.**

Interesant este însă că din ce în ce se aud tot mai numeroase voci și din ce în ce mai numeroase organisme cu caracter național și internațional care militează pentru punerea unor străzi dacă nu tot timpul, cel puțin o dată pe săptămînă, și anume duminica, în folosința exclusivă a pietonilor și a tuturor acelora care doresc ca pe această cale să reînvie spiritul tradițional al străzii. Spațiul de care dispunem în această rubrică, nu ne permite de a veni cu exemplificările de rigoare, exemplificări care atestă însă în mod convingător faptul, că s-a creat deja în lume o vie mișcare de idei pe această linie, de influențe cărora nu le va scăpa nimeni, și asta spre folosul nostru al tuturora.

ARCADIE PERCEK

Cercetarea are nevoie de nas!

Imaginea șochează : cadre medicale care „adulmecă" axilele unor pacienți. Ce vrea să însemne acest lucru ? O asemenea activitate medicală a fost inițiată de Georges Preti, *cercetător în Philadelphia, căruia colegii îi spun și „Domnul Axilă".*

Descoperirea sa ar putea să însemne o lovitură de grație pentru toate fabricile de deodorante din lume. El e pe cale să izoleze două molecule responsabile ale mirosului neplăcut specific transpirației.

întîmplări adevărate

Coşmar în Alpii elveţieni

Într-o după amiază senină de vară, patru adolescente în vacanţă la Ovronnaz, cantonul elveţian Valais, au plecat să facă o excursie în Alpi. După o jumătate de oră una din ele a abandonat, dar celelalte trei au decis să ajungă la cabana Rambert situată la 2580 m altitudine şi să se reîntoarcă la Ovronnaz înainte de căderea serii.

Claire Bourquin în vîrstă de 15 ani venea din Statele Unite, fiind atrasă totdeauna de Elveţia, locul unde copilărise tatăl său. Daniela Tonelli, de 19 ani, îşi petrecea cea mai mare parte a timpului la Ovronnaz, iar timida Alexandra Centonze, de numai 14 ani era milaneză. Fetele se înţelegeau foarte bine în franceză. Înaintînd pe potecă admirau cu nesaţ peisajul, dar după vreo două ore, Daniela, care făcuse deja de mai multe ori această excursie îşi dădu seama că încurcase cărarea.

Gîndind că ar putea ajunge totuşi la cabana Rambert, cele trei fete continuară să urce. Drumul era din ce în ce mai nesigur, aerul se rarefiase şi, epuizate, tinerele începură să se neliniştească. Nu le rămînea decît să continue drumul cu speranţa că vor ajunge la cabana Rambert. Pe înserat însă, o ceaţă deasă le învălui. Alexandra derapă şi alunecă pe burtă, fără ca prietenele ei să o poată ajuta şi dispăru în ceaţă. În acest timp la Ovronnaz, tatăl Danielei, îngrijorat telefonă la cabana Rambert şi aflînd că fetele nu fuseseră văzute pe acolo, alertă poliţia. Temperatura scăzuse şi ele riscau să degere, fiind atinse de hipotermie. Ajunse într-o zonă stîncoasă se regăsiră, dar situaţia rămînea critică. Alexandra era grav rănită la genunchi şi nu mai putea merge, iar Claire şi Daniela erau în imposibilitatea de a se deplasa, fiind complet blocate, între un perete stîncos şi o prăpastie. Se instalară de bine de rău, strînse una lîngă alta în timp ce se înnoptase de-a binelea. Erau decise să reziste cît mai mult cu putinţă, dar orele treceau greu, mîinile le erau umflate de frig şi din cînd în cînd se auzeau zgomote de avalanşă. În cele din urmă Claire şi Daniela deciseră să încerce să coboare după ajutor. Daniela agăţată de perete ca un păianjen, iar Claire, cu mîinile degerate încerca să o urmeze. Progresau greu, centimetru cu centimetru, căutînd cu disperare, un punct de sprijin unde să pună piciorul. Auzeau zgomotul unui elicopter, dar nefiind zărite, disperarea lor creştea. Totuşi un pilot de la Air — Glaciers, care explorase zadarnic cărarea ce conducea la cabana Rambert avu intuiţia să caute şi pe muntele vecin, pentru că... „nu se ştie niciodată", gîndi el. După multe încercări şi ezitări, elicopterul se apropie de ele şi după ce le salvă, aflară că Alexandra fusese găsită prima, iar încercarea lor de a escalada peretele abrupt al muntelui n-ar fi reuşit niciodată. Privind adîncimea prăpastiei şi configuraţia muntelui îşi dădură imediat seama că nu există altă cale de salvare.

Fetele au fost transportate de urgenţă la Spitalul cantonal cu răni relativ uşoare, degerături şi contuzii. Alexandra în stare de şoc, cu genunchiul luxat, rană la git, a depăşit acest moment dificil fără ca să rămînă cu sechele.

O săptămînă după aventura lor, Claire şi Daniela urcau la cabana Rambert urmînd directivele primite de la Giorgio Tonelli, tatăl Danielei, care a ţinut să le demonstreze că muntele nu e periculos dacă nu-i încurci cărările.

Sînt în viaţă încercări neaşteptate, din care nu te poţi desprinde decît făcînd dovada solidarităţii, a încrederii în sine şi în special, refuzînd să capitulezi.

MANUELA SPĂTARU

Un nou Samson

În cadrul unei demonstraţii publice desfăşurate la Kuala Lumpur (Malaezia), un localnic, pe nume Robert Letchemanaah, a realizat o performanţă care-i va asigura desigur un loc în „Cartea recordurilor". Marea lui performanţă şi-o datorează... părului său dotat, se pare, cu calităţi ieşite din comun. În ce a constat isprava sa ? Cu ajutorul părului său el a tras (pur şi simplu) un avion Boeing 737 în greutate de 34 tone pe o distanţă de 16,85 metri în timpul record de 10 minute. Se zice că noul Samson nu avea, la capătul încercării sale, nici un fir de păr rupt.„

Imaginaţi-vă un cîine chel şi vegetarian...

Nu este o glumă, este ciinele ideal. Nu pierde păr în casă (pentru că nu are) şi nu mănîncă deloc carne. Zeificat de azteci (dovadă efigiile din ceramică datînd din anul 900 î.e.n.), mult timp s-a crezut că acest animal era doar produsul imaginaţiei bogate a locuitorilor din Anzii Cordilieri. Dar iată că tînăra Silvie, pasionată de animale, a pornit într-un lung periplu, traversînd întreaga Americă de Sud în căutarea acestei „fantome". A trecut prin nenumărate localităţi. A stat de vorbă cu băştinaşii. Nici urmă.

„La picioarele Anzilor Cordilieri, am întîlnit indieni veniţi să-şi vîndă produsele la piaţă, însoţiţi de ciini cheli. Cu aceştia, ca şi cu tămăduitorii, am schimbat cuverturi şi aparate de radio contra cîteva exemplare din această rasă, care se bănuia că a dispărut", spune Silvie.

De cînd s-a întors la Paris, trăieşte înconjurată de atît de preţioşii săi prieteni, urmărind salvarea speciei.

„Am învăţat să trăiesc alături de aceste animale nobile, dotate cu o extremă sensibilitate. **Xoloitzcuintl** are nevoie de afecţiune; ei nu se reproduc în crescătorii", — menţionează aceeaşi Silvie.

Culoarea pielii este gri-neagră sau roz, în funcţie de sezon. Temperatura lui unică chiar şi printre ciini, în jur de 40 grade i-a permis să supravieţuiască pe înaltele platouri mexicane. Hrana sa o constituie cerealele, salatele, fructele şi biscuiţii. Credinţa populară i-a atribuit acestui cîine virtuţi curative: contra reumatismului, gripei, malariei, astmei, tifosului... În loc de a recurge la o cărămidă caldă, „bunicile" aztece foloseau cu succes aceşti ciini. Dacă era atît de util, cum se poate explica dispariţia sa ? În secolul al XVI-lea, sosirea conchistadorilor spanioli i-a împiedicat pe aristocraţii azteci să se mai ocupe de selectarea şi perfecţionarea acestei rase. Au fost folosiţi şi ca sursă de hrană, la nevoie. În America de Nord, unii întreprinzători i-au transformat în mănuşi, iar chimiştii au experimentat pe pielea acestora, asemănătoare cu aceea a omului, diverse gaze toxice.

Pateuri cu ciuperci

Dată fiind abundenţa de ciuperci, vă recomandăm aceste pateuri uşor de preparat.

Umplutura : 1/2 kg ciuperci se taie mărunt şi se călesc împreună cu 4 cepe de asemenea mărunt tăiate. Se lasă să scadă se adaugă sare, piper, mărar şi se dă de-o parte.

Aluatul. Se amestecă 1 pachet margarină cu 250 g smîntînă, 1 ou, un praf de sare şi 30 g drojdie muiate împreună cu 3 linguri zahăr în 5 linguri de lapte călduţ. Se adaugă făină cît cuprinde ca să iasă o cocă potrivită pentru a fi întinsă.

Se face foaia, se taie dreptunghiuri potrivite ca mărime, se pune în fiecare cîte o linguriţă de umplutură, se dă formă de portofel, se ung cu ou şi se dau la cuptor încălzit din vreme.

Irina STOICA

cînd ai ultima oară

— Am auzit că te-ai însurat ?
— Aşa este.
— De ce ai făcut-o ?
— Nu mai suportam mîncarea de la cantină.
— Şi acum ?
— Abia după însurătoare am ajuns să o preţuiesc cu adevărat...

★

Discuţie între doi scoţieni :
— Am o veste bună pentru tine : clubul nostru de fotbal a început din nou să activeze după o întrerupere de peste un an.
— Zău ?! Înseamnă că au găsit mingea pe care o pierduseră...

★

— Doctore, de cîteva luni iau tabletele de slăbire prescrise şi nu înregistrez nici-un progres.
— Cîte pe zi ?
— Zece. După fiecare masă cîte una!

★

— Soţia ştie că ne-ai invitat la masă?
— Cum să nu ? Toată dimineaţa ne-am certat din această cauză.

★

Un tînăr se adresează unui medic :
— Domnule doctor, n-ar fi bine să stau cîteva zile în pat ?
— Nu-i nevoie, îi răspunse doctorul. Este suficient să stai în pat doar cîteva nopţi !

★

— De cîte ori mă enervez îi fac un scandal de pomină nevesti-mi : sparg veselă, trîntesc scaune, urlu, ţip...
— Şi te enervezi des ?
— Niciodată.

★

În timpul concertului, soţia îşi înghiontesţe soţul.
— Fii atent, îi zice încet, vecina mea din dreapta a adormit !
— Şi ăsta-i un motiv să mă trezeşti şi pe mine ?, bombăne soţul.

★

— Timp de 25 de ani lungi şi minunaţi, soţia mea şi cu mine am fost perfect fericiţi, mărturisea barmanului un gentleman rezemat de barul londonez de la „Savoy".
— Şi apoi, sir ?, întrebă politicos barmanul.
— Apoi ne-am întîlnit.

LOCUINŢA noastră

Colţul pe care vi-l prezentăm face parte din expoziţia decoratorului-creator de mobilă Frederic Mechiche, deschisă în această vară la Paris. Creaţiile sale, canapele, măsuţe joase, fotolii cu linii ce corespund unei estetici moderne dar şi exigenţelor ergonomiei, ar putea să ne sugereze cîteva idei dacă intenţionăm să reamenajăm un colţ din camera de zi...

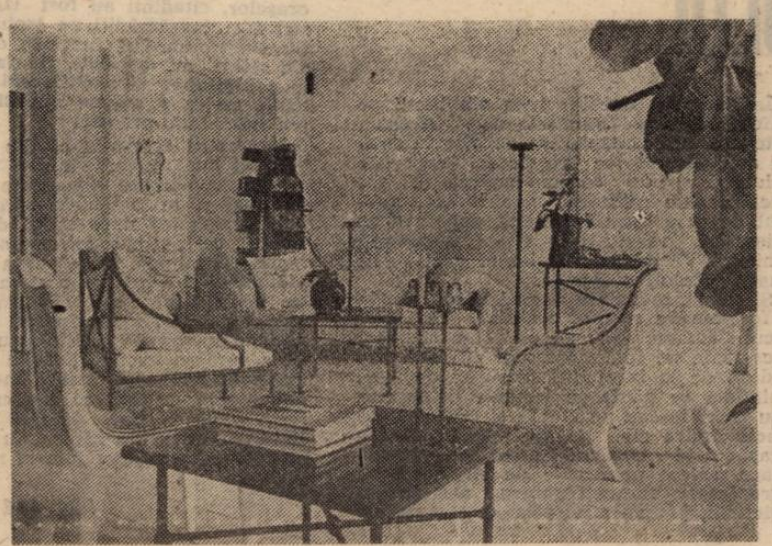

verificati-vă cunoștințele

SÎNTEȚI ÎN PAS CU ȘTIINȚA ?

Sîntem supuși în zilele noastre unui adevărat bombardament de informații științifice, pe care adesea ne este greu să le asimilăm. Iată un text, care vă permite să aflați în ce măsură ajungeți să captați acest flux de informații.

Dacă răspundeți corect la cel puțin șase din aceste întrebări sînteți un manual viu de știință și tehnică. Patru sau cinci răspunsuri bune vă situează în categoria celor a căror profesie are tangență cu cîteva domenii științifice. Scorul dvs. este inferior ? Jucînd ați aflat totuși ceva.

Răspunsurile în numărul viitor.

1. Care este primul satelit experimental, care a transmis semnale de televiziune între America de Nord și Europa?
2. Informaticienii încearcă să compună programe capabile să imite drumul gîndirii umane. Care dintre aceste gimnastici cerebrale se relevă mai dificilă de reprodus de către un ordinator ?
   a) diagnosticul medical
   b) jocul de șah
   c) traducerea poeziei
3. Cîte oase are scheletul uman ?
4. Care este, în lista următoare, cuplul de nume care nu aparține astronomiei?
   a) uriașe albe și pitice verzi
   b) pitice albe și găuri negre
   c) stele cu neutroni și galaxii
5. Care este persoana sau instituția, căreia i-a fost acordat Premiul Nobel de două ori ?
   a) Linus Pauling
   b) Crucea Roșie internațională
   c) Marie Curie

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNSURI LA ÎNTREBĂRILE PUBLICATE ÎN NUMĂRUL TRECUT

Efectul Joule

1. La trecerea curentului electric printr-un conductor, acesta se poate încălzi, în funcție de rezistența electrică a lui, de secțiunea sa, de intensitatea curentului și de timpul cît este parcurs conductorul de curent electric.

Energia calorică Q, dezvoltată în acest caz, exprimată de Joule printr-o formulă matematică, este : $Q = R.I.^2t$ în care Q se exprimă în unități Joule, R în ohmi, I în amperi și t în secunde. Dacă Q se exprimă în calorii, atunci formula devine : $Q = A.R.I.^2t$ în care $A = 1/J$ iar J reprezintă echivalentul mecanic al caloriei, avînd valoarea 0,24 calorii / jouli. Cît privește J, el are valoarea 4,1816 joule / calorie. Această valoare a fost obținută pentru J cu o suficientă precizie de profesorul fizician român Constantin Miculescu. Dacă ne referim la Legea lui Ohm, rezultă formula : $Q = 0.24\ R.I.^2t$. în care Q se exprimă în calorii.

Aceste relații matematice se aplică pentru curentul continuu, dar și pentru cel alternativ, în care însă I reprezintă intensitatea eficace (efectivă) a curentului, tot în amperi.

2. Transformarea energiei electrice în energie calorică a prilejuit nenumărate aplicații practice, printre care pot fi menționate : reșourile electrice, călorifere electrice, toate dispozitivele care se încălzesc sub acțiunea curentului electric, lămpile cu incandescență (becurile electrice), ampermetrele și voltmetrele termice, releele termice, folosite și la reclamele luminoase etc., etc.

3. Fizicianul român Constantin Miculescu (1863 — 1937) a fost profesor de fizică la Universitatea din București. Determinarea valorii lui J a făcut obiectul tezei sale de doctorat, al cărui titlu era „Măsurătoarea echivalentului mecanic al caloriei".

Valoarea lui J stabilită de el atunci, în care J era egal cu 4,1855 joule / calorie, a fost ulterior corectată, în urma unor măsurări și mai precise, admițîndu-se azi J = 4,1816 Joule / calorie. El a efectuat și cercetări în domeniile opticii și acusticii.

Ing. LIVIU MACOVEANU

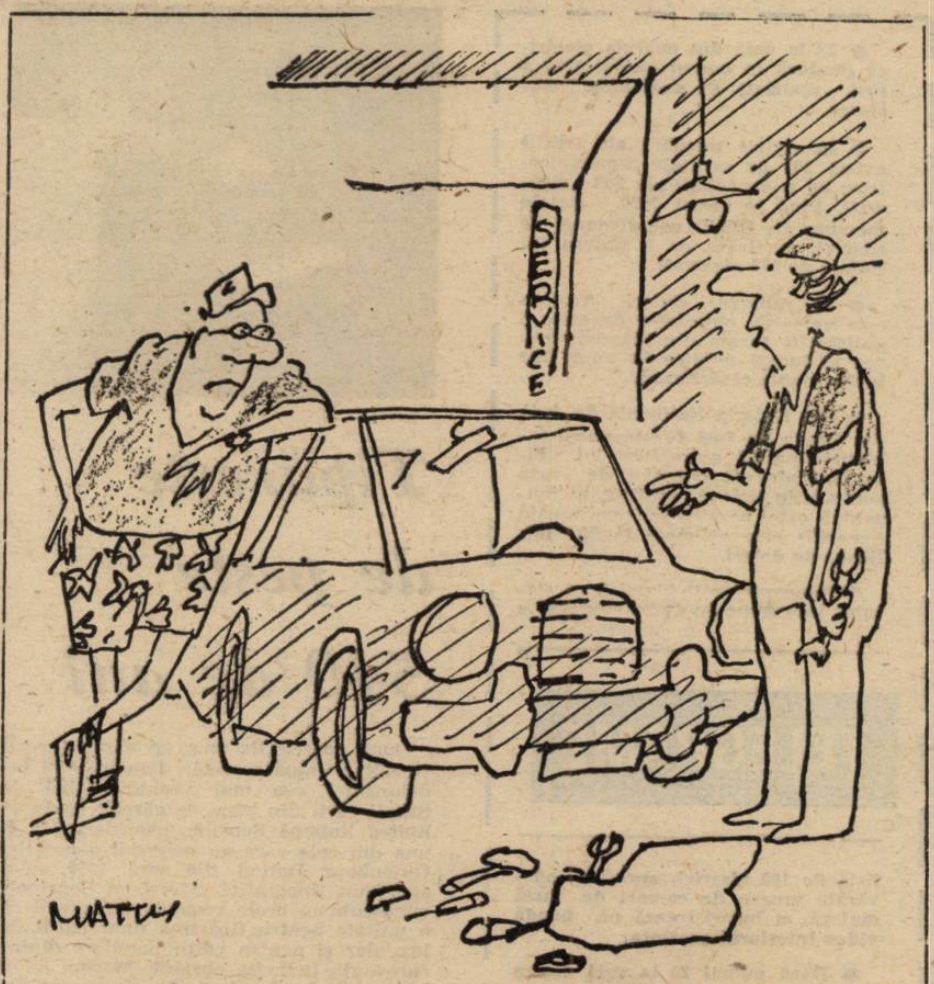

— Singurul lucru pe care pot să-l fac e să vă recomand pe cineva de la DAC.

CRISTALE

Lenea trebuie să fie tare obositoare. Leneșii se odihnesc cel mai mult.

O fi existînd lumea cealaltă ? Vom muri și vom vedea.

Există bătrîni îndrăgostiți, pentru că există și flori ale toamnei.

Pentru a nu te contrazice ai nevoie de principii solide sau de o excelentă memorie.

Adevărata avere e-n noi. Omul cu adevărat bogat nu se teme de hoți.

Test

FĂRĂ COMPAS

Fără să vă serviți de un compas puteți să aflați care este centrul celei mai mari circumferințe ?

(Soluția în numărul viitor)

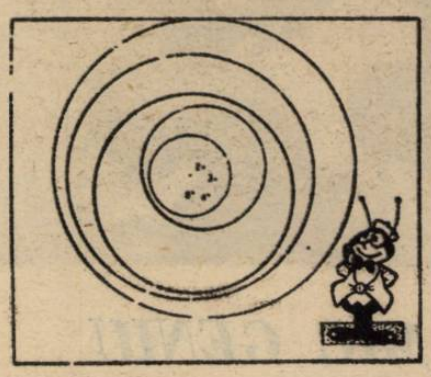

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUT TRECUT

CU CINCI CIFRE ȘI...

radical din 4 = 2 deci soluția este 2 + 9 — 1 = 5x2

LUMEA PĂSĂRILOR

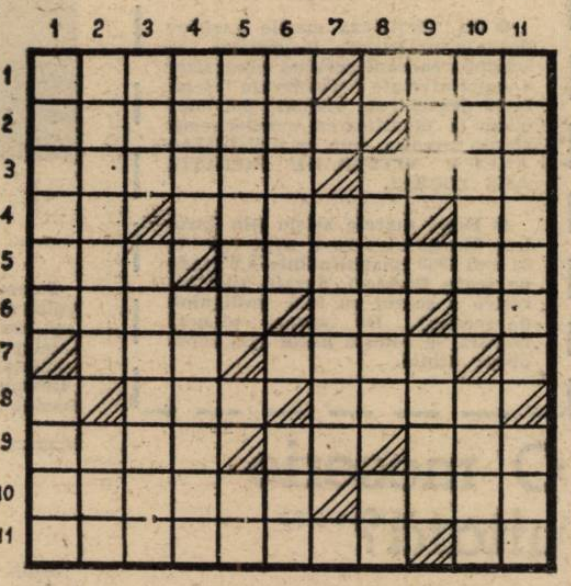

ORIZONTAL : 1) Pasăre insectivoră cu cioc lung și cu moț de pene pe cap — Sens 2) Gaiță de munte (pl.) — Localitate în Noua Caledonie 3) Pasăre de pasaj, de mărimea unui porumbel (pl.) — Saschiu, plantă erbacee 4) Coadă de păunaș ! — Cufăr de lemn — Toma Olteanu 5) Ropot (olt.) — Pasăre călătoare, cu ciocul lung și curbat în jos 6) Pasăre răpitoare de zi, cu corpul zvelt și cu ciocul scurt și curbat — Radu Negrea — Urme de pene ! 7) Refren oltenesc — A deseca 8) Coadă de rîndunică ! — Ascuțiș 9) Animale tibetane — Cap de măcăleandru ! — Specia 10) Păsări sedentare, mai mici decît vrabia, de culoare verde-gălbui și cu două dungi negre pe aripi — Moral 11) Păsări cîntătoare din familia fringilidelor, crescute în colivie (dim.) — Cozi de șoimi !

VERTICAL : **1) Clasă de vertebrate ovipare, cu corpul acoperit cu pene (sing.) — Vîrf 2) Păsări răpitoare de zi, cu gheare curbate la picioare (dim.) — Atacă în final ! 3) Fintînă — Pasăre migratoare cu ciocul lung, sub care se află o pungă elastică unde-și adună peștii pentru hrană 4) Numele științific al raței — Făcută pe tăcute 5) Observate — Ion Ralea 6) Organ de zbor al păsărilor (pl.) — Mielușea 7) Pasăre migratoare de baltă, numită și stîrc alb 8) Pasăre de culoare neagră-cenușie, mai mică decît cioara — Dinții 9) Coadă de gaiță ! — Acest (reg.) 10 Pasăre călătoare, asemănătoare cu rîndunica — Pasăre răpitoare de zi, cu ciocul scurt și curbat 11) Masculul găinii (dim.) — Aci.**

DICȚIONAR : TAO, SASC, ROP, AIST.

Prof. Nicolae Andrei — Călărași

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ATENA

ORIZONTAL : Pericle — Risc — Elada — Oa — Sah — L — Temistocle — Oe — Apa — E — Aar — P — Plateea — Mo — Ome — Nas — Crin — Nărui — Perene — Ers — Ea — Lo — Ae — Saia — Clioa — A — Itca — Onora — Ao — Tron — Liga — CNN — Ahemenid.

FEL DE FEL

■ **Arta** cu care un păianjen își țese firele sale este aproape incredibilă. Un naturalist american care a studiat această [illegible] că, pentru a crea desenele sale complicate, păianjenii aplică principii de logaritmi. Și o fac de milioane de ani !

● **Gianuino** era denumirea unei monede de argint emisă de Republica Genova în 1663—1669. Ea avea și un text cu caractere arabe, întrucît era folosită și în țările din Levant.

CRONICA modei

Tinerețea, un accesoriu vestimentar

Silueta fină, elansată, pune în valoare o creație vestimentară de o subtilă imaginație. Corsajul rochiei, măiestrit brodat, aduce în memorie coloritul viu al florilor de cîmp. Linia jupei, gonflată și alungită mult spre spate amintește, la rîndul său, de frumusețea păsărilor exotice. Tinerețea este însă „accesoriul" obligatoriu în adoptarea acestei rochii de seară... (A.P.)

● 23 la sută din energia electrică produsă în cursul anului 1990 a fost realizată de centralele nucleare.

● În statele membre ale OECD există 324 de centrale atomo-electrice cu o capacitate de 262 gigawați. Pînă în anul 2000, statele membre ale OECD vor dispune de centrale nucleare cu o putere instalată de 292 gigawați.

● 18 milioane dolari. Aceasta este valoarea obiectelor de artă și antichități furate din biserici, muzee și locuri publice în anul 1990 în Germania răsăriteană.

● Din Galeria Națională de Artă din Praga au fost furate patru tablouri purtînd semnătura lui Picasso. Valoarea operelor de artă sustrase în timpul nopții (paza muzeului este nesatisfăcătoare, susțin experții) este estimată la 30 milioane de dolari.

● Reprezentanții bisericii și statului intenționează în Cehoslovacia o listă de 100 biserici, apreciate adevărate muzee de comori de artă majoră, și înregistrează pe bandă video interiorul acestora.

TELEGRAME

● Dacă numai 20 la sută dintre specialiștii care lucrează la centrala atomoelectrică de la Kozlodui (Bulgaria) vor pleca, aceasta ar însemna sfîrșitul „cetății luminii", este de părere prof. Bonceu, șeful Departamentului de fizică nucleară de la Universitatea din Sofia. Și bine ar fi să se întîmple așa, spre binele populației din Bulgaria, România și alte țări balcanice.

● Praful degajat de erupțiile vulcanice ar putea contracara creșterea anuală a emisiilor de bioxid de carbon pînă cînd omenirea va adopta o suficientă eficiență energetică și surse de energie alternative care să frîneze emisiile de CO_2.

● Numărul centralelor nucleare aflate în funcțiune în lume este de 436. Forța atomului asigură 17 la sută din producția mondială de electricitate.

● În 1989 a început construcția a patru reactoare de putere în lume (două în Japonia și celelalte două în Republica Koreea).

● Se limitează marile seisme doar la prăbușirea locuințelor și schimbarea configurației geografice a zonei afectate ? Nicidecum ! Seismele deosebit de violente pot duce chiar la modificarea marilor constante terestre, cum ar fi POZIȚIA AXEI și VITEZA DE ROTAȚIE ALE TERREI.

● După marele seism din Insulele Mucquaries ce a avut loc la 23 mai 1989 (magnitudinea 8,2 grade pe scara Richter), durata zilei terestre a scăzut cu 0,06 milionimi de secundă. De atunci planeta noastră se rotește puțin mai repede pe orbită.

Tipărește de peste 540 de ani

După aprecierile unor adevărați experți (rezultate după cercetări temeinice și îndelungate), cea mai veche mașină de tipărit cărți din lume se găsește în localitatea italiană Soncino, considerată a fi una din cele care au precedat-o pe a lui Gutenberg. Datînd din anul 1450, ea a aparținut tipografiei „Gershom Soncino", cunoscută în acele vremuri nu numai ca o unitate pentru tipărirea unor ediții de lux, dar și pentru ediții populare dintre care multe în limba ebraică. Mașina a fost inventată de Gershom Soncino, considerat în perioada respectivă unul dintre cei mai mari editori din lume și, în mod special a lucrărilor privind cultura ebraică. Interesant de semnalat faptul că această mașină nu a rezistat prea mult trecerea implacabilă a secolelor scurse prezentîndu-se și azi în cele mai bune condițiuni. Motiv pentru care este și... folosită !

LA BAIE

Figurile triste și resemnate ale lui Crick și Crock, doi pui de lei, nu au nevoie de comentarii. Ei au fost constrînși să facă o baie (totuși obligatorie), deși au încercat în chip și fel să evite ceea ce pentru ei părea o teribilă suferință. Au încercat să scape refugiindu-se într-un colț al cuștii lor, dar îngrijitorii de la Parcul zoologic din Capetown (Africa de Sud), i-au obligat să se lase săpunițați și spălați ca orice... pui (chiar de lei).

CALEIDOSCOP magazin

VISUL UNUI MIC GENIU

James Bradley are numai cinci ani și s-a dovedit a fi un copil genial. Avînd o dezvoltare fizică normală și un „coeficient de inteligență" de 173 el face parte din „Mensa", un fel de club ermetic foarte restrîns care reunește femeile și bărbații cei mai inteligenți de pe planetă. Micuțul, afirmă mama sa, „înțelege lucrurile cu o rapiditate uimitoare". Aceasta nu-l împiedică însă pe micuțul James să se comporte ca un copil. Dovada o constituie faptul că deocamdată el nu visează altceva decît să conducă o mașină de ... pompieri !

Bărbații îi stau la picioare

Barbara Clark are doi prieteni care i-au satisfăcut capriciul de a-i sta cu devotament la picioare în timpul unei curse de antrenament de schi nautic. Oricum este o cursă sui-generis pentru Barbara, care se numără printre cele mai bune schioare americane pe apă.

O meserie uitată?

Fotografia nu reprezintă o secvență (refăcută) a faimosului film realizat de Walt Disney și intitulat „Mary Poppins". Cei imortalizați pe film sînt pur și simplu coșari, dintre cei care mai practică meseria în Elveția. Sînt surîzători și fericiți de meseria lor, care, în ciuda trecerii anilor, încă mai este apreciată în „Țara cantoanelor". Grupul celor ce curăță hornurile a fost surprins într-o piață din Zürich, loc în care membrii Asociației naționale a coșarilor se întîlnesc în fiecare an pentru a... sărbători ziua lor.

A NINS PE MARTE!

Știați că în luna februarie a acestui an a nins și pe planeta Marte ? Temperatura medie a fost de — 143° Celsius, temperatură la care gazul carbonic a înghețat și a căzut sub formă de fulgi albi. Ce s-or mai fi distrat micii marțieni făcînd „oameni de zăpadă" !

ȘAH PE PODEA

Fotografia vă înfățișează cel mai insolit joc de șah din lume. A fost construit în mod special pentru handicapați și oameni în vîrstă. Cei doi adversari așezați în fața mesei de joc întinsă pe podea, avînd mărimea unui pătrat de 170 170 centimetri, mută piesele care reproduc diferite figuri cu ajutorul unor bețe. Invenția a fost realizată de un inginer și un arhitect din München, piesele sînt realizate dintr-un material plastic foarte rezistent și au pe ele imprimate figurile jocului de șah. Invenția a fost primită cu multă bucurie de cei interesați, vînzările atestînd această apreciere.

Biblioteca Județeană
MUREȘ
TÎRGU-MUREȘ

Orizont

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

SERIE NOUĂ – 17 SIMBĂTĂ 31 AUGUST 1991 16 PAGINI 8 LEI

ANUL XXXIV • Nr. 35 (1767)

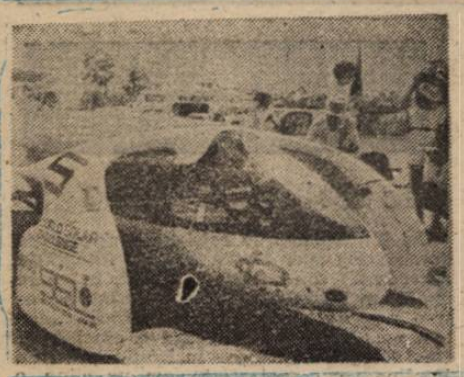

AUTOMOBILUL SOLAR, O PROVOCARE LANSATĂ VIITORULUI

(Paginile 8-9)

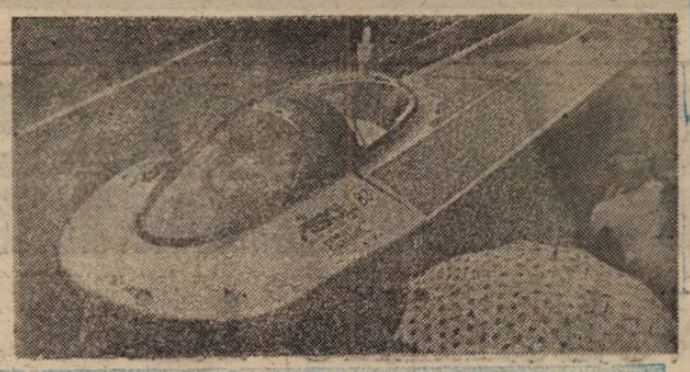

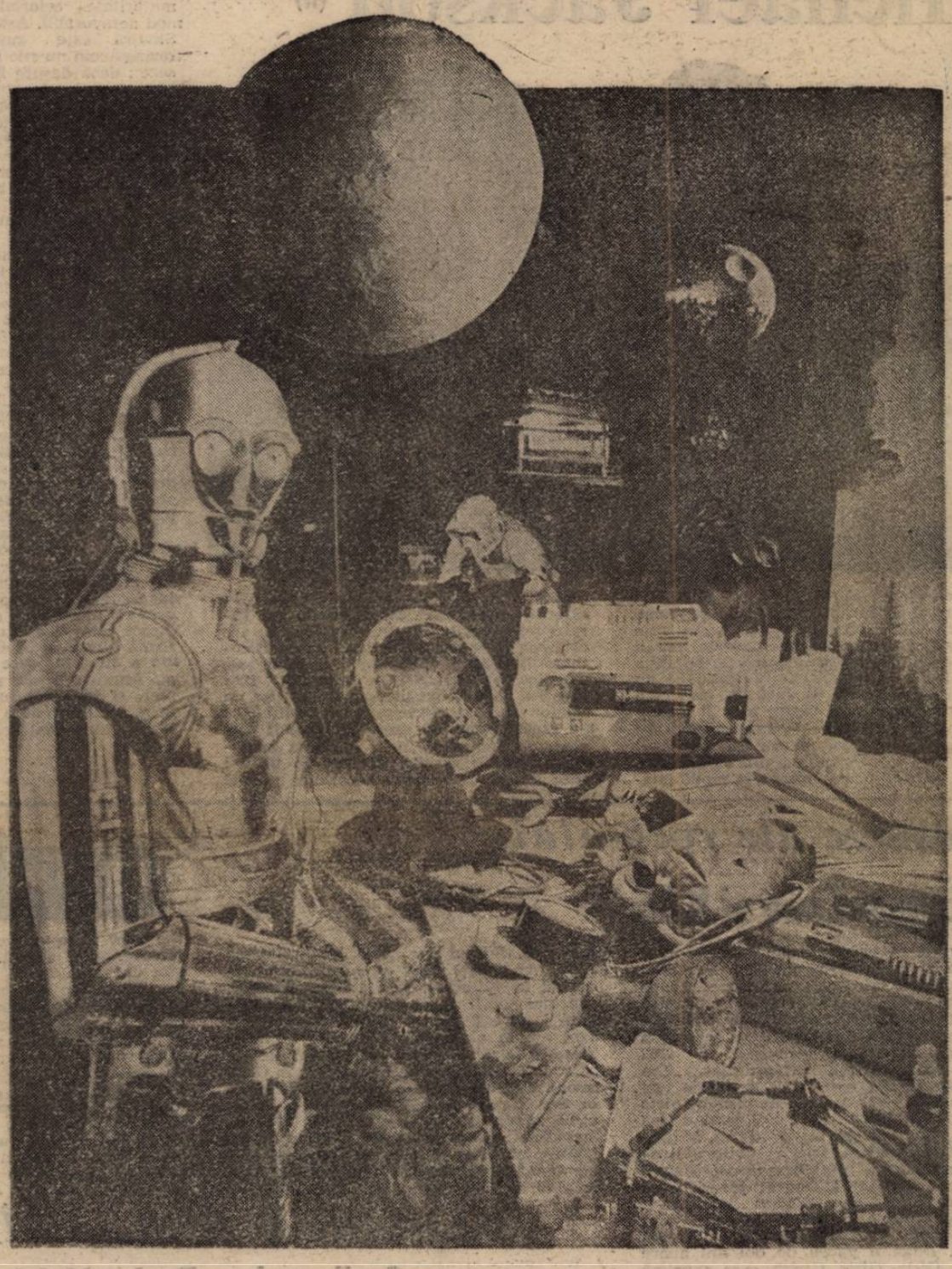

Șase luni de dialog direct:

OM – EXTRATERESTRI

(Pagina a 5-a)

„Omul invizibil" strangulează

(Pagina a 4-a)

PROGRAMUL TV

Săptămîna de la 2. 09 — 8. 09

(Pagina a 12-a)

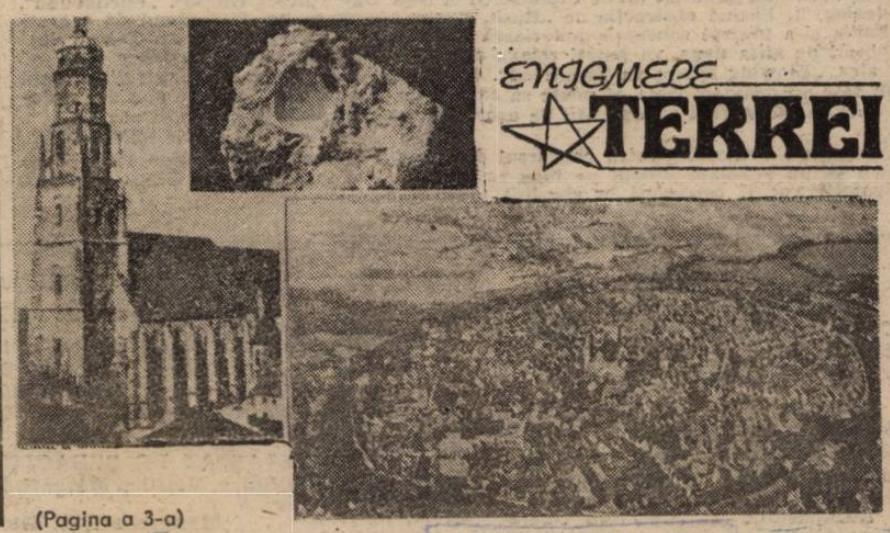

ENIGMELE TERREI

(Pagina a 3-a)

Explorări în „uzina gîndurilor"

(Pagina a 5-a)

POLIȚIST

RĂZBUNARE

(Pagina a 10-a)

Biblioteca Județeană MUREȘ TIRGU-MUREȘ

oameni...

Nebuniile lui Michael Jackson (II)

În cuprinsul cărții figurează și opinia exprimată de Jackson vizavi de Madonna. Aceasta din urmă a încercat să realizeze o colaborare artistică cu Jackson, dar a avut o amară deziluzie întrucît tentativa ei a fost pur și simplu respinsă. Și nu numai atît pentru că Jackson (așa cum mărturisește autorul cărții) s-ar fi exprimat astfel : „Trebuie să mărturisesc decepția mea în legătură cu ea. Adevărul este că nu știe să cînte și nici să danseze. Unica ei preocupare este să-și vîndă imaginea și să figureze la loc de onoare în diferite scandaluri". După opinia lui Taraborrelli, antipatia lui Jackson își are originea în faptul că firma „Warner Brothers Records" i-a acordat rivalei sale artistice titlul de „Artista deceniului" fapt care l-a determinat pe Jackson să dea un telefon la casa discografică, afirmînd că s-a făcut o enormă greșeală întrucît oricine știe faptul că lui îi aparține numărul record de discuri apărute în ultimii zece ani și că această decernare greșită (și poate intenționată) îi aduce un enorm prejudiciu artistic.

De altfel, autorul cărții insistă foarte mult pe spiritul disprețuitor cu care Jackson tratează și alte mari vedete ale muzicii usoare. Cu excepția lui Phill Collins pe care Jackson îl admiră și-l stimează, majoritatea celorlalți sînt apreciați în mod defavorabil. Astfel, valoarea lui Frank Sinatra este supraevaluată ; Bruce Springsteein nu știe să cînte și nici să danseze ; dacă despre Elvis Presley se spune că a fost regele atunci ce apreciere i se cuvine lui ; iar despre Paul McCartney afirmă că scrie cîntece frumoase dar cîntă slab și oricum vinde mult mai puține discuri decît mine. Căutînd să dea o explicație cu caracter psihologic comportării lui Jackson, biograful o pune pe seama a doi factori : nefericita lui tinerețe alături de un tată vigilent și avid de bani și apoi faptul că Jackson a aderat la o sectă religioasă, „Martorii lui Iehova" care propăvăduiește abstinența sexuală și suspiciune față de semenii săi. Iată de ce stăruie în mod serios știrea că deși Jackson numără 32 de ani, el este încă „virgin" în ciuda faptului că familia sa l-a combătut vehement în diferite moduri să-l facă să renunțe la această idee. Referindu-se la acest fapt, autorul cărții dezmintе așa zisele „logodne" ale lui Jackson cu Tatum O'Neal, Brooke Shields sau alte vedete care nu au fost decît fructul unor ziariști cu prea multă imaginație. De altfel, singurul prieten cu adevărat al lui Jackson (evident numai pe plan artistic și profesional) este producătorul său discografic David Geffen.

În legătură cu faimoasa istorie a „camerei hiperbarice" ea nu reprezintă decît o „găselniță" publicitară, întrucît în casa lui Michael Jackson nu există așa ceva iar în ceea ce privește dormitul, adevărul este că preferă să se culce nu în pat, ci direct pe podea. Autorul cărții mai confirmă faptul că în ultimii 20 de ani, Jackson a suportat șase operații de chirurgie estetică la nas, patru transplanturi de piele și două retușuri la bărbie. Folosește în mod curent o cremă special preparată pentru păstrarea uniformă a culorii feței...

GH. RUSSU

FLASH

Mic dejun cu Sting

Cei îndrăgostiți de celebrul rock-star pe nume Sting sper că vor aprecia fotografia reprodusă din revista „VSD", în care apare un Sting mai puțin cunoscut și într-o postură mai puțin telegenică. „Astăzi am 39 de ani, sînt tată a cinci copii (în fotografie o ține în brațe pe Eliot Paulina, cea mai mică), am un cîine, o casă agreabilă, o nevastă frumoasă. N-am nici un motiv să fiu nefericit. Și chiar am decis să fiu propriul meu analist... ceea ce mă face să economisesc niște bani". Acestea sînt cuvintele lui Sting. Ultimul lui album se numește „Soul Cages" (Coliviile sufletului), dar trebuie să spunem că el a fost compus după ce Sting și-a pierdut tatăl. Întrebat dacă

ultimul său album, scris sub imperiul acestei puternice emoții, s-a vrut un veritabil tratament psihic, Sting, fostul membru al formației Police a spus : „Muzica mea este întotdeauna o terapie, chiar de la debutul meu și asta m-a ajutat să mă simt mai puțin singur. Din fericire, am devenit celebru destul de tîrziu, aveam deja 25 de ani, aveam o meserie, o familie, bani în bancă. Eram, cum se zice, un „cetățean respectabil"." Pentru a compune melodia All this Time din albumul Soul Cages, Sting a locuit într-o cameră de hotel la Cabourg, aceeași în care cu ani în urmă a locuit și marele romancier Proust. Întrebat care este sfatul cel mai prețios pe care i l-a dat tatăl lui, Sting recunoaște că tatăl său nu i-a dat decît un singur sfat : să nu se căsătorească. „Trebuie să recunosc că n-am urmat sfaturile tatălui meu."

San Antonio se confesează

Frederic Dard, care pretinde că este un fel de 2 CV (mașina de mic litraj și foarte populară a anilor 60) al literaturii franceze este în realitate camionul supergreu al romanului polițist francez : peste 200 de cărți scrise și vîndute în peste 200 milioane exemplare. Iată cîteva extrase dintr-un interviu pe care părintele lui San Antonio l-a dat unui ziarist francez :

— Cîte „San Antonio" ați scris pînă acum ?

— Am scris peste 160 de romane, care s-au vîndut în peste 160 milioane exemplare, cu tot cu reeditări.

— Primul San Antonio, intitulat „Reglare de conturi" a apărut în 1949. Cum a început ?

— La Lyon am publicat într-o revistă o nuvelă în stilul lui Peter Chaney intitulată **Samedi Soir** (Simbătă seara) și am dat numele de San Antonio unuia dintre personajele mele. Un editor m-a întrebat : de ce nu vrei să scrii o serie de romane cu acest erou ? Primul **San Antonio** a ieșit într-un tiraj de 3 000 exemplare, dar eu îl terminasem deja pe al doilea. **San Antonio nr. 2** l-am trimis la întîmplare editorului Armand de Caro care m-a propulsat, a devenit un fel de tată pentru mine și un foarte bun prieten. El mi-a zis „dacă poți asigura o producție constantă, cred că va merge." Și a mers. (Alte cîteva spicuiri din interviul cu Frederic Dard, în numărul viitor)

Rubrică realizată de GEORGE CUȘNARENCU

Ipostaze ale rock-ului:

Mötley Crüe și KLE

Nu cred că există vreun hard-rocker care să nu fi acordat un loc formației Mötley Crüe între cele mai bune grupe ale curentului hard'n heavy. Grupa și-a început activitatea, în 1981, în cluburile din Los Angeles, dar steaua lor norocoasă a răsărit abia peste cîțiva ani. În 1982 grupul scoate primul LP intitulat „Too Fast For Love", care, în comparație cu următoarele, este un album făcut de niște amatori. După apariția celui de-al doilea disc : „Shout at the Devil" (1984), Mötley Crüe devin noii favoriți ai publicului american. În anul următor apărea albumul „Theatre of Pain" („Teatrul durerii"), o realizare bună, care conține „de toate", de la rock-ul clasic „Smokin' in the Boixs Room" pînă la balada „Home Sweet Home". După o pauză de doi ani apare LP-ul „Girls, Girls, Girls", care exprimă nu doar dragostea lor pentru fete și plăcerile legate de acestea ci și un foarte bun hard rock. În același an ei efectuează un turneu cu Whitesnake (schimbați mai tîrziu cu Guns'n Roses). 1989 este anul apariției celui mai bun album al grupului intitulat „Dr. Feelgood", ei aflîndu-se în culmea succesului... În momentul de față Mötley Crüe pregătește un nou LP care va conține piese mai vechi și două noi compoziții, disc ce va apărea luna viitoare. Ce am mai putea spune despre Nikki, Vince, Tommy și Mick ? Bani, mașini, femei și amuzante povești amoroase... Da, este o întrebare dificilă deoarece viața și cariera membrilor grupului sînt prea „bogate" pentru a fi cuprinse într-un colț de pagină...

Nimic din casa (pe jumătate ruinată...) de cărămidă aflată în mijlocul Londrei (în City) nu arată că aici lucrează cei care au tulburat „apele" clasamentelor muzicale în ultimele luni, KLF. „Creierul" grupului este Billy Drummond, cel care compune și regizează video-clipurile grupului. Filmul lor „The White Room" („Camera albă"), care a fost proiectat de curînd la München îi arată în căutarea sensului vieții (cam filosofic, nu credeți ?). Filmul poartă titlul celui mai recent album al grupei. Hitul lor „What Time Is Love" a cucerit toate topurile, iar „3 a.m. Eternal" a devenit popular în Germania cu mult înainte de prezentarea sa în Top Hundred. Să recunoaștem că ei au atras atenția asupra lor încă din 1987 cu melodiile „The Justified Aucient Of Mumy" și „The Timelords" în care au combinat ritmurile disco cu rock-ul. Abia în 1990 ei s-au intitulat KLF (Kings of the Low Frequencies — Regii tonurilor (frecvențelor) joase). În viața intimă ei sînt diametral opuși de eroii din clipurile lor. Billy este căsătorit de 12 ani, locuiește la țară împreună cu soția și cei doi copii ai săi iar Jimmy este însurat și el de un an. Amîndoi au multe idei și planuri, vor să mai toarne alte cîteva clipuri cu decorul făcut de ei și, în curînd, să înregistreze un nou album ce se va intitula „The Black Room" („Camera neagră". Să urmeze, oare, și o „cameră galbenă" ?!). Ei nu sînt prea siguri că vor păstra numele KLF, dar știm cu siguranță că de la acești „rebeli" ne putem aștepta la noi surprize.

music box

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII

Spelbound — Paula Abdul

Albumul de debut al Paulei Abdul „Forever Your Girl" a fost timp de zece săptămîni Number One în Billboard. A urmat „Shut Up And Dance" (Taci și dansează) care conținea vechiul truc, noi aranjamente ale mai vechilor hituri. Aceste două discuri au făcut-o „regina muzicii de dans" (titlu dat de ziariștii americani). Acum cîteva săptămîni, cînd am auzit primul ei single de pe discul ce urma să apară, am fost cucerit de „Rush Rush", această mică perlă ! Este prima baladă a Paulei și a devenit rapid Number One în USA (și nu numai...). Este suficient să asculți frumosul și originalul pasaj al viorii ca să-ți spui : Capodoperă ! „Rush rush" și-a făcut datoria, publicitatea a fost uriașă și discul a ajuns rapid în vîrful topurilor. „Rush Rush" este ca o lacrimă care alină durerea, vibrațiile inteligente între glasul plăcut al Paulei și tînguitorul și melancolicul sound al viorii merg la inimă. Dar să lăsăm lacrimile și să vedem ce mai conține discul : celelalte compoziții de pe „Spelbound" chiar dacă sînt puțin cam monotone au păstrat „fața" producțiilor ei anterioare, caracteristicul ritm de dans „iese" de peste tot („The Promise Of A New Day", „Rock House", „Spellbound", „Videology"). Făcînd abstracție de „Rush, Rush" putem spune, fără riscul de a greși, că Paula și-a păstrat concepția anterioară de realizare a albumelor sale. Totuși, dacă ați obosit de atîta dans, vă puteți relaxa ascultînd baladele „Will You Mary Me" și, mai ales, „Blowing Kisses In The Wind". Este evident că Paula și-a lărgit diapazonul lumii sale muzicale și arată că poate să cucerească noi teritorii, că este una din vedetele verii iar acest fapt nu este atît de ușor chiar și cînd porți un nume ca al ei...

MARIAN MINCULESCU

Atenție ! Deoarece pentru concursul din luna iulie am primit puține scrisori am hotărît să nu acordăm premii pe luna respectivă. Avalanșa Top Ten Blues continuă, cîștigătorii vor fi cunoscuți la sfîrșitul lunii septembrie.

CEMI SRL Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. 1787 din 29 mai 1991.

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR :

Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANȚU, Paul IOAN (directori).

Redacția : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Regia Autonomă a Imprimeriilor. Imprimeria „CORESI" — București.

Administrația „Editura Presa Liberă"

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692)

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

enciclopedie

TUAREGII:

Sfîrşitul unei civilizaţii (II)

Cu toată perpetuarea tradiţiilor tuarege, această veche civilizaţie, protejată de mediul în care îşi duce existenţa, este pe cale de a se destrăma. Curajul membrilor săi, splendida izolare în care s-au refugiat pentru a rezista lumii moderne, nu mai pot frîna procesul de disoluţie. Lumea tuareg este pe moarte. Strigătele care se fac acum auzite sînt ultimele.

Cine sînt ei ? De unde vin ? Unde se duc ? Dacă originea lor se pierde în negura vremurilor, descendenţi ai egiptenilor, berberilor, yemeniţilor sau chiar ai vechilor triburi europene, tuaregii nu se caracterizează printr-un tip psihic bine definit. La marginea Africii albe şi a Africii negre, ei reprezintă toate nuanţele. Tuaregii se definesc în primul rînd prin folosirea unei limbi comune, tamacheq, derivată din berberă şi prin sistemul de scriere tifinagh, de origine feniciană. Caracterele acestuia sînt gravate alături de vechile picturi rupestre peste tot în Sahara. Limba tuaregilor este utilizată pe un teritoriu de două milioane kmp, care se întinde de la Ghat (Libia) pînă la Tombuctu (Mali) şi de la Zinder (Niger) pînă la Tamanrasset (Algeria).

Populaţia „Kel tamacheq" (cei — care —vorbesc — tamacheq, denumirea de tuaregi fiind utilizată de europeni) trăieşte, deci, în aceste patru ţări, la care trebuie adăugată şi Burkina. Numărul ei este dificil de evaluat, în lipsa unui recensămînt. Estimările indică un milion de per-

soane, repartizate extrem de inegal în cele cinci state menţionate : 500 000 în Niger, 300 000 în Mali, 50 000 în Libia, 30 000 în Burkina şi 20 000 în Algeria. Cea de-a doua caracteristică comună tuturor tuaregilor, este tradiţia lor de nomadism pastoral, care constituie singurul mod de supravieţuire în acest mediu ostil. Graţie unei gestiuni înţelepte a resurselor, a creşterii animalelor — principala lor ocupaţie, s-a reuşit supravieţuirea, într-o lentă deplasare în direcţia nord — sud — nord, după alternanţa sezonului uscat cu cel ploios, în căutarea păşunilor şi a surselor de apă. O mică agricultură practicată în oaze completează această microeconomie, ale cărei schimburi sînt asigurate de caravane.

Două evenimente vor bulversa progresiv acest echilibru delicat. Primul este de origine politică. În timpul colonizării, limitele teritoriale nu constituiau un obstacol pentru deplasările tuaregilor, care, după aspra pacificare a anilor 1917 — 1918, întreţineau legături privilegiate chiar cu francezii. Învinşi de francezi, tuaregii au adoptat atitudinea supunerii, care reglează în mod tradiţional raporturile în societatea lor : plata impozitului, simbol al vasalităţii. Independenţa fostelor colonii, în anii '60, va constitui o veritabilă dramă. Tuaregii s-au ciocnit, de acum înainte, de frontierele noilor state care le fragmentează teritoriul. În plus, administraţia franceză şi-a transmis atribuţiile unor etnii privilegiate, cărora le formase cu grijă cadrele. Este vorba de etniile djermas din Niger şi bambaras din Mali. Autoritatea acestor noi guverne, care nu s-au impus printr-o victorie obţinută pe cîmpul de luptă, este resimţită de tuaregi ca insultătoare şi insuportabilă. Această senzaţie este justificată şi prin faptul că, vreme de secole, cele două populaţii au constituit rezervoare de sclavi pentru tuaregi, realitate istorică pe care nimeni nu este dispus s-o uite.

Colonizarea franceză fixase un termen pentru aprovizionarea tuaregilor cu animale, cămile, sclavi şi hrană. Prin aceasta, administraţia a distrus organizarea politică a tuaregilor, bazată pe confederaţii de triburi aflate sub comanda unui şef suprem — „amenokal", ales din rîndul triburilor nobile. Restul societăţii este format din triburi de războinici vasale, triburi religioase, fierari, oameni eliberaţi şi sclavi. În zilele noastre, termenul „imajaghen" îi numeşte pe toţi cei care aparţin culturii tuarege, dar distincţiile subtile între caste se perpetuează şi fiecare tuareg este capabil să recunoască originea socială a unui individ prin numele tribului şi prin comportamentul acestuia.

Traducere şi adaptare
ŞERBAN FILIP

Ultimele mistere ale craterului din RIES

ENIGMELE TERREI

Nördlingen este un oraş din Germania, cu 18 000 de locuitori, situat la jumătatea drumului dintre Stuttgart şi Nürenberg. Cetatea a rămas foarte asemănătoare cu ceea ce era în Evul Mediu, cu străzile înguste, cu case cu pinioane, cu un ospiciu din secolul al XV-lea şi o primărie în stil gotic. Această perlă medievală deţine şi una dintre cele mai mari minuni naturale din lume : craterul Ries, săpat cu milioane de ani în urmă de un meteorit. Urcînd cele 350 de trepte ale clopotniţei bisericii Saint-Georges, construită în secolul al XV-lea, vizitatorul are plăcuta surpriză de a admira panorama. De aici se pot vedea zidurile de apărare ale cetăţii, vechi de şase sute de ani şi dincolo de aceasta un alt cerc constituit dintr-o serie de coline împădurite, delimitînd un bazin aproape circular cu un diametru de 25 de kilometri în al cărui centru se situează oraşul. Dintre toate craterele de impact de pe Terra, craterul Ries s-a conservat cel mai bine. Sute de oameni de ştiinţă au venit aici să facă cercetări pentru susţinerea teoriilor despre crearea sistemului solar. Tot aici s-au antrenat astronauţii proiectului Apollo pentru misiunea lor pe Lună.

Pentru că Ries nu seamănă cu un crater, savanţii s-au întrebat mult asupra originii sale. Se vorbea de „misterul din Ries" şi diverse ipoteze şi controverse s-au înfruntat pînă ce americanii au găsit soluţia enigmei, acum treizeci de ani. Agricultorii care vin în cîmpia din Nördlingen ştiu că regiunea lor nu este ca celelalte : în primul rînd e vorba de o excepţională bogăţie a pămîntului, mult mai fertil decît cel din Jura. Aşa se explică prezenţa a circa o sută de sate în interiorul craterului. Urmează apoi diferenţa de structură geologică : straturile mult mai vechi de roci jurasice negre şi brune sînt îngrămădite şi amestecate cu calcar alb, mai recent. Vechile roci cristaline constituind partea esenţială din scoarţa terestră continentală sînt adesea suprapuse straturilor jurasice. Se spune că o mînă uriaşă a strîns această parcelă de pămînt între degete. Mai derutantă a fost pentru savanţii secolului al XIX-lea şi pentru cei de la începutul secolului al XX-lea, prezenţa unui tip de rocă necunoscută în altă parte a lumii. Numită „svabită" (pentru că a fost descoperită în regiunea svabilor), această are înfăţişarea unui tuf vulcanic, uşoară şi cu tentă gri-albăstruie. Existenţa sa din abundenţă la Ries a făcut să fie extrasă şi să devină o industrie locală. Cu secole în urmă romanii au utilizat-o pentru construirea locuinţelor în împrejurimile de la Nördlingen. Această rocă a servit de asemenea şi pentru construirea bisericii Saint-Georges cît şi la numeroase clădiri din ţinut şi chiar în cele mai mici oraşe ale craterului. Datorită marii asemănări dintre această rocă şi tuful vulcanic, geologii au crezut mai întîi că acest crater a fost creat de un vulcan. Absenţa totală a magmei solidificate sau a lavei nu explică această ipoteză.

La începutul secolului al XX-lea, mai mulţi oameni de ştiinţă au sugerat că acest amestec geologic de roci se datora unei violente explozii subterane de vapori sau de gaz, similară celei care pulverizase cea mai mare parte a insulei indoneziene Krakatăa în 1883. Un geolog german specialist în explozivi, Walter Kranz, a probat chiar exactitatea acestei teorii în 1911 şi urmare a experienţelor sale a obţinut un crater redus asemănător celui de la Ries. Ipoteza exploziei s-a regăsit în diverse texte pînă în anii '60, cu toate că mai exista o teorie a existenţei unui gheţar, care ar fi împins aceste straturi la suprafaţă. Totuşi, în 1904, un geolog amator local evocase existenţa unui meteorit, însă nu i s-a dat prea mare atenţie. Cînd treizeci şi doi de ani mai tîrziu, geologul Otto Stutzer, originar din Freiberg a reluat această idee, a trebuit să părăsească tribuna lăsînd impresia că face glume proaste. Apoi, spre mijlocul anilor '50 s-a descoperit un alt mineral. E vorba de un polimorf de cuart de cea mai mare densitate, care se formează la temperaturi extrem de ridicate şi la presiuni sub 20 kilobari. Alte experienţe la presiuni mai ridicate arătau că numai forţele externe ca cele ale unui meteorit ar putea furniza temperaturi şi presiuni la fel de ridicate. Hazardul a făcut ca doi geologi americani, Eugene Shoemaker şi Edmard Chao să se ocupe cam în aceeaşi perioadă de sondarea craterului Meteor din Arizona. Deşi nu este cel mai celebru din lume, acest crater cu un diametru puţin peste un kilometru şi datînd de numai cincizeci de mii de ani, are în schimb o asemănare extraordinară cu craterele de pe Lună. În 1960, cei doi geologi au descoperit aici noul mineral. În acelaşi an, Shoemaker a comunicat rezultatele cercetărilor la Copenhaga, la cel de al XXI-lea Congres international de geologie şi a decis să ia cîteva eşantioane dintr-o carieră din Nördlingen. Cîteva zile mai tîrziu, examenul cu raze X confirma prezenţa noului mineral. „Misterul din Ries" era în sfîrşit pătruns.

MANUELA SPĂTARU

(Va urma)

Nasul bionic

Un grup de cercetători australieni sînt pe cale de a pune la punct primul nas bionic. Este vorba de combinarea proteinelor receptoare care se găsesc în celulele nervoase din nas cu cea mai recentă schemă de microcircuite.

Ce se poate face cu un nas bionic ? La ce va putea servi el ? La detectarea unei largi game de mirosuri, inclusiv cele de fum, gaze, factori poluanţi emanaţi în întreprinderile industriale, explozivi şi chiar narcotice.

Acest sistem inedit, sînt de părere experţii, va fi mai sensibil decît cei mai perfecţionaţi detectori convenţionali de gaze şi mirosuri. Punerea la punct a senzorului specific va depinde de progresele realizate în domeniul culturilor de celule, pentru a căror dezvoltare este necesar mai mult timp. Cercetările angajate de mai mult timp, implică izolarea proteinelor receptoare din celulele nervoase aflate în nas şi cuplarea lor cu sisteme de senzori. Cercetători australieni au reuşit să extragă celule din nasul cobailor, pe care le-au clonat prin utilizarea unor tehnici de biologie moleculară. Importantă este, desigur, etapa determinării tipului de proteine receptoare de la suprafaţa celulelor

Testarea reacţiei auditive

Cercetătorii Institutului Unional de cercetări ştiinţifice în domeniul aparaturii medicale aparţinînd Ministerului asigurărilor sociale din URSS au conceput şi realizat un dispozitiv de testare a reacţiei auditive denumit „Sonoreactotest". Noul aparat s-a dovedit deosebit de util pentru testarea auzului noilor născuţi. S-a constatat faptul că nu rareori se întîmplă ca un copil să nu audă chiar dacă organele sale auditive funcţionează nor-

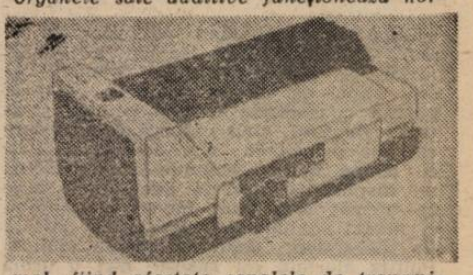

mal, fiind afectate canalele de transmitere a informaţiei spre creier. Dacă acest defect este depistat la momentul oportun, conductibilitatea lanţurilor neuronice poate fi refăcut, în timp ce unui copil care a împlinit deja vîrsta de cinci ani nu i se mai poate reda auzul pierdut. Iată de ce dotarea maternităţilor, policlinicilor pentru copii şi a creşelor cu noul aparat s-a dovedit deosebit de necesară. Aparatul, compact şi extrem de uşor, generează diferite semnale acustice, avînd trei tonuri de înălţimi diferite şi zgomote cuprinse într-un spectru compact. Aceste semnale pot fi emise în mod continuu sau sub forma unor impulsuri periodice cu intensitate variabilă.

O nouă profesie a condensatorului : tracţiunea automobilelor

Este cunoscută preocuparea oamenilor de ştiinţă de a găsi noi procedee atît pentru producerea energiei cît şi pentru stocarea ei. În ultima vreme cercetările efectuate pe această linie abordează domenii din ce în ce mai diverse şi aspecte din ce în ce mai detaliate. După cum relatează publicaţia sovietică „Nauca i jizni" un exemplu îl constituie şi studiile pe care specialiştii Laboratorului de cercetări de perspectivă din cadrul Institutului automecanic din Moscova le întreprind de cîţiva ani pentru a conferi noi „profesii" unor acumulatoare de energie care prezintă unele particularităţi atît în ceea ce priveşte construcţia cît şi capacitatea lor : condensatoarele electrice. Una din aplicaţiile iniţiale ale acestor condensatoare electrice a constituit-o pornirea motoarelor cu ardere internă.

În timpul efectuării unor experienţe specialiştii sovietici au constatat faptul că la descărcarea condensatorului, în timp

ce era cuplată întîmplător o treaptă în cutia de viteze, demarorul de viteze a urnit automobilul din loc. Specialiştii sovietici consideră că această întîmplare marchează de fapt naşterea mijloacelor de transport propulsate cu instalaţie energetică avînd ca sursă de putere un condensator. Acesta alimentează cu curent un electromotor care propulsează autovehicolul.

Datorită faptului că un condensator poate să furnizeze foarte rapid o mare cantitate de energie, dinamica unui automobil acţionat astfel este mult mai avantajoasă decît a celui cu tracţiune obişnuită. Totodată în timpul frînărilor condensatorul se încarcă cu energie de la electromotor astfel încît energia cinetică înmagazinată poate fi folosită în timpul accelerărilor ulterioare. După părerea specialiştilor, un automobil urban cu condensator, care posedă un motor cu ardere internă cu puterea de 5 — 10 cai putere poate transporta o încărcătură de o tonă cu un consum de 2 — 3 litri combustibil la 100 km. parcurşi. Condensatorul poate fi încărcat şi de la reţea, energia acumulată timp de 1 — 2 minute fiind suficientă pentru parcurgerea a 1 km.

În imaginea alăturată prima realizare bazată pe schema concepută de specialiştii Institutului automecanic din Moscova : un automobil electric pentru copii propulsat de către un condensator care se încarcă de la reţea.

Cît de crudă e realitatea

„Omul invizibil" strangulează

După un week—end odihnitor, la 17 mai 1988 Veronica Marton a revenit acasă, în orașul australian Sidney. Pășea plină de veselie pe aleea ce unea portița cu clădirea, trecînd printre straturile de flori, cînd observă cu stupoare că ușa principală este desciuată. Pășii cu teamă în casă strigîndu-și mama. Nici un răspuns. Ajunsă în bucătărie scoase un strigăt de groază. Mama ei, scumpa ei mamă era moartă, strangulată cu un fir de nylon, după ce fusese violată. Poliția alertată nu găsește nici o urmă care să ducă la descoperirea criminalului. La 30 septembrie Bridget Holmes, în vîrstă de 31 de ani, a fost găsită, de soțul ei violată și strangulată, de data aceasta în dormitorul locuinței. Nici de data aceasta asasinul nu a lăsat nici o urmă. La 4 februarie 1989 o tînără funcționară de la o bancă din Sidney, Monica, ce plecase mai devreme de la birou fiind bolnavă, este găsită în după—amiaza aceleiași zile acasă, dar violată și strangulată. La 28 mai 1989 Clarence Harrison, funcționar la o societate publicitară din același oraș, sosește acasă încărcat cu flori, pachete și diverse cadouri pentru soție și cei doi copii, Melania de 6 ani și Louis de 4 ani. Nimeni nu-i iese, însă în cale să-l întîmpine cu strigăte, ca de obicei. Intrigat pătrunde în casă. Într-o cameră își găsește fetița plîngînd în hohote, avînd aerul că nu-l mai recunoaște. Louis în altă încăpere, este în aceeași situație. Dar unde este soția, Beatrice ?

În fine este descoperită în dormitor, goală, întinsă pe pat, cu paloarea morții pe față. Avusese aceeași soartă ca și a celorlalte trei victime. În jurul gîtului se afla înnodat un pantalon de pijama. Poliția nu poate afla nimic de la cei doi copii care datorită șocului nu-și mai aduc aminte de nici un fapt, de nici o figură. Totuși, pe sticla ce acoperea noptiera, a fost descoperită o amprentă, care comparată cu a persoanelor din preajma victimelor, nu a dus la nici un rezultat. „Omul invizibil", cum a fost numit sadicul criminal, părea că își ride de anchetatori. Prin mijloacele de înfor-

mare, poliția a fost nevoită să recomande femeilor ca să fie prudente ori de cîte ori cineva sună la ușă.

La 4 octombrie 1989 Donna Pierce, în vîrstă de 21 de ani, aude soneria. Cine putea fi? Colega ei de apartament plecase cu o zi înainte să-și viziteze părinții. Amintindu-și de apelul poliției, prudentă a pus lanțul de siguranță, după care a întredeschis ușa. În față a apărut un tînăr blond, de aproximativ 25 de ani, cu ochii albaștri candizi, care inspirau încredere. Blondul prezentă tinerei femei o legitimație de polițist, e drept cam în fugă și de la distanță, precizînd că face o anchetă asupra unui furt comis în imobil. Dar Donna își reaminti, din nou, de avertismentul poliției.

— „Dați-mi, vă rog, numele și matricola Dumneavoastră pentru a verifica cele spuse la poliție", solicită fata. În ochii blondului apăru, o secundă frica, apoi o luă la fugă pe scări. Pe palier se aud voci. Prinzînd curaj, Donna se repezi, strigînd, pe urmele fugarului. Portarul și din fericire și un polițist, de data aceasta autentic, reușesc să oprească „avîntul" fugarului și să-l imobilizeze. Dus la secția de poliție, blondul începu să facă mărturisiri. De altfel amprenta de pe noptiera ultimei victime, Beatrice, i se potrivește. Destăinuirile sînt senzaționale. „Blondul" pe numele adevărat Keith Bates, este de fapt fiul unui lucrător de poliție, aflat însă în conflict cu părinții. De doi ani nu lucra nicăieri, trăind din furtișaguri. Într-o zi a văzut, pe fereastră, în apartament o femeie dormind în cămașa de noapte, care în timpul somnului se ridicase peste genunchi. Excitat, s-a strecurat în casă, apoi lîngă ea în pat și cînd femeia speriată s-a trezit și a început să strige a sugrumat-o. Așa și-a început „omul invizibil" cariera de criminal. Apoi crimele au început să-l pasioneze, ajungînd în fața justiției. Degeaba tatăl, polițist la Sidney, „nu înțelege" ce s-a întîmplat cu fiul lui, pe care zice că l-a crescut cu credință și respect față de lege și oameni.

AUREL DIANU

Dinozauri polari

În urmă cu 150 — 175 milioane de ani, continentul care formează în prezent Antartica se afla în inima unui supercontinent, Gondwana, la nivelul tropicelor. Este o ipoteză susținută de mai mulți oameni de știință, readusă în discuție de paleontologul neozeelandez Charles Paul care dispune și de probe. Cercetătorul a descoperit scheletul quasicomplet al unui dinozaur pe pantele muntelui Kirkpatrik avînd o înălțime de 4 528 m, situat la 640 km. nord—est de Pol. Fosila aparține unui ierbivor gigant de 20—25 m lungime. Se pare că animalul trăia în pădurile tropicale, judecînd după fosilele trunchiurilor de arbori și frunze găsite în aceeași zonă.

De altfel, încă din 1969, un dinozaur ce a trăit în urmă cu 175 milioane de ani a fost descoperit în Antarctica.

„Templele" vieții de noapte

Celebrul local parizian „Crazy Horse" a împlinit 40 de ani de existență. El a fost creat de Alain Bernarden care, încă de atunci, a intuit care vor fi preferințele epocii, balerinele sale „îmbrăcate cu lumină" (una din expresiile favorite ale lui Alain Bernarden) devenind cunoscute în lumea întreagă. Pentru a afla mai multe informații despre acest celebru ansamblu am apelat la unele surse informative franceze, selectînd cele mai interesante lucruri mărturisite de Alain Bernarden cu prilejul unor interviuri acordate presei cu ocazia acestei aniversări. Să-i dăm cuvîntul, deci, maestrului Alain (75 de ani, proprietar, impresar și director artistic al ansamblului, un boss temut și respectat care și-a impus viziunea proprie asupra erotismului.).

— În 40 de ani, după mai mult de 25 000 de reprezentații am devenit expert în morfologia (!) feminină. Primele balerine ale ansamblului ar fi fost considerate astăzi ca fiind prea scunde și prea „plinuțe". Femeia care reprezintă erotismul de azi este sportivă, puternică și agresivă dar, în același timp, și feminină, misterioasă, cu forme drepte dar nu prea musculoasă, cu o talie îngustă, cu șolduri nu prea mari și cu „posteriorul" (n.n.) bine dezvoltat și moale. Sînii n-au importanță. Eu întotdeauna am preferat sînul mic pe care-l poți cuprinde într-o palmă. Aproape toate balerinele mele corespund acestor condiții, îmi plac și plac publicului.

— Se spune că preferați să aveți ca spectatori artiști. De ce ?

— Pentru că ei apreciază cel mai bine lucrul artistic al „Calului nebun" (Crazy Horse), calitatea spectacolului, apreciază orele de căutări și de creație. Cînd pregătesc un număr nu mă gîndesc la cei care-l vor vedea, experiența dobîndită în acești ani mă face să intuiesc dorințele publicului. Cînd aleg o balerină mă gîndesc la mine și dacă ea trezește în mine o emoție, consider că am reușit. Balerina transmite mesajul erotic care trebuie să fie înțeles în public.

— Este adevărat că sînteți un mare tiran ?

— E normal să fiu considerat un tiran deoarece eu sînt foarte exigent. Ca să meargă treaba, trebuie să existe o disciplină de fier. Poate că, totuși, sînt tiran dar ador femeile...

— Poate un bărbat să devină prietenul balerinelor ?

— Da, dar este foarte greu, deoarece ispita este permanentă, ele fiind foarte frumoase. Cu ele mă simt întotdeauna ca Pygmalion care s-a îndrăgostit de Galateea. Permanent vin fete cu dantura urîtă, care nu știu să se miște, disgrațioase dar, dacă văd că au posibilități de îndreptare, le iau. Le trimit la dentist, le alcătuiesc dieta, le las în mîinile medicilor, coaforilor, machiorilor, „le schimb" nasul sau altă imperfecțiune a corpului, mă ocup de ele pînă cînd arată ca niște zeițe grecești.

— Aceste femei, care se dezbracă atît de ușor, sînt timide ?

— Foarte. Femeile care se dezbracă pe scenă sînt, de obicei, foarte timide, contrar părerii publicului despre ele. Fiul meu s-a însurat cu o suedeză (n.n. ah, suedezele !), fotomodel, specializată în nuduri. Cu toate acestea ea este foarte timidă. Viața reală și scena n-au nimic comun.

— Lova Moore a fost una din marile figuri în „Crazy Horse" și unica de care n-ați reușit să scăpați. Cînd v-ați decis să vă căsătoriți cu ea ?

— Ne-am căsătorit nu demult, dar am ales-o din prima clipă...

— Dacă acum, după 40 de ani de muncă, vi s-ar spune să luați totul de la început, ați fi gata ?

— Am muncit mult și din greu. Dacă ar trebui să fac același lucru din nou, aș spune nu. Munca este multă iar plăcerile puține. Toată viața mi-am petrecut-o creînd costume, pălării, peruci, coregrafia și muzica. Totul am făcut singur. Aceasta este o profesie plină de riscuri, acum sala este arhiplină dar de-a lungul anilor a fost foarte greu să rezistăm la acest nivel superior. Toate acestea obosesc omul..

— Știu că la „Crazy Horse" vin generali dar nu și politicieni...

— Este vorba de politicienii francezi, deoarece cei străini vin, au venit și Kennedy și alți presedinți, mulți politicieni americani, englezi, germani și spanioli, chiar și tatăl regelui Spaniei a venit de multe ori dar francezii nu. Sînt foarte ridicoli, virtutea lor este ciudată. Pînă și primarul Parisului se sperie de frumoasele goale ale ansamblului. Este absurd...

— Dintre celebrități care v-au vizitat de-a lungul anilor este vreuna care v-a impresionat ?

— Îmi amintesc cum Vivian Leight m-a îmbrățișat emoționată și mi-a spus că acesta este unul din cele mai frumoase spectacole pe care le-a văzut vreodată..."

În încheiere m-am gîndit să vă mai spun ceva despre fetele acestui ansamblu : toate au corpuri minunate, un aspect sportiv (am mai spus-o !) dar, înainte de toate, și ochi foarte frumoși. De două ori pe lună Alain Bernarden și echipa sa aleg noi balerine, selecția fiind foarte aspră, în fiecare an aparînd patru-cinci sute de candidate din care el reține doar cîteva. Acestea pot începe lucrul la 17 ani cu permisiunea părinților... iar la 28 de ani sînt considerate „bătrîne". Măsurile ideale sînt 90 — 45 — 90. În contract figurează greutatea exactă și obligația de a nu se îngrășa nici măcar cu un singur kilogram. În fiecare săptămînă este verificată greutatea lor și, dacă s-au îngrășat, cîteva zile nu sînt lăsate să lucreze... Toate balerinele sînt gimnaste excelente și maestre în pantomimă, ele fac contracte pentru șase luni, contracte ce se pot prelungi. Balerinele acceptă dinainte să li se plătească doar o parte din salariu, o treime din acesta fiind depusă direct la bancă, banii strînși astfel putînd fi retrași în momentul cînd balerina părăsește localul. Balerinelor le sînt interzise orice relații cu publicul dar și cu ceilalți angajați. Nimeni nu le poate conduce după terminarea spectacolului deoarece după reprezentație sînt așteptate de taxi-urile localului și duse direct la casele lor..

Traducere și adaptare
MARIAN MINCULESCU

EPISTOLAR

2.

Numeroasele scrisori primite pentru această rubrică mi-au confirmat, prin conținutul lor, că și din răspunsuri se pot învăța multe lucruri (mai ales pentru cei ce nu posedă toate „episoadele"). În acest sens, voi da prioritate răspunsurilor cu caracter general și, în măsura spațiului disponibil, voi aborda și chestiunile particulare.

Ciutacu Lucia, Sibiu : Adversitățile între necuvintătoarele pe care „le purtăm în inimă" (conform anului nașterii), situate între ele pe cercul tradițional la 90° (unghi drept) și la 180° (se află pe același diametru, la extremități) sînt : Șobolan — Iepure — Cal — Cocoș ; Bou — Dragon — Oaie — Cîine ; Tigru — Șarpe — Maimuță — Mistreț. Despre aceste adversități reciproce și corespondențele lor cu zodiile astrale vom discuta pe larg, cu alt prilej.

Dan (?), București : Excelentă ideea tratării compatibilității matrimoniale, dar aceasta va necesita un spațiu amplu. Pe scurt, acum, vă pot spune că la baza **sugerării** unor cupluri armonioase stau triunghiurile armonici, adică triunghiurile echilaterale de pe cercul fundamental al necuvintătoarelor : Șobolan — Dragon — Maimuță ; Bou — Șarpe — Cocoș; Tigru — Cal — Cîine ; Iepure — Oaie — Mistreț. Compatibilitatea trebuie căutată în legătură cu anii de naștere, sau luna sau ora. La unul din aceste elemente poate apărea armonie, la altul neconcordanță. Suprapunerea efectelor și aflarea rezultantei vor depinde în final de liniile celor două vieți (voi reveni într-un text destinat anume burlăciei, cum spuneți dv.).

Gabi Popescu, București : Meandrele destinului, exprimate prin linia vieții dedusă prin acest tip de zodiac, nu sînt deloc atît de „mecanice" în desfășurarea lor (de altfel chinezii au și reprezentări spațiale, deci în trei coordonate, ale vieții). Principiul e foarte simplu : fiecărui interval de două ore ale zilei, începînd cu ora nașterii, îi corespund cinci ani din viață. Deci un ciclu de viață are 5 × 12 intervale de două ore = 60 de ani. (ciclul cosmic, în doctrina vedică, reprezintă o zi din viața lui Brahman). Necuvintătoarea care domină anul nașterii este suverană toată viața, dar ea se întîlnește din două în două ore, sau din cinci în cinci ani, cu celelalte necuvintătoare. Succesiunea acestora începe cu necuvintătoarea care domină ora nașterii, cărcia îi urmează în ordinea de pe cerc (în sensul acelor de ceasornic) celelalte 11. Întîlnirea dintre ele poate fi favorabilă (dacă ambele aparțin unuia dintre triunghiurile armoniei) sau nefavorabilă (dacă aparțin pozițiilor adverse, arătate la primul răspuns).

Exemplu : O persoană născută în anul Calului, la ora 8,30, adică în intervalul orar al Dragonului. Relația Cal — Dragon durează 0,5 ore deoarece la ora 9 începe relația Calului cu Șarpele. Deci dacă 0,5 ore înseamnă 1/4 din 2 ore, atunci în ani asta va însemna 1/4 din cinci ani adică 1 an și trei luni (15 luni). În concluzie, relația Cal — Dragon durează de la naștere și pînă la vîrsta de 1 an și 3 luni. În continuare, pînă la vîrsta de 6 ani și 3 luni (am adăugat 5 ani primului interval) va domina relația Cal — Șarpe. Urmează relația Cal — Cal, de la 6 ani și 3 luni pînă la 11 ani și 3 luni, apoi relația Cal-Oaie pînă la 16 ani și 3 luni ș.a.m.d. Compatibilitățile sînt cele arătate mai sus. Dacă vreți o imagine mai evoluată, comparați și elementele naturii, adică acele compatibilități sugerate în nr. 25/22 iunie. De exemplu, persoana e născută în Cal de Metal și pe parcursul a 5 ani Metalul va întîlni alte elemente ale naturii, conform anilor curenți. În anii de Apă sau Lemn, Metalul nașterii va acționa favorabil.

P.I.

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

Explorări în „uzina gîndurilor"

DIN ENIGMELE MEMORIEI

Dl. N. A. din Statele Unite trăiește într-un prezent perpetuu, situație datorată unui accident produs în urmă cu peste 20 de ani. Atunci un virf de gard i-a pătruns în nas și i-a străpuns creierul. Din acel moment el nu a mai putut avea amintiri de durată. Ceea ce oamenii normali își amintesc cîteva săptămîni, N. A. reține doar cîteva minute. În cazul în care este, de pildă, învățat să citească prin oglindă scrisul invers, N.A. își însușește acest lucru, dar uită cînd și cum a învățat. Nici un fel de eveniment produs după accident nu se înregistrează în „arhivele" memoriei sale.

Capacitatea de a-și aminti ridică omul deasupra trăirii exclusive a momentului. Memoria dă sens experienței de viață și-i conferă omului continuitate. El alcătuiește conținutul substanțial din psihicul nostru. Specialiștii, acceptînd că memoria imprimă prezentul spre a-l transforma în trecut și că poate oricînd reactualiza prin evocare, la nevoie, acest trecut înregistrat (cînd nu a intervenit uitarea), deosebesc mai multe tipuri de memorie. După formele de reflectare, memoria este imagistică sau emoțională. Memoria imagistică este, în funcție de analizatori, vizuală, auditivă, motorie. Memoria poate fi imediată și îndelungată. Memoria imediată include actul psihic mnestic (de memorizare). La copii, memoria imediată este mai bună, ceea ce și explică de ce procesul învățării școlare e mai activ în copilărie, adolescență și tinerețe. Memoria îndelungată conține neprețuita experiență de viață a persoanei, cu tot bagajul ei de cultură. La oamenii adulți, cu cît înaintează în vîrstă, mai sigură este memoria îndelungată. Un om foarte bătrîn poate uita ceea ce a făcut important ieri, dar nu uită amănuntele chiar secundare din perioada tinereții. De remarcat că uitarea nu trebuie condamnată decît atunci cînd joacă „feste". Uitarea este chiar o însușire pozitivă a memoriei, care, avînd posibilitatea de a produce pierderea capacității de evocare a celor înregistrate, debarasează memoria (deci conștiința) de prisosuri, de înmagazinări nefolositoare, descarcă psihicul de balast. Memoria mai poate fi clasificată în memorie mecanică, unde nu mai e vorba decît de repetare, nu de stabilirea unor legături asociative sau logice, și memoria logică, funcționînd pe baza legăturilor de sens logic între noțiuni. Această memorie are o productivitate de 25 de ori mai mare decît memoria mecanică.

Desigur clasificarea nu se încheie aici. Ea poate fi din ce în ce mai variată pe măsură ce enigmele de care continuă să fie înconjurată memoria vor fi dezlegate. Apar noi și noi interpretări despre modul cum se formează memoria, despre mecanismul ei. Pe baza experiențelor din anii 1940, neurologii au ajuns la concluzia că memoria își are sediul în „buzunare" clar delimitate ale creierului. În prezent, specialiștii consideră că memoria nu este chiar atît de strict localizată în creier. Studii recente arată că semnalele electrice ale memoriei sînt detectate pe tot cuprinsul creierului. Pe de altă parte conform opiniei unor cercetători memoria este, probabil, mai puțin o „reînviere" a informației fixate și mai mult o „reconstrucție". Psihologii susțin că cea mai bună cale de a memora este de a „țese" noi informații folosind materialul existent al creierului. Aceasta înseamnă, de fapt, „construirea" unor dosare mentale indexate din care informația poate fi recuperată. Teoretic, ar părea cu putință ca toate amintirile fixate și conservate să poată fi evocate imediat la dorință. Dar lucrurile nu se întîmplă chiar așa în viața de toate zilele, căci memoria nu se încarcă zadarnic (decît în cazuri de anomalie maladivă) cu tot felul de informații, ci reține ceea ce prezintă o anumită importanță pentru modul de a trăi și gîndi al persoanei respective. Experiențele efectuate de psihologul american Gordon Bower de la Universitatea Stanford arată că starea de spirit joacă un rol important în momentul recepționării de noi informații. Emoțiile puternice fac ca evenimentele care le cauzează să se întipărească mai bine în memorie decît evenimentele obișnuite. În prezent există opinia că informațiile înmagazinate în creier se situează la mai multe niveluri de accesibilitate. Ele sînt condiționate de experiențe afective ce nu se pot ușor descoperi și pe care le investighează, după metode diferite, psihanaliza.

Specialiștii au constatat, de asemenea, că hippocampusul reglează legătura dintre memorie și lucruri. Fără hippocampus nu se poate face nici o legătură între obiecte și locuri familiare. S-a stabilit, totodată, că emoțiile și substanțele chimice emise în creier reprezintă „cerneala" cu ajutorul căreia se înregistrează evenimentele, iar anatomia creierului „hîrtia" pe care ele sînt consemnate. Dr. Paul Lüth remarca în urmă cu peste două decenii că „există posibilitatea de a activa metabolismul creierului cu ajutorul anumitor substanțe chimice, astfel încît să rezulte o îmbunătățire a funcțiilor cerebrale", aceste substanțe fiind lipsite de nocivitate. S-a încercat ameliorarea memoriei cu mijloace farmacologice. În cursul unei experiențe cu hormonul sintetizat al părții posterioare a hipofizei, introdus sub formă de picături, zilnic prin fosele nazale, s-a constatat că acest preparat nu numai că îmbunătățește calitatea memoriei — îndeosebi a celei operative, dar și tonusul general al oamenilor. În plus s-a constatat că acest hormon este mai activ la oamenii locuind la mari altitudini, decît la cei din cîmpie. Un alt experiment, efectuat de un grup de psihologi din Hawaii, ce și-au propus să studieze procesul memorizării la un lot de persoane între 44 și 79 de ani, a dus la concluzia surprinzătoare că emisfera stîngă a creierului memorizează mai bine. Cu acest prilej s-a observat că emisfera dreaptă îmbătrînește mai repede. S-a constatat că memoria e mai slăbită la bătrînii care au înmagazinat mai multă informație în emisfera dreaptă a creierului. Iar surprizele privind memoria sînt departe de a fi epuizate.

TUDOR PRELIPCEANU

Șase luni de dialog direct:

OM-EXTRATERESTRI (IV)

În ziua de 8 februarie 1988 apare Budd Hopkins, cunoscut investigator în domeniul OZN-urilor, autor sau colaborator al mai multor cărți de succes din domeniu. Prima lui observație este că o atare „urmărire" a unei persoane de către OZN-uri nu reprezintă un fenomen foarte rar, dar că ea se însoțește de regulă cu „răpiri" de durată mai scurtă sau mai lungă, eventual eșalonate pe parcursul mai multor ani. El îl întreabă deci pe Ed dacă nu-și aduce aminte de evenimente trecute din viața sa care ar putea fi interpretate ca astfel de răpiri. Analizînd întîlnirile din ultimele trei luni se oprește asupra celei din 17 decembrie, în care există o scurtă perioadă în care Ed nu-și aduce aminte ce s-a întîmplat. Mult mai importantă pare însă revelația faptului că s-ar putea ca aceste întîlniri să nu fi fost primele din viața sa. Își aduce acum aminte că în trecut a mai trăit trei întîmplări ciudate, cărora căutase pînă acum să nu le dea mare importanță, dar care deveneau dintr-odată relevante...

Prima întîmplare s-a petrecut pe cînd avea 17 ani. O după amiază întreagă, în care umblase cu bicicleta după cumpărături, a fost urmărit insistent de un imens cîine negru pe care nu-l mai văzuse nici înainte nici după aceea. În noaptea care a urmat, în timp ce dormea în aceeași cameră cu fratele său, simte că-i sare ceva în pat. În primul moment crede că e pisica, dar își aduce aminte imediat că atunci cînd s-au culcat pisica fusese dusă afară din casă iar ușile și ferestrele fuseseră bine închise. Gîndul acesta îl trezește de-a binelea. La început i se pare că vede niște umbre strecurîndu-se prin întuneric, apoi brusc apare, la o palmă de fața sa, un cap chel cu ochii înfundați în niște orbite negre imense, fără gene sau sprîncene. Terorizat, țipă, își acoperă fața cu perna, aprinzînd concomitent lumina de pe noptieră. Camera era goală. Fratele, trezit din somn bombăne că a simțit și el că-i umblă ceva prin pat dar credea la fel că a fost pisica. Pe podeaua dormitorului și a holului alăturat zăresc numeroase urme ude de pași, provenind negreșit de la cineva sau ceva care intrase prin curte, unde toată noaptea mersese o stropitoare. Ulterior, ori de cîte ori și-a rememorat întîmplarea, Ed se obișnuise să-și spună că probabil totul fusese doar un vis cu coșmaruri.

A doua întîmplare s-a petrecut pe cînd avea 25 ani. Fiind căsătorit doar de doi ani lucra din greu pentru a-și înzestra proaspătul său cămin. După o ședință de lucru prvind un proiect, terminată la orele 11 noaptea, pleacă spre casă cu mașina. Drumul dura circa o jumătate de oră. Străzile erau pustii ; la un moment dat constată cu groază că în oglinzile retrovizoare nu se vede nimic decît bezna. Pe măsură ce depășea un felinar, acesta pare să dispară în neant în spatele său, ca și cum cineva ar fi tirit, imediat după mașină, o imensă perdea neagră. Speriat, vrea să accelereze dar mașina nu reacționează, tinzînd să se oprească. Descoperă că schimbătorul de viteze era în punctul mort dar nu-și poate explica în ce mod se putea întîmpla una ca asta. Își spune că probabil este peste măsură de obosit. Trage mașina pe dreapta și coboară pentru un moment. Acum strada pare normală, cu lumini și înainte și înapoi. Doar de undeva din urmă vine spre el o lumină, ca de la un far de motocicletă. Pe măsură ce lumina se apropia, ea începe să se înalțe tot mai mult de la sol... Ed, îngrozit, sare la volan și demarează. În retrovizoare din nou nu se vede nimic. Este cît pe-aci să piardă controlul mașinii ; frînează, oprește și privește din nou înapoi coborît din mașină. Zărește iar lumina ca de motocicletă, apropindu-se din depărtare. Pornește din nou, accelerînd în dorința de a scăpa de acest coșmar, dar în cîteva secunde lumina îl ajunge, devine imensă, inundînd interiorul automobilului. Șase ore mai tîrziu Ed își revine, șezînd la volanul mașinii sale trasă la marginea șoselei. Ulterior își va spune că totul a fost doar o halucinație datorată oboselii exagerate.

A treia întîmplare, la vîrsta de treizeci și trei de ani, s-a petrecut într-un concediu, lîngă orașul Corpul Christi (Texas) din zona barierei de corali din Golful Mexic. Ieșise în larg, singur, într-o canoe, cu intenția de a pescui ceva. Era exact miezul zilei cînd botul bărcii se lovește de ceva metalic, apoi observă bule de aer urcînd spre suprafața apei, aducînd cu ele un pronunțat miros de clor ; încearcă să le evite, dar are impresia că bulele se țin după el. Dintr-odată observă la circa zece metri sub apă o lumină verzuie care crește tot mai mult... Peste un răstimp care nu i se păruse mai mare de cîteva secunde, se trezește întins pe fundul bărcii care plutea nemișcată. Se uită la ceas — era ora cinci după amiază și se găsea la mai multe mile de locul în care avusese ciudata întîlnire. Mai tîrziu și-a explicat întîmplarea zicînd că poate avusese o insolație...

Iar acum avea patruzeci și unu de ani și-l bîntuiau de cîteva luni OZN-urile...

DAN D. FARCAȘ

(Va urma)

Dialogurile Laurei

Palpitantă, la drept vorbind, mica ta scrisoare, dragul meu **KISS (Oțelul Roșu)** ! Ai avut, deci, trei „experiențe interesante". Buuun ! Prima, cu o femeie, la Tușnad, alături de care ai „petrecut" două săptămîni de vis („restaurant, excursii etc."). A doua — la Singeorz — Băi, împreună cu o altă femeie („ne-am privit în ochi și sufletele noastre au fost imediat fericite" — ca să vezi !). În sfîrșit, la Arad, la o nuntă, ai dansat cu o a treia femeie („așa o atracție de corp n-am simțit niciodată", îmi scrii, confirmîndu-l strălucit pe... Newton !). În final, îmi pui întrebarea decisivă : „care din aceste trei atracții poate oferi o siguranță în căsnicie ?". Măi să fie, grea problemă. Depinde ce aștepți tu de la viața în doi. Dacă doar „restaurant, excursii etc.", atunci treaba e simplă : o alegi pe prima. Dacă doar „priviri în ochi" sau doar să „dansezi" în viața conjugală — pe celelalte respective. Deși, teamă îmi e, o căsnicie înseamnă cu mult mai mult decît avatarurile celor trei „experiențe", dacă stăm să ne gîndim că e, în general, făcută (menită) să dureze mai mult de două săptămîni. Ce ne facem, așadar, cu toate acele „nimicuri" care fac, totuși, farmecul dar și servituțile vieții de familie ?! Dar, mai știi, dacă pentru tine femeia și, în general, viața se rezumă la o „atracție de corp" — orice e cu putință ! Și ar fi păcat, pentru că, iartă-mă, însă nu cred că tu iubești cu adevărat pe vreuna din cele trei. Fie vorba între noi, ai încercat să dai cu banul pentru a-ți alege perechea potrivită ?...

Nu, nu este nici absurd, nici ridicol, nici dramatic și nici nebunesc ce ți se întîmplă draga mea **MONICA (Cluj — Napoca)** : aflînd istoria ta, am încercat doar un sentiment de infinită tristețe și amărăciune... Știi, îți irosești cei mai frumoși ani ai tinereții visînd la împlinirea unei himerice iubiri. Îmi scrii că ai încercat să uiți, să-ți găsești pe altcineva dar, „păcălită", te întorci tot la el, adică la... televizor, devenit „oaza de fericire" unde-l întîlnești, „rizînd și plîngînd", pe iubitul tău cîntăreț... Probabil că, pe un fond psihic labil, deosebit de excitabil, ai realizat o veritabilă fixație. La fel de probabil, o adolescență mai aparte ți-a stimulat astfel de exaltări care te-au însingurat, izolîndu-te de lume, de viață. De aici, o apreciabilă doză de inadaptabilitate, de refuz al realității, cu tendința de a te refugia iar și iar în vise, plăsmuiri, planuri mirobolante, toate la fel de realiste și de adevărate pe cît de adevărat e că eu m-am născut în Honolulu.. deși tare mi-ar fi plăcut să fie așa ! Gîndește-te, anii pierduți în fața televizorului nu se vor mai întoarce niciodată iar viața e întotdeauna de o anumită parte a oglinzii în care se reflectă. Care parte anume — asta e o „taină" pe care ești datoare tu să o descoperi... De-ajuns e să vrei asta și, cu un mic efort, să întinzi mîna : ai de ales între răceala unei imagini și căldura unei strîngeri de mînă... Vei avea curajul să vrei ? Să încerci ? Să izbîndești ? Chiar dacă nu-ți va fi ușor — eu cred în tine !

„Nu știu ce s-a întîmplat, dar parcă dragostea noastră, mai bine zis a mea pentru el, a început să se răcească din ce în ce mai mult, și nu vreau acest lucru !" Dragă **ANA — MARIA (București)**, la 17 ani — multe din cîte ne dorim să se întîmple ni se întîmplă, dar parcă la fel de multe dorinți nu ni se împlinesc... La această vîrstă ne maturizăm într-un ritm alert, așa încît „ziua de ieri" pare să nu mai aibă nici o legătură cu „ziua de azi" și cu atît mai puțin cu cea „de mîine". Profunzimea sentimentelor crește o dată cu vîrsta, cu experiența de viață, astfel că de la plimbările „de acasă la școală și retur" și pînă la viața în doi, alături de bărbatul iubit, e o cale, uneori, atît de lungă... Pînă îți vei găsi alesul, poate (am zis „poate" !) că vei mai „păți" felurite încercări. Dar poate că nu ! Depinde cît luciditate, cît maturitate vei dovedi în înțelegerea dragostei. Și cîtă sinceritate !

LAURA

De la șarmul buclelor la modernul păr scurt

Dacă v-ați întrebat, și nu se poate să nu o fi făcut, ce coafuri se poartă, vă putem spune că sînt moderne cele ce pun în valoare șarmul buclelor, al părului

lung (foto 1 și 2). Și cei avizați în materie nu întîrzie să sugereze, pentru accentuarea frumuseții podoabei capilare, folosirea gelului.

Foarte modernă este însă și această pieptănătură (foto 3) imaginată parcă pentru a „disciplina" părul cu ajutorul unei

benzi asortate cu ținuta vestimentară.

Captînd parcă toată lumina soarelui, linia lejeră a acestei coafuri (foto 4) este dată de folosirea unei perii mari, rotunde. Nota tinerească este dată și de

cărarea într-o parte a pieptănăturii.

Să dăm... mișcare părului scurt, ne îndeamnă maeștrii în arta coafatului. După șamponare se impregnează șuvițele cu gel, apoi se usucă părul. Un pieptăn cu dinți rari va modela părul spre spate sugerînd un mic coc. Un joc al meșelor, bine condus, dă imaginea de mișcare despre care vorbeam.

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

Erotismul văzut de specialiști:

FEMEILE DEȚIN 80% DIN POTENȚIALUL CUPLULUI

● Să fie erotismul un joc, o savantă punere în scenă a unui scenariu stabilit, sau pur și simplu este un comportament spontan? Francesco Alberoni, cercetător italian, ne explică. În iubire erotismul este un amestec complex și fragil de sexualitate, emoții, pasiune, fantezie, imaginație, în care este greu de departajat jocul de adevărul profund. Aceasta depinde de situație și chiar de momentul zilei, pentru că bioritmologia își pune și ea amprenta.

● Inițial o relație bazată pe sexualitate exuberantă, erotismul se erodează în interiorul cuplului transformîndu-se în obișnuință cotidiană, în scenarii prestabilite. Pentru a subzista, ideale ar fi relațiile de calitate. Spontaneitatea sa, presupune sinceritatea fiecăruia. Plăcerea pe care i-o oferi celuilalt să conțină și doza de adevăr.

● A lăsa erotismul să se exprime liber nu exclude posibilitatea ca totul în jur să capete un parfum erotic : locuința, îmbrăcămintea, corpul... Femeile se pricep la aceasta foarte bine. Interesul arătat de ele mobilierului, decorării interioarelor, lenjeriei, chiar corpului lor, „răsfățat" cu parfumuri, creme, toate ascund un sens erotic înaintea celui social.

● Este firesc să ne întrebăm dacă erotismul supraviețuiește fără iubire. Dacă erotismul nu devine încet-încet și iubire, el nu va fi decît o fascinație de foarte scurtă durată, o „nebunie sexuală" trecătoare. În acest cadru să spunem că bărbatul este sensibil la cochetărie, la provocări, chiar dacă vin de la femei mediocre. În schimb femeile reacționează favorabil la bogăție, celebritate, putere... ● Deci iubirea s-ar clădi pe „nebunia" sexuală ? Multe cupluri se „construiesc" pe această eroare și sînt expuse rupturii. Adesea fuziunea corpurilor operează, dar cea a sufletelor nu este decît aparentă. În special femeile sînt subiectul acestei capcane : ele confundă investiția erotică cu iubirea. Ele doresc sublimul.

● Erotismul bărbaților este mai sexual. El se poate transforma în iubire. Bărbatul, pentru a-și păstra libertatea, preferă schimbarea, discontinuitatea, noutatea. La femei, din contra, erotismul se completează în progresie, ele visează durabilitatea. Bărbații se hrănesc cu emoții, tandrețe. Femeia dorește să producă o amintire solidă, un sentiment indestructibil. Seducția erotică feminină este deci obligatoriu să se reînnoiască continuu pentru a perpetua dorința ce îl caracterizează pe bărbat. Vigilența femeii se exersează în permanență.

● Se naște o întrebare firească : rezistența cuplului este datorată femeii ? Se pare că da. Și ele o fac cu plăcere și spontaneitate. Se spune chiar că ele dețin 80 le sută din potențialul erotic al cuplului. Bărbatul este un catalizator al cuplului, dar femeia este simbolul erotismului. Este o artistă a erotismului. (Aprecierea aparține unor cercetători de sex... bărbătesc). Atenție însă, ele sînt cele care suferă cel mai puternic cînd dispare erotismul. Bărbatul nu este sensibil la această degradare. El nu are nevoie de astfel de argumente pentru a se consola în aventuri extraconjugale...

É greu să fii vedetă!

Tînără, frumoasă și plină de sine — iată o rețetă infailibilă a celebrității. Tahnee Welch are însă un atu în plus — numele mamei sale, Raquel Welch, sex-simbolul hollywoodian care a făcut la vremea sa atîtea victime... Fără a fi cunoscută ca Raquel și, se pare, fără a avea talentul acesteia, Tahnee obține totuși, în 1989, rolul principal în serialul italian „Giulia". Cele șase episoade ale serialului au înregistrat un succes atît de mare, încît televiziunea germană, l-a reprogramat, după numai o jumătate de an.

Și totuși... „Giulia" i-a adus lui Tahnee o popularitate pe care orice tînără de vîrsta sa (29 de ani) și-ar dori-o : interviuri, titluri uriașe pe prima pagină a ziarelor, reprezentații de gală... Producătorii americani pretind însă și mai mult. Pentru ei,

„marca familiei" contează și intenționează să aducă împreună în fața camerei pe mamă și fiică. Tahnee refuză însă cu îndîrjire. Mama sa nu acceptă colaborarea decît în vorbe, explică ea ziariștilor. Și ei, producătorii, bat în retragere. Poate este o greșeală. Iar Tahnee, al cărei chip nu mai apare cu nimic nou pe marele ecran simte nevoia să revină în prim plan... prin propriile forțe ! Și pentru că un nou rol încă nu se ivește, recurge și ea la ce poate : scandaluri, bîrfe cu și despre colegii de breaslă și toate acestea în paginile unor obscure publicații.

Cine poate spune de pe acum pe ce cale o va lua cariera deocamdată „meteorică" a vedetei, vedete (consacrate) ? **(Mihaela Dorobanțu)**

Capul este bun la toate

O tînără femeie din Côte d'Ivoire aflată în drum spre Abidjan, capitala acestei țări africane, unde urmează să vîndă marfa pe care o transportă... pe cap. Așa își cîștigă existența. Dar cinstit.

magazin

Femina Club

FEMEILE ȘI OPERAȚIUNEA „FURTUNĂ ÎN DEȘERT"

● **Cele 32 000 de femei (șase la sută) dintre cei 539 000 militari americani prezenți în Golf au adus o contribuție importantă la operațiunea „Furtună în deșert" ; ele au preluat sarcini mult mai numeroase decît în oricare dintre războaiele anterioare.**

● **Femeile au condus elicoptere, au manevrat rachete „Patriot" și rețele mobile de telecomunicații, au păzit prizonieri de război sau au reparat avioane, tancuri și camioane.**

● **Deși femeile nu participă în acțiunile de luptă și nu au dreptul să preia decît sarcini mai puțin periculoase, proporția victimelor din rîndul lor a fost apropiată de cea a bărbaților. Din cele 98 de persoane care și-au pierdut viața, cinci au fost femei.**

● **Trei dintre femeile ucise, în vîrstă de 20 pînă la 23 ani, au murit în baraca militară din Dahran lovită de o rachetă „Scud", care a provocat 28 de victime. O altă femeie (32 ani) s-a prăbușit cu elicopterul său de transport, pe care-l pilota. Iar cea de-a cincea, o specialistă, a murit într-o acțiune.**

● **A existat și o prizonieră de război — prima americană după cel de-al doilea război mondial. Ea se numește Melissa Rathbun Nealy și a fost eliberată, împreună cu alți nouă militari americani. Melissa, în vîrstă de 20 de ani, fusese declarată dispărută în urma unei acțiuni la frontiera saudită.**

● **Cei care s-au pronunțat pentru participarea femeilor în conflicte armate au argumentat că războiul modern, cu sisteme de luptă sofisticate, permite o tot mai grea diferențiere între misiunile mai mult sau mai puțin periculoase. Chiar și sarcinile de aprovizionare le pun în pericol pe femei.**

● **Pentagonul efectuează cercetări ample asupra rolului femeilor în confruntări militare, pentru a dispune în viitor de informațiile necesare politicii de cadre.**

● **În confruntările militare din Panama și Grenada femeile nu au fost introduse și testate într-o măsură prea mare ca în Golf. S-a considerat, cu acele prilejuri, că :**

— femeile nu trebuie supuse pericolului ;

— ele nu au forța fizică necesară ;

— prezența lor periclitează unitatea trupelor ;

— bărbații se comportă neadecvat în prezența femeilor, se aruncă în luptă sau încearcă să apere femeile.

Lecția de gimnastică

Cîteva exerciții „blînde", ușoare, dar care antrenează toți mușchii. Dacă reușim să rezervăm zilnic cîte zece minute pentru forma noastră fizică, spun specialiștii, vom dobîndi în foarte scurt timp o siluetă de vis.

Deci, să începem ! Așezate „în patru labe", inspirați adînc și ridicați gamba stîngă lateral, cum vă sugerează imaginea 1. Rămîneți astfel trei secunde apoi coborîți piciorul expirînd. Repetați exercițiul de zece ori, alternînd picioarele.

Cel de-al doilea exercițiu pe care vi-l sugerăm (foto 2) este excelent pentru coloana vertebrală, conferind suplețe spatelui.

Așezate cu picioarele depărtate, ridicați brațele și „împingeți" pieptul înainte. Inspirați revenind la poziția inițială. Repetați de zece ori aceeași mișcare într-un ritm foarte lent.

Exercițiul trei : din poziția anterioară, ridicați brațul stîng deasupra capului, prinzînd cu mîna dreaptă pulpa stîngă. Expirați și aplecați bustul spre dreapta. Inspirați adînc revenind la poziția inițială. Repetați de zece ori spre dreapta, de zece ori spre stînga. Talia va deveni extrem de fină.

Și ultimul exercițiu care, punînd în mișcare un anumit grup de mușchi conferă fermitate sînilor. Întinse pe spate, cu genunchii strînși și tălpile bine fixate pe sol, inspirați, ridicați capul, cu brațele întinse înainte și numărați pînă la trei. Expirați, revenind în poziția inițială. Repetați de zece ori.

Zece pare a fi o cifră fatidică în gimnastică...

CU TRENUL PE SUB STRÎMTOAREA BEHRING

Deoarece puntea de legătură pe sub Canalul Minecii încă nu a intrat în exploatare, cea mai lungă construcție feroviară în măruntaiele Terrei rămîne în continuare Seikanul. Lungimea sa — 53,58 kilometri. Săpat în Strîmtoarea Tsugaru, între Tappi Saki, insula Honshu și Furushima, insula Hokkaido, la 100 metri sub fundul mării, tunelul Seikan a devenit un vis împlinit după o muncă tenace desfășurată pe parcursul a 20 de ani și 10 luni. La 13 martie 1988 pe magistralele sale feroviare a circulat prima garnitură. Era o mare victorie cîștigată de constructorii din Țara Soarelui Răsare, grație tehnologiilor avansate și creativității umane.

S-a vorbit și despre posibilitatea ca Japonia să fie legată de Coreea de Sud printr-un gigantic tunel submarin, în lungime de peste 300 de kilometri ! Acest proiect, însă, nu va prinde viață în secolul XX, apreciază experții în materie. Șanse mult mai mari ar avea realizarea unei punți intercontinentale submarine între Asia și America de Nord. Ideea nu este de dată recentă, ea datează din primul deceniu al acestui veac, iar transpunerea sa în practică este reclamată cu mai multă insistență decît un tunel între Japonia și Coreea de Sud. Se au în vedere marile avantaje economice ale tunelului pe sub Strîmtoarea Behring : intensificarea transporturilor între două continente și ieftinirea lor considerabilă pe calea ferată ; valorificarea imensului potențial de materii prime ale Siberiei orientale, crearea unei ieșiri la porturile căii maritime de nord etc.

În al patrulea an al secolului XX, guvernul rus lansa ideea construirii unei căi ferate intercontinentale Siberia — Alaska, grație unui pod sau tunel săpat sub strîmtoarea Behring. Din cauza gheșturilor, circulația navelor este închisă multe luni pe an în strîmtoarea străbătută de curentul rece Oya — Șivo. Lățimea sa variază între 35 — 86 kilometri. Adîncimea maximă este de 42 de metri. Tot în 1904 s-a făcut și prima propunere de a se acorda concesiunea magistralei feroviare intercontinentale, apreciindu-se că partea tehnică a construcției propriu-zise nu ar ridica probleme care să nu poată fi soluționate. Era în vremea în care în Rusia debutaseră lucrările la traseul feroviar transsiberian, între Celiabinsk și Vladivostok. Dublarea acestui tronson cu un altul, situat mai la nord, care să facă joncțiunea și între malurile Asiei și Americii de Nord, în porțiunea cea mai adecvată din punct de vedere geologic, ar fi avut urmări deosebite în planul relațiilor economice internaționale și al trezirii la viață a unor vaste zone geografice înghețate, dar bogate în minereuri.

S-a și creat un comitet de susținere pentru realizarea legăturii feroviare intercontinentale. În Rusia s-au făcut propuneri de concesiune. În scurt timp, au intervenit însă temerile unei eventuale colonizări a estului siberian de către

capitalul străin. Pînă la urmă, Petersburgul avea să respingă ofertele de concesiune. A izbucnit războiul cu Japonia, al Rusiei firește, iar în al doilea deceniu revoluția și comunizarea celei mai întinse țări a planetei și grandiosul proiect feroviar a căzut în uitare. Noile autorități de la Moscova au încercat ulterior să trezească interesul unor potențiali parteneri față de puntea feroviară intercontinentală, dar a survenit marea criză economică mondială, iar cu puțin înainte de intrarea în deceniul al cincilea a doua mare conflagrație mondială. După încheierea păcii, avea să se declanșeze războiul rece.

Și în Statele Unite s-a vorbit în ultimii ani despre marile avantaje ale unui drum de fier care să unească Siberia de Alaska. Specialistul american George Kumal a și publicat un articol amplu într-o revistă științifică, în care-și făcea cunoscute părerile despre tunelul feroviar submarin ce ar putea fi săpat sub albia Strîmtorii Behring. Lungimea tunelului — 90 kilometri. Există și opozanți ai acestui proiect. Ei susțin că efortul financiar ar fi prea mare pentru o zonă înghețată în marea majoritate a anului. Se are în vedere și magistrala feroviară, în lungime de 3500 de kilometri, care ar trebui să fie construită de la ieșirea tunelului în extremitatea estică a Siberiei pînă la cel mai apropiat tronson de cale ferată din Rusia. Costurile acestei căi ferate ar putea să depășească 16 miliarde de ruble.

Replica lui Kumal nu s-a lăsat mult așteptată, relevă agenția TASS. Ea a fost la obiect : „Este suficient să privești harta geologică a Siberiei și Alaskăi pentru a înțelege cît sînt ele de bogate în minerale prețioase, în petrol și gaze. În afară de valorificarea acestor zăcăminte, Siberia, unde pe o suprafață însemnată nu există căi de comunicație permanente, ar putea dobîndi o legătură stabilă cu alte zone din lume. Consider că acest proiect poate prezenta un mare interes atît pentru guverne, cît și pentru companiile particulare."

Magistrala feroviară care urmează a intra în exploatare în 1993 pe sub Canalul Minecii, legînd Anglia de continent, a avut darul să incite spiritele în Alaska. În sensul susținerii proiectului lansat la începutul secolului, la care au subscris în acele vremuri industriași americani, dar și francezi. Oameni de afaceri din Alaska se pronunță pentru reînnoirea proiectului și trecerea la executarea sa începînd din acest deceniu. Edd Belund, reprezentantul Consiliului de dezvoltare economică a zonei Strîmtorii Behring, apreciază că „perspectivele unui tunel între Alaska și Siberia nu par chiar atît de îndepărtate". La rîndul său, Jim Stimpfel, reprezentantul Camerei de comerț a orașului Nome, din nordul Alaskăi, subliniază : „Cred că uriașele transformări sociale, politice și economice prin care trece astăzi întreaga lume dovedesc cît de interdependenți sîntem. Sistemul de transport are să lege prin acest tunel întreaga emisferă nordică și ar contribui la stabilirea unor contacte mai strînse între diferite țări."

Relevantă este și aprecierea lui George Kumal, prezentul susținător al tunelului feroviar submarin cu lungimea de 90 kilometri : „În condițiile geopolitice și economice actuale, construcția sa ar putea începe înainte ca omenirea să pășească în al treilea mileniu". Umanitatea este în măsură să purceadă la împlinirea unui atare vis ce dăinuie de aproape 90 de ani, pentru ca o călătorie pe calea ferată între New York și Paris, via Moscova, sau retur, să devină realitate. Totul depinde, însă, de evoluția evenimentelor politice din URSS.

ȘERBAN FILIP

POPASURI ÎN JURUL LUMII

● **LEGEA PENTRU IMIGRĂRI.** În Finlanda se află în vigoare o nouă lege în domeniul imigrărilor care reglementează mai exact problemele intrării străinilor în țară, acordarea de azil politic, dreptul de ședere, la muncă etc. Toate problemele de imigrare nu mai sînt soluționate de Ministerul de Interne, ci de un centru special pentru problemele străinilor, cu atribuții în domeniul vizelor, eliberării pașapoartelor, acordării diferitelor statute de ședere, muncă și azil politic. Atenție compatrioți !

● **VIITORUL POLITIC AL DOAMNEI DE FIER.** Există sau nu perspectiva acestui viitor ? La Londra au circulat zvonuri că fostul premier britanic Margaret Thatcher ar fi decis să nu-și prezinte candidatura la următoarele alegeri parlamentare. A intervenit un purtător de cuvînt pentru a curma zvonurile, aducînd la cunoștință faptul că dacă se va lua o decizie, alegătorii britanici vor fi înștiințați de îndată.

● **PROGNOZĂ A CLIMEI GLOBALE.** Întocmită de meteorologi, prognoza pentru viitorii ani menționează existența unei tendințe de înnorare accentuată pe cerul „planetei albastre". La fiecare zece ani, suprafața înnorată va crește cu unu la sută. În cazul că această creștere vizează norii de înaltă altitudine (precum norii Cyrus) va urma o creștere generală a temperaturii pe suprafața Terei. Dacă extensia maselor de nori cuprinde doar norii de joasă altitudine, procentul de umiditate a aerului este cel care va crește. Pronosticurile prezentate au avut la bază studierea evoluției înnorărilor în decursul acestui secol.

● **TELEFOANE CU IMAGINI.** În următorii cinci ani, videotelefonul va fi răspîndit pretutindeni în Franța. Însemnate fonduri au fost alocate cercetării, care să se materializeze în realizarea unei producții de masă de „telefoane cu imagini". Prețul de cost al fiecărui prototip de videotelefon variază în jurul a 200 000 franci. Foarte mult, mai ales că se dorește ca videotelefonul să fie accesibil tuturor francezilor la cumpărare — în jur de 5 000 franci.

● **TEAMA ZIARIȘTILOR.** În Ceho-Slovacia, ziariștii se tem că independența presei este amenințată de hotărîrea guvernului de a nu reduce impozitele pe circulație la periodice și de a nu subvenționa unele cotidiene și periodice în care este interesat în mod deosebit. Impozitul este de 22 la sută și Guvernul a refuzat propunerea editorilor de a-l reduce. Aceasta, împreună cu scumpirea costului hîrtiei de ziar și al operațiunilor tipografice, ar putea duce la destrămarea structurii publicistice a presei. În acest caz, democrația și așa fragilă, va fi în pericol.

● **REFORMĂ.** Cea mai nepopulară hotărîre adoptată de conducerea sovietică în anii restructurării — reforma prețurilor — a împlinit... patru luni. Sub forma în care se aplică (creșterea centralizată a prețurilor cu amănuntul paralel cu plata în devans a cumpărătorilor și liberalizarea unor prețuri, reforma a fost concepută în 1987. Unul din autorii ei este actualul prim-ministru, Valentin Pavlov. Timp de trei ani, guvernul Rijkov nu s-a decis să înceapă aplicarea reformei, temîndu-se de explozia socială. Drept urmare, a apărut un munte de 200 miliarde de „bani calzi" care au presat piața de consum și așa precară.

● **CÎT TRĂIEȘTE UN NEUTRON ?** Curioși să afle răspunsul, specialiștii sovietici au recurs la metoda păstrării neutronilor ultrareci într-un recipient din aluminiu etanș, răcit pînă la 80 Kelvin. Timpul de viață al neutronilor a fost de 903 ± 13 secunde. Este posibilă mărirea ulterioară a duratei cu condiția să se utilizeze recipienți deosebit de „puri".

„Ochiul Cosmic"

Serviciul flotei spărgătoarelor de gheață din cadrul Întreprinderii de navigație maritimă a Extremului Orient sovietic a dobîndit posibilitatea de a obține date precise cu privire la întinderile de gheață din tot sectorul navigației arctice. Comunicațiile prin satelit — după cum menționează Agenția „Novosti" — și un sistem de computere constituie pentru specialiștii acestui serviciu un veritabil „ochi" atotvăzător.

Grație contactului nonstop „Pămînt — Cosmos — Ocean", în orice clipă pot fi văzute pe un ecran atît harta globală a situației de pe cuprinsul gheții, cît și un anumit pătrat separat al ei. Noul sistem sovietic permite să se urmărească deplasarea ghețarilor, formarea „ambuteiajelor". Informațiile cuprinzătoare, foarte exacte sînt apoi transmise, prin intermediul comunicațiilor cosmice, la bordul spărgătoarelor de gheață și al navelor, ceea ce permite ofițerilor timonieri de pe caravanele arctice să găsească un drum optim și în cea mai mare siguranță.

SFÎRȘITUL LUMII — DATE „EXACTE..." (III)

gîlceava IDEILOr

Foarte precisa limitare a existenței acestei lumi, prezentă în textele Avestei (multe din ele compuse de însuși Zarathustra) — cele 12 milenii împărțite în patru perioade — ne obligă să zăbovim puțin asupra ei. Regenerarea (înnoirea lumii), făcută de fiecare dată prin ritualuri cosmogonice (mituri despre creația lumii) de Anul Nou, este complet reconsiderată de profetul iranian. Sfîrșitul și noul început vor reprezenta voința lui Ahura — Mazda (zeul Binelui) — așa cum s-a arătat foarte succint în articolul precedent — și vor fi însoțite de pedepse și răsplăți.

Acest nou aspect introdus de Zarathustra (vezi Mircea Eliade), care conferă o complexitate și o proporție cu totul noi evenimentului escatologic, anulează unul care, păstrînd desigur toate diferențele cuvenite, ne-a obișnuit și pe noi de-a lungul timpului. Este vorba bineînțeles, de ritualurile revelionului. Acest termen, provenind din limba franceză, înseamnă, conform etimologiei lui, trezirea (de la cumpăna dintre ani.) Înnoirea anului ne aduce întotdeauna speranță și ea trebuie întîmpinată cu bucurie și în condiții de prosperitate. Se intră parcă într-o lume nouă și, să recunoaștem, toate urările și gesturile noastre sînt un fel de ștergere cu buretele a tot ceea ce a fost rău în trecut. Momentele euforice ale acelei nopți ne încarcă de un fel de certitudine a înnoirii. Numărătoarea zilelor reîncepe de la 1 și... Dar din păcate, miturile și viziunile escatologice nu sînt de acord cu acest mod atît de simplu de „sfîrșit și început de lume".

Doctrina vedică despre distrugerea periodică a Universului este la fel de categorică și de precisă precum prezicerile din Avesta. La fiecare 1000 de cicluri se produce o distrugere catastrofală, compusă din secetă absolută, incendii globale și 12 ani de potop neîntrerupt. De remarcat că în toată această perioadă, Vishnu — mediatorul între creatorul Brahma și distrugătorul Shiva — „doarme un somn yoghinic" culcat pe șarpele Ananta, deci complet în afara timpului.

Patru ere, numite yuga, caracterizează un ciclu cosmic. Așa cum și Hesiod ne spunea despre perioadele succesive ale lumii (separate între ele de cataclisme universale), și anume : vîrstele de aur, argint, bronz și fier (instituindu-se parcă un podium de omagiere, pe care-l regăsim în sport), și cele patru yuga au perioadele lor bine definite. Pe lîngă metalul din ce în ce mai comun care le caracterizează (de la aur la fier), cele patru yuga admit o decădere a moralei, dar și una fizică.

Ciclul cosmic (mahayuga) are o durată de 4 320 000 ani, fiind împărțit în patru etape inegale (deci contrar celor avestice). Vîrsta de aur are 1.728.000 de ani, vîrsta de argint are 1.296.000 de ani, vîrsta de bronz are 864 000 de ani, iar vîrsta de fier are 432.000 de ani. Marile virtuți ale omului din prima perioadă (krita-yuga) încep să decadă în a doua (treta-yuga), se accentuează în a treia (dvaparayuga) — caracterizată de hazard și dominată de zeul jocului de zaruri, Dvapara —, pentru ca (atenție !) la 13 februarie anul 3102 î.e.n. să se intre în ultima yuga, Kaliyuga. Răutate, mizerie, calamități naturale, conflicte majore între oameni — iată ce caracterizează actuala perioadă în doctrina vedică. Zeița Neagră, Kali, este acum atotstăpînitoare. Ea aduce ghinion omenirii ; nici nu se putea altfel, fiind soția lui Shiva. De altfel Kali mai este numită și „Distrugătoarea timpului".

Apare uluitoare și aici precizarea cu maximă rigoare a datei de început al acestei ere vedice nefaste : 13 februarie. Este oare întîmplător ?

PAUL IOAN

AUTOMOBILUL SOLAR, O PROVOCARE LANSATĂ VIITORULUI

În Australia se desfăşoară anual o competiţie rezervată automobilelor solare. Cu un traseu de 3 000 kilometri, cuprins între oraşele Darwin şi Adelaide, altfel spus de la nordul la sudul Australiei.

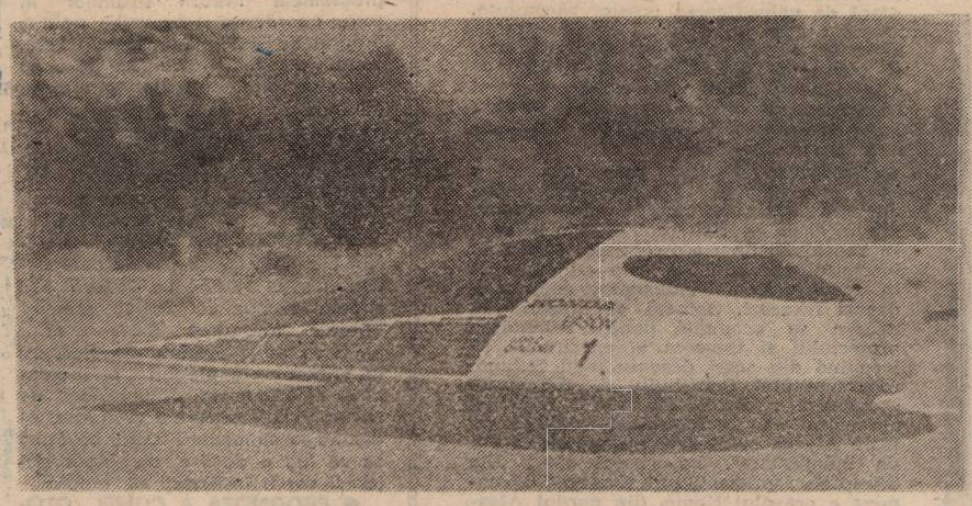

Prototipul Dream construit de Honda văzut din profil.

„World Solar Challenge" este un prilej pentru specialişti şi constructori celebri din întreaga lume să-şi testeze prototipurile, lansînd astfel o provocare viitorului.

Regulamentul de desfăşurare a concursului este foarte simplu : concurenţii pornesc la ora 8 dimineaţa şi se opresc la ora 17, indiferent de lungimea drumului parcurs pînă atunci. Limitele maxime admise pentru vehiculele participante sînt : 4 metri lungime, 2 metri lăţime, 1,60 metri înălţime, iar suprafaţa panoului solar care captează energia nu trebuie să depăşească 8 metri pătraţi (doar în cazul în care maşina transportă şi un pasager, panourile pot s-o acopere în întregime). Capacitatea maximă a bateriilor este de 5 kwh.

Principipalul punct nevralgic al panourilor solare este randamentul lor foarte scăzut : modelele experimentale realizate pînă în prezent au un randament de numai 10—20 la sută, relevă „Science et vie". Iar dacă temperatura ambientală depăşeşte 25° C, lucru extrem de frecvent în semideşertul australian, materialele aflate în compoziţia panourilor îşi pierd, din eficacitate. Deşi în ultimii trei ani acest randament nu s-a îmbunătăţit aproape deloc, preţurile au cunoscut o scădere importantă. Pentru a obţine un randament de 18 la sută, gigantul american General Motors, cîştigătorul primei ediţii a cursei menţionate, desfăşurată în 1987, a investit 3,6 milioane dolari în motorul său. La rîndul ei, şcoala de ingineri de

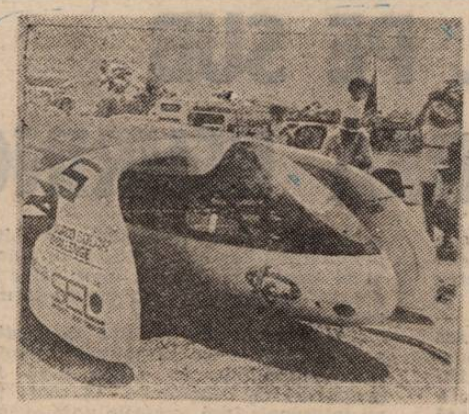

Prototipul „Crucea Sudului" este opera specialiştilor japonezi de la Semiconductor Energy Laboratory. Panoul său solar oferă numai 600 W, ceea ce nu-i permite să depăşească o viteză de 70 km/h. Celulele sale solare sînt realizate din siliciu amorf, care conţine impurităţi. Însă această echipă a venit în Australia cu scopul declarat de a demonstra posibilităţile panourile economice deja comercializate. Randamentul este de 10—12 la sută.

130 km/h ! Un rol important în cîştigarea cîtorva waţi în plus îl au : materialul ce compune panoul, ca şi forma şi dispunerea sa. Mai multe maşini concepute de specialiştii de la Honda folosesc un panou în formă de semicilindru, în scopul captării unei cantităţi cît mai mari de energie solară. Alţi constructori au optat pentru panouri plane drepte sau înclinate.

Competiţiile vehiculelor solare s-au transformat în teren de competiţie pentru marile grupuri industriale din ţările dezvoltate, tot mai interesate de această piaţă de desfacere. General Motors a finanţat trei universităţi americane, selecţionate la capătul unei curse ce a reunit în total 32 de echipe universitare. În afara numeroaselor vehicule de asistenţă, General Motors a dispus în Australia şi de o staţie de recepţie prin satelit pentru analiza rapidă a condiţiilor meteorologice. La prima sa apariţie la acest concurs, Honda a făcut cheltuieli însemnate. Au fost prezente şi Toyota şi Mazda. Mari companii petroliere, precum British Petroleum, Mobil sau Amoco au finanţat şi ele cîte un vehicul solar. S-a constatat o masivă prezenţă japoneză : 11 echipe susţinute financiar de mari concerne industriale. Vor cuceri automobilele solare lumea în secolul viitor ? Vom trăi şi vom vedea.

ŞERBAN FILIP

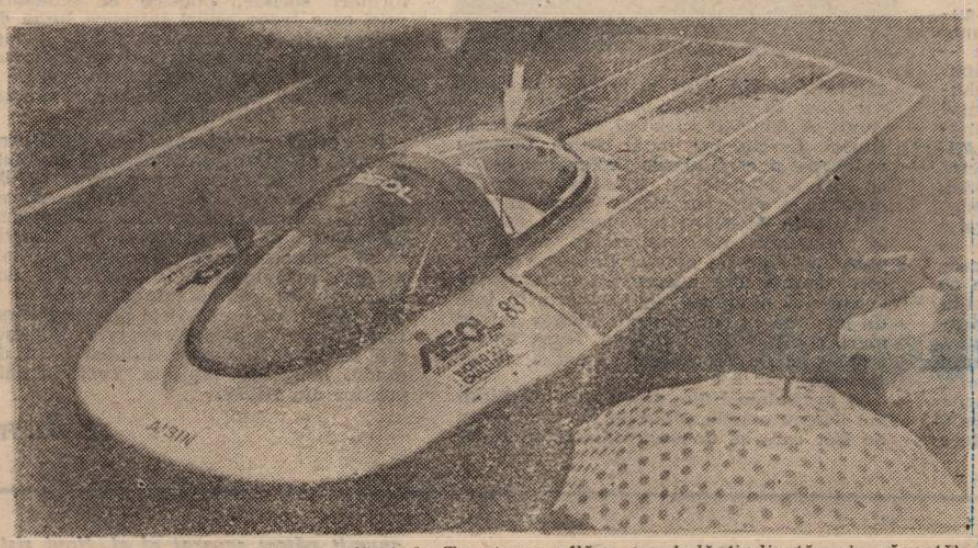

În spatele acestui vehicul realizat de Toyota se află o parabolă (indicată prin săgeată) ce concentrează căldura solară pe un motor Stirling. Două pistoane şi bielele lor transformă în mişcare dilataţiile unui gaz circular situat într-un circuit închis. Plasată deasupra motorului, sursa de căldură provoacă dilataţii. Motorul funcţionează cu ajutorul unei surse externe de căldură : gaz, benzină, alcool, lemn sau razele solare.

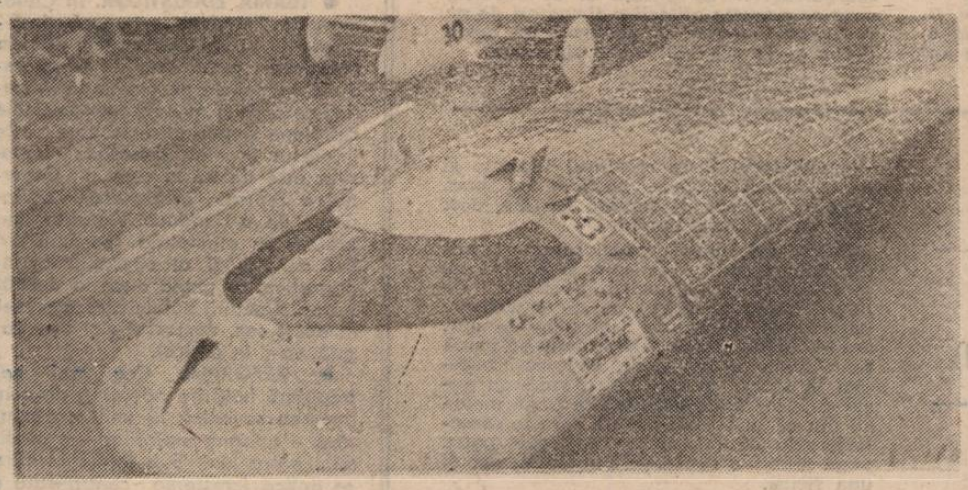

Panoul prototipului Solar Flair al Şcolii politehnice din California este compus din 7000 de celule de arseniură de galiu, dopate cu fosfor. Această tehnologie ce oferă un randament bun, de 18 la sută, se află încă în stadiu experimental. Numărul celulelor greşit fabricate este încă mare, iar asamblarea şi cablarea electrică a lor nu se poate face manual.

Concernul Honda a angajat un buget considerabil în cursa automobilelor solare — peste 5 milioane dolari. Prototipul Dream este acoperit de un panou solar fabricat de Hoxam, cel mai important producător japonez în domeniu. Format din mai multe mii de celule de siliciu monocristalin, panoul poate dezvolta un randament de 19 la sută.

la Bienne a investit 90 000 de franci elveţieni pentru a obţine un motor al cărui randament este de aproape 20 la sută.

Maşinile solare au o putere de numai 1—1,5 kW, adică de 30 de ori mai puţin decît un Fiat Panda. Ele trebuie să nu depăşească în consecinţă 200 kilograme în greutate şi să fie cît mai aerodinamice. În scopul reducerii la maximum, a frecărilor, maşinile rulează pe trei roţi de bicicletă. Recordul absolut de viteză obţinut de un astfel de autovehicul a fost de

O tra... numită ...

De ce erup vulcanii? Care sînt factorii care controlează aceste erupţii ? Cînd încetează erupţiile de a mai fi periculoase? Iată trei întrebări fundamentale pe care şi le pun specialiştii vulcanologi. Într-un articol recent, doi geofizicieni, G. Jaupart şi C. Allegee, întreprind chiar un studiu cantitativ al problemei, una din concluziile lor fiind că apariţia coloanei de lavă în craterul vulcanului Pinatubo ar putea fi semnul aşteptat că activitatea explozivă a acestuia s-ar apropia de sfîrşit. Atîta lume aşteaptă acest lucru... Pentru că de peste două luni, Pinatubo a devenit un sinonim al tragediei. La atîta vreme după evenimentele care au zguduit (la propriu !) zona Filipinelor, să ne aducem aminte cum s-au desfăşurat ele şi să vedem cum se încadrează „momentul Pinatubo" în istoria erupţiilor vulcanice şi cum poate fi el privit din punctul de vedere al vulcanologilor.

INSULA LUZON ÎNFRUNTĂ COŞMARUL

Ne amintim cu toţii desigur imaginile de coşmar ale insulei Luzon din arhipelagul Filipinelor... Ceea ce poate n-am ştiut (sau nu ne-am gîndit) este că a existat pericolul real al exploziei întregului munte. Ceea ce ar fi însemnat o adevarată catastrofă pentru clima Terrei!

Poate că ni se pare că am fi suficient de departe pentru a nu trebui să ne facem atîtea griji şi să ne limităm la a ne gîndi cu compasiune la victimele acestei noi dezlănţuiri nestăpînite a forţelor naturii.

Şi totuşi... Să nu uităm că în anul 1815 tot atît de departe de Europa se afla şi vulcanul Tambora din Indonezia. Dar cei 140 de kilometri cubi de rocă pulverizată în atmosferă din momentul cînd a început să erupă şi norii care au acoperit

GLOR... SUPLIM...

■ **Nu meteoriţii le-au venit de hac dinozaurilor, care au dispărut în urmă cu circa 70 milioane de ani, ci afecţiunile cardiace ! Lipsa de magneziu în corp a dus la declanşarea atacurilor cardiace şi în final, la decimarea uriaşelor mamifere, opinează un grup de cercetători chinezi. Aceştia au evaluat cantitatea de magneziu conţinută în ouă de dinozaur fosilizate şi au ajuns la concluzia că ea este anormal de scăzută, chiar dacă s-ar ţine seama că au trecut milioane de ani de la apariţia lor. Cum s-ar explica lipsa de magneziu la dinozauri ! Prin modificări importante survenite în mediul înconjurător, apreciază specialiştii chinezi.**

■ **Uniunea Sovietică îşi va menţine în Cosmos staţia orbitală „Mir", în**

Un incredibil loc pentru medalii

Pur şi simplu, la groapa de gunoi a oraşului Krasnoiarsk au fost descoperite mii de medalii jubiliare, emise cu prilejul celor de-a 20-a şi a 30-a aniversări a Victoriei în Marele Război pentru Apărarea Patriei ! Potrivit unor informaţii, aici, la groapa de gunoi a oraşului, ar fi fost descărcată o întreagă basculantă cu astfel de medalii, noi-nouţe, şi brevetele pentru ele. Copilul Andriuşa a cărat de acolo acasă un sac întreg — 290 de distincţii ! Corespondenţii de la ziarele locale, care fac cercetări pentru a afla de unde provin medaliile, nu au reuşit să afle cine a comis un asemenea sacrilegiu ..

Teste pentru personalul navigant

Oboseală constantă, proastă dispoziţie, tulburări ale digestiei sînt numai cîteva din efectele decalajelor orare de care se plîng piloţii de avioane şi echipajele lor. Pentru a şti dacă este vorba de neplăceri profesionale inevitabile sau dacă este posibil să se amelioreze aceste stări de lucruri, a demarat un program de cercetări în Suedia. În cadrul programului, eşalonat pe o perioadă de trei ani, participă Scandinavian Airlines (SAS), asociaţiile piloţilor şi echipajelor şi cercetători specializaţi. Ei beneficiază şi de o parte din fondurile suedeze destinate condiţiilor de lucru ale salariaţilor.

În acest an sînt implicaţi o sută de membri ai personalului navigant. Un dispozitiv de mărimea unei cutii de chibrituri fixat pe mînă sau pe braţ înregistrează frazele somnului alternate cu cele de veghe în scopul depistării şi analizării iregularităţilor acestora şi a eventualelor dezechilibre psiho-somatice.

Un lucru este de pe acum sigur : SAS nu poate modifica radical orarele liniilor sale şi, deci, ritmul vieţii personalului navigant. Specialiştii în domeniu sînt, însă, optimişti, ei apreciind că şi unele uşoare modificări de orar pot ameliora suficient starea de sănătate a personalului companiei.

O nouă creaţie Sony

Caracteristicile walkman-ului tele-video produs de concernul japonez Sony sînt : 13 × 7 × 22,6 cm, sistem Pal-Secam,

...agedie Pinatubo

cerul au făcut ca pe parcursul anului următor temperaturile să scadă dramatic, emisfera nordică să nu mai cunoască vara, iar Europa și America să se confrunte cu foametea...

ERUPȚIILE VULCANICE NU VIN NICIODATĂ SINGURE

Cunoaștem la ora actuală, în mare măsură, mecanismul apariției vulcanilor: ei se formează în zona de ciocnire sau de frecare a plăcilor tectonice. Întîlnim astfel lanțuri de insule vulcanice acolo unde se ciocnesc plăcile, sau așa numiții vulcani „hot spot", în locurile unde magma fierbinte răzbate prin punctele slabe ale plăcilor. Există adevărate brîuri vulcanice, cum este cel care pornește din Islanda și ajunge pînă în Antarctica, după cum există munții vulcanici, care se formează în locurile unde plăcile oceanice suferă un proces de subducție, „strecurîndu-se" pe sub plăcile continentale.

Din această ultimă categorie face parte și vulcanul Pinatubo, care, după cum știm aparține celebrului și temutului „inel de foc" al Pacificului... Erupțiile din această zonă — ca și de oriunde altundeva — nu sînt evenimente izolate. Cînd, în dimineața zilei de 15 iunie, Pinatubo a aruncat nori cumpliți de cenușă pînă la înălțimea de 30 Km, s-au declanșat cutremure, iar un taifun s-a năpustit pur și simplu asupra insulei cu o viteză de 130 kilometri pe oră. Peste 84.000 de locuitori din împrejurimile vulcanului s-au refugiat în peste 50 de tabere provizorii unde au trăit în condiții dramatice. Ploua cu cenușă, apa de băut lipsea. Chiar și în capitală, la Manila, aflată la 100 Km de vulcan, era aproape tot timpul noapte iar ploile neîntrerupte făceau impracticabile străzile metropolei cu opt milioane de locuitori.

Vulcanul arunca fragmente de rocă mari cît pumnul pînă la distanțe de 30—40 Km, ajungînd pînă la orașele Angeles, Olongapo și San Fernando. Au fost și victime—morți și răniți, unii dintre ei drept consecință a unor accidente greu de prevăzut, cum a fost în orașul Angeles, unde acoperișul unei stații de autobuz s-a prăbușit sub greutatea cenușii.

Populația a fost cuprinsă de panică. Unii încercau să fugă,dar trenurile nu circulau iar stațiile de benzină nu funcționau pentru a putea alimenta mașinile... La numai 20 km de vulcan se afla baza militară americană Clark Air Field. Personalul său fusese evacuat încă de la început, dar pentru un timp a rămas marea problemă a celor trei mii de tone de combustibil convențional aflate în depozitele bazei!

MIHAELA DOROBANȚU

Magazin

ENT PENTRU TOATE VIRSTELE

TELEX • TELEX

pofida dificultăților economice cu care se confruntă. Multe state și-au manifestat dorința de a-și trimite cosmonauți în complexul orbital „Mir" (singurul care se află în funcțiune) pentru o săptămînă, dispuși fiind a achita pentru cercetările tehnico-științifice efectuate între 15 și 30 milioane de dolari. Este o sursă însemnată de devize. Un nou cosmonaut german va poposi în viitor la bordul stației „Mir" pentru o săptămînă, unde va efectua experimente biomedicale în stare de imponderabilitate.

■ În Franța există cea mai redusă doză de emanații de gaz carbonic din țările industrializate, susține Yves Romestan, director pentru relațiile cu presa în cadrul societății centralelor atomoelectrice din Franța De la începutul anilor '80, această doză a scăzut cu circa 40 la sută, iar astăzi s-a stabilizat la 1,8 tone pe an și pe locuitor. În Statele Unite, această doză este de 5 tone pe an și pe locuitor. Contribuția industrici nucleare la reducerea fenomenului alarmant al efectului de seră a fost demonstrat științific, convingător.

COMPLEX SPAȚIAL ȘI INDUSTRIAL ÎN GUYANA

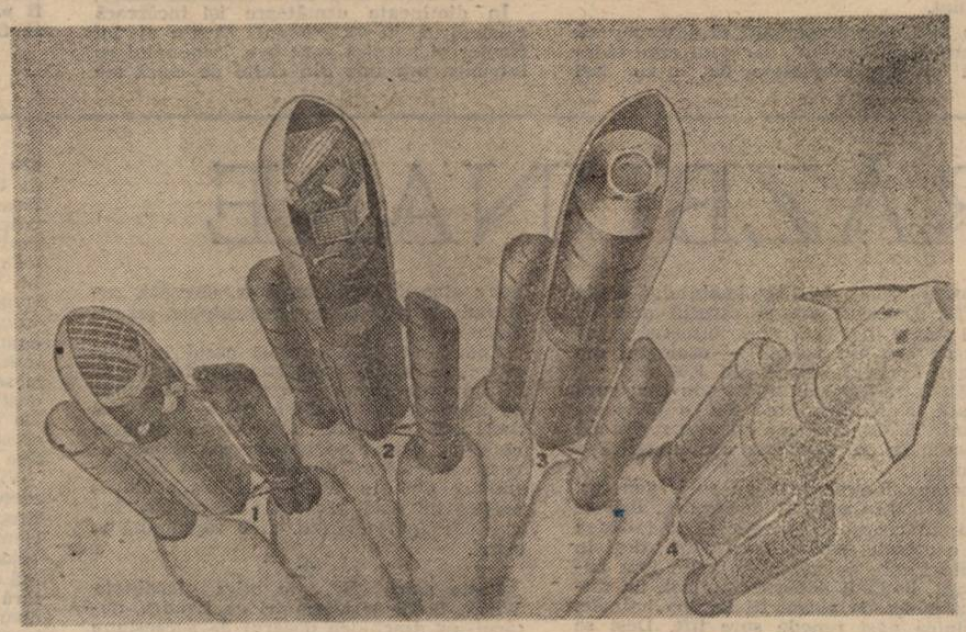

Centrul spațial din Guyana (CSG) are șanse reale de a deveni un impresionant complex industrial. De la un centru de lansare care există în prezent se va ajunge în viitor, la fabricarea a numeroase elemente ale rachetelor, care, în prezent sînt produse în Europa și se asamblează la Kourou. Se are în vedere, între altele, și producerea pe loc a combustibilului solid — propergolul, care alcătuiește sarcina propulsivă a motoarelor de sprijin, a rachetelor lansatoare. Către finele anului trecut s-a recurs la perclorat de amoniu, un compus de pudră de propulsie care ar putea fi utilizat la racheta Ariane 5. Tot atunci, Agenția Spațială Europeană (ESA) a hotărît, prin membrii săi, realizarea celei de-a cincea versiuni, cea mai puternică, a rachetei Ariane. Și astfel, Europa va dispune, în 1996, de o rachetă capabilă a trasporta o sarcină utilă de 6 tone și a o plasa pe o orbită geostaționară, la o altitudine de 36 000 km. Ariane 5, susțin experții francezi și vest-europeni, are șanse reale să fie competitivă în concurența acerbă cu rachetele americane Atlas și Centaur, cu lansatoarele chineze, sovietice și japoneze. Dacă Europa va reuși să obțină o parte cît mai mare din piața internațională a lansării diferitelor obiecte pe orbite geostaționare, Ariane 5 va trebui să ofere un preț la kilogramul satelizat cu 20 la sută mai scăzut. Ariane 5 va plasa pe orbită și naveta spațială Hermes.

112 088 de elemente ale imaginii, grosimea magnetoscopului de 8 mm. Noul aparat multifuncțional permite recepționarea tuturor emisiunilor europene. Conectat la o cameră video CCD—G 100, televizorul permite vizionarea unei secvențe imediat după punerea sa în funcțiune. Înregistrarea se efectuează în sistemul PAL, iar un transcodor permite vizionarea acestuia pe un receptor SECAM.

Aparatul posedă și elementele : stop-cadru imagine, derularea secvențelor în strictă succesiune, precum și ralenti-ul. Este dotat cu mufe pentru video, telecomandă și două prize pentru cască. Tunerul conține 60 de preselecții și permite programarea înregistrării unei emisiuni pe parcursul a 24 de ore.

„Ucigașul" centurii de ozon va fi exterminat?

În 1987, cînd la Montreal s-a încheiat Protocolul cu privire la înlăturarea cloro-fluoro-carbonior (C.F.C.) se anticipa că acest „ucigaș" al ozonului ar putea fi înlăturat pînă la sfîrșitul secolului. Totul depinde însă de voința statelor, mai ales de „lumea a treia" care nu dispune de tehnologiile necesare găsirii de substituenți pentru C.F.C. Franța anunță totuși că ar fi reușit să realizeze înlocuitori de C.F.C., pe bază de butan, propan sau D.M.E. (dimetil-eter). Durata de viață a acestor gaze în atmosferă este de numai o săptămînă, ele nu afectează ozonul și nu contribuie la formarea efectului de seră, spre deosebire de C.F.C. care poate să subziste în mediul înconjurător peste 300 de ani. Noile tehnologii sînt practicate în industria produselor menajere și cosmetice : ele nu au pătruns însă și în industria de medicamente. Se consideră că unele substanțe medicamentoase, cum ar fi cele destinate căilor respiratorii, se propulsează mai ușor în organism cu ajutorul C.F.C.

Inventat în 1931, C.F.C. a început ofensiva sa împotriva atmosferei spre sfîrșitul anilor '50, cînd utilizarea sa a căpătat proporții la scară industrială. ***Declinul său nu se va instala prea ușor,*** *avînd în vedere domeniile largi în care se folosește : condiționarea aerului, spuma pentru ambalaje, instalațiile anti-foc, solvenții pentru curățarea electronică etc.* ***Deocamdată oamenii nu pot să se dispenseze de aceste aplicații ale C.F.C., iar înlocuitorii pentru el nu și-au spus cuvîntul și aici.***

Biblioteca magazin de proză scurtă

UNCHIU' HOMER (II)

Arthur C. Clarke

— Eu zic mai bine să-mi spui povestea de la cap la coadă. Harry era pătruns de siguranța mohorită că nu mai există nimic care să-i scoată Unchiul din bucluc.

Lui Homer îi plăcuse întotdeauna să tragă la măsea și penuria la vreme de război îl lovise în punctul slab. De asemenea, așa cum am lăsat să se înțeleagă, se despărțea tare greu de bani și, un timp îndelungat, a suferit amarnic că plătește o taxă de mai multe sute la sută pentru o sticlă de whisky. Cînd nu și l-a mai putut procura, a hotărît că a venit timpul să intre în acțiune.

Probabil că și ținutul în care locuia l-a influențat mult hotărîrea. Timp de cîteva secole, Vama și Accizele au purtat război neîntrerupt cu pescărimea din Cornwall. Se răspîndise zvonul că ultimul beneficiar al vechiului vicariat fusese posesorul celei mai grozave pivnițe din district după cea a episcopului însuși — și nu plătise niciodată măcar o taxă de un penny. Așa că Unchiu' Homer se simțea doar continuatorul unei vechi și nobile tradiții.

Mai mult, nu era nici o îndoială că fusese însuflețit și de spiritul purei cercetări științifice. Era convins că toată tevatura cu învechirea în butoaie de lemn timp de șapte ani era un moft și că el ar obține rezultate mai bune cu ultrasonice și ultraviolete.

Cîteva săptămîni, experiența a mers bine. Dar, într-o seară tîrziu, a survenit un accident dintr-acelea nefericite care se întîmplă și în laboratoarele cele mai bine supravegheate, și înainte ca Unchiu' să-și dea seama ce se întîmplă, se și înfășurase pe după o grindă, în timp ce podeaua vicariatului se împînzea cu bucățele de țeavă de aramă.

Și chiar și atunci n-ar fi dat mare atenție incidentului dacă Apărarea Locală nu ar fi făcut aplicații prin împrejurimi. De îndată ce au auzit explozia, au intrat în acțiune, luînd arma la cătare. A început invazia? Dacă da, o pun ei la punct imediat.

Au fost ușor dezamăgiți să descopere că nu era decît Unchiu', dar cum erau obișnuiți cu experimentele lui, n-au fost cîtuși de puțin surprinși de cele întîmplate. Din nefericire pentru Unchiu', locotenentul plutonului s-a întîmplat să fie funcționarul însărcinat cu încasarea taxelor de acciz, căruia dovada combinată adusă de nas și ochi îi spuse într-o clipă toată tărășenia.

— Așa că mîine, spuse Unchiu' Homer cu înfățișarea unui băiețel prins la furat magiun, trebuie să apar în fața Tri-

POVESTIRE POVESTIRE

bunalului Local sub acuzația că posed un alambic ilegal.

— Aș fi crezut, opină Harry, că asta este o chestiune de competența Curții cu Juri, nu a magistraților locali.

— Aici avem modul nostru propriu de a ne rezolva problemele, replică Unchiu' cu o vizibilă tentă de mîndrie. Harry urma să descopere în curînd cît de adevărat era.

În noaptea aceea n-au dormit prea mult căci Homer și-a conturat apărarea, a respins obiecțiile lui Harry și a adunat la repezeală aparatul pe care intenționa să-l prezinte în fața instanței.

— Un Tribunal ca ăsta, explica el, este întotdeauna impresionat de experți. Dacă am îndrăzni, mi-ar plăcea să spunem că tu ești de la Ministerul de Război, dar asta se poate verifica. Așa că o să le spunem doar adevărul — adică despre diplomele tale.

— Mersi. Și dacă se află la Colegiu?

— Păi zici că nu vorbești în numele nimănui, doar în al tău. Totul e numai o afacere particulară.

— Pe barba mea că e, conchise Harry.

În dimineața următoare își încărcară calabalîcul în străvechiul Austin al lui Homer și porniră spre sat. Tribunalul se întrunea într-una din sălile de clasă ale școlii și Harry avu sentimentul că timpul se dă cu cîțiva ani înapoi și el se pregătește pentru o întrevedere neplăcută cu bătrînul lui director.

— Avem baftă, șopti Homer pe cînd erau împinși spre locurile lor înghesuite. Prezidează maiorul Fotheringham. Mi-e prieten la toartă.

Ceea ce le-ar putea fi de mare folos, încuviință Harry. Dar mai sînt doi judecători și un prieten în Onorata Instanță nu prea ajunge. Elocvența, și nu influența era cea care-i putea salva.

Sala era plină ochi și Harry se miră cum atîta lume a reușit să lipsească de la lucru destul ca să urmărească „procesul". Apoi își dădu seama de interesul stîrnit pe plan local, avînd în vedere că — în timpuri normale, cel puțin — contrabanda era o îndeletnicire de bază prin partea locului. Nu era sigur dacă asta însemna un public simpatizant. Localnicii ar putea foarte bine privi încercarea personală a lui Homer drept concurență neloială. Pe de altă parte, probabil că erau de acord, pe principii generale, cu tot ce-i scotea din pepeni pe cei de la Accize.

Grefierul dădu citire capului de acuzare și fură înfățișate toate dovezile cît de cît incriminatoare. Bucățelele de țeavă de cupru fură solemn examinate de oamenii legii, fiecare din ei aruncînd pe rînd o căutătură severă înspre Unchiu' Homer. Harry începu să-și vadă ipotetica moștenire devenind din ce în ce mai îndoielnică.

După prezentarea acuzării, maiorul Fotheringham se întoarse către Homer.

— Treaba se anunță serioasă, domnule Ferguson. Sperăm că ne veți oferi o explicație satisfăcătoare.

— Desigur, domnule Judecător, răspunse inculpatul pe un ton mustînd de inocență ultragiată. Era amuzant să vezi privirea ușurată de pe fața Domnului Judecător și încruntarea trecătoare, repede înlocuită de o calmă încredere de pe fața Taxelor Vamale și Accizelor Majestății Sale.

— Doriți un reprezentant legal? Bag de seamă că nu ați adus unul cu dumneavoastră.

— Nu va fi necesar, întregul caz a pornit de la o neînțelegere atît de evidentă, încît poate fi înlăturat fără complicații de acest gen. N-aș vrea să pun acuzarea la cheltuieli inutile.

Acest atac frontal stîrni un murmur în rîndurile Onoratei Instanțe și o roșeață pe fața reprezentantului Taxelor Vamale. Pentru prima dată începu să arate ceva mai puțin sigur de sine. Dacă după părerea lui Ferguson cheltuielile urmau să fie suportate de Coroană... cazul trebuie să-i fi părut dinainte cîștigat. Desigur, putea să fie doar un bluf...

(va urma)

RĂZBUNARE

Taxiul ajunse în fața imobilului de la nr. 84. Doamna Russel răsuflă ușurată. Nu-i stătea în obicei să se întoarcă acasă la acea oră din noapte — orologiul din Turnul Londrei bătuse ora 3,00.

Plăti întreit șoferului, lăsîndu-l cu gura căscată. Nu-i pica prea des o bătrînică excentrică. O privi cum pășește sprintenă și deschide cu vioiciune ușa metalică a blocului.

Doamna Russel avea un suris generos. Vru să-l transmită și portarului, dar acesta, în cușca lui de sticlă, nu-i dădea nici o atenție. Nici n-avea cum: deși în căștile fixate pe urechi urla un jazz antrenant, beția îl doborîse. În hol, un miros zdravăn de alcool îți îmbiba hainele. Bătrînica păși repede spre lift. Deși se simțea întinerită în noaptea aceea, pînă la etajul 15 n-ar fi ajuns pe scări nici în zori. Intră și închise trîntind grilajul de oțel. Vigilentul James, portarul adîncit în somnul său etilic, nu avea cum s-o simtă. Cușca metalică porni cu mare viteză, iar doamna Russel tresări de plăcere. Dar nu trecură nici șase secunde, că liftul se opri brusc și întunericul deveni suveran în toată incinta. Se auzi un strigăt de ajutor, dar la ora aceea și Luna își întorsese fața de la pămînteni.

★

Deși James-portarul trăznea a whisky, declarațiile lui păreau coerente. Comisarul Patrick își verifică din nou notițele:

— Deci la 5,23 te-ai trezit. Cînd a revenit curentul, a reînceput muzica în căști. Ai ieșit din cușcă, ai observat blocarea liftului și ai apelat la sistemul de automat securitate. Liftul a ajuns la parter. Apoi, ai văzut-o pe doamna Russel prăbușită la podea... De unde ai înțeles că era moartă?

— Să trăiți, dar așa nemișcată, cu ochii holbați la mine, cu gura rînjind...

— Bine, bine. Zici că n-ai scotocit-o, n-ai luat nimic și n-ai mișcat-o din loc pe victimă?

— Se poate, don' comisar?! Tocmai atunci se întorcea și d-na Tears acasă și a văzut și ea că nu m-am atins de nimic.

Într-adevăr, d-na Russel nu fusese jefuită. Dimpotrivă, comisarul găsise în poșeta ei un cec de 150 000 lire și alte cîteva sute de lire în numerar, bancnote nou-nouțe. În cîteva ore, concluzia medicului legist fu limpede și lipsită de echivoc: atac de cord. Victima, stresată, suferind probabil și de claustrofobie, nu rezistase șocului.

Comisarul Patrick clasă cazul în două zile. „Ce ironie a soartei, gîndea el, să cîștigi atîta bănet la cazino — de unde se întorsese în noaptea aceea — și să mori atît de stupid". Crupierul îi spusese că d-na Russel se grăbise să ajungă acasă de frică să nu piardă ceea ce acumulase pînă la ora aceea. Era a cincea noapte de cînd juca la acel cazino. Închiriase apartamentul cu o săptămînă în urmă.

★

Peste patru zile, în mica localitate Whist, la 70 de kilometri de Londra, notarul-șef deschidea dosarul de succesiune al d-nei Russel. Era destul de simplu de rezolvat. Unica rudă în viață a decedatei era Victor Russel. Acesta era fiul soțului ei din prima căsătorie. John Russel, o lăsase văduvă pe d-na Russel acum circa cinci ani. Căsnicia lor nu durase prea mult. Cînd se recăsătorise, John Russel întîmpinase o mare rezistență din partea lui Victor, care nu-și dorea o mamă vitregă. El era convins că doar averea tatălui său era la mijloc. Nu dorise să-și cunoască noua mamă și se înrolase în armată. Revenise după moartea părintelui și se interesase pe ascuns de moartea lui destul de ciudată: exces de barbiturice. De atunci, ura împotriva d-nei Russel, crescuse vertiginos. Dar acum, cînd îi lăsa o avere aproape întreită, o iertase.

Victor hotărî să se îmbete în seara aceea, cînd fusese pe deplin repus în drepturi. Se aprovizionă cu o doză suficientă de Bourbon și luă un taxi pînă acasă. Zări în cutia poștală un plic. Îl luă mirat și dădu peste o casetă obișnuită, fără nici un cuvînt scris pe ea. Ajuns în apartament, o puse în casetofon și-și turnă întrigat un pahar. La început nu înțelese nimic. De pe bandă se auzeau nume de străzi, numere ciudate, voci suprapuse. Dar la un moment dat, se auzi foarte clar: „Ticăloaso, ți-ai ucis soțul și acum vei muri și tu! Ucigașo, n-ai să mai ieși vie de aici, tîrîtură!" Frazele se repetau de cîteva ori, apoi spre sfîrșitul casetei apăru un avertisment: „Începînd cu luna asta, ai să depui în contul nr.... cîte cinci mii de lire. În fiecare lună. Să nu întîrzii, fix pe data de 15. Asta e prețul libertății tale. Nu uita, sînt cu ochii pe tine!"

Victor scăpă paharul din mînă. Reascultă banda și nu-și putea crede urechilor, dar pînă la urmă înțelese. Era banda înregistrată de taximetristul ce-o adusese acasă pe d-na Russel. Zăbovise un timp în fața intrării în bloc, cu casetofonul mașinii conectat la aparatul de emisie-recepție de la bord. Iar el, de cîteva zile montase un minuscul aparat de recepție pe plafonul liftului. Din cușca lui de sticlă, pîndea momentul cînd d-na Russel va fi singură în lift. Atunci ar fi urmat să întrerupă curentul și să-i transmită amenințările de la propriul său aparat de emisie. Spera într-un atac de cord. Se pare însă că în noaptea aceea, pe aceeași frecvență funcționa și aparatul taximetristului rămas în apropiere.

Victor, alias James-portarul, fiul vitreg al d-nei Russel, vru să ducă sticla de Bourbon la gură. Dar mîna nu-l mai asculta...

PAUL IOAN

POLIȚIST

SPORT UNIVERS

■ **CEL MAI RAPID OM DIN LUME: CARL LEWIS.** Timp de aproape două luni și jumătate, între 14 iunie (ora 18,30) și 25 august, cel mai rapid om din lume s-a numit **Leroy Burrell.** În cursa de 100 m desfășurată în cadrul campionatelor S.U.A., la New York, Burrell realiza nu numai un rezultat excepțional, nou record mondial, ci și performanța de a atinge o nouă limită a posibilităților organismului uman: 9,90 secunde pe distanța de 100 metri. Dacă facem puțină istorie, vom vedea că în anul 1960, tot în iunie, dar pe 21, la Zürich, **Armin Hary**

reușea, pe aceeași distanță, timpul de 10,0 secunde. Au trebuit să treacă deci 31 de ani pentru ca omul, atletul de performanță, să reușească o îmbunătățire de doar... o zecime de secundă. Și apoi, au fost necesare doar ceva mai puțin de 3 luni pentru ca o altă figură a atletismului mondial **Carl (King) Lewis** să mai „cîștige"... 4 sutimi de secundă, devenind astfel primul om care coboară sub bariera celor 9,9 secunde. Să ne mai amintim că primul care a trecut bariera celor 10 secunde a fost atletul **Jim Hynes**, care în 1968, la Sacramento, a reușit un 9,9, atît la cronometrajul manual, cît și electronic. Înainte de a încheia vă ofer, prin intermediul gestului prietenesc al lui Andrei Dorobanțu, un scurt tabel al performanțelor umane în cursa de 100 m.

● 10,2 s la Chicago (20. 06. 1936) a reușit **Jessie Owens** (S.U.A.).

● 10,1 a realizat **Willie Williams** (S.U.A.) la Berlin pe 3. 08. 1956.

● 10,0 s, pe 21. 06. 1960, la Zürich, a reușit **Armin Hary.**

● 9,9 s, în 1968, la Sacramento, **Jim Hynes.**

Cronometrajul electronic a reușit o măsurare mai exactă. Astfel:

● 9,95 s a fost cronometrat același **Jim Hynes**, în Mexico City (14. 10. 1968).

● 9,93 s, la Colorado Springs, a reușit **Calvin Smith** (3. 07. 1983), dar și **Carl Lewis** la Roma (30. 08. 1987) și la Zürich, un an mai tîrziu.

● 9,92 s, la Seul, același **Carl Lewis**, pe 24. 09. 1988.

● 9,90 s a reușit **Leroy Burrell**, la New York pe 14. 06. 1991, pentru ca la Campionatele mondiale de la Tokio, acest extraordinar atlet în vîrstă de 30 de ani care este Carl Lewis să reușească în fața a 50 000 de spectatori și 4 miliarde telespectatori, pe data de 25. 08. 1991, performanța de 9,85 secunde. (Cum vedeți, n-am pomenit nimic despre performanțele lui Ben Johnson pentru că acestea au fost obținute sub efectul dopajului. La Tokio, Ben Johnson, în tribune, a fost un adevărat anonim). În imaginile noastre, **Leroy Burrell** (nr. 43), la New York (9,90 secunde) și **Carl Lewis**, la Tokio, 9,86 secunde pe sute de metri.

■ **TOTO SCHILLACI: PRIVIREA MEA E SINCERĂ.** La 25 de ani, Schillaci ajunge în divizia A, transferîndu-se la Juventus Torino. Aici a descoperit mentalitatea de învingător. „Aici am înțeles că nu numai să dai gol e important, ci și hotărîrea. Clubul este extraordinar, am contract cu ei pînă în 1992, dar visez să-l prelungesc pînă în 1995, și, de ce nu, poate pînă în anul 2000." Întrebat dacă nu e greu să fii atacant la Juve, Salvatore Schillaci spune: „Rush, Zavarov și Rui Barros au avut probleme de adaptare, nu s-a pus în discuție calitatea lor de fotbaliști. Pentru mine nu au fost probleme, sînt italian, cunosc limba și mentalitatea. Și apoi, mai este problema de încredere." Revenind la Campionatul mondial din Italia, Schillaci spune că pentru el a fost o imensă bucurie personală, dar și mîhnirea de a nu fi jucat finala. „Aș fi renunțat cu bucurie la cele 6 goluri ale mele pentru ca Italia să fie campioana lumii. Am văzut finala la televizor, a fost o finală slabă, ambelor echipe le-a fost frică să nu piardă.

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 02.09.–08.09.1991

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : Săptămînă a bunei dispoziții și relaxării.
Marți : Succes financiar așteptat mai demult.
Miercuri : Surpriză foarte plăcută din partea soțului.
Joi : Primiți o informație foarte utilă despre o afacere.
Vineri : Veste bună de la o rudă îndepărtată.
Simbătă : Îngrijorarea asupra sănătății s-a dovedit a fi falsă.
Duminică : Confort și armonie conjugală deosebite.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Multe probleme stresante de rezolvat.
Marți : O afacere inițial profitabilă lîncezește.
Miercuri : Conflict trecător cu un coleg de serviciu.
Joi : Încordare nervoasă excesivă, apelați la calmante.
Vineri : Mici neînțelegeri în sînul familiei.
Simbătă : Muncă încordată pentru înlăturarea unor restanțe.
Duminică : Un rezultat mult dorit este aminat pe neașteptate.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : Săptămînă a frămîntărilor sentimentale.
Marți : O telegramă a unui prieten vă pune serios pe gînduri.
Miercuri : Simțiți nevoia acută de a avea o explicație cu soțul.
Joi : Apropierea unei Balanțe vă tulbură echilibrul sentimental.
Vineri : O gîlceavă trecătoare cu un Capricorn, coleg de serviciu.
Simbătă : Sînteți necomunicativ și retras în propriile gînduri.
Duminică : Se spulberă iluzia unui succes în dragoste.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Săptămîna de surmenaj nervos, depășită cu multă voință.
Marți : Fantezia nu vă sprijină într-o nouă afacere.
Miercuri : O conjunctură financiară nefavorabilă vă deprimă.
Joi : Vă simțiți dominat de cei din jur și vă închideți în sine.
Vineri : Cheltuieli neprevăzute, pe linie medicală.
Simbătă : Aminați cu o zi plecarea în vacanță.
Duminică : La orizont, numai odihna deplină a spiritului.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Roadele vacanței încă nu și-au spus cuvîntul, vă simțiți obosit.
Marți : Slăbiciuni sentimentale față de o femeie-Scorpion.
Miercuri : Situația financiară e în plin declin.
Joi : Două motive de optimism într-o afacere abia încheiată.
Vineri : O veste negativă de departe.
Simbătă: Zi de plictis și de monotonie. Nimic deosebit.
Duminică : Zi de reechilibrare a psihicului, dialoguri interioare.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Discuții îndelungi, proiecte de viitor îndepărtat
Marți : Sînteți cooptat într-o afacere foarte rentabilă.
Miercuri : Dificultăți pe plan profesional.
Joi : Descoperirea unei noi simpatii de sex opus.
Vineri : Mic succes financiar, cu totul neașteptat.
Simbătă : Presimțirea unui ghinion vă face prudent.
Duminică : Ghinionul nu se produce, ziua este foarte agreabilă.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni : Armonie deplină în sînul familiei.
Marți : Zi de relaxare totală, de evadare din stresul cotidian.
Miercuri : Două motive de bună dispoziție.
Joi : Intuiția vă este din plin de folos într-o afacere.
Vineri : Scurtă criză de egoism, neînțelegeri cu partenerul.
Simbătă : O zi cu multă mișcare și destindere.
Duminică : Sînteți indispus după o insomnie rebelă.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Săptămîna promisiunilor care se împlinesc.
Marți : Prospețime sufletească deosebită, cu multe efecte benefice.
Miercuri : O călătorie de afaceri foarte urgentă.
Joi : Vi se rambursează un împrumut considerat ca pierdut.
Vineri : Se întrevede o avansare profesională mult așteptată.
Simbătă : Sînteți cooptat în proiectul unei afaceri interesante.
Duminică : Se instalează o instabilitate psihică, cu rădăcini sentimentale.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Petrecerea din ajun lasă urme vizibile. Zi infructuoasă.
Marți : Pasiune subită pentru o fermecătoare Fecioară.
Miercuri : Suprasolicitare profesională în prag de concediu.
Joi : Zi ghinionistă, fiți rezervat.
Vineri : Bilanțul săptămînii e foarte sărac în reușite.
Simbătă : Muncă încordată pentru o afacere particulară.
Duminică : Depresiune psihică trecătoare, televizorul e unicul aliat.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Se întrevăd unele succese financiare. Fiți optimist (ă).
Marți : O indiscreție colegială vă face irascibil.
Miercuri : Zi extrem de prolifică pe plan profesional.
Joi : Mari satisfacții în relațiile intime.
Vineri : Vă descătușați de angoasa unei presimțiri nefavorabile.
Simbătă : Eforturi deosebite de a vă armoniza cu atitudinea partenerului.
Duminică : Farmecul dv. se face simțit în anturajul amicilor.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Săptămînă cenușie, monotonă, lipsită de realizări deosebite.
Marți : Creativitatea și fantezia dv, stagnează (pe plan profesional).
Miercuri : Conflict minor cu un Berbec.
Joi : Simțiți nevoia acută de singurătate, de meditație solitară.
Vineri : O criză de orgoliu profesional vă e nefavorabilă.
Simbătă : Conflict sentimental datorat intransigenței dv.
Duminică : Zi de relaxare forțată în lumea lecturilor pasionante.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Săptămîna deciziilor lucide, cu bătaie lungă.
Marți : Criză de scurtă durată cu un amic apropiat.
Miercuri : Deziluzie financiară, care vă afectează profund.
Joi : O stare de nervozitate inexplicabilă vă diminuează creativitatea.
Vineri : Două motive de optimism.
Simbătă : Travaliu intens pentru o nouă afacere.
Duminică : Vești bune de la un prieten de departe.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Autodidact

Popescu Gh. Ion, țăran din localitatea Riul Alb, județul Dîmbovița, a împlinit anul acesta 90 de ani (născut la 15 martie 1911). Înțelepciunea și dragostea de cunoaștere a acestui om, absolvent a 7 clase elementare și a unei școli de agricultură, l-au făcut să intre în posesia a șase brevete de inventator (în domeniul energetic, geodezie și chimie—fizică) și să depună mai multe comunicări științifice originale la Academia Română — dintre care ultima la vîrsta de 64 de ani. Și toate acestea pe fondul muncii sale de gospodar al pămîntului.

Premieră științifică

Primul laser românesc cu gaz (heliu—neon) a fost realizat de fizicianul Ion Agîrbiceanu (1907—1971), în cadrul Institutului de Fizică Atomică, în anul 1962. Această realizare este un rezultat remarcabil pe linia cercetărilor în domeniul amplificării cuantice a luminii.

Căsnicie de peste 63 de ani

Breazu Vasile și Breazu Ana (născută Crăciun) s-au căsătorit în mai 1923, în localitatea Laz—Alba, iar căsnicia lor a durat pînă la decesul soțului, la 5 aprilie 1987 (fiind născut la 24 ianuarie 1889) — deci peste 63 de ani. Soția mai trăiește și azi, la 17 octombrie va împlini 87 de ani.

Numărul 13

Familia d-lui Țâru Mihail pare a fi urmărită (fără ghinion) de numărul 13. Mama sa s-a născut în 1913, tatăl său s-a născut la 13.04.1909 și a decedat la 13.04.1980. Casa părintească se află la nr. 13 pe Șoseaua Giurgiului și a avut numărul de telefon 41.23.21 (suma cifrelor =13). Numărul actual de telefon, 84.85.14, este un multiplu de 13 (suma cifrelor = 39). Și adresa actuală se supune aceleiași reguli : stă la nr. 9, bloc 9, scara 2, etaj 1, apartament 44, total = 65 (adică 5 × 13). Srisoarea poartă data poștei din 13.08.1991.

Originalitatea scrisului și vorbitului

D-na Bolnică Elena (născută la 30.05.1959) din Tîrgoviște, are pasiunea scrisului de la dreapta la stînga și a vorbitului invers. Îndelunga exersare a acestei foarte originale pasiuni e demonstrată și de scrisoarea dumneaei, care poate fi citită doar în oglindă.

Premieră cinematografică

În luna iulie a anului 1934 este realizat primul jurnal sonor de actualități filmate românești, ca și documentarul intitulat „România". În acel an fusese votată legea pentru crearea Fondului Național al Cinematografiei.

Simetriile vieții

În același an, 1953, în aceeași lună, aprilie, și în aceeași zi, 30, în părți opuse ale Bucureștiului s-au născut MIREL și CORINA. Coincidența face ca nu după mult timp, cei doi să învețe la același liceu, mai mult, în aceeași clasă. Coincidența merge mai departe : Mirel și Corina intră la Conservatorul „Ciprian Porumbescu" din București. Prieteni de liceu, cei doi se căsătoresc, în acei ani frumoși de studenție, numindu-se, de atunci, MIREL și CORINA BALA.

Ei sînt astăzi uniți nu doar de data și de locul de naștere, ci și de dragostea pentru același univers al artei care este muzica.
(George Cușnarencu)

Rugbi

Una din cele mai lungi transformări realizate de un rugbyst român a fost cea efectuată de Ion Constantin de la o distanță de 52 metri de buturile adverse (în meciul România — Franța din noiembrie 1980 ; scor final 15 : 12 pentru România).

GUINNESS BOOK

Jocuri de noroc

Să recunoaștem că tentația jocului de noroc ne dă tîrcoale tuturor, iar pentru unii devine, din păcate, o patimă cu deznodămînt imprevizibil. Ideea de a da lovitura la jocul de noroc nu este deloc nouă ; în antichitate, grecii și-au ales drept sport național jocul de zaruri, dar și la Roma acest mod de petrecere a timpului era la mare preț. Mitologia vedică îl are pe zeul jocului de zaruri Dvapara, la cîrma celei de a treia ere a omenirii, „era jocului de zaruri".

Dar lucrurile au evoluat... Foarte populară este **loteria**, accesibilă tuturor categoriilor de buzunare. Cel mai mare cîștig la loterie a fost înregistrat în Canada, unde se cîștigă cu 6 numere din 49. Modesta pereche Kelly (numai soțul lucra ca șofer de camion) a jucat de două ori același bilet și apoi a scos din bancă 11 milioane dolari americani. Stuart Kelly, care avea un venit săptămînal de 320 dolari, a exclamat la primirea premiului: „Cînd naiba să cheltuiești atîta bănet ?" (ziua norocoasă a fost 23 ianuarie 1984).

În Statele Unite, cel mai mare premiu al loteriei din New York a fost de 22,1 milioane dolari (în mai 1984), dar a fost împărțit la patru persoane, toate cu aceleași numere în aceeași configurație (așa se nasc marile dușmănii !). În Spania, loteria națională acordă un maxim de 37 milioane dolari — care nu a fost încă atribuit.

Dar se mai și pierde (spre consolarea unora). Astfel, cea mai mare „catastrofă" la jocurile de noroc s-a ridicat la suma de 1,92 milioane dolari SUA ; această movilă de bancnote a fost pierdută la ruleta din (ați ghicit) Monte Carlo în numai patru ore. Protagonist, un industriaș italian al cărui nume rămîne secret (data dezastrului : 6 martie 1974). Pe urmele italianului a călcat un prinț din Arabia Saudită, care a pierdut circa 1 milion dolari la Metro Club, Las Vegas (statul Nevada), în același an ghinionist, 1974.

Și totuși, cel mai mare cazino nu se află la Las Vegas, ci în Atlantic City, statul New Jersey ; aici se joacă lunar circa 30 milioane dolari (localul se numește Resorts International Casino).

Să nu uităm **pokerul** ! Într-o bună zi a anului 1983, Tom McEnvoy a cumpărat fise de poker în valoare de 100 dolari (la Las Vegas) și a început să joace. A avut în total 107 parteneri și a plecat acasă cu 540 000 de dolari cel mai mare cîștig înregistrat în domeniu. Campionul cîștigurilor la jocurile mecanice de noroc este Rocco Dinubilo, care a pus în portofel 2,478 milioane dolari, „extrași" din Tahoe Casino, Las Vegas.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

ADAGRI Rom

ADAGRIROM S.R.L.

MEGAVISION Trade Mark

București Bulevardul Carol I nr. 44-46 (Hotel Modern) Telefon 15 64 70
Bulevardul 1848 nr. 39 (Piața Unirii) Telefon 12 00 99 Fax 15 91 07

VĂ OFERĂ O LARGĂ GAMĂ DE PRODUSE ELECTRONICE DE MARCĂ EN DETAIL PRIN MAGAZINELE SOCIETĂȚII MEGAVISION S.R.L. din BUCUREȘTI:

- Televizoare color SHARP, MEGA-VISION și alte mărci cu diagonala de diferite mărimi;
- Videorecorder SHARP, MEGA-VISION și alte mărci;
- Combine muzicale cu dublu casetofon, radio și pick-up cu telecomandă și două boxe anexe;
- Radioreceptoare, radiocasetofoane portabile, staționare și auto;
- Boxe auto și muzicale;
- Calculatoare, telefoane, aparate foto;
- Parabole cu suport și întreaga gamă de componente pentru recepție antenă satelit;
- O gamă variată de casete audio, video T.D.K., filme foto și casete pentru camere video;
- Frigidere, congelatoare.

ÎNTREAGA GAMĂ DE PRODUSE SE LIVREAZĂ ȘI EN GROS DIN DEPOZIT PRIN SOCIETATEA ADAGRIROM S.R.L. BUCUREȘTI, B-DUL CAROL I nr. 44-46 (HOTEL MODERN) — tel. 156470 și B-DUL 1848 nr. 39 (PIAȚA UNIRII) — tel. 120099.

— În curînd produse electrocasnice și alimentare;

PREȚURI CONVENABILE ȘI
GARANȚIE 6 LUNI
CU SERVICE ASIGURAT
DESFACERILE SE FAC ÎN LEI

MEGAVISION S.R.L.
Societate Comercială Mixtă
Elektro - Hi-Fi-TV-Video,Trading

VIZITAȚI CU ÎNCREDERE

MAGAZINELE NOASTRE DE SPECIALITATE DIN BUCUREȘTI
B-DUL 1848 (PIAȚA UNIRII), TEL. 12.00.99
CALEA VICTORIEI nr. 122, TEL. 50.38.55
ȘOS. ȘTEFAN CEL MARE nr. 2, TEL. 12.36.40

MAGAZINELE NOASTRE SÎNT DESCHISE ZILNIC ÎNTRE ORELE 10—20, IAR SÎMBĂTA ÎNTRE ORELE 10—16.

SEDIUL SOCIETĂȚII MEGAVISION S.R.L. SE AFLĂ ÎN BUCUREȘTI, B-DUL 1848 (PIAȚA UNIRII), TEL. 12.00.99.

POSTA by Air Mail

CLAUDIA ILIE, Craiova : Ne-ați scris o scrisoare care deconspiră un suflet ales, o gingășie adolescentină chiar și acolo unde este vorba de viață, de prezent și de viitor mai ales. În ceea ce ne privește, dacă am face un pariu cu soarta luînd în seamă numai calitatea scrisorii și al felului în care vă gîndiți și proiectați viața, sîntem convinși că veți reuși. Sfaturi ? Pot fi atît de multe încît pînă la urmă să nu rămînă nici unul „cel bun". Urmați-vă bunătatea, stăpînirea de sine, încrederea în forțele de care dispuneți, și atunci viitorul poate căpăta chip, se va putea vedea cu ochii. În privința nereușitelor ? În ceea ce vă privește considerăm că este vorba de ceva trecător, de niște punți pe care ați alunecat, dar nu v-ați lăsat absorbită de gol. Trebuie să perseverați. Dacă vă vedeți aptă pentru o carieră diplomatică, de pildă, și vreți să o urmați după ce în prealabil veți dobîndi prin ani grei cunoștințele necesare, nimic nu vă va împiedica să o faceți. În fine, în privința circumspecției față de ideea unei prietenii ? Singuri nu putem fi, pentru că pe acest pămînt nimic nu supraviețuiește într-o absolută solitudine. Deci aveți nevoie de prietenie. Și nu ne îndoim că veți ști să o găsiți, să vă meriteți și să o meritați. Vă urăm mult succes !

MARINA, Slatina : A doua scrisoare la care răspundem azi are o „temă" asemănătoare cu prima. Nu întîmplător le-am dedicat această rubrică în numărul de azi al revistei noastre. Și Marina, ca și Claudia, este o tînără cu un suflet ales, cu aspirații frumoase și serioase, cu nostalgia unui climat moral pe cît e cu putință impecabil și cu aceeași nevoie sinceră de omenie și de prietenie. Acum, de vorbă cu dumneata, Marina : despre capriciile vieții s-au scris biblioteci. Oricît am dori-o, n-am putea realiza decît un mic grafic al capriciilor. Dar... noi sîntem oameni, avem criterii, avem discernămînt, ambele ne ajută să nu intrăm sau să ieșim la timp din capriciile vieții. Totul depinde de ce sînt și cum sînt și cum se finalizează aceste capricii. Unele pot fi destructive, altele amuzante, și sînt și capricii care marchează viața pe termen lung. Ne scrieți : „Mă interesează mult structura psihologică a omului și cred că m-ați putea ajuta în acest sens". Din păcate, la „structura psihică a omului" au trudit întreaga antichitate europeană și orientală, trudesc și azi marile centre științifice și încă nu există o „rezoluție definitivă" în această subtilă și delicată problemă. Cel mult vă putem spune că atîta vreme cît vă cunoașteți propria structură psihologică, nu sînteți o dezarmată. Veți găsi cu siguranță perechea potrivită, adică o structură diferită dar consonantă cu a dv. Vă dorim mult noroc.

Rubrică realizată de
ION ȚUGUI

PROGRAM TV

LUNI 2 septembrie. Programul I. 14.00 Actualități 14.10 Calendarul zilei 14.20 Peisaje și tradiții vietnameze 14.40 Worldnet USIA 15.20 Avanpremiera săptămînii 15.40 Copiii noștri — viitori muzicieni 16.00 Casa și grădina 16.30 Muzica pentru toți 17.00 Știri 17.05 Emisiunea în limba maghiară 18.35 Dosarele istoriei 19.00 Tezaur 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.40 Sport 20.50 Studioul economic 21.15 Teatru TV. Timpul iubirii. Premieră, producție a studiourilor americane 22.10 La poalele Taborului 23.00 Actualități 23.30 Repriza a treia ; **Programul 2.** 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din programul zilei 16.15 Desene animate 16.40 Tradiții 17.10 Veniți cu noi pe programul doi ! 20.00 Super Channel 21.00 BBC World Service 21.30 Magazin auto-moto. S.A. Master 22.00 TV5 Europe 22.35 Studioul muzicii de cameră.

MARȚI 3 septembrie. Programul 1. 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 Film artistic. „Gorila" și corsicanii (Franța, 1989) 11.55 Super Channel 12.35 Desene animate 13.10 Ora de muzică 14.00 Actualități 14.10 Vîrsta a treia 14.40 Muzică pentru părinți 15.00 Tradiții 15.20 Avanpremieră 15.30 Confluențe 16.00 Cursuri de limbi străine Curs de limba franceză. Curs de limba rusă 16.30 Muzica pentru toți 16.50 Știri 16.55 Fotbal : România — Israel. Transmisiune directă de la Arad 19.00 Serial științific 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Studioul economic 21.15 Telecinemateca. Hanussen (Ungaria, 1988) 23.10 Actualități Cronica Parlamentului 23.40 Jazz-fan ; **Programul 2.** 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din programul zilei 16.15 Desene animate 16.40 Documentar științific 17.10 Studioul de literatură 18.10 Film serial. În vîltoarea timpului 19.10 Avanpremiera Concursului și simpozionului internațional de muzicologie „George Enescu" 19.40 Tribuna non-con formiștilor 20.00 TV5 Europe 20.30 Sport-magazin 21.00 BBC World Service 21.30 De-ale pieței în economia Capitalei 22.00 TV5 Europe 22.35 Armonii corale.

MIERCURI 4 septembrie. Programul 1. 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 Super Channel. Mix. 11.00 Worldnet USIA 12.35 Desene animate 13.10 Ora de muzică 14.00 Actualități 14.10 Viața spirituală 14.40 Actualitatea folclorică 15.10 Avanpremieră 15.20 Audio vizual studio 15.50 Cursuri de limbi străine. Curs de limba germană. Curs de limba italiană 16.20 Stadion 16.50 Pronoexpres 17.00 Știri 17.05 Convietuiri 17.35 Televiziunea vă ascultă ! 18.00 Forum 18.35 S.O.S. natura ! 19.00 Arte vizuale 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Studioul economic 21.15 Film serial. La Camorra (Italia) 22.15 Pro musica 23.10 Actualități 23.40 La fîntîna dorului. **Programul 2.** 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din programul zilei 16.15 Desene animate 16.40 Teatru TV. Mincinosul de Carlo Goldoni 18.30 Emisiunea în limba maghiară 20.00 La sept 21.00 BBC World Service 21.30 Dialog cu edilii Capitalei 22.00 TV5 Europe 22.35 Bijuterii muzicale.

JOI, 5 septembrie. Programul 1 : 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 Tele-vacanța școlară 11.50 Super Channel 12.35 Desene animate 13.10 Ora de muzică 14.00 Actualități 14.10 Oameni de lîngă noi 14.40 Jazz-magazin 15.20 Avanpremieră 15.25 Medicina pentru toți 15.55 Cursuri de limbi străine. Curs de limba engleză 16.25 Cultura în lume 16.55 Știri 17.00 Pro patria 18.00 Reporter '91 18.30 Desene animate 19.00 Actualități 19.30 Festivalul Internațional „George Enescu" 21.40 Studioul economic 22.15 În fața națiunii 23.00 Actualități 23.30 Studioul șlagărelor 0.10 Recomandări din program. **Programul 2.** 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din programul zilei 16.15 Desene animate 16.40 Motor ! 17.10 Emisiunea în limba germană 18.10 Club SF 18.30 Super Channel 21.00 BBC World Service 21.30 Lumea sportului 21.50 Super Channel 22.00 TV5 Europe 22.35 Muzică populară instrumentală.

VINERI, 6 septembrie. Programul 1. 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 Film artistic. Alger (S.U.A., 1938) 12.00 Super Channel 12.35 Desene animate 13.10 Ora de muzică 14.00 Actualități 14.10 Mapamond 14.45 Documentar artistic. Mărturia ceramicii 15.00 Mondo-muzica 15.20 Avanpremieră 15.30 Patrimoniu 16.00 Limba noastră 16.30 Agenda Festivalului Internațional „George Enescu" 16.50 Tragerea Loto 17.00 Știri 17.05 Emisiunea în limba germană 18.05 Invitatul săptămînii 18.35 Tele-discul muzicii populare 19.00 Gong ! 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 21.15 Film serial. Destinul familiei Howard 22.15 Simpozion 23.00 Actualități 23.15 Virstele peliculei 0.00 Festivalul Internațional „George Enescu" .**Programul 2.** 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din programul zilei 16.15 Desene animate 16.44 Întîlnire cu Cristian Topescu 18.00 Festivalul Internațional „George Enescu" 20.30 Tradiții 21.00 BBC World Service 21.30 Super Channel 22.00 TV5 Europe 22.35 Itinerar muzical.

SÎMBĂTĂ, 7 septembrie. Programul 1. 9.00 Bună dimineața ! 10.00 Actualități 10.10 „Sunete și caramele" 11.10 Descoperirea planetei 11.30 Interferențe spirituale 12.30 Desene animate 13.10 Ora de muzică 14.00 Actualități 14.10 7X7 14.35 Tele-club 16.55 Fotbal 18.50 Melodii îndrăgite 19.05 Telenciclopedia 20.00 Actualități 20.35 Film serial. Maddie și David. 21.40 Săptămîna sportivă 22.00 Festivalul Internațional „George Enescu" 23.00 Actualități 23.15 Film artistic. Enigma (Australia, 1978) 0.50 Video-discoteca 1.05 Recomandări din program. **Programul 2.** 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din programul zilei 16.15 Desene animate 16.40 Film artistic Zanzibar (Franța, 1989) 18.25 Cercetarea științifică agricolă 18.45 Worldnet USIA 19.30 Festivalul Internațional „George Enescu" 21.40 La sept 22.00 TV5 Europe 22.35 Muzică de café-concert cu formația condusă de Ștefan Cigu.

DUMINICĂ, 8 septembrie. Programul 1. 8.30 Bună dimineața ! 9.30 Abracadabra 10.20Film serial pentru copii. Vizitatorii. Episodul 11 10.50 Actualități 11.00 Lumină din lumină 12.00 Viața satului 13.30 De cîntat și de jucat 14.00 Actualități 14.10 Atlas 14.35 Video magazin 17.00 Știință și imaginație 17.30 Festivalul Internațional „George Enescu" 18.30 Convorbiri de duminică 19.00 Film serial. Dallas 20.00 Actualități 20.35 Film artistic. Mostenitorul (Franța, 1973) 22.35 Topul celor șapte melodii 23.00 Actualități 23.15 Tenis 1.00 Recomandări din program. **Programul 2.** 15.40 Actualități 15.50 Automobilism 17.30 Desene animate 18.00 Convietuiri 18.30 Serata muzicală TV. Realizator Iosif Sava 21.00 BBC World Service 21.30 Orașe și civilizații 22.00 TV5 Europe 22.35 Cîntecul inimii mele.

(După „PANORAMIC TV")

În funcție de evnimentele la zi, Radioteleviziunea își rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

medicina azi

Pentru a te vindeca e suficient să vrei. Ştiinţa o confirmă

■ Sistemul imunitar seamănă cu o armată care ne protejează de viruşi, bacterii şi paraziţi ■ Funcţionarea acestuia se află în strînsă legătură cu creierul care emite anumite semnale pentru a creşte capacitatea naturală de apărare a organismului ■ La rîndul său, sistemul imunitar joacă rolul unui organ senzorial care informează creierul în legătură cu atacurile diferiţilor agenţi patogeni.

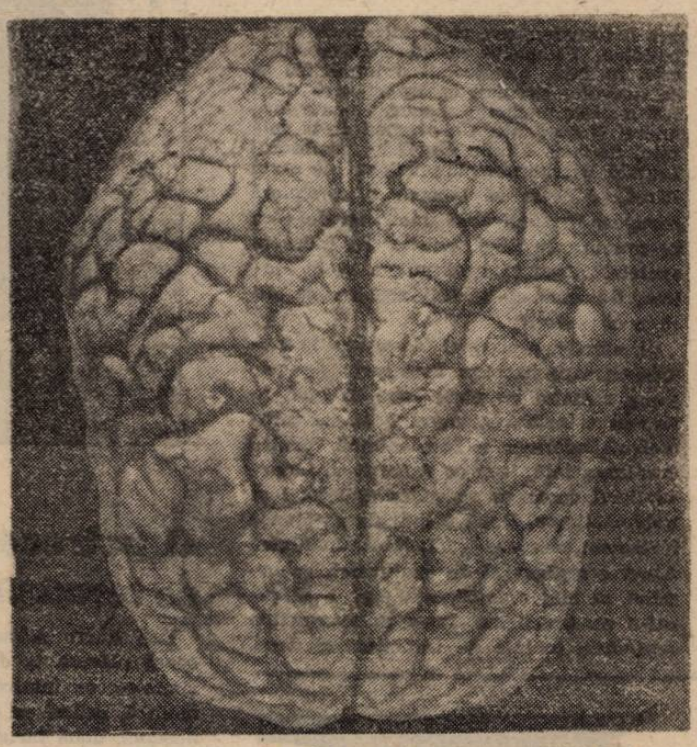

RĂZBOIUL MICROSCOPIC. Tot mai numeroase sînt cercetările care arată că afirmaţia „Pentru a te vindeca e suficient să vrei" are un suport ştiinţific foarte serios. Influenţa psihicului asupra evoluţiei — pozitive sau negative — a unei boli a încetat de mult să mai fie doar o credinţă populară. Realitatea biologică a început să fie treptat descifrată şi iată că o nouă ştiinţă s-a născut în urma cercetării legăturii care există între sistemele neuro-endocrin şi cel imunitar. Este vorba despre **psihoneuroimunologie.** Care ar fi tainele ei ?

Organismul nostru trăieşte într-un mediu extrem de agresiv, în care virusii, bacteriile, paraziţii sînt gata oricînd de atac. Dar pericolul nu se opreşte aici. În interiorul organismului, se întîmplă uneori ca din motive necunoscute unele celule să se comporte aberant, declanşînd un mecanism de autodistrugere şi, deci, boli destul de severe aşa-numitele boli autoimune. Desigur, organismul dispune de posibilităţi proprii de apărare pe care oamenii de ştiinţă le descriu în termeni de strategie militară. Apărarea este asigurată de globulele albe din sînge. În linia întîi de luptă se află macrofagele. Situate sub piele şi la nivelul mucoaselor ele „cern" microbii şi îi înghit. Rezultatul digestiei este apoi oferit limfocitelor T, veritabile celule ucigaşe. Acestea primesc instrucţiuni de la timus (de unde şi denumirea de limfocite T), se multiplică şi intră în acţiune distrugînd celulele infectate. Dar limfocitele T pot veni şi în ajutorul altor celule, cum ar fi limfocitele B, denumite astfel datorită originii lor în măduva osoasă (din engl. bone marrow). Limfocitele B, ajutate de limfocitele T, devin capabile să producă anticorpi care distrug antigenele. În plus, ele au capacitatea unei memorii permanente care le permite să recunoască intruşi pe care i-au mai întîlnit înainte şi să-i neutralizeze deosebit de eficient. De altfel, pe această calitate a lor se bazează şi principiul vaccinării. O altă categorie de celule denumite NK („natural killers") au misiunea de a distruge celulele tumorale din organism. În fine, mai există şi celulele „supresoare" care ordonă încetarea focului şi încheierea atacului.

Toată această uimitoare lume nu acţionează dezordonat. Nişte substanţe chimice, citokinele, secretate de limfocite şi macrofage au rolul de a coordona şi de a optimiza întregul sistem de apărare. Ansamblul se constituie într-un sistem perfect a cărui funcţionare poate fi realizată şi în condiţii de laborator. Tocmai de aceea imunologii au studiat mult timp sistemul imunitar în mod izolat, ca pe un sistem independent. Numai că în realitate, la nivelul organismului, acesta nu acţionează fără legătură cu restul. Oamenii de ştiinţă şi-au dat seama că şi inima poate funcţiona în condiţii de laborator ca o pompă. Dar asta nu înseamnă că în organism ea acţionează solitar.

AURORA POPESCU

Flora spontană şi arta culinară

(II)

4. Măcrişul de baltă (alte denumiri populare ale acestei plante sînt năsturel, aişor, bovilnic, hreniţă). Această plantă este legată de apele curgătoare sau stătătoare. Cei ce iubesc natura vor întîlni această plantă pe lîngă izvoarele cu apă limpede dar şi în apele mai puţin curate pe care le primeneşte. Acesta este rolul ecologic al măcrişului de baltă. Este o plantă erbacee, perenă, cu tulpina ascendentă, frunzele alterne imparipenat compuse. În vîrful tulpinii se găsesc inflorescenţele albe în formă de ciorchine. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie, dar în regiunile sudice ale ţării noastre începe să înflorească în mai. Fructele sînt selicve groase, cilindrice, lungi pînă la 2 cm. Planta face parte din familia Cruciferae Juss. Este originară din Europa occidentală, astăzi este o plantă cosmopolită. În ţara noastră o întîlnim destul de rar. Noi am identificat-o în apele destul de murdare ce înconjoară localitatea „Ostrov", pe lîngă Soseaua Pantelimon, din capitala ţării noastre. Datorită proprietăţilor alimentare şi terapeutice, planta merită să fie introdusă în cultură şi în ţara noastră.

Planta aceasta se bucură de o mare atenţie în ţările din apusul Europei. Încă din Evul Mediu, legumicultorii din Toulouse, strigau în gura mare pe pieţele acestui oraş : „Cresson des fontaines, sante du corps" — măcrişul de baltă, sănătatea corpului omenesc. Planta conţine cantităţi apreciabile de vitamine : A_1, B_1 B_2, C, E, factorul P.P. precum şi carotină — provitamina A. Conţinutul în fier este mai mare ca în spanac. Datorită faptului că aparţine familiei Cruciferae — mai conţine şi tioeteri, care au o acţiune binefăcătoare asupra mucoasei aparatului respirator ; cînd tăiem frunzele sau plantele mici, aceşti tioeteri irită mucoasa nazală şi ne obligă să ne întoarcem nasul în altă parte, de unde i se trage şi numele de „Nasturtium".

În arta culinară se folosesc plante tinere care amestecate cu telemea de vacă, de oaie sau cu unt, servesc la pregătirea unor tartine delicioase. Se pot amesteca şi cu piure de spanac, căruia îi dau un gust particular.

Frunzele pot fi folosite şi ca decor pentru anumite mîncăruri reci.

Cînd recoltăm aceste frunze din flora spontană trebuie să le spălăm foarte bine.

Planta mai are şi proprietăţi terapeutice, în acest scop poate fi folosită la vindecarea multor boli şi anume : bronşite cu expectoraţie muco-purulentă, cataruri pulmonare, tuse rebelă şi tuse convulsivă.

PROF. IOAN MINTEANSCHI

9 întrebări adresate fumătorilor

Aşa-numita voluptate a ţigării, pe care o invocă fumătorii înveteraţi, reprezintă o voluptate scump plătită.

În ipoteza că sînteţi fumător consacrat, sau numai în devenire, încercaţi să răspundeţi la aceste nouă întrebări, pe care vi le adresează această întreprindere a spiritului, care îşi propune să limpezească şi să ordoneze icoana confuză a lumii (în cazul nostru a fumatului), aşa cum apare aceasta în mod nemijlocit şi naiv în conştiinţă, întreprindere care în optica lui Tudor Vianu este ştiinţa. Iată-le :

1) De ce mai puneţi la îndoială severele imputaţii care se aduc tutunului, ca şi implicaţiile acestuia în ceea ce priveşte sănătatea, cînd sînteţi martorii unei vii mişcări de idei, iscată pe toate meridianele lumii, pe această temă, mişcare obsesiv susţinută şi întreţinută de ştiinţele medicale şi de slujitorii lor ?

2) De unde această denumire improprie de **fumător** dată aceluia care este captivul ţigării, cînd aceea de **nicotinoman** este incomparabil mai ştiinţifică ? Nu spunem în definitiv morfinoman aceluia care este captivul morfinei, cocainoman aceluia care este captivul cocainei, heroinoman cînd este vorba despre heroină, etc. etc, ?

3) De cînd vi se pare firesc şi normal faptul de a vă face o aşa-zisă plăcere, pe calea fumului albastru, ignorînd însă în mod flagrant acelaşi drept firesc şi normal al nefumătorilor de a inhala un aer nepoluat de fumul de ţigară, mai ales de cînd s-a demonstrat, în mod experimental, că un nefumător care lucrează timp de 8 ore într-un birou în care se fumează intens, „fumează" fără voia sa, 8 ţigări în acest interval de timp deşi nici nu s-a atins de ţigară ?

4) De ce un avertisment referitor la eventualitatea unui pericol imediat vi se pare demn de luat în seamă, în timp ce un altul vizînd un pericol îndepărtat este, prin definiţie subapreciat ? Apropo de acest fapt, reţineţi totuşi şi avertismentul Asociaţiei chirurgilor din S.U.A., dat publicităţii, în care se precizează, negru pe alb, că rata mortalităţii printre fumătorii a 10—20 de ţigări pe zi este cu 70 la sută mai ridicată decît la nefumători ; că în asemenea condiţiuni ţigara sporeşte de 5 ori şansa de a muri de bronşită cronică, de 20 ori şansa de a muri de cancer pulmonar şi de 50 de ori şansa de a muri prin infarct de miocard sau accident vascular !

5) De unde această falsă convingere că ţigara diminuează stările tensionale ca şi anxietatea, cînd este demonstrat experimental că, dimpotrivă, nicotina stimulează sistemul nervos, accelerează pulsul, şi creşte uşor tensiunea arterială ? Cînd fumătorul susţine că ţigara îl calmează, el susţine, de fapt, o aberaţie şi anume că devine teribil de nervos atunci cînd nu o are.

6) De cînd apoi o altă falsă convingere, şi anume că ţigara stimulează emoţiile pozitive, prin intermediul diverselor stimulări psiho-senzoriale, şi că tot ea induce în organism stări agreabile, cînd de fapt se ştie, şi încă de multă vreme, că tocmai emoţiile, fie că sînt pozitive sau negative, stimulează în realitate apelul la ţigară ?

7) De ce să nu admitem că la baza nicotinodependenţei am ajuns nu pe calea a cine ştie ce false plăceri, pe care ni le produce ţigara, ci, aşa cum a demonstrat ştiinţa, pe calea unor reflexe condiţionate, adînc întipărite în comportamentul nostru : Să nu uităm, apropo de această realitate, că fumînd 10 ţigări pe zi facem, pe parcursul unui an, de 3 650 de ori gestul scoaterii pachetului din buzunar, apoi gestul duceri ţigării la gură şi, în sfîrşit, pe acela al aprinderii acesteia cu chibritul sau bricheta. Şi ce mult ne gîdilă orgoliul, o brichetă frumoasă sau foarte promptă ?

8) De unde falsa convingere că proprii noştri copii nu ne vor imita, văzîndu-ne fumînd, cînd este ştiut că una dintre motivaţiile cele mai importante ale fumatului ţine tocmai de tendinţa vădită a adolescenţilor de a se identifica, pe calea fumatului, cu un anume model, întruchipat cel mai adesea de propriul tată de un frate mai mare sau de un prieten ?

9) De ce se face atîta tam-tam pe toate meridianele lumii pe tema poluării atmosferei de către gazul emanat de ţevile de eşapament ale diverselor autovehicule, sau de către acela emanat de hornurile diverselor fabrici, pretextînd faptul că această poluare reprezintă un pericol major pentru sănătate, cînd astăzi se ştie că două pachete de ţigări fumate într-o singură zi în locuinţa, atelierului sau biroul în care lucrăm expun de 20 de ori mai mult plămînii noştri agresiunii benzopirenului-substanţa eminamente cancerigenă, conţinută de fumul de ţigară decît dacă am respira aerul din Los Angeles, considerat de ecologi a fi unul din oraşele cele mai poluate din lume ?

ARCADIE PERCEK

întîmplări adevărate

Un copil diform, transformat într-o frumoasă fată

Aina Bogstrand, o tînără norvegiană de 18 ani, se născuse cu o cocoașă în spate care îi transformase viața într-un coșmar cotidian. Pedepsită să stea mereu aplecată în față, handicapul o împiedica să se dezvolte normal, ea nu măsura decît 1,25 m. Dar medicina modernă poate face uneori și miracole. Un ortoped de la spitalul Sophies Minde din Oslo, profesorul Ingjald Bjerkereim, impresionat de cazul Ainei, a decis să încerce o „premieră europeană" : aplicarea unei metode care se practica în SUA, pentru a-i îndrepta spatele. „Cred că o să putem să te ajutăm, i-a spus el tinerei fete, dar să știi că o să suferi".

Și, efectiv, procedeul făcea apel la metode aproape barbare. Este vorba de apăsarea spatelui cu niște bare de oțel, în fiecare zi apăsarea crescînd cu un milimetru. Suferința a fost enormă pentru curajoasa fată, însă ea a reușit să îndure supliciul deoarece vedea că situația i se îmbunătățește. După 6 luni de asemenea tratament, cocoașa a dispărut, înălțimea Ainei a cîștigat 25 de centimetri, ea urmînd să mai crească, așa cum a asigurat-o un practician. Iat-o în fotografiile reproduse înainte de tratament și după.

O petrecere se termină cu o dramă

Trei tinere prietene și-au petrecut o seară plăcută la discotecă. Rizînd, amuzîndu-se, se întorceau acasă într-un Renault 5, rulînd pe drumul național. Apoi, deodată, două faruri de camion le orbesc. Odile, de pe bancheta din spate mai apucă să urle : „Atenție, intră în noi". Mașina este un morman de fiare, iar cei sosiți în ajutor au nevoie de 4 ore pentru a extrage corpurile celor trei fete. Florence și Odile sînt în comă. Cît despre Josianne, aceasta nu mai are formă umană. După 5 zile de comă, Florence deschide ochii și află despre nenorocirea care s-a petrecut. La ora 22, ora accidentului, ea conducea automobilul. Nu reușește decît să țipe „Odile, Josiane..." Apoi, aducîndu-și aminte de toată grozăvia spune „Mai bine muream..." Șocul este puternic. Află și urmările : Odile, prietena ei dintotdeauna are coloana vertebrală ruptă, paralizată pentru totdeauna : Odile, cea care iubea atît de mult dansul și sportul, pentru care viața era o cursă nebună, va rămîne imobilizată în scaun. Ea, Florence, cu brațul drept amputat de la cot, o infirmă. Dar undeva, într-o biserică, o tristă ceremonie : părinții și cunoscuții o duc la groapă pe Josianne. Ea a scăpat, însă Florence știe că scaunul ei cu rotile este însingerat. Trei fete plecaseră să-și serbeze cei 19 ani.

Un pilot de 14 ani a pilotat un avion

putut realiza atîta vreme cît a trăit nevasta lui, ea fiind aceea care se opunea cu ferocitate. Dar, o dată rămas văduv, și înainte de a muri, fostul șofer centenar a ținut morțiș să trăiască această senzație unică : zborul printre nori. Și iată-l în carlinga unui elicopter, alături de un pilot experimentat. Zborul a reușit. Asta nu înseamnă că va renunța la cei doi kilometri zilnic pe care îi parcurge cu bicicleta.

Larry Patchett își pilota avionul său bimotor deasupra unei regiuni aflate în statul Ohio și nimic nu anunța o catastrofă aeriană. Ziua era însorită, traficul se desfășura normal, ca pentru o zi de miercuri. Altimetrul arăta 3000 metri cînd unul dintre cele două motoare a început să dea rateuri. Gluma s-a îngroșat în clipa în care, în ciuda încercărilor lui Larry, acesta s-a oprit definitiv. Fără

Buletin cîștigător aruncat la gunoi

O întîmplare care seamănă pînă la un punct cu povestirea **Două lozuri** a lui Caragiale.

Maurice Seyzeriat, în vîrstă de 56 de ani, tată a 6 copii, magazioner la Ain în Franța, pe care boala îl reținea acasă de doi ani a trăit cîteva zile de groază, văzînd cu ochii lui cum cîștigul de 517.000 franci la loto e pe punctul de a-i fugi de sub nas. Cum ? Foarte simplu. În timp ce se afla internat pentru cîteva zile în spitalul din localitate, nevasta lui i-a aruncat biletul cîștigător la gunoi, în vreme ce făcea curățenie. După o săptămînă, dl. Seyzeriat primește acasă o scrisoare din partea administrației jocurilor naționale în care se spunea : „Domnule... vă informăm că încă nu v-ați ridicat suma de 517.000 franci pe care ați cîștigat-o la loto. Centrul de plată din Bourg-en-Bresse așteaptă vizita dv. Prezentați-vă cu buletinul de joc". Dar unde e buletinul de joc ? Omul l-a căutat toată ziua, prin sertare, prin toată casa, pînă cînd nevasta își aduce aminte : Nenorocire ! L-am rupt și l-am aruncat la gunoi împreună cu alte hîrtii vechi". Vă închipuiți scena care a urmat. Oricum, uneori zeița Fortuna face și lucruri bune. Magazionerul a avut pentru a doua oară noroc. Pentru că pe buletinul de joc în valoare de 14 franci el scrisese numele lui și adresa, motiv pentru care Administrația loto a putut să-i plătească cîștigul. „De-acum încolo eu voi face curățenie în casă" a declarat dl. Seyzeriat. Și asta pentru că speră ca norocul să îi mai surîdă...

A revenit la viață...

„Pentru noi, în ciuda tuturor eforturilor, era moartă", spun astăzi pompierii salvatori din Gruissan, o plajă din Aude, unde Valerie Casamond, 22 ani, a fost lovită de un trăznet, după care aproape o oră a rămas pe nisip cu toate funcțiile vitale oprite, complet moartă.

În acea zi de iulie, Valerie și prietena sa Dominique ieșeau fericite din apa mării, amuzîndu-se de furtuna care se întețea deasupra. Dar nu peste multă vreme, un fulger s-a abătut asupra lor. Dominique a fost aruncată în nisip, iar cînd și-a revenit după cîteva secunde, șocată și cu picioarele arse, a observat-o pe Valerie întinsă pe plajă, fără viață, cu pieptul plin de dungi lăsate de arsuri. Salvatorii care au sosit au încercat în zadar să o aducă la viață, mai întîi cu măsuri de prim ajutor : respirație gură-la-gură, oxigen, mișcări respiratorii, masaj cardiac. Nici un semn. Inima i se oprise, respirația încetase. Norocul a fost că un medic venit după aproape o oră a recurs la o ultimă soluție : injecția intra-cardiacă. Victima și-a revenit. „Am impresia că am trăit într-un neant, un timp infinit", a spus Valerie după cîteva zile, evocînd „miracolul" revenirii din moarte.

verificati-vă cunostintele

SÎNTEŢI ÎN PAS CU ŞTIINŢA ? (II)

1. De ce este cerul albastru ? Aceasta se datorează :
a) unei mai mari sensibilităţi a celulelor retinii la lumina albastră ?
b) unei emisiuni de lumină albastră în plasmă arzîndă de la suprafaţa soarelui ?
c) curbura imprimată luminii de cîmpul magnetic terestru, mai puternic pentru lumina albastră decît pentru lumina galbenă sau roşie ?
d) refracţia luminii albastre prin moleculele de aer ?

2. Care este numărul aproximativ al stelelor Căii lactee ?
a) 50 de milioane
b) 100 de milioane
c) 50 de miliarde
d) 100 de miliarde

3. Care este cel mai rapid tren de călători din lume ?
a) Tokaido din Japonia
b) TGV din Franţa
c) Maglev din Germania

4. Care dintre animalele citate mai jos îşi modifică după cîţiva ani codul lor de comunicare submarină ?
a) rechinii
b) delfinii
c) focile
d) balenele

5. Care dintre aceste păsări parcurg cea mai mare distanţă atunci cînd migrează anual ?
a) albatrosul
b) rîndunica de mare
c) ploierul auriu
d) colibriul roşu

MANUELA SPĂTARU

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNSURI LA ÎNTREBĂRILE PUBLICATE ÎN NUMĂRUL TRECUT

Sînteţi în pas cu ştiinţa ?

1. Satelitul Telstar, în 1962. Prima transmisie comercială a fost efectuată în 1965 de Intelsat.

2. (c) Programele de logică au fost concepute şi au avut rezultate bune atît pentru şah cît şi pentru diagnostic medical, dar sînt încă departe de a putea sesiza scheme cerebrale de gîndire şi de comunicare, care intervin în alcătuirea poeziei.

3. 200. Dacă se exceptă oasele mici, nearticulate ale piciorului, scheletul nostru are exact 206 oase.

4. (a).

5. (c) Marie Curie a primit premiul Nobel pentru fizică în 1903 în acelaşi timp cu Pierre Curie, soţul său şi Henri Becquerel, pentru lucrările asupra radioactivităţii. În 1911, Marie Curie a primit din nou Premiul Nobel, de această dată pentru chimie, pentru descoperirea a două elemente radioactive. Americanul Linus Pauling obţine şi el două Premii Nobel : unul pentru chimie şi celălalt pentru pace. Pentru Crucea Roşie, premiul Nobel, pentru pace s-a atribuit de trei ori.

cînd ati rîs ultima oară

● În timpul unui examen scris, profesorul a văzut cum un student dădea cu banul. Nedumerit a cutezat să-l întrebe :
— Ce faci ?
Răspunsul veni destul de prompt :
— Nu ştiu prea bine subiectul şi dau cu banul ca să aflu răspunsurile corecte.
După examen, profesorul îl observă din nou pe student dînd cu banul şi-l întrebă :
— Şi acum ce faci ?
— Verific dacă am dat răspunsurile corecte !

Patronul : Te-am pus să trasezi linia aia albă prin mijlocul şoselei. După prima zi, în care ai trasat trei kilometri, am fost mulţumit de tine. Nu a fost rău nici a doua zi, cînd ai trasat doi kilometri. Dar azi ai trasat doar un kilometru. Va trebui să te concediez.
Salariatul : Nu a fost vina mea. În fiecare zi m-am îndepărtat din ce în ce mai mult de bidonul de vopsea.

IMENTAR

— Brînza-i pe ascuns, carnea-i pe ascuns, numai hoţia e pe faţă...

CRISTALE

Omul şi-a găsit mulţi prieteni în rîndul animalelor, de regulă necomestibile.

★

Dacă închizi ochii se face noapte. Dar e absurd să cauţi stele.

★

Cum pot ei să susţină că Universul e infinit, se întreabă puricele ajuns la marginea păturii.

★

La măreţia vîrfului îşi aduc contribuţia şi văile, cu adîncimea lor.

★

Tristă mai e matematica destinelor. Bruno sfîrşi pe rug, iar papii se plimbă cu avionul.

★

Regula adormită naşte excepţii.

★

Curcubeu. Superb arată lumina în faza ei de descompunere.

Sîntem tentaţi să-i credem orbi pe cei care nu au ochi decît pentru lucrurile strălucitoare.

VALERIU BUTULESCU

test

OPT DIFERENŢE

Între cele două desene există mici diferenţe grafice şi vă invităm să le aflaţi.

(Soluţia în numărul viitor)

FĂRĂ COMPAS

Numărul 2.

CRONICA modei

NOSTALGIA VERII

Răcoarea dimineţilor, ruginiul discret din coroanele arborilor, pînza subţire de nori ce atenuează puterea soarelui anunţă sfîrşitul verii. Decolteurile largi, fustele mini sînt pe cale de a fi înlocuite de blasere, bluzoane uşoare, pulovere fine..., asociate cu fuste ceva mai lungi sau pantaloni. Nota exotică specifică verii cedează teren eleganţei de toamnă.

A.P.

ARBORI ŞI ARBUŞTI

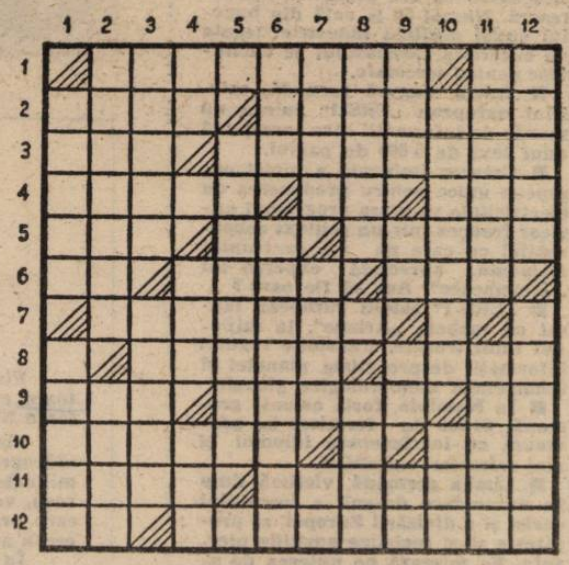

ORIZONTAL : 1) Pădurită, cu diferite esenţe de arbori şi arbuşti. (pl.) — Avocat. (presc.) 2) Suprafaţă de teren plantată cu arbori — Arbore cu tulpina dreaptă şi coroana mare. (pl.) 3) În paltin ! — Arbust mediteranian cu flori albe, cu fructe portocalii, sferice. 4) Frînghia... junglei ! — Măsură agrară — Abreviaţie anatomică. 5) Rug, de pădure — Gelu Costin — Huruit. (pop.) 6) Cremă (pop.) — Arbustul de pe malul apei — Riu în Germania. 7) Mic arbust, originar din India, cu flori albe, mirositoare. 8) Liliac (reg.) — Arborele... vieţii. 9) Acele (pop.) — Arbore exotic, din familia labiatelor, cu flori albastre-închis (pop.) — Tel ! 10) Haină de ceremonie, cu pelerină lungă. (pl.) — Denumire dată arborilor şi arbuştilor din genul Sambucus. (maced.) 11) Ardei... rapid ! — Răzuială (pl.) 12) Unire ! — Conifer, cu lemnul rezistent şi parfumat, utilizat în industrie. (pl.).

VERTICAL : 1) Palmier. (pl.) (rar.) — Arbust exotic, cu fructe galbene. 2) Arbust mediteranian, din al cărui lemn se fac cozi de unelte. (pl.) — Dafin (pop.). 3) Arbore înrudit cu paltinul — Fructul salciei. 4) Dumitru Constantinescu — Astfel — Arbore exotic cu lemnul foarte tare. 5) Alt arbore exotic, cu flori mari, albe, sau roşii, mirositoare. (pl.) 6) Cursă ! — Arbust decorativ, cu frunze ovale, persistente. (pl.) 7) Două localităţi în Bangladesh Munte în Spania — Ape ! 8) Arbore din familia pinaceelor, cu lemnul tare — Supravegherea pădurilor contra incendiilor. 9) Local. în U.R.S.S. — La rugi ! — ... şi la tisa ! — În urcare ! 10) Plante lemnoase, în formă de tufă — Fluviu în Tog. 11) Pădurice de arin — Secătuit (fig.). 12) Pătlăgea vînătă. (bot.) — Plînge pe marginea... apei ! ! (pl.).

Dicţionar : BNA, USS, ISOPI, ITNA, NINO, IJA, SIO.

LAURIAN BUTURE
BACĂU.

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

LUMEA PĂSĂRILOR

ORIZONTAL : Pupăză — Tîlc — Alunari — Tao — Sitari — Sasc — As — Sipet — To — Rop — Tigănuş — Erete — RN — Ne — Ila — Seca — L — P — Ica — Tais — Iaci — Ma — Soi — Scatii — Etic — Canarasi — MI

Nr. 35 (1767) din 31 august 1991

75 de metri de voal

Sabina își dorea să dea vestea că este femeia cea mai fericită din lume și a reușit, pentru că, în ziua cînd s-a căsătorit cu Kalk Walter, în Hamburg a atins un record. Toaleta sa de mireasă a făcut senzație : avea 75 de metri de voal, care era purtat de 45 de fetițe. Nu-i puțin lucru și tinerii căsătoriți speră ca luna de miere să fie tot atît de lungă ca și voalul plin de iluzii al rochiei de mireasă.

LA NIVEL ÎNALT

Fritz Walter și soția sa originară din Italia au fost invitați de cancelarul Helmut Kohl la o recepție oficială la Bonn. Invitația a fost onorată. Cel mai popular fotbalist din istoria fotbalului german și-a serbat cu acest prilej cea de-a 70-a aniversare a zilei sale de naștere.

CALEIDOSCOP magazin

■ **În lume se consumă, anual, în jur de 567 miliarde de ouă. Asia se află pe primul loc în ierarhia mondială cu 108,2 miliarde ouă (38 la sută). Pe țări, China deține prioritatea mondială, ca de altfel și în ceea ce privește numărul consumatorilor.**

■ **În Europa (care realizează 21 la sută din producția mondială), Franța produce cele mai multe ouă. Uniunea Sovietică deține 13,3 la sută din producția de ouă a lumii, iar America de Nord 12,7 la sută.**

TELEGRAME

■ **În industria sovietică destinată zborurilor cosmice sînt angajate, relevă surse occidentale, 600 000 de persoane.**

■ **Mai puțin de jumătate din personalul care lucrează în cosmonautica sovietică are pregătire inginerească. Numai 50 la sută din bugetul anual destinat industriei legate de cucerirea Cosmosului se cheltuiesc pentru cercetare.**

■ **Într-o singură secundă, satelitul european „ERS-1" culege un număr de informații care corespund unui text de 5 600 de pagini.**

■ **Crearea iminentă a pieței europene unice pentru producerea de electricitate va plasa programul nuclear francez într-un context concurențial cu care nu s-a confruntat niciodată, apreciază experții lui „Greenpeace". Așa să fie oare ?**

■ **„ERS-1" satelit european lansat cu racheta „Ariane", la mijlocul lunii trecute, transmite regulat informații despre clima planetei și fenomenele meteorologice globale.**

■ **În Namibia, fostă colonie germană, 20 000 de fermieri își păstrează cu încrîncenare idiomul și sînt refractari asimilării.**

■ **Limba germană, victimă timp de numeroase decenii a trecutului nazist și a divizării Europei, se pregătește să-și recîștige pozițiile pierdute. Ea mizează pe puterea de atracție a unei țări unificate și puternice, aflată în inima continentului.**

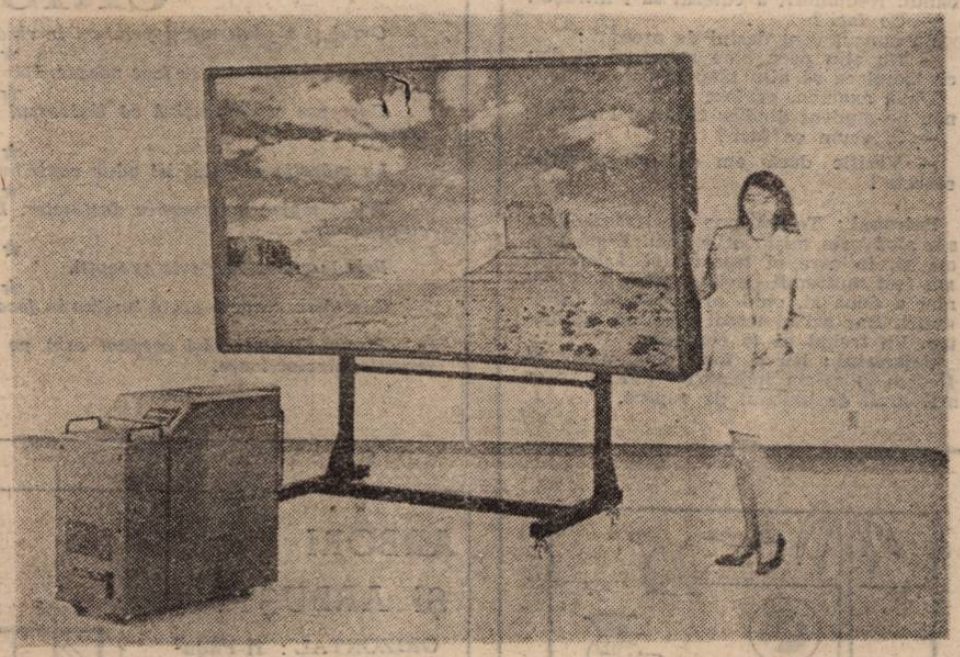

Teleproiector de înaltă definiție

Firma japoneză „Sharp" a realizat primul său ansamblu de teleproiectoare cu cristale lichide de înaltă definiție compus din aparatele videoproiectoare XU 110 HDTV și XH-L 100 HD.

Sistemul conceput și realizat de specialiștii niponi include inițial un videoproiector de 70 Kg. dotat cu trei panouri cu cristale lichide totalizînd 3.6 milioane de puncte (cîte 1,2 milioane de puncte pentru fiecare din culorile roșu, verde și albastru). Sistemul este prevăzut cu un obiectiv (4,5/180—360 mm) care preia imaginile formate pe cele trei panouri pentru a le proiecta pe un ecran avînd dimensiunile de 2,4X1,4 metri și o greutate de 55 Kg.

În sfîrșit un decodor permite recepționarea programelor televiziunii japoneze de înaltă definiție și convertirea acestora în trei semnale de culoare verde, roșu și albastru destinate panourilor cu cristale lichide.

Spumă de sticlă

Specialiștii Laboratorului de chimia solidului și anorganică moleculară de pe lîngă Universitatea din Rennes (Franța) au realizat un nou material — inolitul. El este rezultatul cercetărilor privind comportarea la temperatură înaltă a citorva sorturi de sticlă. Este vorba de sticla obținută prin fuziune liberă la 1 000°C cu azot sub formă gazoasă.

Odată cu acest proces se formează și spuma de sticlă care prin răcire devine un material expandat. Specialiștii francezi utilizează acest material în combinația cu nitrura de aluminiu. Produsul obținut seamănă foarte mult cu piatra ponce. Calitățile sale sînt însă deosebite. Contrar majorității materialelor izolante, inolitul posedă o rezistență deosebită la contracțiile mecanice. El nu este inflamabil și rezistă fără să se distrugă pînă la temperatura de 800°C față de rășinile fenolice, a căror rezistență nu depășește 200°C. Utilizată în straturi alternative cu elemente mecanice, spuma de sticlă reprezintă o foarte eficace barieră antiincendiară. Domeniile de aplicare ale noului material cuprind căptușelile cuptoarelor uzinale, fațadele de clădiri, țevile instalațiilor industriale și alte aplicații.

Se va pune capăt contrabandei cu fildeș?

Conform unor date statistice recente puse la dispoziție de organisme internaționale specializate, comerțul cu piei ale unor categorii de animale pe cale de dispariție, sau a căror vînare este interzisă (ca și a fildeșului), cunoaște o creștere importantă care demonstrează pe de o parte, ineficiența măsurilor de protejare. Ținînd seama de aceste date revelatorii, un mare număr de state și Organizația mondială WWF au decis să întreprindă noi măsuri de protecție, coroborate cu amplificarea pedepselor celor care se fac vinovați de asemenea acte reprobabile. Printre alte măsuri s-a decis ca piesele confiscate de la braconieri sau contrabandiști să fie incinerate pentru a se evita orice tentație și posibilitate de sustragere ulterioară. Fotografia vă înfățișează un asemenea moment surprins în Taiwan, unde o mare cantitate de piei și fildeș, valorînd multe milioade de dolari, sînt incinerate.

Baia noului născut

„Harold și Beatrice anunță cu bucurie pe toți amicii lor nașterea primului lor pui, Jimmy". Acest anunț amuzant a putut fi citit nu demult pe panoul unei rezervații (care posedă și un bazin cu apă) a Parcului zoologic din Adelaida (Australia). În acest fel, conducerea parcului a ținut să informeze pe vizitatori despre un eveniment rar petrecut în captivitate. Mama Beatrice, foarte orgolioasă de puiul lor (în fotografie), l-a înconjurat de la bun început cu o deosebită afecțiune nedespărțindu-se nici un moment de micuțul Jimmy, în timp ce Harold urmărește și controlează dacă toate lucrurile decurg în bune condițiuni.

Biblioteca județeană MUREȘ

Johnny Hallyday:

„SÎNT UN PIC ZORRO"

(Pagina a 2 – a)

DALAI LAMA
între știință și confesiune

(Pagina a 4 – a)

- *Cartea recordurilor naționale*
- *Horoscop săptămînal*
- *Test*
- *Guinness Book*
- *Cronica modei*
- *Rețeta săptămînii*

magazin

ANUL XXXIV • Nr. 36 (1768) SERIE NOUĂ – 18 SÎMBĂTĂ 7 SEPTEMBRIE 1991 16 PAGINI 8 LEI

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

Macrocriminalitatea, un fenomen planetar

O LUME NEBUNĂ, NEBUNĂ... DE CE?

(Pagina a 5 – a)

Policier

MAȘINA DE OCAZIE

(Pagina a 10 – a)

MEDICINA LA ZI

PUTEREA NEBĂNUITĂ A EMOȚIILOR

(Pagina a 13-a)

Glob „Magazin"

- Sinuciderea lui J.R. ?
- O tragedie numită Pinatubo
- Carte scandaloasă la Hollywood
- Cine a descoperit America ?
- Rinocerul indian „medicament" universal

(Paginile 8–9)

Biblioteca județeană

oameni...

Johnny Hallyday:

„SÎNT UN PIC ZORRO"

■ Peste 30 de ani în lumea muzicii, într-o atitudine „rock'n roll" ■ Star inclasabil, Johnny se destăinuie revistei „Lui" cu o sinceritate umilitoare : accidente de motocicletă, iubiri, decepţii...

— Iată-vă într-o maşină de curse...

— Drăguţă, nu ? Este o AC Cobra care-mi place foarte mult. Atinge suta pe oră în trei secunde. Maşinile sînt pasiunea mea, dar nu înainte de motociclete.

— Harley Davidson ?

— Exact. Am avut toate modelele posibile. Acum am cinci la Paris şi încă două comandate în Statele Unite. Modele vechi care nu există în Europa. Harley Davidson, se ştie, nu merg foarte repede, prind cel mult 200 km pe oră. În comparaţie cu modelele japoneze care ajung la 250 la oră, nu sînt teribile. Dar mie astea îmi plac. Poate pentru frumuseţea lor. Motocicletele japoneze nu au linie ! Prea mult plastic !

— Aţi avut deja un accident de motocicletă...

— Da. Cu o motocicletă japoneză. Mi-am distrus umărul, am fost operat...

— Cu cît mergeaţi ?

— Cu 250 la oră. Am avut totuşi noroc am alunecat pe o parte, m-am tîrît peste 100 de metri. Dar eram într-un costum de piele, deci oarecum protejat.

— Cît v-a trebuit ca să vă suiţi din nou pe o motocicletă ?

— Atît cît a durat refacerea umărului.

— Faceţi mult sport ?

— Zilnic sînt prezent în sala de gimnastică.

— Pe stradă, mai există tipi care vor să-şi măsoare forţa cu a dv. pentru a-şi epata prietenii ?

— Nu, asta a fost odată. Oamenii, bărbaţii în special, sînt mult mai gentili acum : vin să solicite autografe pentru prietenii lor.

— V-a tentat vreodată să vă instalaţi în Statele Unite ?

— Ador Statele Unite, dar cel mai bine mă simt la noi. Îmi place să merg acolo dar să mă reîntorc în Franţa. De altfel, am văzut că şi americanilor le place mult la noi. Unii se gîndesc să facă o plimbare în Franţa şi o dată ajunşi aici nu mai vor să plece.

— Dacă aţi fi totuşi nevoit să trăiţi în altă ţară decît în Franţa, ce aţi alege ?

— Italia. Roma în special. Ador italienii.

— Unde credeţi că există cele mai frumoase fete din lume ?

— În Franţa, evident !

— Cînd sînteţi îndrăgostit cît durează?

— Depinde : două zile, doi ani, douăzeci de ani. În orice caz, consider că atunci cînd eşti îndrăgostit cu adevărat, nu-ţi mai vine să vezi pe nimeni altcineva şi în nici un caz să trădezi. De altfel, de cîte ori am trădat o femeie, am fost la sfîrşitul unei istorii de dragoste. Niciodată însă în timpul ei.

— Căsătoria e bună la ceva ?

— E importantă. Mai ales cînd speri să dureze. Dacă e vorba însă de o poveste de un an sau doi, căsătoria nu are rost. O căsătorie se face cînd speri că este pentru totdeauna. Dar e un lucru extrem de dificil, fiind vorba de socul ce apare între două temperamente diferite. Disputele încep de la nimicuri. După un timp, dar uneori poate fi prea tîrziu, gîndeşti : cum am putut să fiu atît de prost ?

— Sînteţi o persoană dificilă ?

— Într-o oarecare măsura da. Se întîmplă adesea să am chef să fac altceva decît partenera mea de viaţă. Adelina, de exemplu, vrea să meargă la cinema, eu nu. Ea are chef de plimbare, eu prefer să stau acasă de vorbă cu prietenii... Numai cînd mă simt singur doresc să ies din casă.

(Va urma)

Traducere şi adaptare de AURORA POPESCU

music box

De prin lume adunate şi apoi fan-ilor date

● Se pare că o băutură foarte puternică a inspirat ultimul cîntec al formaţiei U2. Bono a scris această piesă (My Wild Irish Rose — Trandafirul meu sălbatic irlandez) pentru un serial de televiziune despre muzica irlandeză, serial ce va fi foarte curînd difuzat.

● Un turist pe nume David Lake a găsit într-un hotel din Barbados un „răvaş" de dragoste adresat de Jerry Hall lui *Mick Jagger*. În scrisoare Jerry îşi exprimă marea sa iubire pentru solistul lui Rolling Stones şi adaugă că nu ar avea nimic împotrivă ca el să facă dragoste şi cu alte femei. „Eu cred că eşti un geniu şi îmi placi aşa cum eşti". A fost dovedit că biletul este scris de ea dar, pînă acum, nu l-a cerut înapoi...

● Dacă tot am pomenit de Mick Jagger să vă mai spun că înregistrează cu *Lenny Kravitz* făcîndu-ne să ne întrebăm: oare ce va ieşi din această colaborare?

● „5 000 000", nu este vorba de datorii externe, ci de titlul celui de-al doilea album al formaţiei *Dread Zeppellin*, cunoscuţii, de acum, imitatori şi parodiatori Elvis-reggae-Zeppellin, cei care au reuşit să-l facă să rîdă pînă şi pe Robert Plant...

● În sfîrşit au reînviat şi vechii noştri favoriţi: *Van Halen!* După o pauză de trei ani a apărut, pe 17 iulie, noul lor L.P., intitulat „For Unlawful Carnal Knowledge". Albumul este o întoarcere spre clasicul sound al celebrilor americani.

● *EMF* au scos un al treilea single de pe primul lor LP „Schubert Dip" (album pe care vi-l voi prezenta într-unul din numerele viitoare ale „Magazin"-ului) intitulat „Children" („Copii"). Noul single este apropiat ca ritm de „Unbelievable", aceleaşi chitări, un hip-hop rapid, dar se pot auzi şi sirenele poliţiei sau zgomotul făcut de maşinile Formulei unu. Mulţi sînt de părere (printre aceştia şi eu) că EMF sînt o „grupiţă" elementară... Poate „Children" va dovedi contrariul!

● Spiritul lui *Bob Marley* este viu! Sedella Marley, mama legendarului interpret de reggae a editat, cu ocazia comemorării a zece ani de la trecerea în eternitate a lui Bob (11.05.1981), albumul „Awake Zion" care conţine melodii scrise de fiul ei în ultimele lui zile. Bob a cerut mamei sale să-i promită că va scoate acest album...

● Ultimul disc al lui *Paul McCartney* se va transforma, cu siguranţă, într-o raritate pentru colecţionari. A fost înregistrat *live* în ianuarie şi tirajul a fost de doar 500 000 exemplare. Încă ceva: vegetarianul Paul a recunoscut că în copilărie a omorît broaşte (!) pentru a se pregăti de armată. Fostul Beatles nu a slujit în armată, dar a fost gata pentru aceasta. „Aveam 9 ani şi gîndeam că dacă pot ucide cu sînge rece o broască, voi putea să ucid şi un om. Fratele meu era îngrozit şi spunea că sînt un caz pentru psihiatru". Spre bucuria fratelui său şi,mai ales, a broaştelor, Paul s-a împăcat de mult cu ele!

MARIAN MINCULESCU

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII

Comes Naturally — Sheena Easton

Trecuse destulă vreme de cînd lady Shee nu dăduse naştere la nimic muzical, ei doar la birfe, numele ei fiind legat de Prince, Fancy şi, în ultimul timp, de Kate Bush. Ei, bine, Sheena a spart liniştea din jurul său cu discul „What Comes Naturally" care este o încercare de a fi în pas cu lumea dansului. Melodia purtînd titlul discului (care durează 54 min) este un mare hit al momentului, o frumoasă melodie de dans (este vorba, evident, de cea originală şi nu de plictisitoarea „extended club version" care durează opt minute !). Discul mai conţine două bucăţi ritmice : „Manic Panic" şi „The Bomb" cu interesante pasaje de rap. Totuşi, discul şi însăşi Sheena sînt salvaţi de valoarea incontestabilă a baladelor componente : „The Next Time" poartă ceva din stilul romantic al lui Whitney Huston, bluesul „Forever Friends" scoate în evidenţă vocea interpretei, iar „To Anyone" (care seamănă puţin cu „Rhythm Of My Heart" a „bătrînului" Rod Stewart) face trecerea spre ritmurile de dans, destul de monotone, totuşi. Un disc despre care unii eretici spun că „putea fi şi mai rău", nouă nerăminîndu-ne decît imaginea ochilor uşor speriaţi, de gazelă, ai Sheenei din clipul „What Comes Naturally", clip care întîrzie să apară şi pe micile noastre ecrane...

MARIAN MINCULESCU

Atenţie ! **Concursul pe luna septembrie are tema Top Reggae. Aştept scrisorile voastre pînă pe data de 25 septembrie.**

FLASH

Premieră mondială la Mamaia '91

Deci, am trăit s-o vedem şi pe asta: pentru prima oară în lume, marele premiu al unui festival de muzică uşoară se atribuie unui car (5), fie el şi color. Cu această performanţă intrăm sigur în Guinness Book, dl. David Frost trimiţîndu-şi deja emisarii. Am înţeles, dintr-o cusută cu aţă albă explicaţie, că acest car 5 a suportat greul ediţiilor precedente etc. etc. Da de unde! Greul a fost suportat cu stoicism de telespectatori, de fiecare dată, în cel mai bun caz, ei, telespectatorii meritînd marele premiu, şalupa. Pentru că, asemenea ediţiilor precedente, am fost nevoiţi să ascultăm aceeaşi muzică fadă, ca de la căminul cultural, compusă după aceleaşi scheme prăfuite. De versuri ce să mai spunem? La nivel de grafomani. Mai departe: aceeaşi Elena Cîrstea, care nu mai ştie decît mulţumirile să le adreseze în limba română, în rest chinuie la fel de imperturbabil limba engleză şi melodii celebre din repertoriul unor mari cîntăreţi, care dacă ar auzi-o n-ar mai avea somn toată viaţa. Să mai spunem că singura melodie frumoasă care s-a cîntat la Mamaia a fost interpretată excelent de Daminescu, întîmplător o melodie din repertoriul lui George Michael. Un cîştig al Festivalului a fost însă creaţia vestimentară a Casei de Modă Europa din Bucureşti, dar pentru atîta lucru nu era nevoie ca festivalul să se numească de „muzică uşoară". O prezenţă ieşită din tipare a fost fără îndoială Radu Dolgan din Chişinău, dacă nu mă înşel singurul cîntăreţ care a fost „pus" de public să mai cînte o dată melodia pe care a interpretat-o, ceea ce spune mult.

Cam asta a fost la Mamaia '91. Aşteptăm, în continuare, un adevărat festival de muzică uşoară la care să participe şi formaţiile vocal-instrumentale, la care să auzim şi muzică de calitate şi profesionalism. Asta a fost Mamaia '91. Plus Gabriel Cotabiţă care a prezentat, a cîntat, a marcat; Mirabela Dauer, dezamăgită că n-a cîştigat niciodată trofeul la Mamaia, şi o barcă cu motor lăsată în voia valurilor pentru un car color. Frumos.

San Antonio se confesează (2)

Frederic Dard, autorul celebrului erou San Antonio, îi declară, în continuare lui Jean-Louis Marzorati: „Sînt două feluri de a scrie o carte. Poţi spune «vreau să scriu pentru a cîştiga premiul Nobel» sau, dimpotrivă, să nu-ţi pese de aşa ceva şi să scrii ceea ce simţi, pentru a-ţi face plăcere ţie sau celor care te citesc. Eu n-am avut ambiţia de a scrie pentru Nobel. N-am avut ambiţia a intra la Sorbona, de a fi decorat, n-am avut ambiţia de a fi preşedintele vreunui comitet sau comisii. Am vrut să-mi scriu treburile mele aşa cum le-am simţit şi

să trăiesc o viaţă complet liberă. Singurul jug pe care-l accept este familia". Cu toate acestea la Sorbona se scriu teze despre „San Antonio", autorul figurează în dicţionare şi va sfîrşi în Pantheon. Întrebat ce crede despre posteritatea lui, Frederic Dard a răspuns cu umor că ei se uită de ani de zile la posteritatea lui. Totuşi, în dicţionare găsim date la „San Antonio" sau la „Frederic Dard" ? „Am început să figurez în dicţionare mai întîi San Antonio şi apoi Frederic Dard. Nenorocirea este că am un mare respect pentru dicţionare. Dintotdeauna. Primul meu Larousse mi l-a făcut cadou mama cînd aveam 6 ani. Îl ám şi acum".

Rubrică realizată de GEORGE CUŞNARENCU

Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentinţa civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 Bucureşti, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului sub nr. 1787 din 29 mai 1991.

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ŢIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR :

Dumitru FILIP (director general), George CUŞNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANŢU, Paul IOAN (directori).

Redacţia : Piaţa Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Regia Autonomă a Imprimeriilor. Imprimeria „CORESI" — Bucureşti.

Administraţia „Editura Presa Liberă"

Redactor şef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacţie : GEORGE CUŞNARENCU

REDACŢIA : Dorel Dorian (şef secţie), Ion Ţugui, Manuela Spătaru, Şerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanţu, Paul Ioan (şef secţie), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACŢIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuţă, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692)

Manuscrisele şi fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

enciclopedie

TUAREGII:

Sfîrşitul unei civilizaţii (III)

În prezent, suspiciunea, ca să nu-i spunem ură atavică, opune două civilizaţii. Una cu tradiţie de agricultori negro—africani, ale cărei cadre sînt actualmente la putere, tinde să impună legi moderne, centralizatoare şi să-i îndepărteze pe războinicii sclavagişti inculţi. Refuzînd şcolarizarea timp de generaţii, tuaregii s-au privat ei înşişi de o elită susceptibilă de a interveni în treburile zonei.

În anii '79, o serie de fenomene climatice au accelerat atomizarea societăţii tuarege. Uscăciunea persistentă accentuează deşertificarea, lărgind banda sahelo-saharianã. Aflaţi deja la limita adaptării ecologice, tuaregii sînt constrînşi să-şi părăsească zonele tradiţionale de influenţă. Foametea îi împinge mereu spre sud, unde se confruntă cu ostilitatea ţăranilor africani, ale căror culturi nu pot suporta năvala intruşilor. Unii pleacă spre nord, în Algeria, dar mai ales în Libia, al cărei petrol a transformat-o într-un fel de Eldorado. Alţi tuaregi se îndreaptă spre marile capitale africane Niamey, Bamaco, Abidjan, Lagos, Dakar, unde încearcă să se angajeze ca gardieni sau artizani. Cei care rămîn în Aïr sau Adrar sînt obligaţi să renunţe la o bună parte din şeptel.

La începutul anilor '80, se părea că problema tuareg㠠se află în curs de soluţionare : Sahara, transformată în rezervaţie şi teren de distracţie pentru raliurile automobilistice europene. Tuaregii erau obligaţi să facă figuraţie în acest decor. O bruscă ameliorare a condiţiilor climatice a permis reconstituirea şeptelurilor şi întoarcerea precipitată a unei părţi a emigranţilor. Diversele ţări implicate au luat cunoştinţă cu dificultate de rezervele tuaregilor în legătură cu asimilarea lor. Dacă acest popor a fost nevoit să se supună, asta nu înseamnă că specificitatea şi spiritul său de independenţă au dispărut. Evenimentele petrecute în primăvara anului 1990 ilustrează această realitate. În luna martie, aproape 18 000 de tuaregi au părăsit Libia, unde se refugiaseră pe timpul marii secete, bizuindu-se pe asigurările de reintregrare oferite de şeful statului, Ali Seibou. O parte din ei au revenit pe vechiul teritoriu, situat în departamentul Tahoua : Tchin—Tabaradene, Valea fetelor frumoase. Era vorba de membri ai tribului „Ioullimiden Kel Diuniq", în cadrul cărora domină persoane religioase de o manieră categorică. În pofida promisiunilor guvernamentale, noii veniţi au fost aşezaţi pe terenuri provizorii, lipsite de orice.

Ajutorul umanitar, corturile şi hrana oferite de Ministerul francez al Cooperării au fost deturnate spre Niamey. Suma acordată de Fondul internaţional al dezvoltării agricole (Fida) în scopul reinstalării tuaregilor s-a topit în buzunarul demnitarilor locali. Revolta mocnea la Tchin —Tabaradene, întreţinută în special de tineri crescuţi şi educaţi în Libia, unde li s-a dezvoltat simţul propriei demnităţi şi au învăţat metode de protest împotriva injustiţiei. La 8 mai, patru dintre ei, aparţinînd cîmpului nomad nr. 2, s-au decis să ocupe simbolic jandarmeria. Întreaga acţiune a evoluat, însă, cu totul neprevăzut. În conflictul iscat au fost ucişi doi jandarmi, iar altul a fost făcut prizonier. Băieţii le-au luat armele şi s-au prefăcut că ocupă oraşul pe parcursul cîtorva ore, dispărînd apoi, nu fără a lua ca ostatic un paznic forestier din Kao.

Riposta guvernamentală a întrecut cu mult în amploare incidentul provocat. Soldaţi din Tahoua, urmaţi de regimente sosite cu avionul din Niamey, invadează oraşul :paraşutişti, unităţi echipate cu automitraliere blindate se răspîndesc peste tot. Prima lor victimă a fost un agent tuareg al Fida, Mokamadou ab-Rabdani, care a încercat să intervină într-un fel. Tineri împreună cu directorul şcolii, au fost închişi într-un hangar, unde a fost răspîndit un produs toxic. Cîţiva tuaregi au murit. Se pare că armata a primit instrucţiuni să fie fermă şi să nu se dea în lături de la nimic pentru a depista vinovaţii.

(Va urma)

Traducere şi adaptare ŞERBAN FILIP

UN CAZ ABSOLUT AUTENTIC

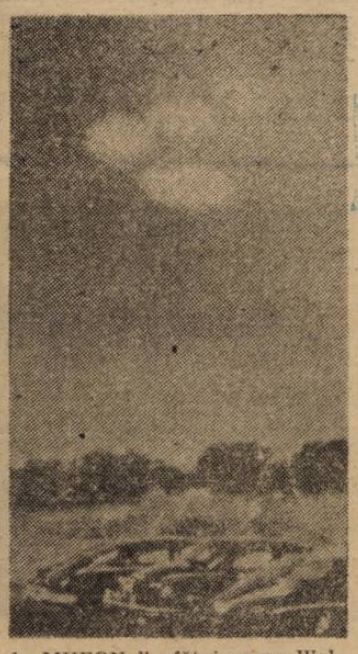

Şase luni de dialog direct:

OM-EXTRATERESTRI (V)

Cei de la MUFON îl sfătuiesc pe Walters să renunţe, în cazul unor eventuale întîlniri viitoare la folosirea armelor, dar şi a aparatului său Polaroid, aducîndu-i un aparat special, stereoscopic, cu patru obiective, care declanşate simultan impresionează patru cadre de film, ceea ce permite între altele determinarea distanţei şi dimensiunilor obiectului fotografiat. Se iau şi precauţii suplimentare, sigilînd aparatul, după ce filmul introdus în el era verificat că nu a fost expus anterior.

La 26 februarie 1988 Ed reuşeşte să fotografieze cu acest aparat un OZN cu totul diferit de cele anterioare, lunguieţ dar de numai circa un metru. Investigatorii au considerat că era vorba de un soi de „sondă" menită să exploreze automat zona de interes pentru nepoftiţii vizitatori.

La insistenţele specialiştilor MUFON — Ed Walters acceptă să se supună unei examinări prin detectorul de minciuni („polygraph"), la un laborator specializat, care însă nu mai avusese pînă atunci nici o tangenţă cu fenomenul OZN. După plata taxei cuvenite, Ed este aşezat pe ceva ce seamănă a scaun electric şi timp de două-trei ore povesteşte toate cele prin care a trecut şi răspunde la nenumărate întrebări, la multe dintre ele în mod repetat. Peste cîteva zile, în care se pare că examinatorul face investigaţii complementare, are loc o nouă discuţie de vreo trei ore. Abia după aceasta se fixează, peste alte cîteva zile, data adevăratei examinări. Aceasta se desfăşoară după o procedură foarte riguroasă şi durează din nou trei ore. Rezultatul final este un document în care se specifică faptul că „în urma examinării nu s-au constatat reacţii fiziologice de natură să decepţioneze" privitor la adevărul celor expuse, şi că „d-l Walters crede cu adevărat în faptul că fotografiile şi observările descrise sînt adevărate şi corespunzătoare realităţii". Teste complementare ulterioare au arătat că Ed era sănătos psihic, în particular că nu era „sociopat" (mincinos patologic) deci nu era o persoană care ar putea spune neadevăruri pe care detectorul de minciuni nu le-ar putea evidenţia.

La începutul lunii martie 1988, în urma criticilor conform cărora cu aparatul Polaroid pe care-l poseda Ed s-ar putea produce clişee cu dublă expunere, eroul istorisirii noastre cumpără un nou Polaroid, de un tip mai modern, la care expunerile duble sînt excluse. În plus cad cu toţii de acord ca pe viitor să sigileze aparatul cu clişeele care urmează să fie expuse. Împrumutînd un aparat similar de la un prieten şi fixîndu-le pe amîndouă la capetele unei scînduri, înjghebează un aparat stereoscopic destinat determinării mai precise a distanţei şi mărimii OZN-urilor fotografiate. Tîrînd după el ciudata alcătuire în parcurile cu o vizibilitate mai bună, Ed nu-şi mai poate ascunde mult timp, în faţa concetăţenilor săi, identitatea cu misteriosul „domn X".

În ziua de 17 martie un zumzet insistent îndărătul frunţii îl îndeamnă pe Ed să iasă „la pîndă", într-un parculeţ la malul mării. Aparatul stereoscopic este încărcat faţă de martori cu clişee desigilate la faţa locului, aduse de persoane neutre, notîndu-se şi numerele de serie corespunzătoare, pentru a nu putea fi substituite. Mai mulţi curioşi, sesizînd că e pe cale să se întîmple ceva, se alătură grupului. Bănuind că OZN-ul evită să apară în faţa unei asemenea mulţimi, Ed roagă pe cei de faţă să se îndepărteze. Într-adevăr, după un timp obiectul îşi face apariţia. Se fac cinci duble fotografii. O parte dintre cei prezenţi apucă să zărească şi ei OZN-ul, ceilalţi nu. Walters reuşeşte să mai fotografieze OZN-ul cu acelaşi dublu aparat şi în noaptea de 20 martie.

În zorii zilei de 1 mai 1988, pe la ora 1, de astă dată complet singur, după o lungă veghe lîngă ţărmul mării, vede din nou OZN-ul devenit de acum familiar, însoţit de micuţa „sondă". Le strigă plin de năduf că vrea să se termine odată această urmărire, că îi roagă să dispară din viaţa lui... Apucă să declanşeze o dată aparatul dublu, dar cînd să repete operaţia zăreşte dintr-o dată OZN-ul la vreo zece metri deasupra sa, după care o imensă lumină albă îi inundă creierul... În clipa următoare se ridica de pe nisipul plajei, cu o durere îngrozitoare de cap, buimac, clătinîndu-se. Mîinile sale răspîndesc o duhoare greţoasă insuportabilă. Va descoperi ulterior că mirosul venea de la o murdărie neagră pe care o acumulase, nu se ştie de unde, sub unghii şi pe care avea să o stringă cu grijă trimiţînd-o spre analiză la un laborator. Se uită la ceas — era ora 2,25 — trecuseră o oră şi un sfert fără să-şi poată aminti ceva. Ajuns acasă descoperă că are un cucui pe creştet şi o umflătură dureroasă sub ceafă. În oglindă mai constată că s-a ales şi cu o vînătaie mare la rădăcina nasului, avînd şi două semne roşii pe tîmple, înconjurate de vînătăi urîte...

(Va urma)

DAN D. FARCAŞ

Ultimele mistere ale craterului din Ries (II)

Mai mulţi ani de investigaţie pe terenul din jurul Nördlingenului au permis savanţilor germani, americani şi din alte ţări reconstituirea faptelor. Cu aproape paisprezece milioane opt sute de mii de ani în urmă, regiunea a fost lovită de un meteorit, provenind probabil din centura de asteroizi situată între Marte şi Jupiter. Trebuia să aibă un diametru de circa 800 de metri şi să fi traversat spaţiul cu o viteză de aproape 30 de kilometri pe secundă. Prin atingerea cu solul s-a creat o presiune cifrabilă la mii de kilobari şi o temperatură de zeci de mii de grade Celsius. Cinci kilometri cubi de rocă au fost transformaţi în vapori, 100 de miliarde tone au fost lichefiate şi un nor de gaz şi praf în formă de ciupercă s-a ridicat la cel puţin 20 de kilometri altitudine. Întreaga viaţă vegetală şi animală a fost instantaneu spulberată pe o rază de mai multe sute de kilometri. Anumiţi cercetători afirmă că rezultatul a fost „o iarnă nucleară". Absenţa fosilelor de crocodili şi broaşte ţestoase uriaşe în regiunea Bavariei, unde aceste animale erau din abundenţă acum cincisprezece milioane de ani, este probabil datorată acestui fenomen cosmic. Norul ridicat prin impactul cu meteoritul a favorizat ploi torenţiale şi enorme cantităţi de roci au deviat cursul riuletelor Wörnitz şi Eger. Apa şi noroiul, a căror evacuare devenise dificilă s-au revărsat în crater transformîndu-l într-un lac aproape tot atît de mare ca şi Constance. Lacul însă a devenit sărat şi în cursul a două milioane de ani s-a umplut de sedimente şi resturi vegetale şi animale şi de aceea Ries nu oferă imaginea unui crater tipic.

În 1970, NASA a decis să trimeată astronauţii proiectului Apollo să se antreneze la Ries. Era vorba de Alan Shepard şi Edgar Mitcheli, care au atins Luna cu Apollo 14, Eugene Cernan din misiunea Apollo 17 şi Joe Engle, comandantul celei de-a doua navete spaţiale „Columbia".

Întorşi din misiune, astronauţii au remarcat că probele lor erau asemănătoare rocilor din Ries. Despre Ries s-au scris numeroase raporturi ştiinţifice pentru că este ilustrarea cea mai vie pentru ceea ce s-a petrecut în epocile îndepărtate pe Terra, pe Lună şi pe alte planete. De exemplu, mai mulţi meteoriţi au atins Luna şi planeta Mercur decît Pămîntul şi Marte, din cauza absenţei sau prezenţei unei atmosfere în care meteoriţii mici se consumă prin frecare înainte de a atinge solul. În plus 71% din suprafaţa Terrei este acoperită de apă şi majoritatea obiectelor celeste cad deci în oceane, unde nu lasă nici o urmă. Chiar şi azi planeta noastră este constant percutată de rămăşiţe venite din spaţiu, în total cam douăzeci de tone pe zi. Cea mai mare parte ne parvine sub formă de praf. Anumite bucăţi, uneori pot atinge mărimea unei mingi de fotbal, dar sînt destul de rare şi produc pagube.

Datorită intensificării cercetărilor şi imaginilor aeriene la mare altitudine sau prin satelit s-au descoperit noi formaţiuni asemănătoare unor cratere. O hartă a globului relevă astăzi 120 de cratere datorate impacturilor meteoritice. În provincia canadiană Qubec există, de exemplu, un inel de apă cunoscut sub numele de rezervorul Manicouagan, care încercuieşte o insulă cu un diametru de 54 de kilometri. Fotografiile luate prin satelit arată acest „lac în inel" este vestigiul unui enorm crater săpat acum două sute de milioane de ani de către un asteroid.

Istoria lui Ries este acum povestită într-un muzeu deschis la Nördlingen, în mai 1990, unul dintre rarele muzee consacrate exclusiv meteoriţilor, craterelor, fenomenelor sistemului solar şi mecanismelor din impact. Oameni de ştiinţă de reputaţie internaţională, venind din peste douăzeci de ţări au asistat la inaugurare. Perla colecţiilor sale, protejată printr-o vitrină şi un sistem de alarmă electronic, este o piatră lunară de 165 de grame, oferită de NASA. Muzeul mai dispune de prezentări informaţionale, proiecţii de diapozitive, fotografii ale diferitelor cratere luate prin satelit, obiecte pe care vizitatorii le pot atinge şi o machetă a sistemului solar. Geologii specialişti şi amatori pot descoperi o bogată expoziţie de roci cît şi informaţii utile, urmînd o „potecă geologică", care conduce la carierele din Ries. În acest fel se poate observa cît de muncită a fost scoarţa terestră şi pot fi admirate amestecuri complexe de roci cristaline comprimate şi conţinînd diferiţi componenţi.

Dezvăluindu-şi misterele, Ries contribuie la o mai bună înţelegere a craterelor !

MANUELA SPĂTARU

DALAI LAMA, ÎNTRE ŞTIINŢĂ ŞI CONFESIUNE

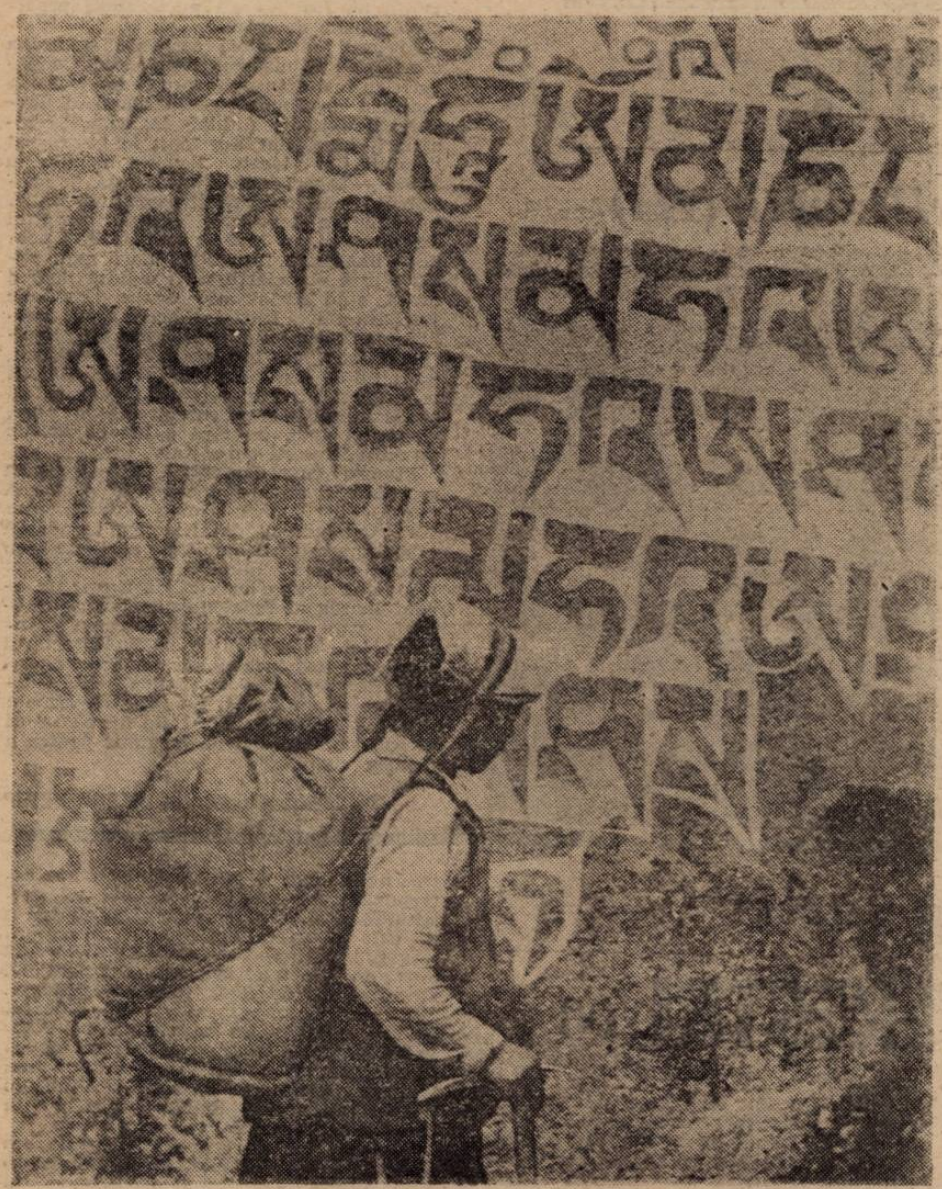

1935. Undeva, printre vîrfurile acoperite de zăpezi veşnice care se înalţă ameninţătoare deasupra „acoperişului lumii", Tibetul, se naşte un copil — Lhamo Dhondrub. Cînd împlineşte vîrsta de doi ani, poporul său îl recunoaşte ca *rege - zeu*. El părăseşte astfel sătucul în care se născuse pentru palatul cu 1 000 de camere din Lhassa, capitala Tibetului, unde se va instrui în domeniul politicii şi al filozofiei budiste, pentru a deveni un adevărat mare lama — DALAI LAMA — conducătorul spiritual nu doar al Tibetului, ci şi al Mongoliei, a unei părţi din China de Vest, Butanului... Aşa a fost începînd din anul 1742, dar ocuparea Tibetului de către China face imposibil ca el să rămînă pe locurile strămoşilor. Şi Dalai - Lama ia calea exilului...

Motivul care ne determină să vă prezentăm personalitatea sa, dincolo chiar de faptul că i s-a atribuit Premiul Nobel pentru pace în 1989, este interesul său neobişnuit pentru ştiinţă şi implicarea sa efectivă în organizarea de manifestări ştiinţifice care se constituie în adevărate evenimente prin faptul că pun faţă în faţă două lumi care încă mai caută căi spre a se înţelege pe deplin: civilizaţia şi cultura Occidentului şi misterioasa gîndire a Orientului îndepărtat. De altfel, chiar şi prestigioasa revistă de cultură ştiinţifică „Scientific American" îi consacră în numărul său din luna iulie rubrica dedicată prezentării unora din marile personalităţi ale ştiinţei contemporane.

Înainte însă de a ne opri la cîteva din cele mai interesante aspecte ale preocupărilor ştiinţifice ale lui Dalai Lama, să ne aducem foarte pe scurt aminte de cîteva din momentele care marchează numirea conducătorului spiritual suprem al tibetanilor.

Începînd de prin sec. al VII - lea, se consideră că Dalai Lama (sau marele lama, lama fiind călugării - preoţi ai budismului tibetan) este încarnarea perpetuă a Bodhisatva - Avalokitesvara. Aceştia sînt „mediatori" ai lui Buddha, cel al meditaţiei, al victoriei, şi ei se dedică integral căutării luminii. Cînd un Dalai Lama moare, spiritul său divin descinde după cel puţin 49 de zile şi pătrunde într-un copil care fie că prezintă încă de la naştere semne ale înzestrării supranaturale, fie că existenţa i-a fost relevată de însuşi Dalai Lama muribund, sau chiar de o sectă de astrologi.

În orice caz, copilul este supus la o serie de probe deosebit de dure. Dacă le va trece, va fi purtat cu o pompă deosebită în capitală, unde va fi intronat. Apoi începe pentru el o viaţă specială, de studiu, de antrenamente speciale... Actualul Dalai Lama de pildă, îşi încheiase practic studiile de filozofie budistă în anul 1950, cînd, la vîrsta de 15 ani deci, şi-a asumat prerogativele de conducător politic. După numai 10 ani îşi cîştiga laurii unei recunoaşteri proprii învăţăturii şi religiei sale, care însă echivala cu un titlu de doctor.

În faţa atacurilor din ce în ce mai violente ale Chinei, Dalai Lama trebuie însă să fugă. L-au urmat vreo 87 000 de tibetani. Împreună s-au aşezat la Dharamsala, un oraş din India de Nord, aflat la poalele munţilor Himalaia. De atunci trăiesc acolo. Dar Dalai Lama nu şi-a găsit liniştea şi nici nu a putut sta într-o infinită şi pasivă contemplaţie, aşteptînd resemnat trecerea timpului. El a decis că trebuie să călătorească. Drumurile sale l-au dus de multe ori spre Statele Unite. Aici a stat de vorbă cu oameni politici, încercînd să-şi apere, în felul paşnic în care îl învaţă credinţa sa, poporul şi moştenirea culturală a Tibetului. Dar, îmboldit de cele cîteva, atît de puţine, lucruri pe care le-a putut afla în îndepărtatul şi misteriosul Tibet, despre ştiinţă şi tehnică, Dalai Lama a căutat cu precădere compania oamenilor de ştiinţă din lumea de azi. Convins că fiecare ar avea de învăţat de la celălalt, şi mai ales Occidentul de la Orient.

(Va urma)

MIHAELA DOROBANŢU

Matrimoniale...

Conform cu solicitările multor cititori, includem în acest text cîteva consideraţii privitoare la legăturile afective şi compatibilităţile matrimoniale între diferitele semne ale zodiacului chinezesc.

Trebuie să subliniez de la bun început că orice zodiac sugerează, naşte ipoteze şi influenţează, dar nu decide şi nu are un accent categoric. Destinul fiecăruia rămîne un mister, iar ambiţioasa tentativă de a-l dezlega în avans este mai mult spectaculoasă. Probabil mulţi s-au întrebat de ce la anunţurile matrimoniale unii autori îşi precizează zodia. Poate că, veţi spune, potenţialele lor jumătăţi au consultat horoscoapele şi ţin mortis să se conformeze lor. În Europa, zodiacul chinezesc este ca un obiect de muzeu, exotic şi incitant, de aceea cred că prezicerile lui ar trebui comparate cu cele ale zodiacului astral. Dar să începem.

Din punct de vedere al atracţiei între extreme (cel mai generos criteriu), necuvîntătoarele nordice şi cele sudice, cele estice şi cele vestice ar forma perechile armonioase. Astfel : Şobolanul, Mistreţul şi Boul (nordicele) fac bună casă cu Oaia, Calul şi Şarpele (sudicele), sau altfel spus, iarna (nordul) tinjeşte după vară (sudul). Pe de altă parte, Ciinele, Cocoşul şi Maimuţa (vesticele) fac bună casă cu Tigrul, Iepurele şi Dragonul (esticele), sau răsăritul (primăvara) tinjeşte după apus (toamna) şi invers.

Mai precis, triunghiurile armoniei aduc o mai bună previziune : acestea sînt : Şobolan—Dragon—Maimuţă : Bou—Şarpe —Cocoş : Tigru—Cal—Ciine : Iepure—Oaie —Mistreţ.

Comparînd triunghiurile ideale cu perechile de extreme de mai sus, se constată

unele neconcordanţe. Astfel, nici o necuvîntătoare plasată pe cercul tradiţional (pe care trebuie să-l aveţi în faţă) în punctele cardinale categorice nu-şi întîlneşte perechea după ambele criterii. Aceste necuvîntătoare singulare sînt : Şobolanul (nord), Iepurele (est), Calul (sud) şi Cocoşul (vest). Deci acestea nu satisfac decît criteriul triunghiurilor şi am putea considera că legăturilelor sînt supuse fluctuaţiilor. Singurele perechi care satisfac ambele criterii sînt următoarele : Mistreţ (nord—nord—vest) + Oaie (sud—sud—vest) ; Bou (nord—nord—est) + Şarpe (sud—sud—est) ; Dragon (est—sud —est) + Maimuţă (vest—sud—vest) ; Ciine (vest—nord—vest) + Tigru (est—nord—est).

Aceste patru perechi ce respectă ambele criterii au totuşi (din punct de vedere strict matrimonial) o hibă, deoarece conform grupelor pasive şi active, s-au întîlnit necuvîntătoare cu acelaşi temperament. Mistreţul şi Oaia, Boul şi Şarpele sînt toate pasive (meditative, calme), iar Dragonul şi Maimuţa, Tigrul şi Ciinele sînt toate active (energice, războinice). Există totuşi o punte trainică de legătură care poate anula această contradicţie, şi anume conceptul Yin—Yang (vezi nr. 23 din 8 iunie). Armonia universală rezidă în compensarea celor două elemente ale unităţii (T'ai Chi) materiei şi vieţii.

Astfel, Mistreţul este semn de Apă, iar perechea lui Oaia este semn de Foc. Pot ele coexista ? Da, dacă unul este Yin şi celălalt Yang. Un vulcan poate seca un rîu, dar un foc liniştit fierbe apa pentru ceaiul zilnic. Ciinele e semn de Metal, iar Tigrul de Lemn. Securea doboară copacii, dar o daltă fină sculptează în lemn opere de artă... Yin şi Yang se întîlnesc în deplină armonie dacă ştim să le descoperim în noi şi să le punem în valoare. De altfel armonie mai înseamnă şi cultivarea calităţilor jumătăţii noastre, şi nu accentuarea defectelor. Zodiacul chinezesc ne îndeamnă la raţiune şi poate trezi în noi apetitul pentru filozofie — filozofia armoniei construită de noi şi nu primită în dar. Iar pentru asta e nevoie de linişte interioară şi meditaţie.

P.I.

incursiune în paranormal

De la gînd la suflet !

Interesul arătat de cititorii revistei noastre articolelor dedicate unor fenomene paranormale, sau unor experimente ce par să ţină de acest misterios registru al fiinţei umane, ne-a făcut să solicităm în continuare contribuţia unor practicieni, a acelora care au făcut cu adevărat „incursiuni în paranormal". Dacă uneori serialele noastre dedicate acestui subtil subiect s-au frînt bruse, este pentru că revista noastră cere colaboratorilor acestei rubrici argumente ştiinţifice sau cel puţin ipoteze cu incidenţă ştiinţifică. Nu ne vom face ecoul unor halucinaţii, sau al fluziilor subiective fără un suport argumentat faptic, pe cît e cu putinţă mai concret. În această idee facem loc de data aceasta unui interesant „experiment" efectuat de-a lungul multor ani de fostul pilot de vînătoare, dl. MIHAI VIERU. Garanţia autenticităţii relatărilor care urmează în acest nou serial ne-o dau discuţia cu dumnealui şi seriozitatea experimentului ca atare, acesta din urmă rulat într-o deplină discreţie şi cu consecvenţă...

— Domnule MIHAI VIERU, putem începe. Dumneavoastră afirmaţi că prin puterea gîndului ajungem să conştientizăm ceea ce se cheamă Suflet ! Ca de obicei, încă înainte de a porni discuţia, datoria mea este să vă avertizez că am resurse de optimism limitate. Ele vor spori cu ajutorul interlocutorului în măsura în care apar criterii. Vreau să păşim pe un teren sigur — pe cît e cu putinţă !

— Vă înţeleg foarte bine. Sper să vi le furnizez. Încă din tinereţe m-a preocupat întrebarea dacă omul are suflet şi dacă poate afla acest lucru. Am început de timpuriu să ascult tot ce auzeam, să citesc numeroase cărţi, pe care am izbutit în timp să le procur. Am discutat foarte mult cu persoane serioase, care încercau diferite experienţe în legătură cu gîndul, puterea gîndului, cu sufletul şi chiar cu magia...

— Cînd aţi început de fapt „exerciţiile", adică un angajament prin practică în acest sens ?

— Între anii 1938—1951 am făcut, după posibilităţi, exerciţii zilnice, care să-mi dea posibilitatea de a afla ceva real în legătură cu puterea gîndului şi a sufletului. Rezultatul final a fost că gîndul bine condus ne ajută să ajungem la cunoaşterea propriului suflet.

— Relaţia mi se pare deocamdată subredă. Asta pentru că a gîndi — cea mai nobilă pedeapsă dată omului, cum spune un învăţat francez — este una, iar despre suflet reprezentările noastre sînt cu totul diferite. Vedem în suflet ceva ce depăşeşte exerciţiul şi însuşirea de a gîndi!

— Este un mod de a vorbi depăşit de mine în ani lungi ! Gîndul este cu mult mai puternic decît bănuim, dacă este luat în considerare în mod foarte serios, educat şi întărit prin exerciţii. Ne putem asigura de acest fapt numai prin noi înşine. Pentru a ajunge la stadiul în care am putea începe să facem exerciţiile necesare obţinerii puterii de a percepe existenţa sufletului nostru, trebuie să ne sporim mult capacitatea de efort a gîndului. Orice om sănătos trupeşte şi psihic poate ajunge să dobîndească puterea care să-i permită să-şi separe conştient **sufletul de corpul biologic, să fie calm,** să acţioneze cu sufletul, gîndind, deplasîndu-se şi, lucrul cel mai important, să revină din nou în trup.

— În acest caz ce „definiţie" daţi sufletului ?

— Sufletul este o „alcătuire" dintr-o materie extrem de fină care gîndeşte, se poate comprima sau dilata sub diferite forme şi a cărui proprietate principală este gîndul şi amintirea. Putem comunica şi cu alte suflete numai cu ajutorul gîndului. Sufletul poate trece prin orice obstacol şi el există fără limite în spaţiu şi timp.

— Înseamnă că fiecare din noi obţine dovada acestui fapt extraordinar ?

— Pentru a reuşi să-şi simtă sufletul şi ulterior să acţioneze cu el, omul trebuie să îndeplinească două serii de condiţii şi să facă cu regularitate un timp mai îndelungat patru feluri de exerciţii psiho-fizice...

— Să luăm de pildă primele condiţii...

1. Credinţa fermă în puterea binelui şi adevărului ;

2. Credinţa că există o putere supremă care cunoaşte totul şi îl poate ajuta în orice moment. Omul nu trebuie să-şi închipuie cum anume arată această putere;

3. Să fie pregătit cu seninătate pentru moarte în orice moment, crezînd fără nici o îndoială că moartea corpului afectează sufletul, dar nu-l distruge ;

4. Să ducă o viaţă lipsită de traume, de supărări, de suferinţe şi de zgomote, de tot ce înseamnă stres — ceea ce e mai greu de realizat, dar eu mă refer aici la experiment, la posibilitate...

— După aceste prime condiţii şi dacă ele sînt îndeplinite cu adevărat, vom putea trece la pregătire, în contact direct cu sufletul ?

— Cel ce va începe lucrarea trebuie să ştie că e necesar să aducă corpul pentru un timp dorit în starea de letargie, cînd va încerca să vină în contact cu sufletul său. Corpul nostru în cazul experienţei finale nu va trebui să moară pentru a ne cunoaşte sufletul. Prin anumite exerciţii îndelungate vom aduce corpul nostru într-o stare în care el va rezista mai mult timp între viaţă şi moarte, sufletul va putea ieşi din el, ca să revină în corp, care la rîndul său să-şi recapete din nou toate funcţiile necesare unui proces sănătos şi normal de viaţă...

(Va urma)

ION ŢUGUI

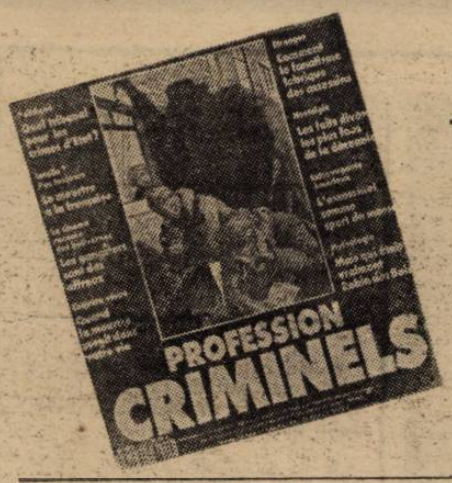

Macrocriminalitatea, un fenomen planetar

O LUME NEBUNĂ, NEBUNĂ... DE CE ?

Pagină realizată de
DOREL DORIAN

În sudul Franței, la începutul lui august, o întreagă familie a fost ucisă — premeditat, bestial, printre cei uciși numărîndu-se o fetiță de 3 ani și verișorii ei de 9 și, respectiv, 14 ani — pentru «prețul» unui autoturism de ocazie. O crimă executată cu sînge rece, la capătul unei pregătiri minuțioase și pe care asasinii, odată prinși, n-au încercat nici măcar s-o absolve de evidenta bestialitate ori s-o „justifice" printr-un eventual moment de demență, în speranța acordării vreunor circumstanțe atenuante. Au ucis, lăsau să se înțeleagă, pentru că ei, criminalii, au considerat necesar **să ucidă și pentru că a ucide li se părea a fi (!)** în «ordinea firească» a lumii. **A cărei lumi ?**

Asasinarea peste alte cîteva zile, la locuința sa din Paris, a unui fost prim-ministru iranian, Bahtiar, avea să facă din nou din criminalitate — dintr-o criminalitate în continuă creștere — un veritabil „cap de afiș" pentru întreaga presă franceză și nu numai. Au fost readuse subit în atenția opiniei publice nenumărate alte crime — unele de proporții — elucidate sau nu — dar care vădeau la scara întregii planete, în vest ca și în est, în nord ca și în sud, același fenomen : al macrocriminalității în acțiune. În revista „Paris Match", în „Le Nouvel Observateur", **ca și în „**L'Evenement du Jeudi**" pagini întregi, zeci de pagini au disecat acest flagel disperant al crimei organizate. Titluri relativ „cuminți", ca „nebunia ucigașă" sau „vară criminală", alternau cu cele care conjugau nemijlocit excesele diverselor fanatisme cu criminalitatea, genocidul ca aberație a istoriei cu practici curente ale terorismului contemporan, asasinatul politic cu asasinatul „în serie" („serial killer") în care ucigașii par să se afle între ei într-o veritabilă competiție a morții.**

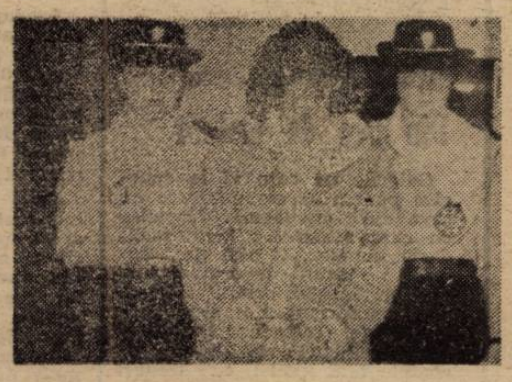

Vom cuprinde în această pagină și vom continua să publicăm, eventual într-un număr viitor, cîteva din aspectele cele mai semnificative ale fenomenului macrocriminalității, așa cum rezultă din însăși desfășurarea (amploarea, frecvența și bestialitatea) crimei organizate pe coordonatele lumii moderne. O lume nebună, nebună...dar de ce și pînă cînd ucigașă ?

Denis Guédin, 27 de ani (în stînga) și tînăra sa complice, Sylvie Van Caneghem, 20 de ani, (în dreapta). Printre victimele lor : o fetiță de trei ani jumătate, și alți doi copii, verișorii ei, de 9 și 14 ani. Regretă oare crima ? Regretă că au fost prinși. Și sentința... În cazul lui Guédin, să sperăm, închisoare pe viață.

O bandă a aberației

Cu patru ani în urmă, în vara lui 1987, banda criminală a fraților Alois, Paul și Roger Platzgummer, (cel mai tînăr dintre ei — 22, cel mai în vîrstă — 34 de ani), completată și cu alți cîțiva indivizi de aceeași factură morală, aberantă (frații Tortorici și Bisin, tineri și ei, după cum ni-i arată fotografia din timpul procesului) aveau să execute prima lor agresiune, incredibilă aproape, de la bun început, prin premeditare și cruzime. Prima dintr-o lungă serie de 13 atacuri sălbatice, conjugînd furtul, violul, tortura fizică și morală, toate împotriva unor oameni, a unor cupluri, de regulă, de vîrstă înaintată, multe dintre victime peste 70 de ani. Toți cei 7 membri ai acestui grup criminal — așa cum avea să demonstreze ancheta și judecarea lor — nu prezentau, în opinia medicală, nici un fel de disfuncții psihice, apărătorii lor neîncercînd să le justfice faptele prin tulburări mintale. Agresorii, cum a reieșit de asemenea din dezbateri, au preferat să atace persoane și cupluri în vîrstă, considerînd, pe de o parte, cum s-a și întîmplat, că nu vor întîmpina rezistență, că victimele vor fi prea înspăimîntate ca să-i denunțe și, pe de altă parte, că de-a lungul unei vieți bieții bătrîni ar fi adunat destui bani și lucruri de valoare. Mai mult chiar, atacînd oameni în vîrstă, care oricum „își trăiseră viața" se simțeau parcă... mai puțin vinovați. Remuscări ? Organizatorul întregului grup, Alois Platzgummer, a avut nerușinarea de a afirma față de bestialitățile comise : „Am oroare de violența gratuită și inutilă". Deci, nu-și considera violențele nici gratuite și nici inutile...

Asasinatul, sport de masă?

Expresiile „serial murders" (crime în serie) și „mass murders" (crime de ordinul zecilor, sutelor, cu adevărat „în masă") nu sînt inventate de noi. Henri Lee Lucas, de care ne vom ocupa într-un număr viitor al revistei, a recunoscut... 157 de asasinate ! De ce să ne mai surprindă un titlu ca cel întîlnit în L'Evenement du Jeudi : „Asasinatul ca sport de masă" ? ↓

Criminalul și victima

Priviți fotografia. În centrul ei — cel care avea să fie ucis. În stînga și în dreapta lui — prietenii săi, confrați într-o aceeași pasiune sportivă, cei care aveau să-l ucidă. O răfuială, sub efectul alcoolului ? Nicidecum. Îl considerau doar, pur și simplu în plus... După ce l-au ucis, criminalii obișnuiau să vină aproape zilnic la mama și sora victimei, asigurîndu-le perfid că nu vor lăsa nepedepsite crima că le vor aduce „pe tavă" capul celui vinovat... Se despărțeau apoi îmbrățișînd-o pe mama celui ucis, cu cuvintele : „mămico, fii tare !" În instanță, un avocat a încercat să definească acest cinism fără limite drept o «simplă» inventivitate verbală și un «mod» al celor vinovați de a-și cere iertare...

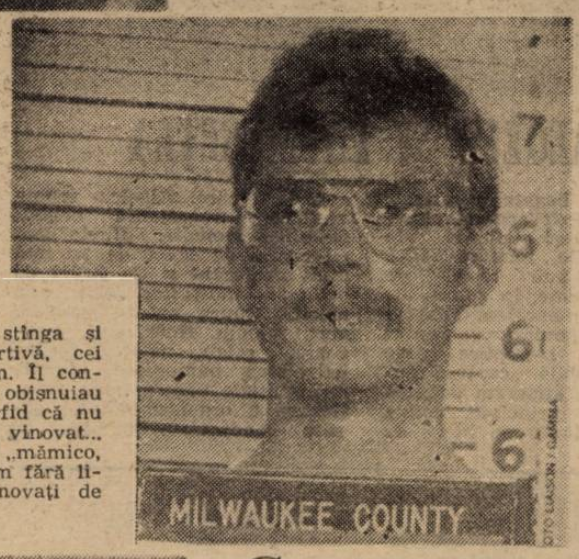

Cu sînge rece și bestialitate fierbinte

În fotografiile de mai sus — unul din cei mai recenți criminali de notorietate (cu crime în serie) Jeffrey Dahmer din Milwaukee (Wisconsin) care-și „secționa" victimele, precum un măcelar, conservîndu-le capetele în frigider.

Un nebun ? Mai curînd o stare de nebunie, cu pulsiuni aberante, care se cere foarte atent cercetată social. Nu numai medical...

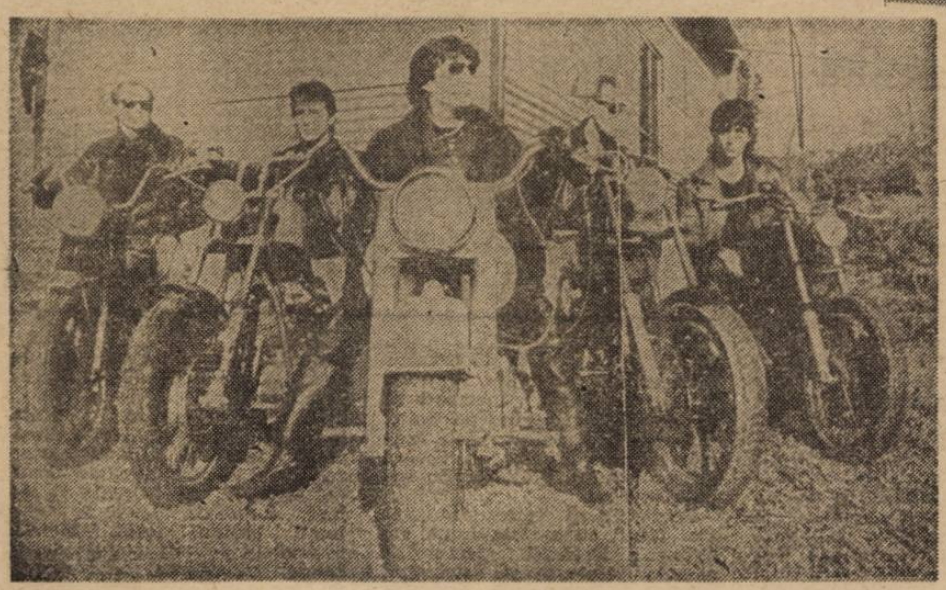

Prezentarea, inevitabil succintă, a unor fapte abominabile aflate în centrul atenției publice — și în centrul atenției criminaliștilor, în ultimii cîțiva ani — nu poate elucida fenomenul, îndeajuns de controversat, de altfel ; dar el relevă periculozitatea și poate determina în timp, printr-un efort conjugat, o limitare și o contracarare.

Criminalitatea nu poate fi desprinsă de toate celelalte probleme acute ale vieții sociale, ale moralității publice și, nu în ultimul rînd, ale istoriei contemporane. Profilaxia criminală ar putea însă și s-ar cuveni să devină o preocupare, la scară mondială, în contextul unei contraofensive generale împotriva agresivității, violenței și abuzurilor de orice fel, împotriva condiției și demnității umane. Într-un raport al comisiei judiciare a Senatului american, se indică numai pentru anul în curs o cifră aproape incredibilă de crime și de oameni uciși : 23 700 ! La scară mondială — în afara celor uciși în conflicte armate, interetnice, și interstatale și în variate convulsii sociale, de masă — se vorbește despre o cifră de ordinul sutelor de mii de victime, datorită crimei organizate. Dar despre toate acestea într-un număr viitor al revistei.

Din fire de mohair

Culorile pe care vi le sugerăm pentru aceste pulovere au ceva din exotismul fructelor cu care seamănă : kiwi, mandarin mango... O altă notă comună : jocul inspirat al torsadelor. Astfel, primul are un plastron format dintr-un „degradé" de torsade. Puloverul este suplu, în jurul gîtului, cu spatele fără model, cu mîneci montate.

Iată și un pulover lung (foto 2), plăcut, călduros. Torsada începe în mijlocul pieptului și formează un „V" pînă pe umeri. Minecile sînt montate. A treia sugestie (foto 3) este un pulover clasic, înviorat de o torsadă pe mînecă și alte trei plasate simetric, în față.

Cele trei pulovere, excelente pentru fiicele dumneavoastră, liceene sau studente, au fost imaginate de creatorul de modă francez Frederique Alexandre...

Erotismul văzut de specialiști :

EMOȚIILE SÎNT „O AFACERE" A GLANDELOR

Așadar oamenii de știință au imaginat și un sofisticat aparat, electrodermograful, capabil să traseze pulsațiile erotice. Fără să fie în intenția cercetătorilor alcătuirea unui top al secretelor alcovurilor, zece curajoși „cobai" au acceptat imixtiunea mașinii infernale. Sub controlul dr. Anne Blanchard-Remond, neuropsihiatră, acest aparat fantastic a testat emoțiile de toate genurile, măsurind reacțiile spontane.

Jocul adevărului științific în zonele cele mai indiscrete ale ființei umane. Electrodermograful, acest aparat ce pare a avea și ceva magic, folosit de obicei pentru tratarea stressului sau pentru stimularea puterii de concentrare a sportivilor, are un principiu de funcționare extrem de simplu. Mînia, furia, sau tandrețea o spaimă groaznică, sau cel mai mic șoc emoțional pun în acțiune glandele sudoripare capabile să producă un curent electric infinitezimal, măsurabil în milionimi de volți. Voluntari, între 23 și 45 de ani, femei și bărbați, divorțați sau onorabili „capi de familie", au participat la testul respectiv. Într-o sală de proiecție subiecții se așează degajat pe o canapea, li se fixează doi electrozi în podul palmei, considerat mare rezervor de glande sudoripare, iar aparatul înregistrează cele mai infime reacții. Pe un ecran sînt proiectate imagini „neutre", un parc cu rododendroni în floare, de exemplu, în alternanță cu clișee erotice. Concluziile cercetătorilor ? În materie de emoții erotice există o linie de demarcație foarte netă între bărbați și femei. Femeile reacționează la imagini erotice, în vreme ce bărbaților astfel de imagini nu le-au smuls nici un... microvolt. Aceasta ține de imaginația fantastică a universului erotic feminin.

magazin Femina Club

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

ALGELE ȘI FRUMUSEȚEA

Infinit mai bogate în principii active decît apa de mare, cele mai bătrîne plante ale planetei, algele, numără 25 000 de specii. Sub formă de pudră, în creme, în geluri, algele sînt un excelent aliat al frumuseții feminine. Pentru laboratoarele cosmetice ele sînt o veritabilă „captură miraculoasă. Un kilogram de alge concentrează principii active prezente în 20 000 de litri de apă de mare. Algele reprezintă o extraordinară bogăție de oligo-elemente. Unele specii conțin de 40 000 de ori mai mult magneziu și de 18 000 de ori mai mult fier decît apa mării. Cuprul, cobaltul, manganul, zincul, seleniul, fluorul, sulful, magneziul, calciul, potasiul, fosforul, iodul, plus numeroase vitamine esențiale pentru buna funcționare a organismului se găsesc concentrate în alge, în proporții surprinzătoare. De asemenea, sînt bogate în proteine și în acizi aminați. Știute fiind aceste lucruri nu mai trebuie să ne surprindă acțiunea lor rehidratantă, revitalizantă, cicatrizantă, antibacteriană. Sub formă de pudră, uscate, sau liofilizate, algele își păstrează intacte proprietățile ce le conferă utilitatea în cosmetică. Unele varietăți au pătruns și în consumul alimentar. Foarte demult în Japonia și la unele popoare africane, foarte recent în Europa.

Revenind la cosmetică, specialiștii le-au inclus în șampoane, în săpunuri, în măștile de față. Pentru că algele echilibrează o piele ridată, asfixiată de excesul seboreic. Și băile cu alge sînt benefice. Ele calmează persoanele nervoase și îi stimulează pe cei apatici. Mai mult, pastilele efervescente pe bază de Laminaria digitata ameliorează circulația sanguină...

Au spus despre dragoste

● Un cuvînt plin de iubire prețuiește atît de mult și totuși el costă atît de puțin. (**NICOLAE IORGA).**

● În dragoste, femeia este cea care alege pe cel care o va... alege. **(PAUL GERALDY).**

● Dragostea este cea care face lucrurile frumoase. **(ANATOLE FRANCE).**

● În dragoste este mai bine să iubești decît să fii iubit. E mai sigur ! **(SACHA GUITRY).**

● Nu există altă dragoste decît cea care constă în a-ți da întreaga viață pentru ființa iubită. **(TOLSTOI).**

● Îndoiți-vă dacă vreți de ceea ce iubiți, de o femeie sau de un cîine, dar nu de dragoste. **(ALFRED DE MUSSET).**

● Un om mare se poate îndrăgosti nebunește, dar nu prostește. **(FRANÇOISE SAGAN).**

● Există două rele în dragoste : războiul și pacea. **(HORAȚIU).**

● Dragostea e ca ciupercile. Nu știi dacă e bună sau rea, decît după ce e prea tîrziu. **(TRISTAN BERNARD).**

Reclamă cu orice preț

Probabil că este vorba de cel mai mare sutien din lume. L-a confecționat și l-a expus un proprietar al unei fabrici din Japonia. Expus pe un bloc din Tokio, enormul sutien a fost fabricat cu o cantitate egală necesară confecționării a mii de asemenea produse de mărime normală. Produsă cu un scop foarte precis, această reclamă a declanșat un val de nemulțumiri din partea reprezentantelor sexului „frumos" care au apreciat-o ca fiind de prost gust și au cerut cetățenelor de sex feminin să boicoteze produsele fabricii respective. Și vînzările au scăzut. Speră, fabricantul, să fie trecută doar în celebra „Carte a recordurilor"? Slabă compensație...

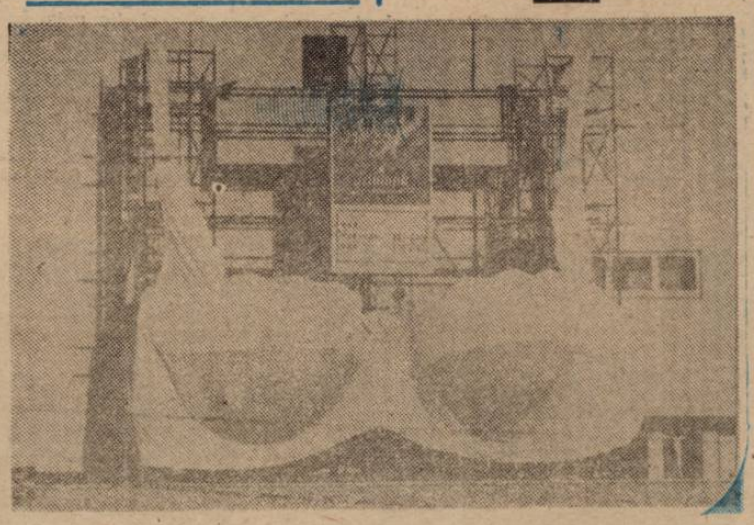

Lecția de gimnastică

După ce specialiștii ne-au asigurat că doar 10 minute acordate zilnic gimnasticii sînt suficiente pentru a dobîndi o siluetă de vis iată că vin cu completări. Ideal ar fi, spun ei, să adăugăm și 20 de minute de mers pe jos, de trei ori pe săptămînă... Dacă vor dezvălui și alte secrete care condiționează dobîndirea siluetei visate, vă promitem să vi le spunem. Pînă atunci însă, primul exercițiu al lecției de azi: culcate pe spate, prindeți ceafa cu mîinile, apoi îndoiți genunchii spre piept. Ridicați capul, îndoiți gîtul și încercați să atingeți genunchii cu coatele. Coborîți încet în poziția inițială. Alternativ, ridicați umerii și răsuciți-i, întîi spre dreapta apoi spre stînga. Talia dumneavoastră va deveni mai suplă. Mai ales dacă repetați exercițiul de 15 ori...

Exercițiul al doilea (foto 2): întinse pe burtă, încercați să vă arcuiți, sprijinite pe brațe, spre spate, capul degajat, spatele cît mai arcuit. Se coboară ușor, îndoind brațele. Se repetă de 5 ori.

Exercițiul al treilea : în „patru labe", cu spatele drept, inspirați. Expirați rotunjind spatele (foto 3) și stringînd pieptul. Contractați mușchii fesieri, relaxați capul. Rămîneți astfel 5 secunde, apoi, repetați de 5 ori.

Ultimul exercițiu: mîinile la piept, coatele îndoite. Inspirați profund. Îndoiți ușor genunchii pentru a putea prinde mîinile, cu palmele în afară. Rotunjiți spatele și mențineți bazinul blocat. Mențineți-vă în această poziție 5 secunde. Exercițiul se repetă de 5 ori.

starea de VECHE

Deconspirări tardive

O recentă lucrare apărută în Statele Unite ale Americii sub semnătura lui James Spada — o biografie neromanțată, în fapt, a celui care a fost (celebru în epocă) Peter Lawford, cumnatul lui John Kennedy — readuce în atenția publică, după 29 de ani, controversata sinucidere a tulburătoarei Marilyn Monroe. Da, au trecut 29 de ani... Titlul lucrării, *„Peter Lawford, omul care știa secretul"*, (secretele, mai exact, la plural) ne-ar fi sugerat, la prima vedere, o totală dezvăluire, în sfîrșit, a delicatelor raporturi dintre Marilyn și Robert Kennedy (victimă la rîndul său, peste un număr de ani, a unor încă neînțelese desfășurări) implicat la timpul respectiv, în 1962, în prăbușirea psihică și, mai apoi, nemijlocit, în trgicul sfîrșit de partidă al celei ce a fost star-simbolul Americii anilor '50. Implicat nu înseamnă însă vinovat, iar titluri — după 29 de ani — de genul *„M.M. a fost asasinată?"* se dovedesc desigur de mare succes publicistic, dar ne și întristează totodată prin însuși elementul aleator, tardiv, și prin „feed-back"-ul inevitabil descurajant al unor astfel de deconspirări deprimante și încărcate, odată în plus, de mister.

Celebra actriță Marilyn Monroe, cea care l-a inspirat pe scriitorul Arthur Miller, care i-a fost și soț, într-un portret care a circulat pe toate meridianele lumii. Ea a fost un model, o obsesie și un vis pentru mai mulți artiști ai vremii. Viața ei a fost asemenea morții, o enigmă, deși mulți dintre cei care au cunoscut-o povestesc lucruri cît se poate de concrete. În fotografia de jos, patul în care o fost găsit corpul neinsuflețit al actriței. Un obiect concret care a stîrnit multe mistere...

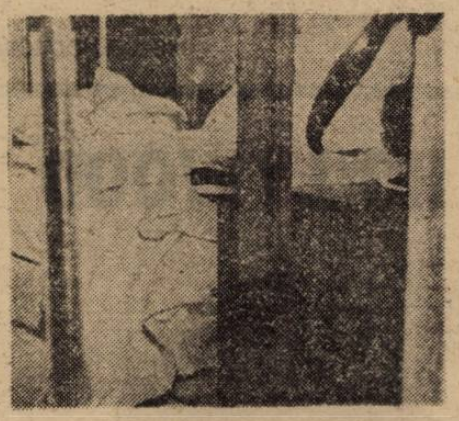

Un sentiment similar l-am încercat și cu alte deconspirări care veneau și vin (vin mereu) să ne confirme, după ani și decenii, sau doar după cîteva luni, că trăind în mijlocul unor evenimente urmărindu-le nemijlocit te situnea și desfășurarea, convinși indubitabil că am fost martori și încă «ocular»i sîntem în fapt doar martori evasimincinoși, induși în eroare de jocul zorilor aparente, de deconspirări parțiale ori premeditat viciate: ba și mai mult, aflăm că orgolioasele noastre mărturii și convingeri nu sînt decît depoziții subiective sau inteligent manipulate, convingeri care se desumflă, la proporții tot cea ce aflăm ulterior. Nu fără să ne întrebăm dacă înșeși deconspirările — așa-zise ultime — nu sînt și ele viciate de alte interese, dacă nu își propun o altă manipulare, infinit mai subtilă. Nu, nu ne referim doar la „marea istorie" care nu face excepție, de altfel... (Ne vine în minte cazul profesoarei din S.U.A., Patricia Thompson — care nu și-a putut dezvălui adevărata identitate, era fiica lui Maiakovski, decît după 1985 cînd trecuse de 60 de ani). Dar, în sfîrșit, ...

Ce știm — definitiv sau «în definitiv» — despre asasinarea lui John Kennedy, în 1963? Ce știm despre asasinarea lui Robert Kennedy, atunci cînd ar fi avut șanse reale de a fi devenit președinte? Cartea lui J. Spada despre Peter Lawford își propune real să dezvăluie misterul morții lui M.M.? Sau — readucînd în discuție raporturile Kennedy-Monroe — își propune doar să afecteze subtil șansele resuscitate azi ale clanului Kennedy și ale partizanilor săi? Cîte dosare secrete — autentice sau... contrafăcute — nu vor fi deschise decît după 50 sau 100 de ani de la controversatul eveniment -dispariție-mister, tocmai pentru a nu influența nemijlocit contemporaneitatea?

Să ne întoarcem însă la moartea lui M.M., în noaptea de 4 spre 5 august 1962. Există mărturii (au existat și înregistrări, s-ar părea, care au dispărut ulterior) menite să confirme că Robert Kennedy ar fi vizitat-o pe Marilyn, în după-amiaza zilei de 4 august, cîteva ore înainte de sinuciderea ei. Există suficiente motive să credem că Lawford ar fi fost nemijlocit implicat în stergerea „urmelor" acestei întîlniri dintre Kennedy și Marilyn. La orele 19.30 ale acelei zile dramatice, Lawford a și avut o ultimă convorbire telefonică, mai mult decît revelatoare, cu M.M. o convorbire — veritabil „rămas-bun" de la viață. Dacă ar fi intervenit prompt, Lawford ar mai fi putut-o salva... Și încă: conducătorul ambulanței sanitare sosit la locuința lui M.M., după descoperirea sinuciderii de către camerista actriței, un oarecare James Hall, ca și asistentul său Murray Leib, aveau să declare că la venirea lor, Marilyn, deși în stare comatoasă, mai respira încă(. Actrița, declară ei, ar fi putut fi readusă la viață, dacă un oarecare doctor Greenson, chemat la patul muribundei, nu i-ar fi făcut o injecție (ce fel? cu adrenalină? Greenson a contestat ulterior că i-ar fi făcut vreo injecție) care i-ar fi grăbit sfîrșitul... Se mai presupune că Peter Lawford, personal sau prin interpuși, ar fi „curățat" apartamentul de absolut orice urme înainte de începerea anchetei... Marcat de dramă, ori de cîte ori vorbea despre moartea lui Marilyn, Lawford încerca un veritabil șoc psihic. De ce? Ce știa? Ce nu mărturisise? Și de ce? De unde straniul sentiment (nu fără argumente) încă din timpul anchetei că toți cei care ar fi putut oferi informații ar fi fost, direct sau indirect, „neutralizați".

În 1984, Peter Lawford, intervievat de reporterii de la „Los Angeles Times" continuă să declare: „Chiar dacă suposițiile dv. ar fi adevărate, nu contați pe mine pentru a le confirma vreodată". Moartea lui Lawford îngroapă definitiv secretul. Definitiv? Nu va apare o altă lucrare peste 5-10 ani care va demonstra, poate, contrariul, iar mai apoi alta —contrariul contrariului?

Întrerupem aici relatarea despre cartea lui James Spada. (Despre fiica lui Maiakovski, la fel de captivant și de relevant, mai ales într-un număr viitor al revistei). Și cum să încheiem, decît amintindu-ne de atîtea alte relatări (și despre unele filme documentare, și de televiziune, recente) care, dezvăluind în fapte și adevăruri parțiale,sfîrșesc prin a denatura, involuntar sau nu, esențe și semnificații... Vom ajunge la adevărul, nici el ultimul, peste 30 de ani? Dezvăluirile tardive au ceva de cenușă și au un gust amar...

DOREL DORIAN

POPASURI ÎN JURUL LUMII

● **PRECIZARE.** Economia est-germană se află la un pas de dezastru în condițiile în care industria sa este necompetitivă, iar numeroasele investiții promise nu s-au materializat. Între timp vestul se dezvoltă, profitînd de pe urma noii piețe de la est de Elba, fără însă să ofere nici un profit economiei de aici. Tensiunea dintre Bundesbank și guvern (în surdină la începutul anului), s-a manifestat apoi energic. Președintele lui Bundesbank a ținut să releve că „Uniunea monetară a fost un dezastru" și a avertizat Piața Comună să nu facă aceeași greșeală. Replica cancelarului Helmut Kohl a fost promtă : „palavragii sînt întotdeauna deștepți după evenimente". El a fost, totuși, afectat de atacul la adresa sa.

● **SELECȚIE RIGUROASĂ.** Unitățile jandarmeriei armatei sînt o creație de dată recentă, destinate fiind pentru lupta împotriva delicventei în cadrul forțelor armate, prevenirea diferitelor acte de încălcare a disciplinei și ordinii publice de către militari. Au fost preferați ofițerii în vîrstă de pînă la 30 de ani, cu o înaltă pregătire profesională și o experiență corespunzătoare. Majoritatea vor avea studii superioare juridice sau pedagogice. În alegerea recruților se ține seama de capacitățile intelectuale, stabilitate psihică și pregătire. Contează și înălțimea – peste 1,80

● **ERA COMPUTERELOR.** Un „computer de înaltă performanță", este de o mie de ori mai important decît toate aparatele cunoscute pînă în prezent", subliniază un raport întocmit de un grup de oameni de știință sub conducerea italianului Carlo Rubbia laureat al Premiului Nobel pentru fizică. Capacitatea preconizatului computer (el urmează a fi gata pînă la finele secolului) va fi uluitoare : un bilion operații pe secundă, adică 1000 de miliarde operații. Cel mai sofisticat computer de acum efectuează doar un miliard de operații pe secundă.

● **PUNCT DE VEDERE.** Să fie cele zece mii de statui și busturi înfățișîndu-l pe Lenin monumente ale istoriei și culturii ?, se întreabă „Literaturnaia Gazeta". Și răspunsul nu întîrzie : „Ale istoriei – da. Dar nu întotdeauna ceea ce creează istoria se menține sau trebuie păstrat. Și războaiele sînt istorie. Asta ar presupune să nu mai reconstruim orașele distruse ? O societate civilizată, cultă, păstrează monumentele și creațiile trecutului. Niciodată nu distruge totul din temelii, dar nu păstrează pînă la absurd totul". Bine zis.

● **CONVERSIUNE.** Circa 40 la sută din activitățile industriei cosmice și de apărare sovietică se vor desfășura în cadrul așa-numitului program de conversiune, ceea ce va însemna transformarea lor în industrie a bunurilor de larg consum și a serviciilor. În loc de rachete și sateliți cetățenii sovietici vor putea dispune în viitor de mai multe mașini de spălat, frigidere, climatizoare și automate de cafea. S-ar putea să fie o afacere rentabilă, ținîndu-se seama de uriașa piață economică care o reprezintă Uniunea Sovietică.

● **EPUIZARE A ECONOMIEI CONVALESCENTE A FOSTEI RDG.** În intervalul 1 iulie 1990 – 1 iulie 1991, cel puțin 180 000 de persoane au plecat din estul Germaniei în vest, informează Oficiul federal al muncii. Este o adevărată epuizare pentru economia est germană, care amenință în final să transforme cele cinci noi landuri create după unificarea într-o uriașă casă de pensionari și de șomeri

gîlceava IDEILOr

Pariul cu „perfecțiunea" a fost pierdut ?

Între sfîrșitul lumii văzut (imaginat) de Camille Flammarion în celebra sa carte și un mit indonezian despre pierderea eternității existențiale a omului nu pare să fie, la prima vedere, vreo șansă de comparație. Distinsul autor francez „cheamă" la o masă rotundă cîtiva savanți. Aceștia își iau rolul în serios și opinează cu fervoare despre catastrofele geologice și cosmice care ne așteaptă. Transpare o nuanță științifică, iar ficțiunea tinde să se deplaseze pe planul doi. Se vorbește despre „finabilitatea" Soarelui, despre evoluțiile climatice nefavorabile. Totul are un aer de seriozitate care te poate îngrozi, dacă te prinde nepregătit și dispus să crezi orice.

Spre deosebire de tonul grav al d-lui Flammarion (de înțeles pentru acea epocă), mitul indonezian despre începutul sfîrșitului pare mai de grabă o butadă. La început, cînd cerul era foarte aproape de pămînt, Dumnezeu trimetea cele necesare primilor doi oameni cu ajutorul unei frînghii. La un moment dat, Creatorul le trimite o piatră. Cei doi o refuză. Apoi le trimite o banană. Cei doi sînt mulțumiți. Dar în timp ce o iau, un glas îi avertizează că existența lor va fi precum cea a bananei și nu precum cea a pietrei refuzate, adică veșnică.

Alăturarea celor două situații mi se pare importantă din următorul motiv: dacă se caută circumstanțe științifice ale sfîrșitului, ar fi firesc să se caute circumstanțe asemănătoare și începutului. Este logică și exprimarea cu negație: dacă începutul se caută în mituri, și sfîrșitul va avea răspuns tot prin intermediul unui mit. Cum este mai simplu, mai accesibil? În ambele cazuri, misterul e de nepătruns, sau altfel spus, la fel de intangibil pe ambele căi. Ceea ce cred eu personal este că nu avem de-a face cu două mistere, ci mai de grabă cu cele două jumătăți ale unui singur mister.

Încercarea omului de a face lumină acolo unde întunericul este la el acasă, mi se pare la fel de sortită eșecului precum încercarea omului de a poseda fructul oprit fără pedeapsă. Odată pierdută șansa imortalității omul și-a cîștigat dreptul de a accede la mister, dar nu și de a-l surmonta. Faptul că a avut într-o primă fază a existenței lui posibilitatea nemuririi, poate demonstra că „prototipul" inițial a fost fără greșeală, dar cum a survenit imperfecțiunea poate că nu vom ști niciodată cu precizie.

Zeița Demeter (în relatarea lui Homer) nu reușește să-l facă nemuritor pe Demophon din cauza unei indiscreții. În mitul indonezian prezentat mai sus, oamenii își pierd nemurirea datorită lăcomiei și lipsei de înțelepciune în dezlegarea metaforei oferite de Creator (desigur, citiorul are în vedere și relatarea biblică a Genezei etc). Astfel ar fi, simbolic, începutul desfășurării destinelor muritorilor. Dar sfîrșitul?
Este neapărat necesar, logic și iminent un sfîrșit colectiv —numit atît de brutal „sfîrșitul lumii"?

În mitologia aztecă, actuala eră în desfășurare a lumii este numită Soarele 4 —Cutremur (a cincea, prima eră începînd în anul 955 i.e.n. —iar o dată fixă!). Rezonanța seismică a erei ne înfioară, dar zeul—patron al ei, Nanahuatzin, se sacrifică în rugul zeilor după care aceștia, prin donația sîngelui lor, reușesc să alimenteze lumea cu un nou Soare. Deci o nouă speranță, precum în mai toate viziunile escatologice. Să fie speranța către perfecțiune, un nou pariu făcut de om cu... misterul?

PAUL IOAN

O tragedie numită Pinatubo (II)

Imaginea vulcanului Pinatubo privit prin norii grei de cenușă care îl înconjoară este impresionantă și copleșitoare chiar și pentru vulcanologi. Ei s-au temut tot timpul de ceea ce s-ar putea întîmpla în cazul extrem în care întregul munte ar fi fost pur și simplu pulverizat de o explozie. Probabilitatea era foarte mică, dar nu putea fi eliminată pe de-a întregul. Urmările ar fi fost catastrofale nu doar pentru zona Filipinelor ci la scara planetei.

Acest lucru nu s-a întîmplat pînă acum (și se speră că nici nu se va întîmpla). Erupția unui vulcan este însă un fenomen deosebit de complex iar pentru vulcanologi este la fel de complicat ca și pentru seismologi să facă predicții. Modul în care procedează, îi apropie însă, mai ales că și **VULCANOLOGII FOLOSESC O „SCARĂ" PENTRU CLASIFICAREA ERUPȚIILOR...** asemănătoare cu scara Richter, cu diferența că ea este gradată doar de la zero la opt.

Unitatea de măsură pe această scară este „indicele de explozibilitate" (VEI — volcanic explosivity index). În timpurile moderne, cea mai puternică explozie înregistrată (și de altfel singura pînă acum) a fost cea a vulcanului Tambora (despre care am amintit anterior), care a măsurat șapte grade pe această scară, pe cînd erupția din 1935 a vulcanului Mt. St. Helens a atins „doar" gradul cinci.

Interesante sînt estimările care se pot face, bazate pe această scară. Ele prevăd posibila activare la intervale de 1 — 10 ani a vulcanilor de gradul 0 — 2 și la intervale de cel puțin 1000 de ani a celor de gradul șase. Este de exemplu cazul unor vulcani cum ar fi cel de la Mono Lake, din California a cărui ultimă erupție, datată acum aproximativ 7.000 de ani, a aruncat în aer uriașa cantitate de 600 kilometri cubi de rocă pulverizată, vulcan care nu manifestă însă semne de reactivare.

Interesant, de asemenea, dar oarecum de așteptat, printre cei foarte preocupați de situația din domeniul vulcanologiei se află... companiile de asigurări, cărora astfel de evenimente dramatice le permit evaluarea și actualizarea scenariilor pe baza cărora își organizează ele activitatea. Se prevede de exemplu că la fiecare 15 — 20 de ani ne putem aștepta la explozia unui vulcan de gradul cinci, pe cînd erupții cum ar fi cea a vulcanului Krakatau de la 26 august 1883, care a acoperit Pămîntul cu 18 kilometri cubi de cenușă, se estimează la maximum trei pe mileniu.

POSIBIL BILANȚ AL ERUPȚIILOR ?

Oricum, între 1750 și 1960, peste două sute de mii de oameni și-au găsit moartea în timpul erupțiilor vulcanice. În același timp, mari orașe cum ar fi Yokohama, Manila sau Mexico City, aflate în vecinătatea unor mari vulcani riscă, în cazul unor erupții de nivelul celei a vulcanului Krakatau, să fie integral acoperite cu un strat de cenușă de o jumătate de metru.

Un alt pericol îl constituie emanațiile de gaze toxice în timpul erupțiilor. Printre acestea, hidrogenul sulfurat, dioxidul de sulf și cel de carbon. Acesta din urmă, de 1,5 ori mai greu decît aerul, poate realiza un strat gros de cîțiva metri în jurul vulcanului în urma erupțiilor. În concentrație de 20 % el amețește mamiferele, iar cînd concentrația atinge 30 %, le omoară. Situația este și mai gravă în ceea ce privește hidrogenul sulfurat, căci prezența sa în aer în proporție de doar 0,035 % este periculoasă pentru viața oricărei ființe, fixîndu-se pe moleculele de hemoglobină și blocînd astfel absorbția oxigenului.

Ca să realizăm pericolul major pe care îl reprezintă asemenea erupții, să ne gîndim că la erupția vulcanului islandez Lankagigar se estimează că s-au eliberat în atmosferă cinci milioane tone de fluor, 1,2 milioane tone de diverși acizi și 10 milioane tone de dioxid de carbon.

Care va fi bilanțul final al erupției lui Pinatubo ? Cum va fi afectată temperatura Terrei de gazele care se acumulează la înălțimi de 30 — 40 km și care vor împiedica razele Soarelui să ajungă la suprafața planetei noastre ?

Rămîne să aflăm. Din fiecare tragedie învățăm cîte ceva. Și se pare că va trebui în fine să începem să luăm în considerare cu toată seriozitatea tot ceea ce învățăm. Și să nu adăugăm noi înșine alte dezastre. Evenimente de proporții înfricoșătoare, cum este erupția vulcanului Pinatubo, care se petrec sub ochii noștri, vin parcă să ne amintească o dată în plus că tot ce ține de ceea ce ne-am obișnuit să numim „mediu înconjurător" nu este doar o vorbă în vînt. Decît să luptăm, așa cum învățăm noi odată în școală „să cucerim natura", ar fi poate mai bine să începem să o respectăm, să o îngrijim cum se cuvine și, de ce nu, să o transformăm nu doar într-un aliat, ci și într-un prieten.

MIHAELA DOROBANȚU

TELEX • TELEX

■ **Trei ministere (transporturile, industria și cercetarea), Renault și grupul PSA (constructori francezi), precum și organisme de cercetare publică între care Institutul francez de petrol, Comisariatul pentru energia atomică și CNRS, au semnat recent un acord în baza căruia se va întreprinde un vast program de cercetare. Este vorba, de fapt, de o revizie generală a motoarelor actuale ale automobilelor, de studierea și modernizarea combustiei și punerea în evidență a influenței aprinderii, carburanților și lubrifianților asupra degajării de poluanți. Este o etapă a drumului către automobilul nepoluant.**

■ **Ferigile sînt cancerigene, aceasta este ipoteza lansată de o comisie de specialiști britanici. Ei apreciază că îngerarea ferigilor multiplică frecvența cancerului de stomac cu 2,7. Se subliniază și faptul că există date suficiente cu privire la implicarea sporilor de ferigă în declanșarea cancerelor pulmonare, ovariene, hepatice etc.**

■ **Se va putea stopa scăderea extracției de țiței în Siberia și îmbunătăți structura zăcămintelor de hidrocarburi ? Desigur, răspund oamenii de știință care au realizat programul interdepartamental „Poisk". Interesante sînt în acest sens opiniile lui A. Kontorovici, membru corespondent al Academiei de Științe a URSS, directorul adjunct al Institutului pentru Geologie al filialei Siberiei a Academiei : „Marea reducere a extracției are și motive obiective. Între noile zăcăminte, cuprinse în procesul de prelucrare, predomină cele de dimensiuni mijlocii și mici. Debitele sondelor scad. În acest an, Siberia occidentală va da cu circa 100 milioane tone petrol mai puțin față de 1988".**

■ **Serviciul militar în Franța (în armata de uscat și a aerului, în marină și jandarmerie) se va reduce de la 12 luni la 10 luni, pentru tinerii incorporați la 1 octombrie 1991. Consiliul de miniștri a aprobat proiectul în acest sens al ministrului francez al apărării, Pierre Joxe. În cursul unei reuniuni a Cabinetului de la Paris, președintele Francois Mitterrand a ținut să releve: „Este necesar ca tineretul să știe că trebuie să consacre un timp și națiunii".**

CARTE SCANDALOASĂ LA HOLLYWOOD

Steven Spielberg este „un tip însetat de bani", Goldie Hawn este „o vacă căreia nu-i place să se spele", Warren Beatty este „un libidinos care suferă de priapism", Paul Newman, „un declasat fără speranță". Acestea sînt doar un infim număr de caracterizări ale unor personaje cuprinse într-o nouă carte care a apărut în SUA în legătură cu viața la Hollywood. Cartea se intitulează „You'll never eat lunch in this town again" („Nu vei mai lua prînzul în acest oraș") și a fost scrisă de o celebră ex-producătoare cinematografică, Julia Phillips, unica femeie care a cîștigat în această calitate un premiu Oscar cu filmul „Stangata" („Lovitură de bară"), dar cunoscută și ca actriță în filme ca „Taxi Driver" și „Intîlniri apropiate de gradul trei".

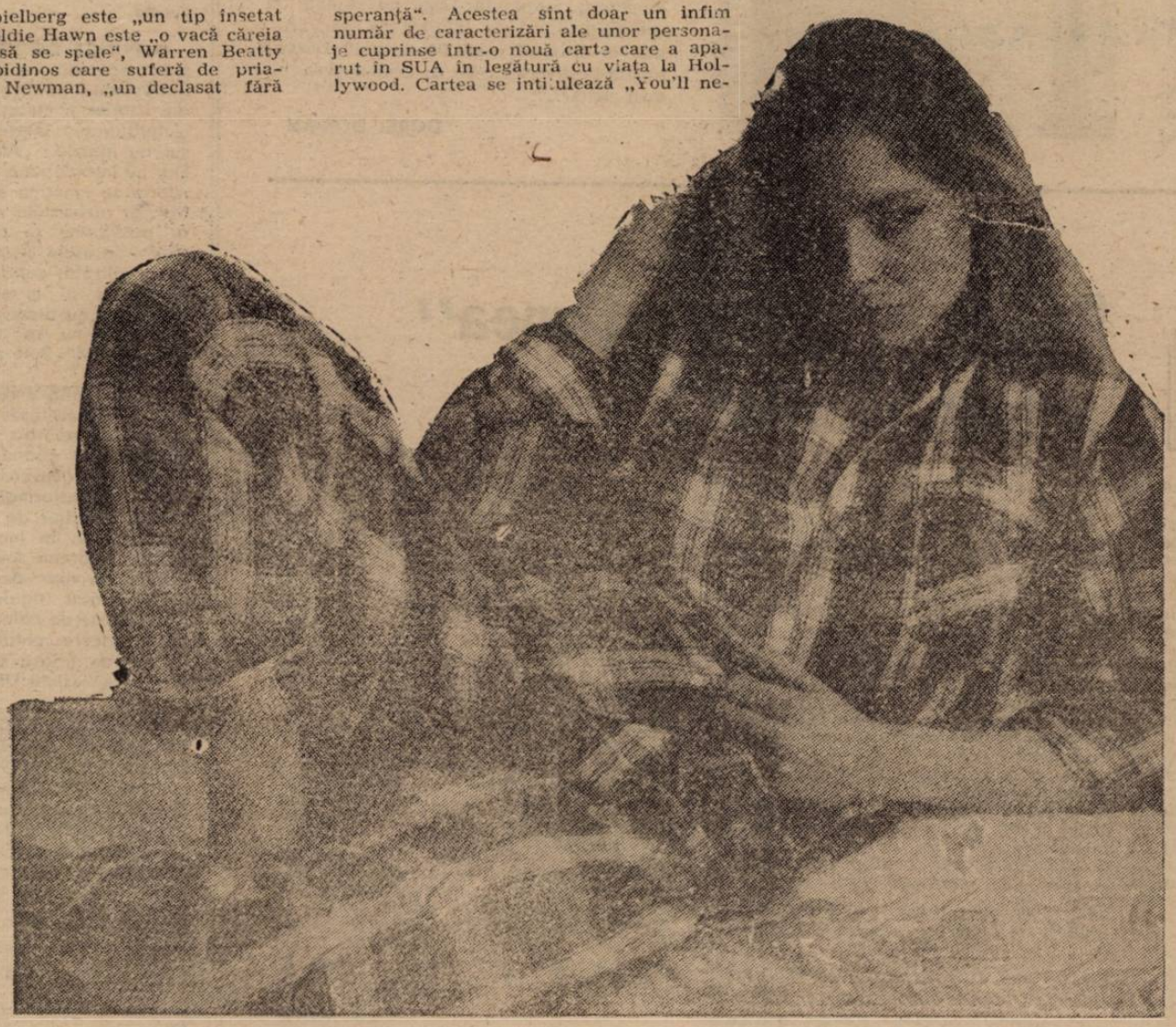

În vîrstă de 46 ani, cu un trecut de consumatoare de stupefiante, alcoolică și o adevărată „campioană" în orice excese, Julia Phillips nu mai lucrează în domeniul cinematografic de la finele anilor'70. Niciodată Hollywoodul nu a iertat-o pentru felul ei de viață și, pur și simplu, „a exilat-o" din mijlocul cetățenilor din faimoasa localitate. Acum, după o lungă perioadă de timp în care a suferit de foame și lipsă de bani, nu a găsit altă soluție să se răzbune decît lansînd un adevărat torent de fiere și otravă denumit în concepția ei, drept o așa zisă „literatură a adevărului", și pe care criticii au definit-o „un infern dantesc în versiune hollywoodiană". Julia Phillips descrie cu lux de amănunte senzaționale, cu scene grotești, picante și revelatoare, o perioadă hollywoodiană a anilor 1970 — 1990. O asemenea carte în care sînt implicate cele mai celebre vedete ale cinematografiei, s-a bucurat (se pare că este normal), de un succes fără precedent, care, în prima fază care a urmat, s-a caracterizat prin două aspecte : primele peste 20 de citații judecătorești din partea unora dintre „eroii" volumului care au acuzat-o pentru calomnie și defăimare și concomitent un văl de izolare și respingere generală a celor care pînă atunci mai erau fie prietenii săi, fie simple cunoștințe.

Julia Phillips mărturisește că este adevărat că atunci cînd i s-a înmînat premiul Oscar, ea a venit la festivitate drogată, dar în aceeași situație s-au aflat în momentele respective atît Liza Minelli cît și Barbara Streisand. O mulțime de actrițe sînt la rîndul lor caracterizate fie ca nevricoase și dușmănoase (Jodie Foster), fie dornice să facă tot timpul dragoste (Margot Kinder), fie să trăsnească prin mirosuri insuportabile din cauză că nu se spală (Goldie Hawn). Nu scapă de atacurile sale nici Jane Fonda (care și-a făcut numeroase operații de lifting ca să apară mai tînără). Ce va urma, nu se știe. Deocamdată, predomină cererea a mii de cetățeni adresată librăriei „Book Soup" din Los Angeles, să suplimenteze de urgență tirajul cărții...

GH. RUSSU

GLOB magazin

SUPLIMENT PENTRU TOATE VÎRSTELE

CINE A DESCOPERIT AMERICA ?

Cînd e vorba de descoperiri și descoperitori, deseori lucrurile se complică. Un exemplu este și acesta : Cine a descoperit America ? Scenariile variază de la țară la țară. Un profesor din Dublin le va spune elevilor că America a fost descoperită de exploratorul irlandez Sain Brendan. Dacă profesorul se află în Welsh sau în regiunea Bască elevii vor afla, probabil, despre unii exploratori baști sau galezi care au pus piciorul în Newfoundland, cu mult înaintea lui Columb. Totuși, cea mai serioasă afirmație pare a fi aceea conform căreia exploratorul viking Leif Eriksson, fiul exploratorului norvegian Eric cel Roșu, ar fi ajuns în anul 1000 al erei noastre pe coastele Newfondland-ului, pe care el le-a numit Vinland. Mai mult, timp de 14 ani el a explorat coasta estică a actualelor Statele Unite ale Americii și Canadei. Faptele lui sînt cîntate și în povestirile (saga) islandeze. Motiv pentru care scandinavii privesc oarecum mirați spre serbările organizate în cinstea lui Christofor Columb, care în urmă cu 500 de ani ajungea (și el ?) în America.

Acesta este motivul pentru care un constructor de vase norvegian împreună cu guvernele Islandei și Norvegiei au hotărît să sponsorizeze cu suma de 4 milioane dolari o călătorie peste Ocean, practic o „reeditare" a voiajului întreprins de Leif Eriksson, cu 18 luni mai devreme de expediția pe care vor să o întreprindă spaniolii în onoarea lui Columb. David Lomax, un membru al expediției „Vinland Revizitată" spune : „Publicitatea care s-a făcut în jurul lui Columb nu pomenește nimic despre Vikingi, așa că noi sperăm ca expediția noastră să pună lucrurile la punct". Expediția este condusă de exploratorul Arcticii, norvegianul Ragnar Thorseth, iar echipajul este format din 8 bărbați și o femeie. Expediția va pleca mai întîi spre Shetlands și insulele Feroe, va ajunge în Islanda, la Reykjavik, unde președintele Vigdis Finnbogadottir va lansa oficial ambarcațiunea, botezînd-o „Gaia", după numele zeiței pămîntului. Numele a fost ales pentru a se sublinia grija pe care trebuie să o purtăm Planetei în secolului XXI.

Gaia va naviga spre Groenlanda (vezi ilustrația alăturată) și va atinge coastele continentului american, în Labrador. În Newfoundland, Gaia va fi însoțită de alte două ambarcațiuni vikinge asamblate în Canada. Flotila de trei vase se va coborî pe coasta estică, oprindu-se la Halifax, Boston, New York, Newport, Rhode, Island, apoi va urca pe rîul Potomac pentru a sfîrși călătoria la Washington D.C. Expediția va fi filmată în întregime.

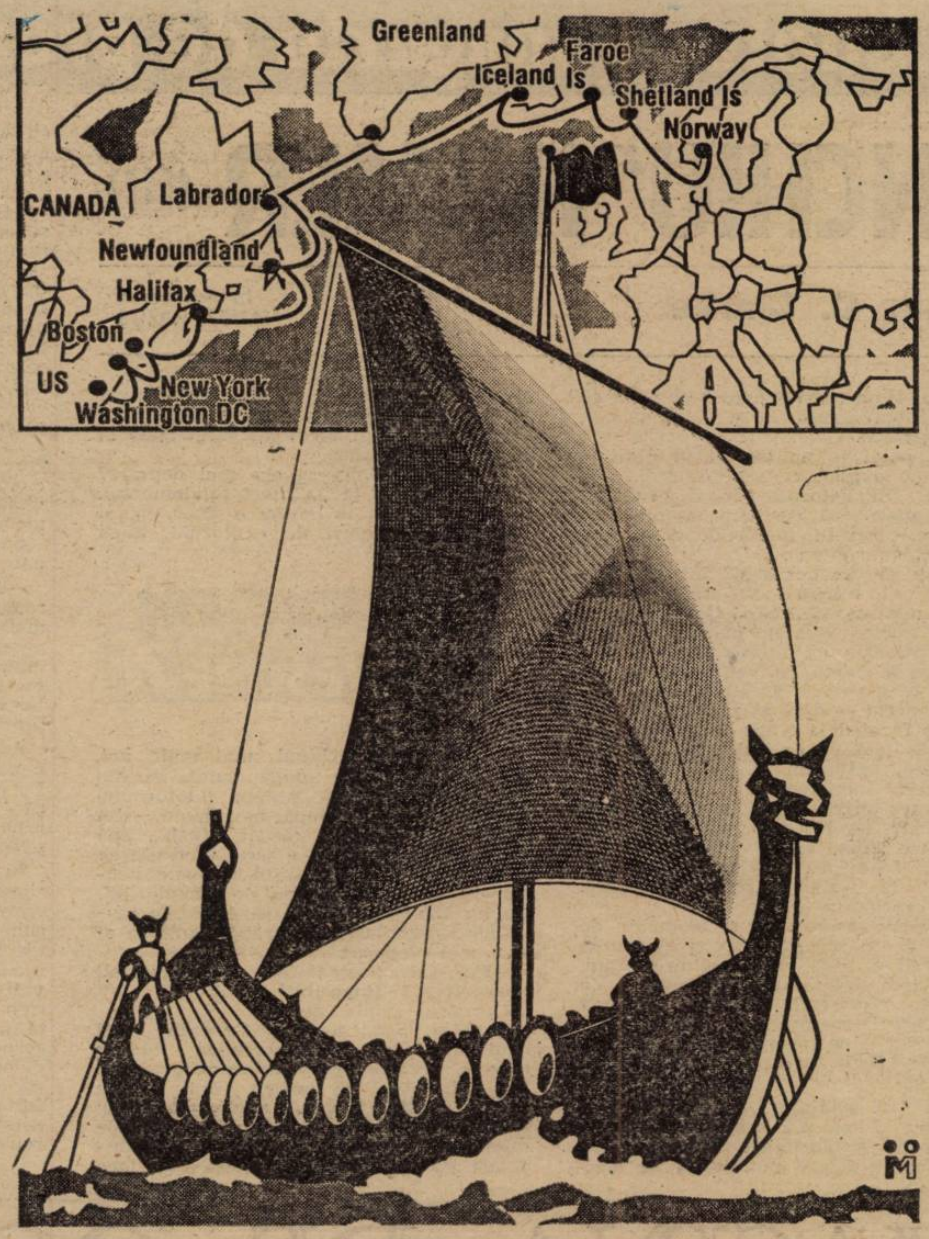

Gaia este o replică a faimoasei ambarcațiuni medievale Gokstad, lungă de 75 picioare, care s-a păstrat în terenul argilos din Norvegia. Deși Gaia a copiat pînă în cel mai mic detaliu Gokstad, membrii echipajului sînt conștienți de riscurile pe care le au de înfruntat în Oceanul Atlantic, motiv pentru care instrumentele de bord și aparatura electronică sînt de ultimă oră.

Deci, toate bune și frumoase. Dar, se întreabă deja unii specialiști, cine va încerca să traverseze strîmtoarea Behring, pentru a re-face drumul triburilor asiatice care au pus piciorul în Nordul Americii mai înainte cu zece mii de ani înainte ca orice european să viseze să navigheze înspre orizonturile vestice ?

O întrebare, să recunoaștem, care rămîne deocamdată fără răspuns. **(A.P.)**

RINOCERUL INDIAN — „MEDICAMENT" UNIVERSAL

În Asia, rinocerul indian este victima reputației sale de a vindeca aproape orice boală. „Consumați" sub formă de pudră, pilule sau infuzii cu virtuți medicinale, rinocerii au fost aproape exterminați de braconieri.

De la rinocerul indian totul se poate întrebuința. Cel puțin așa afirmă foarte vechea și respectata medicină chineză, cu adînci rădăcini în medicina tradițională a Asiei.

O mare căutare are în primul rînd cornul rinocerului. În Taiwan se comercializează, de exemplu, cu 15 000 dolari kilogramul. Este un preț astronomic, justificat de bogăția de substanțe afrodisiace pe care cornul de rinocer o conține. Totul a pornit de la observația pe care un trib indian a făcut-o asupra duratei acuplării rinocerilor. Majoritatea populației Asiei, și îndeosebi chinezii, caută însă pudră rezultată din corn de rinocer pentru a o folosi drept medicament extrem de eficient în scăderea febrei. Interesant este că, procedînd după metode străvechi, farmaciștii „prepară" medicamentul la cerere, pe loc. Cornul este expus în vitrina farmaciei și cele cîteva grame pe care le cere clientul sînt obținute imediat prin raclarea acestuia. Există însă și preparate chinezești fabricate la scară industrială. Ele asociază corn de rinocer, corn de antilopă, oase de tigru și diverse vegetale. Unele dintre aceste preparate servesc la tratarea malariei, durerilor de dinți, oboselii etc. Alte asocieri de substanțe acționează asupra tulburărilor oculare și a miopiei.

Cîndva, cornul de rinocer era folosit la fabricarea de cupe și boluri destinate regilor și împăraților. Permițînd o lucrătură extrem de fină, acestea aveau reputația de a pune în valoare băutura. Dar această artă a dispărut.

Mai abordabilă decît cornul, pielea rinocerului este și ea folosită. Sub formă de infuzie, devine un tratament eficace pentru diferite boli de piele, reumatism, unele anomalii ale sîngelui. Dar și sîngele de rinocer este considerat medicament. Și chiar dacă pare bizar, și fecalele rinocerului, recoltate din tubul digestiv, și administrate sub formă de pastile, ca laxativ, au acțiune benefică asupra organismului uman. Urina este și ea folosită în tratarea astmului. În fine, stomacul rinocerului, fiert, vindecă diferite boli digestive.

E de la sine înțeles cît de mare e cererea de rinoceri, mai ales în Asia unde se practică asemenea modalități de tratament. De aceea, din India pînă în Japonia, trecînd prin China și Asia de Sud-Est, braconierii bîntuie pădurile și apele. Doar în Nepal, începînd din 1970, regele Mahendra a pus în acțiune trupele sale de elită pentru a asigura supraviețuirea rinocerilor, în spiritul tradiției. Ce înseamnă acest lucru ? Fiecare prinț moștenitor, pentru a deveni monarh de drept divin, trebuie să ucidă un rinocer indian și să se scalde în sîngele acestuia. Redus cîndva la o sută de rinoceri supraviețuitori, efectivul nepalez numără în prezent peste 400 de asemenea animale prețioase.

Modalitatea unică de a salva viața rinocerilor se pare totuși că ar fi convertirea populației la aspirină și antibiotice.

AURORA POPESCU

Sinuciderea lui J.R. ?

«„Dallas" va deveni din nou un oraș obișnuit din Texas — anunța crainicul rețelei americane de televiziune CBS, la capătul celor 365 de episoade ale serialului ce-i poartă numele. J. R. Ewing, eroul principal și totodată demonicul personaj interpretat de Larry Hagman se sinucide...»

Transmis de-a lungul a 13 ani, între 1970 și 1984 el s-a aflat pe primul loc al listei celor mai populare seriale din S.U.A. cu „priză" la spectatori, aidoma celor mai disputate meciuri de fotbal american. De altfel, se pare că a fost vizionat de peste un miliard de spectatori din o sută de țări, apogeul fiind atins la 21 noiembrie 1981. Atunci, circa 350 milioane de „fani" s-au adunat în jurul televizoarelor pentru a afla... cine a încercat să-l ucidă pe J.R.

Dacă atunci „demonul din Texas" reușise să se salveze, de data aceasta el însuși este cel care pune capăt serialului, recurgînd la... sinucidere. De fapt producătorii au fost cei care au luat această decizie pe motivul scăderii popularității filmului sau creșterii prețurilor financiare ale protagoniștilor. După ani de glorie, au urmat ani nefești, și, în cele din urmă saga familiei Ewing a început să bată în retragere, coborînd pe locul 62 în rîndul celor 157 de seriale transmise de Televiziunea americană.

Moartea celebrului J.R. a fost marcată de întreaga presă din țările în care a rulat, cu remarca unanimă : producătorii au lăsat o poartă deschisă pentru a relua serialul... Ce-i drept, J.R. ține spre cap cu revolverul, după care se aude și împușcătura. Însă cadavrul nu este arătat. Poate. **(Mihaela Dorobanțu)**

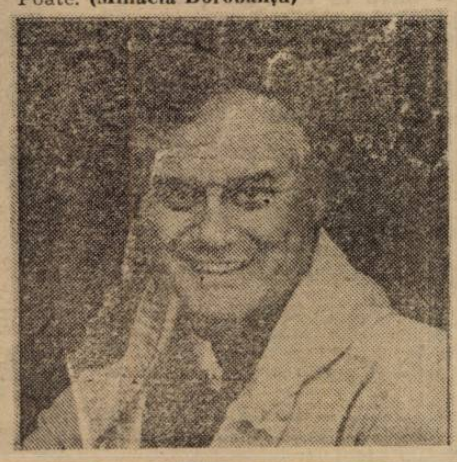

Biblioteca magazin de proză scurtă

UNCHIU' HOMER (III)

Arthur C. Clarke

în traducerea ANCĂI RAZUȘ

Unchiu' Homer aşteptă ca rumoarea să se potolească înainte de a stîrni una şi mai puternică.

—Am apelat la un expert în ştiinţe care să ne explice ce s-a întîmplat la Vicariat. Şi datorită naturii probelor, mă văd nevoit să cer, din motive de securitate, ca restul lucrărilor să se desfăşoare „în camera".

— Vreţi să evacuez sala? întrebă Preşedintele, nevenindu-i să creadă.

—Mă tem că da, Sir. Colegul meu, doctorul Purvis, este de părere că acest caz nu priveşte un număr foarte mare de persoane. După ce veţi auzi mărturia, cred că îi veţi da dreptate.

E mare păcat — dacă aş putea spune aşa — că s-a făcut deja o atît de mare publicitate. Mă tem că ar putea aduce anumite... ăăă... probleme confidenţiale la nişte urechi nepotrivite.

Şi Homer privi sever la funcţionarul vamal, care se foi neliniştit pe scaun.

— Foarte bine, spuse maiorul Fotheringham. Toate acestea sînt foarte neobişnuite dar trăim timpuri neobişnuite. Aprod, evacuează sala.

După cîteva mormăieli şi momente de confuzie şi un protest respins al acuzării, ordinul fu dus la îndeplinire. Apoi, sub privirea interesată a duzinei de persoane rămase în încăpere, Harry Purvis dezvăli mecanismul descărcat din Austin. După ce „acreditările" îi fură prezentate Curţii, îşi ocupă locul la bara martorilor.

—Vreau să sublinlez, Onorată Instanţă, începu el, că mă ocup de cercetări în domeniul explozibilelor, şi de aceea s-a întîmplat să am cunoştinţă de activitatea inculpatului. Partea introductivă a declaraţiei era perfect adevărată. A fost cam ultimul lucru adevărat spus în după-amiaza aceea.

— Adică... bombe şi aşa mai departe?

— Exact, dar la un nivel fundamental. Sîntem mereu în căutarea unor noi şi perfecţionate tipuri de explozibil, după

cum vă puteţi închipui; mai mult, noi, cei din cercetarea fundamentală şi din cercurile academice sîntem întotdeauna cu ochii-n patru după idei bune din surse externe. Şi, recent, Unch... ăăă domnul Ferguson ne-a scris oferindu-ne o deosebit de interesantă sugestie pentru un tip complet nou de explozibil. Partea interesantă este că foloseşte materiale ne-explozive, ca zahăr, amidon şi aşa mai departe.

—Ce? sări Preşedintele. Un explozibil ne-exploziv? Imposibil!

Harry îi zîmbi dulce.

— Ştiu, Sir... aşa reacţionează toţi cînd aud. Dar, ca majoritatea ideilor măreţe, aceasta are simplitatea geniului. Mă tem totuşi, că pentru a-mi atinge scopul va trebui să vă explic cîte ceva.

Tribunalul părea foarte atent, şi, de asemenea, puţin alarmat. Harry presupuse că mai avuseseră probabil de-a face cu martori experţi. Se îndreptă către masa din mijlocul încăperii, acoperită acum cu flacoane, ţevărie şi sticle cu diferite lichide.

—Sper, domnule Purvis, spuse Preşedintele nervos, că nu veţi întreprinde nimic periculos.

—Sigur că nu, Sir. Vreau numai să demonstrez cîteva principii ştiinţifice fundamentale. Doresc să subliniez încă o dată importanţa păstrării secretului între aceşti patru pereţi. Făcu o pauză solemnă, toată lumea arătînd pe drept cuvînt impresionată.

—Domnul Ferguson, începu el, îşi propune să descătuşeze una din forţele fundamentale ale naturii. O forţă de care depinde fiecare lucru însufleţit — o forţă, domnii mei, care vă ţine în viaţă, chiar dacă n-aţi auzit, probabil, niciodată de ea.

Se îndreptă spre masă, ocupîndu-şi locul printre flacoane şi sticle.

—Aţi stat vreodată să vă gîndiţi cum reuşeşte seva să ajungă la frunza cea mai de sus a unui copac înalt? Ca să pompăm apă 30 de metri, uneori 100 de metri de sub pămînt, ne trebuie o forţă foarte mare. De unde vine forţa aceasta? Vă voi arăta cu ajutorul acestui exemplu practic.

Avem aici un recipient solid, pe care o membrană poroasă îl împarte în două. De o parte a membranei este apă chioară - de cealaltă o soluţie concentrată de zahăr şi alte substanţe chimice pe care nu-mi propun să le menţionez acum.

În aceste condiţii se stabileşte o presiune numită presiune *osmotică*. Apa încearcă să treacă prin membrană, ca şi cum ar vrea să dilueze soluţia din partea cealaltă. Acum am închis etanş recipientul: iată manometrul aici la dreapta, veţi observa cum urcă acul. Aceasta este presiunea osmotică. Aceeaşi forţă acţionează prin pereţii celulelor din corpul nostru, provocînd mişcarea fluidelor. Împinge seva prin trunchiul copacilor, de la rădăcină pînă-n vîrf. Este o forţă universală şi puternică. Meritul primei încercări de a o pune la treabă îi revine domnului Ferguson.

(va urma)

MAŞINA DE OCAZIE

Bruce Hansberger

în traducerea lui VASILE OROIAN

Văzînd că maşina se opri, băieţii, care stăteau pe marginea şoselei cu mîna ridicată făcînd semnul autostopului, se apropiară în fugă şi urcară. La drept vorbind, ambii erau încă adolescenţi, dar deosebirea dintre ei era bătătoare la ochi. Cel care arăta de vreo optsprezece ani, înalt şi lat în umeri, se aşeză alături de şofer. Celălalt, mai mic de statură şi cu o constituţie fizică mai fragilă, se lăsă greoi pe bancheta din spate. După aspect părea cu un an mai tînăr, faţa lui nu-şi schimbase încă trăsăturile caracteristice copiilor. Aruncînd pietrişul de sub roţi, maşina ieşi din nou pe asfalt.

— Încotro ne îndreptăm ? — întreabă omul de la volan şi un zîmbet prietenos îi lumină faţa cu trăsături aspre.

— Păi, aici la vreo două mile... răspunse cel care părea mai mare. La dans.

— Vreţi să vă distraţi ?

— Ba bine că nu ! Mamă, ce-o să ne mai distrăm acolo ! Nu-i aşa Butch ? — se întoarse el spre prietenul său de pe bancheta din spate.

— Sigur că o să ne distrăm, — răspunse cel mai mic cu oarecare nervozitate.

— Deci, pe tine te cheamă Butch ? — zîmbi din nou omul de la volan — Iar pe mine Bill, Bill Williams, — şi nelăsîndu-şi ochii de la drum, întinse mîna spre spate. Adolescentul i-o strînse.

— Dar ţie cum îţi spune ? — îl întrebă el pe cel de-al doilea băiat.

— Vince, — îşi strînseră mîinile.

Se lăsă amurgul şi Bill Williams aprinse farurile de poziţie.

— Personal, aprind întotdeauna farurile, îndată ce începe să se lase întunericul, — le explică el tovarăşilor săi de drum. — Ştiaţi că amurgul este timpul cel mai periculos al zilei ?

Cel mai mare dintre băieţi izbucni în rîs.

— Ai auzit Butch! Ştii cît de periculos este amurgul ?

În loc de răspuns Butch începu să tuşească.

Curînd drumul se cufundă într-o pădure deasă de conifere. Oraşelul rămase departe în spate, iar aici nu era nici ţipenie : nici locuinţe, nici maşini.

— Opreşte, — zise deodată Vince.

— Aici ?! — se miră Bill Williams, — N-ai greşit cumva, fiule ? Ce dansuri pot fi aici ?

— Ţi-am spus să opreşti ! — strigă Vince. În mîna lui stîngă apăru un cuţit cu lamă lungă şi ascuţită, al cărui vîrf mîngîia deja coastele omului de la volan.

— Cum doriţi, — bombăni Williams, speriat vizibil. — Dar, pentru Dumnezeu, umblaţi mai atent cu briceagul.

Părăsi şoseaua şi se opri în pădure la vreo zece metri distanţă de drum, aşa cum i se spusese.

— Ce vreţi ? — întrebă el şi vocea lui tresări. Maşina? Luaţi-o. Iată cheile.

Le scoase din orificiul lor şi le aruncă pe genunchii lui Vince.

— Luaţi maşina, dar de mine să nu vă atingeţi, vă implor să nu vă atingeţi de mine !

— N-avem nevoie de rabla ta, — spuse extrem de calm Vince.

— Dar atunci ce doriţi ?

— Să-ţi facem de petrecanie.

— N-am înţeles !

— N-ai să înţelegi niciodată. De unde să înţelegi tu ce chermeză iese atunci cînd ucizi. Eu şi Butch am luat hotărîrea să omorîm azi pe cineva numai aşa de dragul distracţiei. De dragul unor senzaţii tari ? Nu-i aşa, Butch ?

Tînărul de pe bancheta din spate stătea nemişcat şi tăcea.

— Cu tine vorbesc, Butch ! — repetă Vince cu ameninţare în glas — Să nu-mi spui că te-ai răzgîndit. Oricum este deja tîrziu. Acum o să-l înjunghiem pe acest om ca pe un porc. Eu şi cu tine, ai înţeles ?

POLICIER

— Ascultaţi, — spune din nou Williams, — poate că aveţi nevoie de bani ? Aveţi nevoie ? Păi, desigur, pentru nişte tineri ca voi o sută de dolari nu este niciodată de prisos. Vă dau tot ceea ce am la mine...

— Ce dracu să facem cu amăriţii tăi de dolari ? — întrebă Vince batjocoritor. — Tata lui Butch îi întoarce cu lopata. Este milionar, nu-i aşa, Butch ? Tatăl lui este avocatul cel mai cunoscut de prin părţile noastre.

— Ţineţi gura, — şuieră Butch. — Nu încerca să-l amesteci pe tata în această afacere ! E de ajuns că m-ai atras pe mine în acest coşmar.

— Iia ! Eu l-am atras ! Dar chiar dacă ar fi aşa, cale de întoarcere nu mai există. Vezi şi tu, chiar dacă i-am da drumul, o să ne bage într-un asemenea bucluc pe care tu, mucosule, nici nu l-ai visat vreodată.

— Nu, nu ! N-am să vă fac nimic ! — se ruga Williams. — N-am să spun nimănui nici un cuvînt. Nici măcar nu vă ştiu numele de familie.

— Cum ! Nu ştii că eu sînt Vince Cline, că el este Butch Fetterman, iar pe tatăl lui legiuitorul, îl cheamă Carl Fetterman ? Asta voiai să ştii ?

— De ce i-ai spus ? — Butch era în pragul isteriei. — De ce ţi-au trebuit toate acestea ?

— Pentru ca tu, proştănacule, să nu încerci să mă tragi pe sfoară. Acum el ştie cu precizie cine sîntem noi. Şi să nu crezi că va tăcea dacă va scăpa viu de aici. Va trebui să-i facem de petrecanie, n-avem altă soluţie.

— Nu ! — Williams lăcrimă. — Vă rog să nu mă omoriţi.

Vince chicoti şi îi înfipse cuţitul ceva mai adînc în coaste.

— Ei, hai, tăvăleşte-te la picioarele mele — începu el să-şi bată joc. — Roagă-te să-ţi cruţăm viaţa asta mizerabilă, deşteptule ! Tocmai asta şi vrem să auzim. O să te omorîm mai tîrziu numai pentru a auzi mai întîi ce o să spui, cum o să cînţi cînd vei afla că în curînd o să fii tăiat în bucăţi. Cu ce să începem ? Să-i tăiem beregata. Sau să-i băgăm o bucată de oţel între coaste şi să răsucim. Aşa o să fie mai dureros, ce zici ?

Butch îşi acoperi faţa cu mîinile şi începu să plîngă încet :

— Nu vreau să am nimic de-a face cu aşa ceva.

— Asta-i bună, Butch, ai intrat în această afacere şi nu mai poţi ieşi din ea, — începu să rîdă Vince. — Am să-i tai degetele ca amintire. Unul dintre ele o să ţi-l dau ţie. O să-l găseşti mîine în buzunar. Să-ţi aducă fericire.

— Eşti scîrnit de-a binelea ! — ţipă Butch.

— Cînd te gîndeşti că am învăţat la aceeaşi şcoală cu acest băiat !

(Va urma)

SPORT UNIVERS

■ **TOKIO, UN ORAŞ PENTRU O LEGENDĂ.** Vreme proastă la recentul Campionat mondial de atletism de la Tokio : ploi, vînt, umiditate 94 la sută. Dar furtuna adevărată s-a înregistrat de-abia în momentul în care celebrul atlet american, aflat astăzi la apogeul carierei sale, Carl Lewis, a pornit în cursa de 100 m, cursă în care a fost spulberat vechiul record mondial. După mai multe rezultate slabe înregistrate în diferite alte probe, acest prim record mondial a anunţat parcă revirimentul ; şi anume că atleţii nu veniseră la Tokio doar pentru a culege titlurile de campion mondial, ci aveau ambiţia să-şi lege numele şi de nişte rezultate de excepţie. Şi marea bombă a explodat în proba de săritură în lungime. La Tokio a luat sfîrşit una dintre cele mai vechi legende ale sportului modern, cea a lui **Bob Beamon** şi a celebrei sale sărituri de 8 metri şi 90 de centimetri. Atletul a cărui legendă se naşte este **Mike Powell** în vîrstă de 29 de ani, care a reuşit la Tokio fantastica săritură de 8,95 m, după ce **Carl Lewis** reuşise 8,91 (!). Să mai spunem că legenda lui Bob Beamon a rezistat 23 de ani. Vădit nemulţumit că a pierdut o medalie de aur aproape sigură, la lungime, Carl Lewis s-a răzbunat în proba de ştafetă 4×100 m, probă în care a condus spre victorie ştafeta americană şi, mai mult, spre un nou record mondial. De aceea, se poate spune că Lewis a fost atletul care a influenţat şi a fost implicat în realizarea tuturor celor trei recorduri mondiale care au fost stabilite la Tokio. Şi aceasta, o performanţă, de acum încolo, destul de greu de egalat.

■ **A ÎNCEPUT CIRCUL FOTBALULUI.** Dacă tot a început a 74-a ediţie a campionatul naţional de fotbal să vedem ce ne mai oferă el : după 2 etape pe primele două locuri **Poli Timişoara** şi **Steaua**, neînvinse, **Dinamo** pe locul 3, pe locul 4 o surpriză, **Electroputere**, echipa nou promovată la care joacă şi celebrul Silviu Lung, revenit după interludiul său occidental nu chiar la echipa care l-a consacrat, ci la „puiul" ei, în fine, pe locul 5, **Universitatea Craiova**. Sigur, acesta nu este decît începutul. Dar la nivel de loturi naţionale? Aici circul e în plină formă. Am pierdut partida cu S.U.A., amicală e drept şi apoi selecţionata olimpică a ţării noastre a făcut un egal (1-1) la Arad cu selecţionata similară a Israelului, după ce tricolorii au fost conduşi cu 1-0 de o echipă care juca în 9 oameni (!!!) şi în faţa căreia a reuşit, cu chiu cu vai, golul egalizator. Vin meciuri grele, de calificare la EURO' 92 şi fotbalul nostru calcă din groapă în groapă. asta culmea, în situaţia în care mai avem de jucat trei partide şi avem nevoie de tot atîtea victorii. Să fim serioşi ! Cu cine, trei victorii ? Cu jucătorii „străini" care n-au nici o intenţie să se implice serios sau cu cei din campionatul intern care n-au aproape deloc experienţă competiţională internaţională ? Dar nu-i nimic. Campionatul merge înainte.

■ **CÎND BALONUL ESTE OVAL.** În partidele cu balonul rotund, totul este posibil spune un proverb. Dar, la fel de adevărat este şi proverbul similar cu balonul oval. Rugbiştii noştri s-au impus în faţa selecţionatei Scoţiei la un scor care ne scuteşte de comentarii. Să vedem însă cum vor evolua ei în partidele mai tari, hotărîtoare. Că parcă e un făcut în sportul românesc : obţinem victorii telegenice pe diferite meridiane ale lumii, e drept victorii muncite dar doar de palmares şi cînd e nevoie să dovedim valoarea în concursuri puternice, la mondiale sau europene, dăm chics. Şi se găsesc şi motive. Or, în sportul mondial nu ştim cum se face că sportivii cei mari, reuşesc să-şi dovedească valoarea exact atunci cînd trebuie. Un exemplu edificator este şi recent încheiatul CM de atletism. Noi n-am obţinut nici o medalie de aur (Algeria în schimb a obţinut 2), iar Mike Powell acreditat cu un record personal (personal best) de 8,66 şi-a depăşit posibilităţile sărind cu 36 de cm mai mult ! Acestea sînt doar două exemple, ele putînd fi multiplicate la nesfîrşit pentru a demonstra o mentalitate (şi o serioazitate) ce lasă de dorit.

■ **„BĂTRÎNUL" CONNORS TRESARE.** Cu o frumoasă tresărire de orgoliu, celebrul tenisman american Jimmy Connors a reuşit să se impună în faţa compatriotului său Aaron Krickstein după o partidă maraton de cinci seturi, exact în ziua în care împlinea... 39 de ani. Un frumos cadou pe care şi l-a oferit singur la open-ul american de la Flushing Meadow.

■ **PELE, AMBASADOR.** Marele jucător de fotbal, peste 1 200 goluri înscrise, cel care a salvat fotbalul de la platitudine şi încrîncenare oarbă, a fost numit „ambasador ecologic", o funcţie de la înălţimea căreia va încerca să salveze şi planeta de pericolele care o pasc : poluare, distrugere...

GEORGE CUŞNARENCU